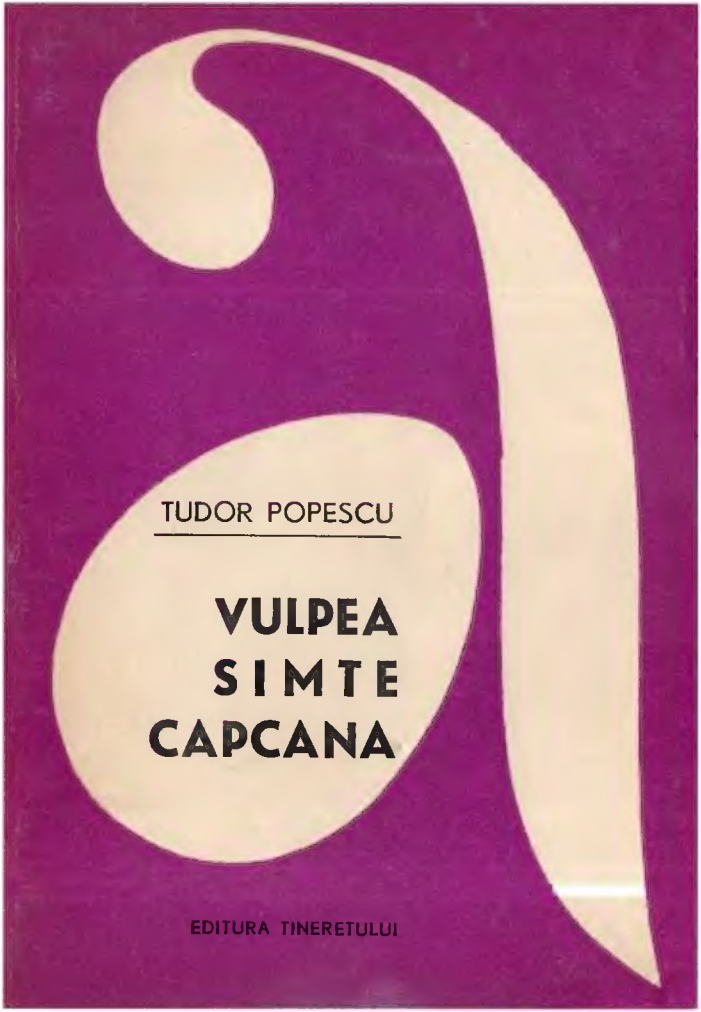
TUDOR POPESCU
VULPEA SIMTE CAPCANA
EDITURA TINERETULUI

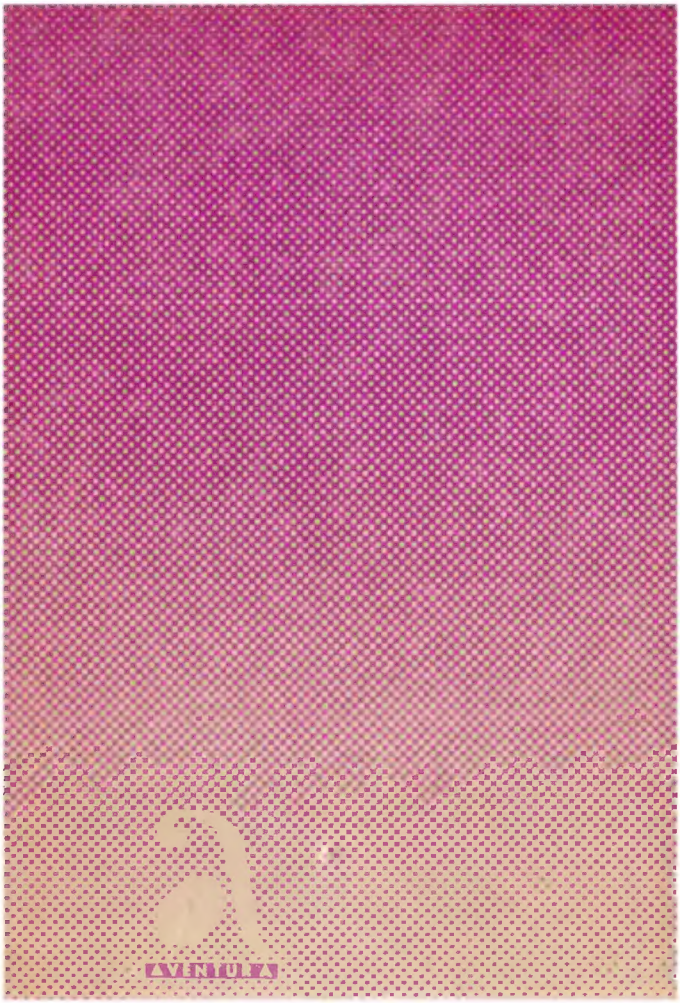
VENUS

AVENTURA

TUDOR POPESCU

VULPEA SIMTE CAPCANA

EDIȚIA A DOUA

EDITURA
TINERETULUI

UN STUDENT AMBIȚIOS

Căpitanul Dima este unul dintre acei oameni privilegiați care reușesc și în cele mai deosebite, ciudate și periculoase situații să-și păstreze liniștea, chiar dacă ea este aparentă.

Nici una dintre reacțiile cunoscute, pe care le au oamenii în împrejurările amintite, nu pot fi descoperite la el. Trăsăturile feței îi rămîn destinse, mîinile nu-și caută o îndeletnicire oarecare, pentru a nu-și trăda tremurul, nici un gest nou nu dovedește că starea lui emotivă s-a schimbat. Chiar pulsul, atît de sensibil la schimbările noastre sufletești, îi rămîne constant la șaizeci de bătăi, ca unui desăvîrșit sportiv. În multe împrejurări reușise să dea dovadă de rezistență fizică și psihică neașteptată. Zile întregi nu se așeza o clipă, nici chiar pentru a-și lua masa, iar mintea îi judeca la fel de limpede ca și cînd s-ar fi trezit din somn cu o jumătate de oră mai înainte. Colegii știau că multe dintre misiunile lui le rezolvase cu succes și datorită acestor calități.

Celor care-l vedeau pentru prima dată, Dima le apărea ca un bărbat încă tînăr, cu o fire veselă, fiind în orice clipă gata să facă glume nevinovate, ca aceea de a ascunde șapca unui coleg grăbit să plece la cinematograf. Nici el nu era iertat de către „coaliția" celorlalți, îndreptată împotriva lui.

În dimineața în care colonelul Aldea îl cheamă la el, Dima se mai învîrti de două ori în jur, încercînd să-și

descopere... peniţa stiloului, apoi se lăsă păgubaş şi ieşi din cameră. În urma lui izbucniră hohote de rîs. Toţi cei care pînă atunci îşi văzuseră conştiincioşi de lucru puteau acum să savureze şotia pe care i-o făcuse unul dintre ei, pasionat amator în meseria de a repara stilouri şi ceasuri.

Dar cînd rîdeau mai cu poftă, uşa se deschise pentru o clipă şi Dima îşi vîrî capul înăuntru. Apariţia lui curmă deodată buna lor dispoziţie, dar era sigur că fuseseră prinşi. Fără să spună ceva închise uşa la loc şi îşi văzu de drum.

Colonelul Aldea îi răspunse la salut şi-l întrebă fără nici o introducere :

— Ştii ceva despre vaporul „Mehedinţi" ?

— Chiar nimic, mărturisi.

— Notează-ţi cîteva date în legătură cu el.

Atent la ceea ce i se spune, Dima uită gluma colegilor şi-şi deschise stiloul să scrie. Privirea insistentă a colonelului i-a amintit şotia colegilor.

— Mi-am pierdut peniţa şi... am uitat.

— Te rog să transmiţi celorlalţi că poznele trebuie să meargă pînă la... „mijloacele de producţie". Altfel ne stingheresc în treaba noastră.

Era încă una dintre glumele pe care colonelul le făcea cu aerul grav, pe care el îl cunoştea atît de bine.

— Am înţeles ! răspunse zîmbind, pentru că îi şi venise în minte cum să-i plătească vinovatului.

— Poftim creionul meu ! Notează, te rog ! Nava „Mehedinţi" urmează să se întoarcă în ţară peste cinci zile, în jurul orei douăsprezece noaptea. Vine din Mediterana, de unde a luat ansamblul „Tinereţea", care a făcut un turneu prin ţările din nordul Africii. După ce îl debarcă la Odesa, unde-şi continuă turneul, se înapo-

iază în țară. Are la bord o cantitate apreciabilă de germaniu, materie primă absolut necesară industriei noastre electronice. Te informez că pe vaporul „Mehedinți" există o cantitate de germaniu care asigură industriei noastre electronice materia primă pentru un an de zile, precizează colonelul, răspicînd cuvintele. Apreciezi, cred, valoarea ei deosebită... Ei bine, trebuie să veghem ca acest transport să ajungă cu bine la destinație. Vom elabora un plan amănunțit de protejare. Din clipa asta ne socotim în stare de alarmă în legătură cu vasul „Mehedinți". Dumneata ești însărcinat cu această misiune de supraveghere.

Cînd s-a înapoiat în birou, colegii au înțeles că Dima nu mai are chef de glumă. Era grăbit și bănuiau că de acum are de lucru.

— Trebuie să plec, le-a spus, ceea ce însemna, de fapt, „dați-mi pensia".

I-au înapoiat-o. Deși grăbit, Dima tot nu a scăpat ocazia unei glume, spunîndu-i colegului care i-o întinsese :

— Ești așteptat și tu.

— Eu ?! Nu m-a anunțat.

— M-a rugat să-ți transmit. Nu știu ce vrea să-ți vorbească despre „mijloacele de producție".

Colegul îl privi mirat, gîndindu-se : „O fi vorba de un seminar de economie politică".

*

Sînt oameni pe care zorii îi prind pe plajă în fiecare zi petrecută la mare. Nu concep să înceapă ziua de vacanță fără să aștepte, într-un șezlong, minunea țîșnirii primei sulițe de lumină de dincolo de orizont. Tensiunea

aşteptării creşte cu fiecare clipă, întocmai emoţiei din ce în ce mai puternice pe care o trăieşte jucătorul la curse, o dată cu apropierea cailor de potou. Întunericul se spălăceşte, se decolorează treptat, din negru devine albastru, apoi se înroşeşte ca un fier în foc. Începi să simţi că ceva se petrece „dincolo" de puterea ochiului şi, deodată, cînd te aştepţi mai puţin, apare muchia încinsă a astrului. A răsărit soarele ! Ceva tresare în tine şi eşti gata, gata să baţi din palme. Scurte exclamaţii însoţesc întotdeauna întîlnirea cu soarele. Trupurile bronzate îl aşteaptă ca pe un dar... Totul în jur se schimbă, capătă culoarea şi aspectul pe care îl ştim. Pomii, pînă atunci contururi opace, devin iar buchete verzi în care strălucesc bani de argint, imensa întindere de smoală sclipeşte albastru-verde, blocurile de pe mal se trezesc în nenumărate culori vesele.

Dar cîţi dintre cei care aşteaptă nerăbdători soarele ştiu că ceea ce îi cucereşte mai întîi este liniştea absolută din jur ? Se simt bine, ies pe balcoanele vilelor sau îşi întind în grabă cearşafurile fără să bănuiască măcar că ceea ce îi vrăjeşte, îi încîntă este liniştea. Marea e o pardosea neclintită, un covor albastru-argintiu care îi invită pînă la capătul pămîntului. Sînt gata să păşească pe el, fără teama scufundării.

Peste puţin, farmecul zorilor se risipeşte. Începe o nouă zi ! Murmurul creşte. Ici, colo ţîşnesc strigăte scurte. Mingi enorme sînt fugărite. Glasurile subţiri ale copiilor pun stăpînire pe plajă. Soarele e sus, fără farmec, bec imens, orbitor. Se deschid umbrelele, se bat ţăruşii corturilor, începe lupta cu săgeţile de foc. Apa ajunge repede locul spre care se îndreaptă cei mai mulţi. În depărtare, apar leneş, în ritm regulat, braţele înotătorilor.

De acolo, de la muchia orizontului, cei avîntați în larg cuprind în unghiul vederii întreaga panoramă a malului. Blocurile impunătoare par cutii de chibrituri frumos aranjate de un copil cu fantezie. Plaja e o linie subțire, mișcătoare. Fiecare înotător știe însă că a lăsat pe uscat oameni fericiți care își petrec vacanța.

Dar nu toți cei de pe malul mării sînt la odihnă. În timp ce plaja forfotește de oameni de ciocolată, fără altă preocupare decît distracția din ziua aceea, un grup de oameni lucrează intens.

De la Constanța, pornind spre sud, de-a lungul malului, cînd sezonul este în toi, e foarte greu să găsești un spațiu mai întins nepopulat. Taberele studenților, ale pionierilor, ale diferitelor alte instituții se înșiră de la o stațiune la alta.

Mergînd de la Mangalia către Eforie-Sud, pe plajă, te trezești la un moment dat în apropierea unor corturi deosebite de ale celor veniți să-și petreacă aici vacanța. Sînt corturi mai mari, așezate fără grija excesivă pentru ordine, iar în spațiul cuprins între ele vezi depozitate lăzi de diferite mărimi, unele cu capacele prinse în cuie, altele gata să primească o încărcătură oarecare. Seara, în apropierea lor, se aprinde un foc pe o vatră special amenajată, în jurul căruia se strîng zece, doisprezece tineri, nu atît de zgomotoși și puși pe glume ca cei din taberele vecine. Dimpotrivă, ei se lungesc pe nisip răsuflînd adînc, cu o plăcere deosebită, de parcă toată ziua n-ar fi avut o clipă de răgaz. Și, într-adevăr, nu avuseseră timp să se odihnească, deoarece nimic nu te face să muncești cu ardoarea cu care te îndeamnă pasiunea. Toți cei din jurul focului sînt niște pasionați ai meseriei lor : viitori arheologi. Sînt în practică. Seara, de cele mai multe ori, ascultă explicațiile pe care le primesc de

la un bărbat trecut de vîrsta mijlocie — profesorul lor — care se foloseşte adesea de o lupă prin care privesc obiecte vechi de curînd dezgropate.

De cîteva zile, disputele din jurul focului deveniseră mai înverşunate. Dar ce învrăjbise acest grup paşnic de oameni? Erau opt studenţi şi patru studente, care, datorită faptului că trecuseră în ultimul an de studii, se socoteau specialişti, dorind să se evidenţieze prin emiterea unor puncte de vedere originale în legătură cu ceea ce studiau în momentul de faţă. Asta se părea că este dorinţa profesorului, care îi stimula în susţinerea şi argumentarea părerilor. Lungiţi pe o parte, cu capul rezemat în podul palmei, stînd „turceşte", pe scăunele trepied, sau pur şi simplu aşezaţi pe o grămăjoară de nisip, fiecare aducea noi argumente în sprijinul părerii sale. Obiectul în cauză, care declanşase dispute, era şi el de faţă, sub forma unei lăzi nu prea mari, făcută dintr-o scîndură groasă, dar putrezită. Fusese descoperită în apropierea malului, la o adîncime nu prea mare. Piesele găsite înăuntru erau întinse pe o bucată de pînză : cîteva vase, două amfore, un suport pentru o lumînare, cîteva statuete mici, din ceramică, reprezentînd zei cunoscuţi. În sfîrşit, o casetă dintr-un lemn foarte tare, poate mahon, minunat sculptată, destul de bine conservată, pe capacul căreia, în interior, cineva pirogravase următorul text : „Pentru Ovidius Nasso, cu prilejul întoarcerii sale la Roma".

Iată cuvintele care dezlănţuiseră discuţia, deoarece puteau căpăta mai multe înţelesuri. Cine scrisese textul pe acel capac? Era prima întrebare pe care şi-o puneau. Ce semnificaţie puteau să aibă cuvintele : „...cu prilejul întoarcerii sale la Roma", era a doua întrebare. Se ştie că Ovidiu nu părăsise niciodată Tomisul, pentru a se

înapoia la Roma. Oare, anumiți prieteni încercaseră să-l răpească de aici și să-l ducă, fără știrea împăratului, la Roma ? Și ce căuta cutia pe acest mal, departe de perimetrul fostului Tomis ? Dacă ar fi descoperit-o undeva, pe locul fostului port, ar fi avut o explicație plauzibilă : prietenii veniseră în taină iar Ovidiu refuzase ajutorul lor, temîndu-se de mînia împăratului, și continuase să implore iertarea, care n-a venit niciodată.

S-au emis mai multe ipoteze, dar cea mai înflăcărat susținută — nu și cea mai probabilă — era aceea a studentului Vlădescu. Tînărul, fire impulsivă și pasionată, pleda cu pasiune pentru următorul punct de vedere : Prietenii lui Ovidiu, în timp ce veneau să-i propună acestuia să fugă din Tomis, au fost surprinși de o furtună chiar în apropierea orașului și corabia lor sfărîmată de stîncile de lîngă coastă. Nava a fost aruncată spre mal, iar lada, mult mai ușoară, dusă de valuri departe, pe uscat.

Ceilalți susțineau că o dată cu corabia s-ar fi scufundat și lada, deoarece vasele de ceramică din interior erau destul de grele, iar ea nu este atît de bine încheiată încît apa să nu fi pătruns înăuntru. Replica studentului pasionat fu aceea că, în timpul unei furtuni foarte mari, se ivesc valuri care pot sălta o corabie peste lanțul de stînci, strivind-o în apropierea malului. De aici a fost ușor ca un alt val să poarte lada pînă pe uscat.

Dar în afară de „posibilitatea" ajungerii lăzii pe uscat în acest fel, colegii găseau hazardată însăși povestea „salvării" lui Ovidiu din cetatea Tomis. Cum însă nimeni nu formulase un punct de vedere care să cîștige opinia tuturor, hotărîseră să continue cercetările la locul respectiv, în speranța că vor descoperi noi amănunte edificatoare.

Dintre colegi, Anda era singura care își însușise fără nici o rezervă ipoteza studentului Vlădescu. Toți ceilalți — trimițîndu-și ocheade semnificative — erau de părere că nu argumentele științifice o convinseseră. Erau răutăcioși, pentru că Anda credea sincer că faptele se petrecuseră chiar așa cum le descrisese Dinu.

Cînd colegii s-au retras în corturi, Anda și Dinu porniră într-o scurtă plimbare de-a lungul malului.

Dinu, mai puțin vorbăreț ca de obicei, era preocupat de gîndul că trebuie să dovedească celorlalți că are dreptate.

Ghicind că, deși își susținuse pasionat punctul de vedere, el însuși are serioase îndoieli, Anda îl încurajă, străduindu-se în același timp să-i dovedească atașamentul sincer față de ipoteza lui.

— Dinule, ai povestit totul atît de frumos, încît nu se poate să nu fie așa!

Tînărul, trezit din mijlocul gîndurilor, îi zîmbi recunoscător și-i spuse, prinzîndu-i brațul:

— Dragă Anda, asta poate să dovedească, în cel mai bun caz, că am talent de povestitor. Pentru a-i convinge pe ceilalți, îmi trebuie dovezi. Or, eu tocmai la această posibilitate de a le „dovedi" mă gîndesc.

— În știință se emit ipoteze.

— Într-adevăr, dar numai una este confirmată ulterior de fapte, și aceea este cea adevărată.

Se opriră în dreptul locului unde descoperiseră, în urmă cu cîteva zile, lada amintită. Dinu își plimbă privirea pe întinsul apei și rămase multă vreme tăcut. Închise ochii și văzu corabia salvatoare apropiindu-se de țărmurile Tomisului. Pînzele, din pricina furtunii amenințătoare care se apropia, sînt aproape toate strînse. N-au rămas în vînt decît două-trei, cu ajutorul cărora se în-

cearcă ultimele manevre. Marinarii forfotesc pe punte, pe sarturi, în vîrf de catarg. Glasul comandantului răsună, dînd ordine scurte... Deodată marea geme ca scăpătă dintr-o strînsoare. Pe dedesubtul corăbiei trece un fior. Cei de pe punte îl înțeleg ca un semn de primejdie. La proră, doi bărbați privesc neliniștiți spre portul care se zărește în lumina împuținată a amurgului. Acolo este Ovidius! Îi așteaptă oare? Ei vin să-i spună: „Hai, trebuie să te salvăm din mijlocul acestor popoare barbare!"

Marea se înfioară, apoi, o dată cu pala rece a vîntului, izbește în pîntecul corăbiei șubrede. Furtuna dezlănțuită aruncă de colo-colo jucăria care se încăpățînează să plutească. Înfuriată de îndărătnicia cu care i se împotrivește, o ridică pînă aproape de norii negri și o aruncă în colții ascuțiți ai stîncilor. Jucăria se sfarmă gemînd îndelung. Peste puțin nu se mai vede nimic din coaja de nucă temerară...

— Anda! strigă Dinu, strîngînd puternic brațul colegei, încă dominat de imaginea pe care o „văzuse". Dacă s-a petrecut o catastrofă, înseamnă că vasul, corabia, trebuie să mai existe aici... undeva pe direcția asta, spre larg...

Amîndoi, pentru că voiau să creadă în povestea lor, se entuziasmară în fața noii idei.

— Sigur, Dinule! Ești extraordinar! Hai să le spunem și lor. Ai un nou argument.

— Care?

— Cum care?

— Care argument nou?

— Povestea corăbiei, făcu ea, nedumerită că tocmai el îi pune o astfel de întrebare.

Drept răspuns auzi rîsul lui ironic, dar binevoitor.

— Singură ai spus : „povestea corăbiei". Tot o poveste, deci. Or, o poveste, fie ea chiar „ştiinţifică", nu poate fi argumentată printr-o altă... poveste. Mai bine să căutăm fapte, dovezi, pe care să le aducem în sprijinul ideilor noastre. Numai aşa îi vom convinge.

— Dar cum ?

— Aş încerca să fac unele sondaje subacvatice. Poate că voi găsi o dovadă oarecare. Corabia scufundată ar trebui să se mai vadă. Olandezii, secînd lacurile, au descoperit corăbii de ale vikingilor. Italienii au adus şi ei la suprafaţă ambarcaţiuni antice, conservate perfect. Descoperirea de epave a ajuns aproape un sport. Aş încerca şi eu să cercetez fundul apei, în speranţa că voi descoperi ceva important.

Nu putu continua, pentru că reacţia Andei fu neaşteptată : îl îmbrăţişă pur şi simplu.

— Ar fi minunat ! Extraordinar ! Descoperirea acestei epave va fi prima ta mare faptă de care se va vorbi ! Dar cum s-o găsim ? puse ea prima întrebare realistă.

— Cu aparatul pentru cercetări subacvatice.

— Ştii să-l foloseşti ? Am auzit că e foarte periculos, dacă nu ai oarecare experienţă în mînuirea lui.

— Mai întîi am să mă cufund de cîteva ori în apropierea malului, pînă mă obişnuiesc.

Grupul lor fusese dotat cu un aparat pentru observaţii subacvatice.

— Ce-ar fi să încerc chiar acum prima scufundare ? propuse el. E o seară minunată şi apa foarte caldă. Vrei să rămîi cu mine ?

În clipa în care fură gata să treacă la fapte, pe Anda o cuprinse teama.

— Mi-e frică, şopti.

— De ce ? N-ai nici un motiv, pentru că știu să umblu cu aparatul. Dar să nu afle nimeni. Să le facem o surpriză.

S-au înapoiat în tabără. Ceilalți dormeau. Dinu luă cu grijă buteliile cu aer, masca și labele de cauciuc și împreună cu Anda ajunseră iar pe mal, în dreptul locului unde găsiseră lada. Cînd fata îl văzu pe Dinu cu aparatul în spate, cu labele de cauciuc prinse de picioare, gata să-și pună masca pe față, își pierdu iar curajul. Acum, noaptea, apa o speria, cu toate că luna, rotundă ca banul de salbă, sclipea în undele jucăușe.

— Dinu... să lăsăm pe mîine.

— Ți-e frică ?

— Sîntem atît de singuri !

— Tocmai de aceea vreau să încerc. Imaginează-ți că voi descoperi catargul corăbiei noastre... și are să-ți treacă spaima. Voi țîșni la suprafață și-ți voi striga : „Anda, am găsit dovada că tot ce am spus eu este adevărat ! Pe această corabie trebuia să se întoarcă Ovidiu la Roma !"

Dinu era sigur că nu va descoperi acel catarg, dar știa că, dacă ea va crede cît de cît acest lucru, nu se va mai teme de loc. Și așa se și întîmplă. Fata prinse curaj.

Contactul cu apa fu plăcut. Acum, seara, i se părea foarte caldă. După ce mai controlă o dată cantitatea de aer din butelie, Dinu își puse masca, se încredință că totul este în regulă, apoi se avîntă spre larg. Coasta era abruptă, numai la cîțiva pași de mal adîncimea apei trecea de doi, trei metri. Dinu înotă mai întîi la suprafață, să se obișnuiască cu masca, apoi făcu primele imersiuni, de scurtă durată. De pe mal Anda urmărea încîntată mișcările lui. Dinu înainta repede, fără să tulbure apa, ca un delfin, și acest fel de a înota i se părea ele-

gant. Din cînd în cînd, făcea mişcări bruşte, care să-i dea siguranţa că e stăpîn pe el. Zburda. Iar cînd se hotărî să dispară sub apă, fata se posomorî, simţind deodată singurătatea din jur. Dinu, însă, descoperi o lume de basm, pe care nu şi-o închipuise măcar. Cerul, privit de sub apă, îşi pierdea culoarea albastră, stelele dispăreau, dar luna căpăta un farmec deosebit. Păreau un lampion înăuntrul căruia abia mai pîlpîie o lumînare, pentru că la fiecare mişcare a apei lumina ei tremura.

Relieful subacvatic era altfel decît îl crezuse. Stîncile de piatră erau închise la culoare, spre adînc, dar se luminau, ca un decor de teatru, pe măsură ce înaintau spre suprafaţă. Trecerea era atît de lină, încît părea că lumina fusese aranjată de un adevărat artist. Peşti, de diferite mărimi, cînd sclipeau, cînd păreau umbre mişcătoare. Dinu se gîndi să-i facă o surpriză Andei, dăruindu-i unul. Începu o adevărată urmărire pe sub apă. Simţind pericolul, peştele căută adîncul întunecos, dar urmăritorul continuă să se ţină după el...

Se întîmplă însă un fapt pe care tînărul nu l-ar fi putut bănui niciodată. Urmărind vînatul, se trezi în faţă cu o namilă de cîţiva metri, neagră, înfiorătoare. Aproape să se lovească de ea. Monstrul se părea că l-a văzut şi el, pentru că-l urmări. „Un delfin uriaş!" gîndi, bătînd apa puternic cu labele de cauciuc. Spaima însă îi paralizase aproape mişcările. Simţi deodată că aerul din butelie nu-i mai ajunge şi începu să se zbată, sufocat. Nu mai fu în stare să privească înapoi, spre monstru, fiind încredinţat că se află la numai cîţiva metri în urma lui, gata să-l înhaţe de picioare. Îşi trase genunchii la piept...

Dacă ar fi privit, ar fi văzut că din „monstru" apar doi oameni, care se grăbesc să-l ajungă.

Dinu zvîcni de cîteva ori din picioare, să iasă la suprafață. Lumina din ce în ce mai vie îi spunea că înaintează. Ieși deasupra apei. Într-o fracțiune de secundă o zări pe Anda. Privea chiar spre el. Ridică amîndouă brațele și țipă. Strigătul lui nu fu decît un geamăt înăbușit în masca de pe față, imposibil de auzit. Chiar atunci însă, Dinu își simți piciorul prins. Se zbătu, dar o forță mai puternică îl trase la fund. Și spaima lui fu și mai mare cînd își dădu seama că fusese urmărit de doi oameni. Cu ultimele puteri se luptă cu ei, dar curînd simți că nu le mai poate ține piept. În timp ce unul îl trăgea de picior, spre fund, celălalt îi îndepărtă masca de pe față și apa năvăli...

Cînd cei doi se convinseră că tînărul nu le mai poate face nici un rău, îi așezară masca la loc, și-i dădură drumul în voia apei. Altceva aveau de făcut : să se îndepărteze cît mai repede de acel loc. Reveniră la submarin și, trăgîndu-l după ei, porniră spre nord, în căutarea unui loc bun pentru a ascunde ambarcațiunea. Găsiră o gaură spartă de apă în mal, în care submarinul intra în întregime. Scoaseră apoi din el un sac de cauciuc, închis ermetic, și ieșiră pe mal.

— Fir-ar al dracului de ghinion ! înjură cel mai înalt, furios pe întîmplarea petrecută sub apă.

— N-am început prea bine, observă ironic însoțitorul lui, un tip mai mărunt, oacheș, dar care părea mai solid decît celălalt.

Ironia amară îl înfurie și mai mult pe cel care vorbise primul :

— Lasă observațiile ! Desfă mai repede sacul !

Începură să se îmbrace. Puseră apoi tuburile cu aer și măștile în sacul gol și-l îngropară într-un loc ferit, în apropierea unui pietroi, pe care îl luară ca semn.

— Ce-o fi căutat ăla pe sub apă, la ora asta? se întrebă, cu glas tare, cel mai scund.

— Orice aș putea să-mi închipui, numai asta nu. Un amator nebun, îndrăgostit de plimbări subacvatice.

— Dar dacă nu era ceea ce spui?

Cel mai înalt, căruia acum, în lumina lunii, îi lucea părul blond, tresări:

— Vrei să spui că s-ar putea să ne fi așteptat, că ne-au și luat urma?

— Oricare poate fi adevărul.

— Dacă ar fi așa... înseamnă că de acum sîntem înconjurați!

— Nu ne-am uitat dacă mai era cineva pe mal.

Abia acum se gîndeau că, într-adevăr, ar fi trebuit să vadă dacă cel întîlnit sub apă era sau nu era singur. În graba din primul moment uitaseră. Dar la orice s-ar fi așteptat, numai la această întîlnire, nu.

— Să ne întoarcem, propuse cel mai tînăr.

— N-are rost acum. Să ne îndepărtăm cît mai degrabă de acest loc.

Ceea ce și făcură.

Anda a mai rămas mult timp pe mal, așteptînd ca Dinu să apară la suprafață. Semnele pe care i le făcuse cînd ieșise ultima oară la suprafață nu le înțelesese. I se păruse o explozie de bucurie. Nu cumva descoperise, într-adevăr, corabia?! O bucurie fără margini puse stăpînire pe ea. Da... desigur, Dinu a găsit ceva, din moment ce a ținut să-i anunțe și ei această veste. Bolboroseala aceea a apei trădase graba cu care se scufundase iar.

Dar timpul trecu fără ca Dinu să-i mai dea vreun semn de viață, și fata începu, de la un timp, să se îngrijoreze. Doar nu se apucase acum, pe întuneric, să cer-

ceteze singur corabia ! După cum îl ştia de pasionat, îl credea în stare şi de acest gest. Se hotărî să mai aştepte, răbdătoare. Nu se gîndea încă la nimic rău.

Da la un timp, însă, se nelinişti. Ce să fie cu Dinu ? Dacă i s-a întîmplat ceva ? Neliniştea se schimbă curînd în teamă şi apoi în groază, cînd îşi aminti de convorbirea surprinsă, cu cîteva zile în urmă, pe tema acestor butelii cu aer. Un coleg, nu-şi mai amintea cine, parcă spusese că nu conţin aer decît pentru o jumătate de oră de înot pe sub apă... Or, de cînd intrase Dinu, trecuse timp mai mult... Desigur, s-a întîmplat ceva !...

Împinsă de acest gînd, sări în picioare şi alergă spre tabără să dea alarma.

*

Căpitanul Dima se plimba prin cameră, preocupat, din cînd în cînd oprindu-se şi privind atent o foaie de hîrtie de pe birou. Ceva îl nemulţumea, pentru că fiecare oprire era urmată de un sunet de dezaprobare din buze, apoi plimbarea continua. Cînd ajungea în dreptul ferestrei, trupul lui înalt acoperea aproape tot cadrul. O şuviţă de păr blond îi cădea mereu pe frunte, iar el, cu un gest mecanic, o ridica la locul ei, de unde revenea imediat. Cei care îl cunoşteau mai bine făceau haz de cîte ori îl surprindeau într-un dialog interior, ca acum, deoarece pe faţa lui puteau urmări întreaga convorbire. Ceea ce îi amuza mai ales era gestul copilăresc, simpatic, de a-şi ţuguia buzele, trăgînd colţurile gurii în jos, de cîte ori, „în interior", nu era mulţumit. Dacă, dimpotrivă, totul era în regulă, ochii albaştri îi străluceau şi un zîmbet subţire apărea în colţul buzelor, pînă atunci pleoştite a nemulţumire. Locotenentul-major Mihai, prie-

tenul lui, avea obiceiul să-l întrebe, de fiecare dată, după ce-l observa un timp, în care Dima trecea de la nemulțumire la zîmbet : „Ei, l-ai prins ?"

Întrebarea, după cum mărturisea Dima, îl scotea „din sistemul de gîndire" și trebuia să abandoneze „cazul". Dacă ar fi continuat, Mihai l-ar fi șicanat cu tot felul de glume, pînă cînd tot ar fi trebuit să se lase păgubaș.

Cînd se întîmpla să fie împreună de serviciu, petreceau timpul analizînd cazurile la ordinea zilei, elaborînd noi variante, întocmind planuri de acțiune în viitor. Mai ales încercau împreună să deruleze filmul evenimentelor, să vadă dacă într-un loc oarecare nu scăpaseră un fapt sau o dovadă cît de mică în aparență, dar care putea, la un moment dat, să capete o importanță deosebită. Dacă nu aveau astfel de preocupări, atunci își găseau altceva de lucru. Dima descifra diferite sisteme de scriere ascunsă și înțelegînd utilitatea acesteia pentru ei îl atrăsese și pe Mihai. Fiecare dintre ei trebuia să născocească un sistem, pe care celălalt să-l dezlege.

De data asta Mihai reușise o schemă nouă, mai complicată, pe care i-o lăsase spre dezlegare. Pentru că totul nu mersese atît de repede, cum ar fi dorit, Dima începuse să creadă că prietenul glumise și de data asta. Se întîmplase de cîteva ori ca Mihai să-i joace o festă, dîndu-i cîteva șiruri de litere, la întîmplare, să le descifreze. Dima muncea toată noaptea de gardă, ca a doua zi, cînd îi cerea „cifrul" lui Mihai, acesta să izbucnească în rîs.

— Sincer să-ți spun, nu cred că se poate scoate ceva din literele alea. Mie, cel puțin, mi-ar fi imposibil.

Dima înțelegea că își bătuse degeaba capul.

Tocmai cînd era gata să creadă că și de data asta prietenul îi jucase un renghi, telefonul îl smulse din preocupările de pînă atunci. Comunicarea urgentă îl făcu

să-şi ia în grabă şapca şi să alerge pe scări, după ce mai întîi deschise o uşă spre camera vecină şi anunţă că pleacă în misiune. Peste puţin timp era într-o maşină care alerga cu toată viteza spre Eforie. După indicaţiile primite, găsi repede tabăra studenţilor. De altfel, focul din mijlocul corturilor şi forfota din jurul lui, neobişnuită pentru o astfel de oră, îi putea indica uşor locul unde trebuia să ajungă. Pe măsură ce se apropiau, el observă terenul în care era aşezată tabăra, cum erau dispuse corturile între ele, cîte erau, la ce distanţă de malul apei.

Studenţii erau derutaţi, şi nu era de mirare. De altfel, chiar profesorul îşi cam pierduse firea. De la prima vedere se trădă ca un om foarte puţin obişnuit cu astfel de întîmplări şi care nu ştie să le facă faţă.

Încercînd fără succes să-şi aprindă luleaua, pe care pînă atunci o îndopase cu tutun, el relată căpitanului Dima tot ce aflase de la Anda. De fapt mai mult avea intenţia să-i relateze, pentru că, impresionat de întîmplare, profesorul reuşea atît de perfect să amestece totul, încît cel care îl asculta nu ştia precis dacă studenţii au găsit o corabie, o ladă, sau un prieten de-al lui Ovidius, care venise să-l salveze pe poet. Simţind că n-a fost tocmai clar, profesorul îl invită să-i arate lada descoperită, cutia dinăuntru, oalele de lut şi... în sfîrşit, reuşi să-i explice acestuia ce controverse se născuseră pe marginea acestor obiecte şi a scrisului de pe capacul cutiei de abanos. Din momentul în care se lămuri despre ce este vorba, Dima începu să pună el întrebări, pentru a organiza cît de cît relatările profesorului emoţionat... Îşi exprimă apoi dorinţa de a vorbi cu Anda, dar nu o găsiră nicăieri în tabără, cu toate că nimeni nu o văzuse

plecînd. Dima bănui atunci unde trebuie să fie, se urcă în mașină, îl invită și pe profesor și porniră în grabă spre locul unde studentul Vlădescu intrase în apă. O descoperiră pe fată acolo. Stătea chircită pe o movilă de pămînt și plîngea. Profesorul, îngrijorat, sări grăbit din mașină și, cu un gest părintesc, o ridică în picioare, fără să-i adreseze un cuvînt. Numai cînd Dima fu și el alături, profesorul o rugă cu glasul tremurînd :

— Anda dragă, iată că a venit cineva care o să lămurească totul. Te rog să-i explici tu, în amănunt, cum s-au petrecut faptele. Vrei să-i vorbești ?

Fata clătină capul, supusă, dar fără să ridice privirea spre cel căruia trebuia să i se adreseze. De la primele cuvinte Dima înțelese că Anda pierduse mai mult decît un coleg. Durerea îi era sinceră.

Își mai dădu apoi seama că nu poate afla nimic de la ea pînă cînd nu se liniștește puțin, și lăsă aceasta în grija profesorului Între timp, el puse cîteva întrebări celorlalți colegi, veniți și ei pe urma mașinii la locul accidentului. Toți păreau la fel de afectați de întîmplare.

— Ce fel de student era ?

— Foarte bun. Anul acesta a terminat printre primii trei din anul nostru, l-a informat un tînăr scund, dar numai nervi. Un coleg sincer...

Nervozitatea lui excesivă se datora, desigur, faptei tragice petrecute. Dima îi punea aceste întrebări retras cîțiva pași de ceilalți colegi, astfel încît să nu fie auzită convorbirea lor.

— Studentul Vlădescu și colega dumneavoastră cu care a venit el aici erau prieteni ?

Tînărul ezită. Cîntărea răspunsul.

— Cred că între ei era mai mult decît o prietenie. îi legau altfel de sentimente şi poate că nu este prea mult să spun că se iubeau.

— Şi ea îl iubea ?

— O, sînt sigur ! Anda este o colegă admirabilă, iar pentru ea Dinu era un... mare savant. Orice ar fi afirmat el îşi însuşea fără nici o rezervă. Mă refer la diferite ipotcze ştiinţifice, ca aceea despre care vi s-a vorbit şi care l-a determinat pe Dinu să se scufunde.

— Spune-mi, te rog, de cînd sînteţi dumneavoastră aici, Vlădescu ce fel de comportare a avut ? A întreţinut, să zicem, legături cu cineva din afara taberei ?

— Nu cred... Adică sînt sigur că nu. Am lucrat împreună aproape toată ziua.

— Ziua, dar seara ? N-a ieşit niciodată singur, din tabără, să facă o plimbare ? Sau s-a întîmplat vreodată să plece pentru mai mult timp, fără să spună cuiva, dar să constataţi dumneavoastră lipsa lui ?

— Plimbări în afara taberei a făcut în fiecare seară, dar numai împreună cu Anda, şi nu cred că se duceau prea departe. Serile le-au petrecut aproape toate consultînd obiectele descoperite peste zi. Anda ar putea să vă spună mai multe în privinţa plimbărilor.

Dima îl asculta pe student bătîndu-şi o ţigară de unghia degetului mare, cu un aer de oarecare indiferenţă, care era de fapt dovada că, dimpotrivă, gîndeşte foarte intens la tot ceea ce i se spune.

— Te-aş ruga să-mi răspunzi la o ultimă întrebare. Dacă dumneata ar trebui să-l califici pe Vlădescu, ce ai spune despre el ? Dar te rog să te gîndeşti bine înainte să-mi răspunzi, deoarece nu este vorba de relatarea unui fapt, ci de aprecierea în ansamblu a unui om.

— Un coleg foarte bun, pasionat, pregătit. Era gata de orice pentru a-şi apăra punctul de vedere şi nu ceda decît în faţa probelor potrivnice, veni răspunsul foarte prompt, cu toată recomandarea lui Dima de a medita înainte de a-l da, ceea ce dovedea că aprecierea aceasta favorabilă putea fi uşor făcută.

Dima se adresă apoi celorlalţi studenţi, cerîndu-le părerea despre Vlădescu, şi toţi confirmară caracterizarea pe care o făcuse primul. Se putea trage concluzia că, într-adevăr, Vlădescu fusese un student apreciat, silitor, bun coleg, fără relaţii dubioase, preocupat numai de meseria pe care o îndrăgea şi de sentimentele pe care le nutrea colegei sale Anda Vasilescu. Nimic nu atrăgea atenţia asupra comportării lui.

Părerile despre fată erau de asemenea favorabile, chiar şi în privinţa sentimentelor ei pentru Dinu. Atunci ?

Dima simţi nevoia să-şi pună ordine în gînduri. De cîte ori se afla în faţa unui fapt nou, mai înainte de a-şi întocmi un plan pe hîrtie, în care să-şi menţioneze toate variantele pe care le găsea posibile, îşi făcea unul sumar, în minte, încercînd să-şi răspundă la cît mai multe din întrebările care se iveau în prima clipă. Se întreba cine ar fi putut comite acel fapt, în ce scop, prin ce mijloace, de cine ajutat şi aşa mai departe. „Cine ?" era, de regulă, ultima întrebare pe care şi-o lămurea. De data asta însă nu ştia absolut nimic, deoarece însăşi victima nu fusese descoperită. În sinea lui începu să creadă că este vorba de un accident nefericit, fără nici o legătură cu ceea ce-l interesa pe el : vaporul „Meheḍinţi". Dar, pentru că acest fapt se petrecuse în raza lui de observaţie, fusese imediát înştiinţat. I se părea că, dintr-un motiv anume, pe care îl va afla mai precis de la fată, băiatul s-a scufundat folosind aparatele pe care,

probabil, n-a ştiut cum să le manevreze şi s-a înecat. Îşi notă această întrebare în carnetel : „Vlădescu ştia să folosească aparatul de aer, sau acum încerca pentru prima dată ?"

Se adresă iar primului interogat şi îi puse întrebarea de mai sus.

— Nu l-am văzut niciodată umblînd cu aparatul acesta, i se răspunse. De altfel, îl primisem de curînd, deoarece un zid de piatră descoperit de noi se prelungeşte pînă sub apă.

Dima se apropie de Anda, acum mai liniştită. Încercă să-şi fixeze prin cîteva atribute trăsăturile felului ei de a fi : modestă, fire închisă, fără experienţă, afectivă. În clipa de faţă, depăşită de întîmplarea care avusese loc.

Dîndu-şi seama de neliniştea care încă o mai stăpînea, îşi propuse să nu insiste într-un interogatoriu amănunţit, ci să-i ceară numai atîtea răspunsuri cîte îi trebuiau pentru a-şi putea orienta cercetările în viitor. Voia să stabilească definitiv care erau relaţiile dintre ea şi Dinu — colegii puteau, totuşi, să interpreteze în felul lor o prietenie strînsă — să afle precis de ce au venit aici, de ce a ţinut el să se scufunde în noaptea asta şi, în sfîrşit, amănunte în legătură cu desfăşurarea faptelor. Cînd anunţase nenorocirea în tabără, fata nu le strigase celorlalţi decît atît : „Veniţi, Dinu s-a înecat !"

De la primele întrebări Dima constată că fata narează totul coerent, precis, fără ezitări, fără dorinţa de a lăsa ceva nelămurit sau de a ocoli vreun amănunt. În ciuda modestiei şi a timidităţii, se evidenţia imediat o inteligenţă deosebită. Povestind se linişti definitiv, şi Dima află astfel, cu precizie, ce s-a petrecut.

— Vă rog să-mi spuneţi ce s-a întîmplat din clipa în care studentul Vlădescu a intrat în apă. Amintiţi-vă

și fapte de mai mică importanță. Dacă se poate, relatați-mi fiecare gest. Orice amănunt poate să capete importanță în cercetările noastre.

— Eu am rămas pe mal, iar Dinu a intrat în apă. Mi-a spus că apa este foarte caldă, dădu ea primele amănunte. Apoi s-a mai convins o dată că știe să manevreze aparatul de aer, și-a pus masca pe față și s-a scufundat. A apărut de cîteva ori la suprafață, apoi a lipsit pentru mai mult timp. Eu priveam atentă, să văd unde va ieși. Cînd l-am văzut iar la suprafață, spre mirarea mea, era de acum în larg și a ridicat amîndouă mîinile către mine. Era tocmai acolo unde apa se înnegrește deodată, arătă ea spre locul unde, din cauza stîncilor, apa părea de culoare închisă.

— Vă rog să interpretați acest gest : vă chema, era ca un salut, cerea ajutor...

Fata rămase pe gînduri. Pînă atunci nu se gîndise la acest gest. Atunci crezuse că vrea să-i atragă atenția asupra locului unde se afla.

— N-aș putea să vă spun. Dar pot să vă arăt semnele pe care le-a făcut.

— Vă rog.

Fata se strădui să reproducă întocmai gesturile. Nu fuseseră decît două, trei ridicări de brațe, într-un timp foarte scurt.

— După cum îmi arătați dumneavoastră, parcă voia să vă atragă atenția, dar în același timp lovea și apa, ca și cînd ar fi încercat să înainteze mai repede. Nu credeți ?

— Da, parcă voia să se apropie de mal, pentru că făcea mici salturi înainte.

— Încercați să apreciați cît mai exact cam cît timp a trecut de la ultima scufundare pînă cînd ați pornit spre tabără.

— Cred că mai mult de o jumătate de oră. Acesta a și fost motivul pentru care m-am alarmat. Mi-am amintit că tuburile nu au aer decît pentru treizeci de minute.

— O ultimă întrebare, vă rog. În clipa în care studentul Dinu și-a prins tuburile de aer în spate, era emoționat, agitat, se temea de această scufundare, sau dimpotrivă ?

— Era nerăbdător să încerce cît mai repede aparatul, pentru că a doua zi, în zori, mai înainte de a pleca pe șantierul nostru arheologic, el voia să vină aici să caute urmele corăbiei de care ați auzit. Nu mi s-a părut că este agitat sau că se teme de această scufundare. Dimpotrivă, era nerăbdător să descopere lumea din adînc.

— Vă mulțumesc ! Dacă voi fi nevoit să vă mai pun unele întrebări, am să vă deranjez.

— Stau cu plăcere la dispoziția dumneavoastră.

Șovăia. Dima înțelese că fata mai voia să-i spună ceva. O privi astfel încît o încurajă.

— Vă rog, ce vreți să faceți acum ? Nu-l căutați pe Dinu ? Trece atîta timp fără să se facă ceva.

— Imediat ce se va lumina. Aveți toată încrederea în noi. Pentru asta nu trebuie să mai rămîneți și dumneavoastră aici.

Dima îi comunică apoi profesorului că deocamdată nu mai are nevoie de serviciile lui și că se poate înapoia în tabără. Înainte ca acesta să plece, l-a rugat ca în viitor să-i comunice orice eveniment care crede că are vreo legătură cu cazul anchetat. Profesorul se grăbi să-i promită și plecă din acel loc.

Dima îşi privi ceasul : era două şi jumătate. Pînă în zori mai erau aproximativ două ore. Se hotărî să rămînă la faţa locului şi trimise maşina să aducă o barcă pneumatică, un aparat pentru investigaţii subacvatice şi trusa lui de cercetare. Mai trimise să-l cheme la faţa locului şi pe Mihai. Zîmbi cu prietenească răutate, gîndindu-se la mutra lui buimacă atunci cînd va fi trezit din somn. Ştia că Mihai doarme ca un buştean de seara pînă dimineaţa.

Rămas singur, Dima se aşează pe un muşuroi de pămînt şi veghe atent să nu se apropie, sau să nu se îndepărteze cineva. Gîndurile i se învîrteau în jurul problemelor ridicate de acest caz. Tot ce aflase pînă acum îl împingea către concluzia că a avut loc un accident. Aparatele pentru investigaţii subacvatice sînt destul de sensibile. Dacă Vlădescu, simţind nevoia de mai mult aer, a închis tubul, în loc să-l deschidă ? Accidentele de acest fel erau cele mai frecvente. O singură respiraţie, dacă n-a simţit aer şi şi-a pierdut cumpătul, a fost de ajuns. Dar gesturile acelea către faţă ? Puteau să fie gesturi de disperare. Oare voia să înainteze spre mal ? Era firesc să se îndrepte într-acolo...

În minte i se contură şi o altă variantă : Dacă la fundul apei există ceva care i-a prins piciorul ? Nu, nu se putea. N-ar mai fi ajuns la suprafaţă, să facă semne. Dar dacă, deşi prins de picior, a ajuns, totuşi, pînă la suprafaţa apei, şi a reuşit să se susţină un timp, în care şi-a scos masca, încercînd să strige spre mal ?

Înlătură această variantă şi se opri la alta : Dacă nu şi-a pus bine masca şi apa a pătruns înăuntru, sufocîndu-l ? Desigur, ar fi fost posibil, dar se năştea o altă întrebare. Apa, dacă ar fi intrat sub mască, s-ar fi infiltrat treptat. De ce n-a ieşit la aer, s-o înlăture. Era un

motiv de nedumerire, dar exista și un contraargument: Tînărul era fără experiență, iar în clipa în care a simțit primul strop de apă sărată, s-a fîstîcit și a umblat la tubul de aer, să-l deschidă mai mult. Și atunci l-a închis.

Văzu farurile unui automobil și, după viteză, știu că trebuie să fie aceea pe care o aștepta.

Mihai, cu glasul încă îngroșat de somn, ceru amănunte, dorind să afle cît mai repede ce s-a întîmplat. Dima i le dădu.

— Vezi vreo legătură între „asta" și „Mehedinți" ? se interesă el.

— Deocamdată nu, dar...

Vorbiră îndelung, pînă în clipa în care, în jurul lor, se făcu lumină. Atunci se apucară de treabă. Dar, spre marea lor mirare, cînd trecură de un dîmb ieșit ceva mai mult spre apă, văzură plutind, nu prea departe, corpul neînsuflețit al studentului căutat.

Barca fiind prea mică, nu putură ridica în ea cadavrul, dar îl împinseră pînă la mal. Cu deosebită atenție îl traseră pe uscat.

Automobilul porni iar, cu toată viteza, după medicul legist și procuror. Dima, pînă la sosirea celor doi, făcu mai multe fotografii, apoi se hotărî să nu stea degeaba. Se dezbrăcă, își puse masca subacvatică pe față și, luînd tuburile cu aer în spate, se scufundă să studieze fundul apei acolo unde se întîmplase nenorocirea.

Cercetă întreg spațiul dintre locul în care intrase în apă studentul Vlădescu — arătat de fată — punctul de unde îi făcuse semnele amintite și locul unde descoperiseră acum cadavrul. Mihai, de pe mal, îl dirija.

În toată regiunea aceea nu descoperi nimic deosebit. Fundul apei era neted ca o plajă. Nici o stîncă, nici altceva de care să se fi putut agăța piciorul celui

înecat. Reveni la suprafață și se pregăti să cerceteze cadavrul. Îl privi îndelung, frămîntîndu-și buzele într-un gest pe care Mihai îl cunoștea. Era o dovadă că e foarte preocupat. Ceru apoi să fie întoarsă victima cu fața în jos, apoi pe partea dreaptă, pe cea stîngă și, în sfîrșit, cu capul în jos.

— Poți să-mi spui și mie de ce a trebuit să-i facem această... gimnastică suedeză ?

Dima zîmbi. Mihai avea acest obicei ca în momentele cele mai grave să vină cu o observație care te făcea să zîmbești. După cum singur mărturisea, „umorul" era felul lui de a reacționa în fața evenimentelor, oricît de neplăcute.

Drept răspuns, Dima îl invită să privească atent cadavrul. Și el, numai acum, după ce se apropiase a doua oară să-l cerceteze, observase ceva care i se păruse deosebit de important.

— Te referi la ceva care să dea vreo lămurire în legătură cu cauza morții ?

— Evident.

— Mi se pare că a fost un accident. Vezi bine că masca de pe față e plină cu apă. Înseamnă că n-a știut s-o folosească, și apa a pătruns în ea.

— Ei și ?... sări Dima, atrăgînd atenția asupra acestui amănunt. Și dacă n-a știut s-o folosească ?

— A intrat apa și l-a sufocat.

— Deci a intrat apa pentru că masca n-a fost bine pusă. Noi însă am scos cadavrul de mai bine de o jumătate de oră din apă. Nu-i așa ?

— Adevărat, dar...

— Iar apa din mască s-a păstrat absolut toată. Privește, te rog, parcă acum l-am fi scos pe uscat. Or, dacă masca nu ar fi fost bine așezată, apa ar fi ieșit

prin același loc pe unde s-a infiltrat. Nu ar fi fost logic să se întîmple așa ?

— Da, da ! făcu Mihai, deodată interesat. Știi că e foarte logic ceea ce spui, cu atît mai mult cu cît moartea a survenit de curînd, iar fața nu a suferit nici o schimbare.

— Am întors cadavrul pe toate părțile să văd pe unde va curge apa, dar nici gînd.

— Atunci, ce s-a întîmplat ?

Toate astea duceau la cu totul altă concluzie decît aceea a unui accident. Iar dacă nu era, într-adevăr, accident, atunci...

— Nu pot să-mi închipui că cineva i-a tras masca de pe față pînă a intrat apă în ea, apoi i-a dat drumul la loc. Asemenea vietăți subacvatice nu cunosc. Dar, mă rog, ca o variantă a cazului, poate fi discutată.

— Să gîndim mai departe, continuă Dima. Admit posibilitatea că cineva — nu știu ce vietate, după cum spui tu — i-a tras masca de pe față. Nu te grăbi să protestezi și hai, în acest scop, să ne imaginăm cum s-au petrecut faptele. Mai întîi, întîlnirea. Speriat, băiatul încearcă să ajungă la mal. Iese numai pînă la suprafața apei și face colegei semne, care pot fi interpretate și ca cerere de ajutor, și ca o dorință de a înainta cît mai repede. Apoi dispare. Ei... cum a dispărut ?

Dima se antrenase atît de mult, încît sări din loc și începu să se plimbe de colo, colo, completîndu-și explicațiile prin gesturi largi, după cum îi era obiceiul. Se întoarse iar spre Mihai și-l întrebă, parcă răstit, privindu-l drept în față.:

— Cum a dispărut, Mihai ? Iată o întrebare ce mi se pare a fi deosebit de importantă.

— Cufundîndu-se, glumi iar acesta, pentru că întrebarea i se părea ciudată.

Dima trecu însă peste observaţia lui şi continuă :

— Nici nu ştii cît mă interesează acest infim amănunt : Cum a dispărut ? Da, scufundîndu-se, dar într-un fel se scufundă un om tras de picioare, să zicem, şi, altfel un înotător, care ştie să folosească labele subacvatice. Imaginează-ţi un înotător care iese din apă şi intră iar. Să urmărim curba pe care o descrie. Apar palmele, braţele, capul, bustul, apoi dispar braţele, capul... Picioarele se văd şi ele pentru puţin, apoi dispar. Se scufundă „înaintînd". Dacă studentul a ieşit la suprafaţă numai ca să-i facă semne colegei să-l aştepte — varianta că ar fi descoperit ceva şi era bucuros cade — ar fi dispărut descriind curba amintită. Dar dacă cineva — vieţuitoarea ta — l-a tras de picioare, cum s-a dus la fund ? Desigur, atunci a dispărut „înapoi", fără să mai descrie curba pe deasupra apei. El cade, înapoi, dispărînd bustul, capul, braţele.

— Cum s-au petrecut faptele poate să ne spună fata.

— Numai ea poate să ne spună, dacă îşi mai aminteşte acest amănunt.

Mihai se grăbi spre tabăra studenţilor, iar Dima se apropie de cadavru. Nu voia să amîne cercetarea lui, deoarece se temea că, din cauza căldurii, corpul îşi va schimba repede înfăţişarea, făcînd imposibilă identificarea ulterioară a anumitor urme.

La prima vedere nu descoperi nici o zgîrietură care să dovedească o luptă între victimă şi agresor. Se opri îndelung asupra mîinilor. O palmă era încleştată, dar în pumnul format nu descoperi nici un fir de păr sau altceva.

În sfîrşit, i se păru că a găsit şi o urmă : pe piciorul stîng, cu vreo cinci centimetri mai sus de gleznă, pe partea dinafară a piciorului, văzu patru puncte vineţii, de mărimea unei monezi de cinci bani. În faţa lor, în dreptul celor două vînătăi din mijloc, dar la trei centimetri distanţă, o altă vînătaie, de aceeaşi mărime.

Dima se ridică de lîngă victimă, îşi umflă pieptul mulţumit şi privi spre tabăra studenţilor, de unde trebuia să apară Mihai. Nu se aşteptase la o dovadă atît de clară.

Cînd Mihai era încă departe, profitînd că erau în loc deschis, şi nu-i putea auzi nimeni, îi strigă nerăbdător :

— S-a scufundat, „înapoi", nu-i aşa ? Pun prinsoare pe orice vrei tu.

— Fata mi-a confirmat. După expresia ei : ca şi cînd ai avea o greutate de picior. Mai întîi i-a dispărut capul, apoi braţele, pe care le ţinea întinse în sus.

— Aşa cred şi eu. Vino să-ţi arăt ultimele dovezi. Ne-au rămas cîteva urme, pe care ne putem bizui în cercetările ulterioare.

Îi arătă micile vînătăi de pe piciorul stîng al studentului Vlădescu.

— Da, ştiu ce sînt. Urmele pe care le lasă o mînă cînd strînge piciorul cuiva.

— Întocmai, Mihai !

Făcură următoarea experienţă : Dima îl prinse pe Mihai ceva mai sus de gleznă şi strînse. Cînd îi dădu drumul, pe locul unde fuseseră vîrfurile degetelor rămăseseră mici pete albicioase. Ţesutul fiind, prin presare, golit de sînge, se albise în regiunea respectivă. Aceste semne erau dispuse întocmai ca acelea de pe piciorul victimei. În rîndul celor patru, două ceva mai în faţă, iar două mai înapoi cu o jumătate de centimetru, adică tocmai diferenţa de lun-

gîne dintre degetele mîinii. Urma din fața lor era lăsată de degetul mare.

— Cu ocazia asta mai putem afla cîte ceva despre omul nostru, remarcă Mihai.

— Dacă vom fi la fel de abili ca Linné vom reconstitui întregul din parte, și vom ști mai multe despre el. Hai să încercăm să notăm cîteva date despre acela pe care va trebui să-l găsim cît mai curînd Mihai, ceva mă face să cred că tu ești o măsură tocmai bună pentru experiență. Prinde cu palma, în aceeași regiune, celălalt picior, să văd dacă individul nostru are mîna mai mare sau mai mică decît a ta.

Mihai apucă piciorul drept al victimei, cu puțin deasupra gleznei, și Dima măsură distanța dintre cele patru degete și al cincilea, cel mare. Era cu puțin mai mică decît distanța dintre urmele de pe piciorul stîng. Această constatare se păru că nu-i convine lui Dima.

— De ce mustăcești nemulțumit ?

— Are palma cu o jumătate de centimetru mai scurtă decît a ta, nu vezi ?

— Asta înseamnă că nu sînt eu agresorul, răspunse aparent serios Mihai. Pot să răsuflu ușurat.

— Pînă la proba contrară... îi răspunse Dima, de data asta apreciind gluma prietenului său.

Ca o concluzie la cele constatate, Mihai rosti, răsuflînd adînc, așa cum faci după ce parcurgi o anumită etapă de drum și te oprești pentru odihnă.

— Va să zică, rosti el tărăgănat, putem nota următoarele : Individul are lungimea palmei de aproximativ 20—21 centimetri. Ținînd seama de raportul obișnuit dintre organele corpului omenesc, putem să ne facem o idee și despre înălțimea lui. Probabil că este un bărbat de aproximativ 1,73 metri.

— Întocmai.

— Mai departe. După urmele lăsate, aş trage concluzia că are degete relativ subţiri. O mînă de om care nu-şi cîştigă existenţa muncind fizic.

— Accept şi această presupunere.

Cînd sosiră medicul şi procurorul, Dima putu cerceta şi tuburile de oxigen, deoarece doctorul îndepărtă masca de pe faţa victimei. Amîndouă erau goale. Acesta era motivul apariţiei corpului la suprafaţă : fusese susţinut de ele. O dată cu această constatare, şi presupunerea că studentul ar fi închis din greşeală aerul şi s-a sufocat fu înlăturată definitiv.

Medicul cercetă victima, constată moartea prin înec, aprecie şi el că cele cinci uşoare vînătăi ar fi putut fi provocate de o mînă care a prins piciorul.

După ce corpul neînsufleţit fu ridicat, Dima şi Mihai se apucară să cerceteze malurile spre nord şi sud. Cel care l-a prins de picior pe tînărul student trebuie să fi ieşit pe undeva din apă. Pentru că sezoniştii încă nu apăruseră — fiind prea de dimineaţă — puteau fi găsite urme concludente. Porniră în direcţii opuse, mergînd chiar pe marginea apei.

Tocmai cînd pierduse orice speranţă să mai găsească ceva, Dima dădu de cîteva urme care puteau fi acelea căutate. Parcursese mai bine de doi kilometri de la locul crimei... Erau două perechi de urme care făceau cu apa un unghi foarte ascuţit, ceea ce dovedea că indivizii merseseră mult prin apă, ca să deruteze.

„De ce au ieşit aici ?" se întrebă Dima. Găsi uşor răspunsul. În faţă, la cel mult două sute de metri, se întindea, pînă în marginea apei, o tabără de pionieri, pe care trebuiau s-o ocolească. Un al doilea motiv ar fi putut să fie acela că, mergînd spre nord-vest, ajungeai la gară. Or,

într-o împrejurare ca asta, o gară este o oază căutată, pentru că din ea poţi să dispari oriunde. Direcţia în care evoluau paşii venea să confirme această presupunere.

Dima trimise să-l înştiinţeze pe Mihai despre descoperirea făcută, iar el se apucă să studieze urmele.

Mai departe, cîteva sute de metri, se întindea un cîmp sterp, numai cu ciulini şi pietre. Probabil că stînca era atît de aproape de suprafaţă în aceste locuri, încît pămîntul nu putea fi lucrat. Era un fel de păşune, cu iarba arsă de soarele iute din ultimele două săptămîni.

Dima se luă după urmele de nisip, sperînd să găsească unele mai clare, cînd va ajunge pe pămînt. Nisipul nu păstrase amănuntele încălţămintei. Nici pe pămînt nu descoperi mare lucru. Continuă, totuşi, meticulos să studieze fiecare urmă, pînă în clipa în care strădania îi fu răsplătită. Ajuns în dreptul unor mărăcini care formau o adevărată barieră, observă că dincolo de ei cei doi lăsaseră urme distincte. Sărind peste lanţul mărăcinilor, căzuseră în imediata apropiere a tulpinelor, unde, la rădăcină, pămîntul păstrase mai multă umezeală şi era mai afînat. Tălpile pantofilor se vedeau bine întipărite.

Pînă la sosirea lui Mihai, luă cîteva fotografii şi măsură cu atenţie urmele. Se părea că există o concordanţă între datele căpătate anterior şi urmele lăsate de una dintre perechile de pantofi. După înălţimea presupusă şi pornind de la mărimea mîinii, pantofii trebuiau să fie numărul 42, ceea ce se confirmă. De acum putea să spună cu oarecare certitudine că unul dintre indivizi are într-adevăr înălţimea între 1,73 şi 1,75 metri, deci o înălţime mijlocie, către înalt. Dacă poartă o pereche de pantofi cu toc ceva mai gros, poate să pară chiar înalt.

— Ceva important? întrebă Mihai, apropiindu-se.

— Mai nimic, nişte urme.

Mihai rămase o clipă descumpănit de răspunsul primit, apoi înțelese că de data asta prietenul său îi răspunsese cu aceeași monedă, adică glumise.

Studiară împreună urmele.

— Fiu, fiu ! fluieră Mihai. Cam grăsuț băiatul ! Ia uite ce urmă a lăsat ! Și pămîntul nu e prea moale.

— Prea afinat nu, dar ia privește ce pas a trebuit să facă, pentru a trece peste mărăcini.

Mihai îi dădu dreptate. Încercă și el să treacă peste gardul plin de țepi și nu reuși decît sărind. Făcură un experiment. Săriră peste mărăcini. Cercetară urmele, care arătau că individul trebuie să aibă o greutate de aproximativ 72 sau 73 de kilograme, ceea ce dovedea o statură foarte proporționată.

— Așadar — reluă el — să recapitulăm : înălțimea 1,73 — 1,75 metri, greutate 71—72 kilograme, mărimea palmei 21 centimetri, degetele fine, pantof numărul 42. Știi că încep să-l văd ?

— Culoarea părului ?

— Albastru deschis spre violet.

Buna lor dispoziție dovedea că erau mulțumiți de felul cum mergeau cercetările.

În așteptarea specialistului, care urma să ia mulajul urmelor, și a unui cîine, cu ajutorul căruia Dima spera să pornească mai departe cercetările, se duseră în tabăra de pionieri să întrebe dacă nu-i zărise cineva pe cei doi indivizi, și în ce timp. Nu aflară nimic. Atunci Dima și Mihai se înapoiară în locul unde descoperiseră urmele.

Cu toate că erau în cîmp, zăpușeala se simțea din ce în ce mai tare. Nimic nu se clintea în jur. Nimeni nu îndrăznea să părăsească vilele sau corturile și să se îndrepte în altă parte decît spre plajă. Acolo, în schimb, larma și agitația erau în toi. O astfel de zi este tot ce-și

dorește un sezonist hotărît să nu se întoarcă acasă mai înainte de a căpăta culoarea ciocolatei.

Dima și Mihai, însă, nimic n-ar fi dorit mai mult decît un nor care să tempereze puțin iuțeala soarelui.

Pe Dima, care avea pielea albă, de blond, soarele îl prinse repede, așa că, atunci cînd cei așteptați sosiră, avea de acum culoarea fierului încins.

Mihai, oacheș, rezistase mai bine, permițîndu-și să glumească pe seama culorii căpătate de Dima.

— În condițiile astea nu-ți doresc să întîlnești un taur fioros. Iar pentru la noapte îți recomand iaurt de prima calitate, pentru că e mai gras și protejează mai bine pielea.

— Îți promit că voi mînca deseară două borcane, și pentru masa peste care am sărit în dimineața asta.

În timp ce specialistul lua mulajul urmei, Dima, Mihai și lucrătorul care venise cu cîinele continuară cercetările.

Cîinele, după cum se așteptase și Dima, se îndreptă spre gară. Ajuns aici, se opri în dreptul casei de bilete, apoi, după ce se roti de cîteva ori, porni iar, mai departe, spre ușa care dădea pe peron. Într-un anumit punct se așeză pe picioarele din spate, privindu-i semnificativ. Aici înceta urma.

Dima consultă mersul trenurilor și constată că din momentul cînd doctorul apreciase că survenise moartea studentului și pînă la ora aceea trecuseră pe acolo trei trenuri. Primul la ora unu și douăzeci de minute, altul la ora șase și zece minute, iar al treilea la ora unsprezece și douăzeci și cinci de minute. Era aproape sigur că cei doi luaseră primul tren, pentru că nu mai aveau nici un motiv să întîrzie acolo atîtea ore, știut fiind că primul

gînd al unui criminal este acela de a se îndepărta cît mai repede le locul infracțiunii.

Se adresară șefului stației :

— V-am ruga să ne dați cîteva amănunte tehnice.

Șeful, un om corpolent, dar deosebit de sprinten pentru mărimea lui, se oferi imediat să răspundă întrebărilor.

— Mai întîi v-am ruga să ne spuneți dacă, de regulă, locomotiva aceluiași tren oprește aproximativ în același loc.

Cel întrebat își strînse ochii, și așa cam mici și acoperiți de pleoape grele, dovadă că încearcă să-și amintească foarte precis acest amănunt.

— Știu eu ce să vă spun ?! Cred că trebuie să-mi precizați despre ce tren este vorba.

— De ce ?

— Pentru că nu toate au același număr de vagoane și de aceea unele locomotive opresc mai aproape de stație, altele mai departe. Înțelegeți ?

— Să ne oprim la aceste două trenuri : cel de la ora unu și douăzeci de minute și cel de la șase și zece minute.

— Locomotivele lor nu opresc în nici un caz în același loc. Cel de unu noaptea merge pînă la Cluj, este foarte lung : douăsprezece vagoane. Celălalt este o cursă de Constanța, care are numai trei vagoane.

— Să încercăm să determinăm locul fiecărei locomotive. Vreți să mergeți cu noi la fața locului ?

Șeful stației le arătă unde opresc de obicei locomotivele. Locul, de altfel, dacă era mai atent observat, se vedea, deoarece spațiul dintre șine era îmbibat cu uleiul scurs din multele angrenaje.

— Vagoanele sînt de tip lung ?

— Da, vagoane moderne, pentru că linia este principală. Numai primul vagon e mai scurt, cel cu poșta și coletăria rapidă.

Dima îi mulțumi șefului de gară pentru amabilitatea cu care îi dăduse relațiile cerute și îl rugă să transmită casierului care fusese de serviciu noaptea trecută că vrea să-i pună cîteva întrebări. Acesta locuia chiar în gară, la etaj.

Dima măsură apoi cîți pași sînt din locul indicat ca fiind acela în care oprește locomotiva trenului de ora unu și acela în care se oprise cîinele. Măsură apoi același număr de pași pe lîngă o garnitură de tren trasă pe o linie secundară și constată că a ajuns în dreptul vagonului șase.

Îi spuse lui Mihai :

— Ultimul cuvînt este al casierului. Dacă el ne spune că azi-noapte a vîndut bilete pentru locurile din vagonul șase, înseamnă că omul nostru a plecat de aici cu trenul de unu și douăzeci. Mai mult, dacă avem norocul să-și amintească și cui le-a vîndut, putem completa substanțial portretul pe care l-am început.

— Și, un amănunt destul de important, putem afla pentru ce localitate au luat biletele.

Casierul avea ochii cîrpiți de somn și pufăia morocănos. Dima îi ceru scuze și-i explică de ce a fost neapărată nevoie să-l deranjeze. Îi era foarte necesară o informație, pe care numai el o putea da.

— Vă amintiți, cumva, cîți pasageri au fost azi-noapte pentru trenul de la ora unu și douăzeci de minute ?

— Pot să vă răspund precis, pentru că mi-am făcut casa. Da... am dat opt bilete.

— Amintiți-vă, pe cît posibil, cum arătau călătorii pe care i-ați văzut noaptea trecută în gară.

— După ce am dat biletele, am ieșit pe peron și am stat o bună bucată de vreme, deoarece la casă nu mai era nimeni.

— Cu atît mai bine.

— La bilete au venit trei bărbați și o femeie, destul de tînără și foarte nostimă.

— Ați putea să ne spuneți cîte ceva despre ei?

— Da. Fata era foarte frumoasă. Deși tînără, avea părul cenușiu, din cauza firelor albe. Și... cum să vă spun, zîmbea încîntător. Un zîmbet deschis, copilăresc... Și gesturile... Prin fața mea, pe la ghișeu, trec nenumărate femei, dar pot să vă asigur că n-am mai văzut de mult o alta la fel de drăguță.

Dima îl privi cu coada ochiului pe Mihai, care zîmbea în barbă, astfel așezat încît casierul să nu-i vadă fața. Dima îl ascultă răbdător.

După cum a descris în amănunt rochia, pantofii, mersul, geamantanul, cei doi erau convinși de acum că ea a fost motivul pentru care casierul a ieșit pe peron, după ce a dat biletele. Vorbea de cîteva minute despre fată, cînd întrebă deodată, revenit la realitate:

— Dar poate că nu vă interesează toate astea?

— Cred că ne-ați furnizat suficiente amănunte despre ea, așa că...

— Frumoasă femeie, pe cuvîntul meu!

— Ceilalți?

— A, ceilalți? întrebă el, trădîndu-se că bagajul amintirilor, de data asta, era mult mai sărac. Da... un bărbat blond, cu o cămașă în carouri, care a luat bilete. Un altul...

— Un moment, vă rog. Ce culoare avea cămașa?

— Carouri albastre cu bleu. Cred că avea şi ochii albaştri.

— Un amănunt oarecare nu vă amintiţi ?

— A, da... Sărea în ochi. Îi lipsea chiar dintele din faţă... Acesta, îşi prinse el incisivul din dreapta şi-l zgîlţîi, de parcă voia să-l scoată.

— Pe ceilalţi vi-i reamintiţi ?

— Un bătrîn... adică, mai bine zis, un om în vîrstă, cu copiii lui, un băiat de vreo nouăsprezece ani şi o fată de vreo şaptesprezece, care au aşteptat trenul stînd pe canapeaua din faţa restaurantului. Aveau două valize de piele. Fata era înaltă, subţire...

„Iar fata ! gîndi amuzat Dima. Eh, tinereţe !" Într-adevăr, casierul nu avea mai mult de douăzeci şi cinci de ani şi, din cîte aflase, era neînsurat.

— Băiatul purta un sacou vernil şi în cap o şapcă de soare, pantaloni maro.

— Ultimul ?

— Un tînăr cu mustaţă, care era împreună cu o fată blondă. Tot timpul s-au îmbrăţişat, că au stat pe banca aceea, mai ferită, de lîngă peron. Cred că erau logoditi.

— Trenul are locuri rezervate ?

— Desigur.

— Şi le-aţi dat tuturor în acelaşi vagon ?

— Aici nu este capul liniei, aşa că am dat locurile după cum mi-a venit diagrama. În nici un caz n-au fost în acelaşi vagon.

— O să ne uităm şi pe diagramă. Acum am vrea să ştim, dacă vă amintiţi, staţiile pentru care au luat bilete călătorii de care am vorbit.

— Există o deformaţie profesională, ştiţi şi dumneavoastră. Aproape în orice clipă aş putea să spun cîte „Clujuri", cîte „Iaşuri", cîte „Bucureştiuri" am dat.

Femeia tînără a luat pentru București, și cred că se mai întoarce.

Dima făcu ochii mari.

— Ați reușit să... conversați ? întrebă el cu dublu înțeles, pentru că vorbele lui mai puteau să însemne și : Ai reușit s-o cunoști ?

— Nu, dar m-a întrebat dacă nu poate să ia bilet dus și-ntors. Ceea ce înseamnă că...

— Atunci se-napoiază precis. Dar ceilalți ?

— Ceilalți ? Să vă spun sincer, nu știu încotro a plecat fiecare. Știu că am dat două pentru Galați, trei pentru Pitești, două pentru Constanța.

— Atunci să privim diagrama.

Casierul aduse diagrama vagoanelor și Dima se opri la vagonul numărul șase.

— În vagonul ăsta ați dat vreun loc ?

— Două, pentru Constanța, după cum vedeți scris.

Deci, în acest vagon puteau fi sau cei doi „îndrăgostiți", sau cei doi de care se interesaseră ei. Dar pentru că și cîinele se oprise în dreptul acestui vagon, aproape sigur că cei doi au luat bilete pentru Constanța. Dima se hotărî să mai verifice încă o dată acest raționament întrebîndu-l pe casier :

— Nu cumva tînărul cu cămașă albastră a cerut bilet pentru Constanța ?

Casierul gîndi o clipă :

— Da, s-ar putea.

— Dar nu ne-ați vorbit de celălalt.

— Era ceva mai scund, într-o cămașă albă și pantaloni gri.

Merseră pe peron și casierul le arătă unde stătuseră cei doi cînd a ieșit el „să ia aer". Era chiar locul în care se oprise cîinele.

— Cum de puteți face această precizare? întrebă Dima.

— Păi, am vorbit cu el, cu blondul. Adică n-am vorbit, dar ne-am făcut semne. Se uitau și ei la femeia pe care v-am descris-o. Eram în dreptul lor cînd ea a trecut pe lîngă noi și ne-am sucit toți trei capetele, apoi am izbucnit în rîs. Atunci am văzut iar că avea lipsă dintele din față.

Casierul era, desigur, un tînăr simpatic, dar după ce le dădu aceste relații amănunțite, Dima îl califică drept „foarte" de ispravă.

Socotiră că, deocamdată, aici terminaseră cercetările. Se urcară în automobil, și el îi spuse celui care conducea:

— În Constanța, la gară! Dar repede! Să fie urcat și cîinele în mașină! Avem nevoie de el.

Mihai era lîngă Dima. În timp ce automobilul alerga cu toată viteza, comentară cele aflate:

— Acum cred că îl recunosc pe individul nostru. Mai ales că dintele lipsă are să-l dea de gol, chiar dacă va încerca să scape de acest semn. S-ar putea să viziteze un cabinet dentar. Sînt puțini cei care își pierd unul dintre incisivi, și ăsta poate să fie un indiciu bun.

— Dar mai ales îți dă ție de lucru.

Mihai înțelese.

— Să știi că tocmai am de tratat o măsea care mă supără de multă vreme. Voi profita de această ocazie.

— Pînă să începi tratamentul, te rog să-mi faci o listă a tuturor cabinetelor cu plată din oraș și împrejurimi, deși nu vom scăpa din observație nici celelalte posibilități. Dacă are o cunoștință și își aranjează dantura într-un spital oarecare? Desigur, mai multă atenție cred că merită policlinicile cu plată, unde poate să ceară să i se lucreze foarte repede... Oare dintele l-a pierdut

în lupta cu studentul ? Cînd s-a zbătut, acesta ar fi putut să-l lovească peste gură. Un dinte căzut, şi încă cel din faţă, e un semn mult prea vizibil ca să nu încerce să-l lichideze.

— Cu ce putea să-l lovească studentul, încît pe corpul lui să nu rămînă nici un semn ?

— Cu călcîiul, cînd acesta l-a prins de picior.

Mihai îşi exprimă apoi îndoiala că vor putea folosi cîinele în gară la Constanţa.

— Nici eu n-am mari speranţe, îi mărturisi Dima, dar merită să încercăm. S-ar putea să aflăm încotro s-au îndreptat după ce au coborît din tren, ceea ce ar fi deosebit de important.

În gară la Constanţa aflară unde opresc locomotivele trenurilor lungi şi repetară măsurătoarea. Socotiră astfel locul în dreptul căruia oprise, probabil, vagonul şase. Aduseră cîinele chiar în acel punct.

Mușinînd, cîinele se învîrti mult timp în jur, fără să găsească ceva. Tocmai cînd se hotărîseră să se lase păgubaşi el lătră bucuros, agitîndu-şi coada, nerăbdător să pornească la drum. Numai întîmplător trecuse liniile, şi descoperise urmele căutate. Cei doi, din prudenţă, nu coborîseră în partea peronului, ci între linii, dar tocmai această grijă i-a dat de gol. Acolo, urmele lor se păstraseră.

Cîinele, după ce urmări un timp, începu să scheaune nervos, dovadă că nu mai găseşte ceea ce căuta. Ajunseseră pe peron şi urma era mai greu de descoperit. Plimbîndu-se într-o parte şi alta, de cîteva ori, el o „prinse" iar şi porni pe ea... Cînd ajunseră în staţia troleibuzului, se opri, dezorientat. Pe stîlpul indicator era scris „Mamaia".

— Va să zică, spre Mamaia ! Mi se pare că vor face o frumoasă cură marină, se adresă Dima lui Mihai. Nu ți-ar strica să faci și tu cîteva băi, mai ales că peste puțin trece vara.

— Da, dar numai după ce îmi voi plomba măseaua, ca să înlătur orice focar de infecție. Altfel, cu siguranță că n-am să scap de reumatism.

Controlară toate stațiile pînă la Mamaia, dar cîinele nu mai descoperi nimic. La Mamaia troleibuzele opreau chiar lîngă nisipul plajei. Sute, mii de oameni coborau și urcau, frămîntînd nisipul cu picioarele. Înțeleseră că de aici încolo cîinele nu le mai putea fi de folos.

Chiar în ziua aceea, în policlinica stomatologică din Constanța intra un tînăr cu mustăcioară neagră, căruia îi jucau ochii în cap de neastîmpăr. Era unul dintre acei simpatici vorbăreți, ageri, gata să stea la o șuetă cu oricine, pregătiți oricînd să facă o remarcă răutăcioasă, dar niciodată rea. Cam vorbăreț, destul de amabil, puțin curtezan, acest tip de om este de cele mai multe ori primit cu brațele deschise peste tot, pentru că niciodată nimeni nu se plictisește în tovărășia lui. Găsește, cu un simț deosebit al orientării, ce trebuie să spună oricui, ca să-i intre în voie.

Tînărul cu mustăcioară pătrunse în holul de așteptare al cabinetului special dentar, se orientă dintr-o singură privire, apoi se adresă celei mai în vîrstă paciente, deși numai la cîteva scaune de ea aștepta o tînără nostimă, care ar fi putut să-i atragă atenția. Voia să arate că nu-l interesează prezența femeii tinere ?

— Nu vă supărați, aș vrea să știu dacă se ține o evidență a ordinii în care s-a venit.

— Luați un bon de la fișier, veni răspunsul nu prea binevoitor, femeia fiind mai aspră decît părea.

Tînărul parcă nu observă scurtimea replicii și răceala glasului. Cu aceeași amabilitate continuă conversația.

— Ce număr a intrat, vă rog ?

— Cinci !...

Mai mult nimic. Un nou atac :

— Care e ultimul număr, vă rog ?

— Dar de unde vrei dumneata să ştiu ? ! Eu sînt pacientă. Interesează-te la fişier.

— Vă mulţumesc !

— Eu sînt ultimul număr, îi veni în ajutor chiar tînăra pe care o ocolise. Am numărul doisprezece, şi dumneavoastră urmaţi după mine.

— Atunci permiteţi-mi să iau loc. Nu mă duc să-mi iau bonul decît ceva mai tîrziu.

— Veţi avea mai mult de aşteptat.

— Da, dar nu voi fi al treisprezecelea ! mărturisi cu aparentă sinceritate, făcînd-o să zîmbească pînă şi pe femeia bosumflată, de lîngă uşa cabinetului.

Se aşeză lîngă tînăra fată şi-i şopti, tot aparent grav, şi la fel de comic :

— Cred că dumneaei are ceva la o măsea, arătă el spre femeia care îl repezise.

Drept răspuns, fata izbucni în rîs.

— De ce vrei să sufere, dacă a venit la dentist ?

— Ştiu eu !... Un om aşa de acru ar putea să aibă ceva şi la ficat. Se zice că... Dar de ce rîzi ? Consultă orice medic şi are să-ţi spună acelaşi lucru. Cei care suferă de ficat şi de stomac sînt de obicei oameni acri. Priveşte-o atent şi ai să observi pe mîinile ei unele pete maronii... Le vezi ? Sînt semne sigure că are ceva la ficat.

— Vrei să ne audă ?

— Să ne audă cînd... privim ? Vezi petele ?

— Da.

— Am avut dreptate ? Are ficatul praf, încheie sigur consultaţia de la distanţă.

Cînd pacienta bosumflată intră în cabinet, pufnind nervoasă, un bătrînel, care stătea două scaune mai de-

parte de tînărul cu mustăcioară și care păruse că pînă atunci nu-l interesase nimic, li se adresă, zîmbind complice :

— Eu o cunosc de mulți ani. Suferă de ficat, din cauza asta este așa de arțăgoasă.

— Extraordinar ! Nu ți-am spus eu ? !

Convorbirea tînărului cu „numărul doisprezece" deveni din ce în ce mai intimă. Nici n-au știut cînd a intrat în cabinet numărul unsprezece și... urmă fata. Mai sosiseră între timp trei persoane, iar cînd se duse și el să-și ia bonul de ordine, nu se mai elibera pentru ziua aceea.

Fata ieși din cabinet și tînărul o întrebă în ce zi trebuie să mai vină pentru tratament.

— Am să mă programez și eu în aceeași zi.

Ea plecă puțin dezamăgită. Se așteptase să fie condusă. Dar avea și el dreptate, trebuia să stea la rînd.

Cînd intră ultimul pacient se duse și el, fără bon de ordine, dar doctorul își consultă ceasul și-i spuse că nu mai poate primi în ziua aceea.

— Dacă nu e o urgență, poftiți mîine.

— N-am încotro. Cu atît mai mult, cu cît nu pot să spun ce mă doare. E vorba de o plombă superficială. Cel puțin așa îmi place să cred.

A doua zi, veni, într-adevăr. La fel de simpatic și amabil, a cedat rîndul unui om în vîrstă, apoi unei femei, pînă cînd s-a trezit că a rămas iar ultimul, și a plecat acasă.

Căpitanul Dima aștepta nerăbdător buletinul autopsiei. Voia să fie sigur că studentul Vlădescu fusese perfect sănătos.

Cînd citi concluziile medicului, află că moartea survenise prin înec, plămînii fiind plini cu apă. Inima tînărului fusese perfect sănătoasă. Medicul nu descoperise nici o leziune, care să trădeze o luptă a victimei cu agresorul.

Buletinul era aşa cum prevăzuse Dima. Putea, deci, porni la drum să lămurească celelalte probleme ridicate de persoana tînărului student. Primul drum îl făcu în tabăra studenţilor arheologi. Evenimentul trist schimbase atmosfera plăcută care domnise pînă atunci acolo. Nu se mai auzeau rîsetele vesele, nu se mai strînseseră seara în jurul focului. Nici a doua zi nu mai plecase nimeni pe şantier, rămăseseră în tabără, cu Anda. Fata îi ocolise, nu venise nici la masă, în mijlocul colegilor, iar aceştia, nu o asaltaseră cu dovezile lor de prietenie, ci aşteptaseră să facă ea primul pas de apropiere.

Dima se interesă de Anda, şi cînd o găsi, îi propuse :

— Vreţi să faceţi o scurtă plimbare în tovărăşia mea ?

Fata îl privi cu ochi rugători. Nu voia. Dima îi explică :

— Trebuie să vă pun cîteva întrebări. Cred că propunerea mea este foarte puţin binevenită, dar vă rog.

Fata pricepu că el era hotărît să-i vorbească. Porniră în sensul opus locului unde se petrecuse înecul.

— Ştiu că de studentul Dinu Vlădescu vă legau sentimente deosebite şi înţeleg de ce vă este atît de greu să vorbiţi despre el. Dar s-a petrecut acest ciudat înec şi noi dorim să ştim dacă nu s-a întîmplat mai mult decît un accident.

Simţi că fata a tresărit, cu totul uimită de ceea ce auzise. Pînă atunci fusese convinsă că moartea lui

Dinu survenise în urma unui accident nefericit și, deodată, iată că i se dădea cu totul altceva de înțeles.

— Dar... ce credeți dumneavoastră că s-a întîmplat? Vreți să spuneți că... nu a fost un accident?

— Nu știu nici eu. Dar caut să aflu. Totul pledează pentru un accident, dar noi avem datoria să ne asigurăm că este așa, și atîta timp cît mai există și o altă posibilitate....

— Și ce pot să vă spun eu?!

Dima o invită, printr-un gest, să se așeze pe o bancă din apropierea taberei.

— Mi-ați face un mare serviciu dacă mi-ați vorbi despre studentul Vlădescu.

— Nu-mi închipui ce vă poate interesa. Vă rog să-mi puneți dumneavoastră cîteva întrebări și eu vă răspund cu plăcere.

— De acord. Mai întîi v-aș ruga să vă amintiți încă o dată dacă, de cînd sînteți aici, la mare, el a plecat vreodată singur din tabără, sau dacă a primit vizita cuiva. Indiferent dacă este vorba de o persoană cunoscută sau nu de dumneavoastră.

— Nu, răspunse ea fără nici o ezitare. Am fost o singură dată în Constanța, dar împreună.

— În ce scop?

— Să vizităm Mamaia. Eu nu fusesem niciodată acolo, în ultimii ani, și auzisem atîtea despre noile construcții.

Dima ezită. Trebuia să-i pună o întrebare mai dificilă pentru momentul de față, dar nu avea încotro:

— Prietenia dumneavoastră a început aici, în tabără, sau mult mai înainte?

— Cu Dinu m-am împrietenit încă din anul întîi de facultate. Era cel mai serios coleg, învăța foarte bine... studiam împreună. Așa ne-am împrietenit.

— Și... cînd v-ați dat seama că prietenia dumneavoastră este mai mult decît colegială?

Întrebările răscoleau amintiri scumpe, acum dureroase. Fata se ridică și porniră iar în plimbare. Păși multă vreme în tăcere, pînă cînd ea se hotărî să răspundă. Tot ceea ce era legat de această schimbare a sentimentelor era atît de viu acum, de parcă s-ar fi întîmplat cu puțin timp înainte de venirea la mare.

Dinu fusese un băiat timid, se apropiase de ea cu pași de melc. O protejase, o îndemnase la studiu, apoi își asumase „misiunea" de a se îngriji de îmbogățirea culturii ei generale, prilej pentru a lua primele bilete de teatru și cinema. Anda nu știa cînd se trezise că „trebuie" să-l vadă în fiecare zi, că nu poate să-și petreacă după-amiezele decît împreună cu el, că filmele n-au farmec decît comentate de Dinu, că el a condus-o spre cămin ținînd-o de braț. Revelația sentimentelor au căpătat-o printr-un alt coleg, care a ținut într-o zi să anunțe în plin amfiteatru: „Dar Anda și Dinu se iubesc, voi nu vedeți?!" Pentru ea observația a fost ca un duș rece, cu toate că obrajii i s-au înroșit ca focul. „Va să zică, ceea ce este între mine și Dinu este altceva decît o prietenie", și-a spus. Pînă atunci i se păruse că Dinu este cel mai bun coleg al ei.

Din ziua aceea dragostea lor fu „oficializată" în an, nu mai erau invitați decît împreună la reuniuni, sau oriunde în altă parte. Și ei au început să se poarte după cum erau tratați. Chiar în seara aceea, după ce o condusese pînă în ușa căminului, la despărțire Dinu a

sărutat-o, iar ea n-a avut tăria să se opună. Gestul i se păruse atît de firesc...

— Noi doi... ne-am simțit foarte apropiați cu puțin înaintea vacanței de vară a anului întîi.

— Credeți că Dinu vă împărtășea dumneavoastră toate preocupările pe care le avea, sau toate necazurile? Mă refer la firea lui. După cîte mi-ați spus și dumneavoastră, era un om mai închis, nu ținea să destăinuie nimănui anumite evenimente din viața lui. Să zicem, o întîmplare neplăcută.

— O, Dinu îmi spunea orice! Vorbeam împreună pînă și despre problemele pe care le avea mama lui la serviciu. El nu are tată. De altfel, eram atîta timp împreună, încît știam orice unul despre celălalt. Dimineața ne întîlneam la cursuri, după-amiaza învățam, iar seara mergeam împreună la cantină. După aceea, dacă nu aveam nici un plan, mă conducea acasă și pleca să se culce. Chiar și o mare parte din vacanță o petreceam împreună, pentru că practica noastră durează o lună de zile. Vedeți dar că știam totul...

— Nu l-ați surprins mai agitat, sau mai îngîndurat, în ultimul timp? Vreau să spun că din comportarea lui nu a reieșit o anumită preocupare nouă, care pe moment să nu vă fi atras atenția, iar acum, în lumina ultimelor fapte, să-i dați importanță?

— Nu am observat nimic. În afară de preocuparea dezlegării problemei ridicate de caseta descoperită de noi...

Dima consideră că de la ea nu mai poate afla nimic.

La întoarcere, ținu să vorbească încă o dată cu profesorul Olaru. Acesta îl remarcase pe Vlădescu încă din anul doi de studii și-l urmărise an de an, deoarece ar fi vrut să-l oprească la catedra lui, socotindu-l un element de-

osebit. Nici o clipă n-a avut impresia că purtarea lui poate să ascundă ceva, să fie falsă.

Profesorul era sincer îndurerat de întîmplarea tragică. De altfel, încă nu-şi revenise din emoţia pricinuită de ea. Îi mărturisi lui Dima că pur şi simplu nu se poate concentra într-atît încît să continue cercetările.

Dima încercă atunci să-şi lămurească o problemă pe care numai profesorul putea s-o dezlege :

— Cum apreciaţi dumneavoastră punctul de vedere al studentului Vlădescu în interpretarea textului de pe capacul cutiei ?

— Mi se pare hazardată concluzia, dar explicabilă, dacă ţinem seama că Vlădescu era, de fapt, un tînăr de douăzeci şi doi de ani, pasionat şi romantic. Oricît de exactă este ştiinţa noastră, se pretează, adesea, la interpretări mai „libere", cu atît mai mult cu cît între două fapte stabilite precis şi dovedite rămîne un spaţiu liber pe care trebuie să-l umpli făcînd diferite raţionamente. Aici îşi găseşte cîmp deschis fantezia, care, la douăzeci şi ceva de ani, zburdă adesea fără posibilitate să o struneşti.

— Mă gîndeam că ipoteza emisă, la prima vedere, este foarte frumoasă şi poate să entuziasmeze mai mulţi tineri. Ceilalţi cum au primit-o ?

— Cu oarecare rezervă, totuşi, ceea ce l-a ambiţionat pe Vlădescu şi l-a determinat să încerce cu atît mai mult să-şi dovedească punctul de vedere.

— Credeţi, aşadar, că nici unul dintre ceilalţi colegi nu a socotit aceasta o „idee mare", pentru care merita să fie geloşi pe Vlădescu ?

— În nici un caz ! Dar dumneavoastră vă gîndiţi la ceva foarte grav, după cîte îmi dau seama, sesiză profesorul intenţia lui Dima.

— Trebuie să nu scăpăm nici o posibilitate, chiar dacă este, aparent, mai neverosimilă. Adesea, dintr-o glumă, sau pornind de la o invidie măruntă ies lucruri foarte grave. În tabără mai există un alt aparat pentru scufundat ?

— Unul ca acela folosit de Vlădescu, nu, dar este un altul, mai simplu, fără tuburi de aer, ci numai cu o țeavă care iese la suprafață în timp ce înotătorul stă sub apă. Este proprietatea unui coleg de-al lui Dinu.

Lui Dima i se păru interesant ceea ce află.

— Cunoașteți, cumva, care erau raporturile dintre acel student și Dinu ? Mă refer chiar la punctul lui de vedere față de ipoteza acestuia.

Dima se gîndea că s-ar fi putut ca acel coleg, sau altul, aflînd intenția acestuia de a se scufunda, să se fi ascuns lîngă mal, apoi să fi venit pe sub apă să-l sperie, fie și din glumă, pentru a-l învăța minte să nu se mai încăpățîneze să-și demonstreze prin orice mijloace punctul de vedere. Ar fi putut să-l sperie prinzîndu-l de picior. Văzînd ce consecință a avut gluma lui, colegul poate că se teme acum să-și mărturisească fapta.

Profesorul încerca să-și amintească atitudinea acelui student față de Dinu.

— Cred că n-a fost de aceeași părere cu el, socotind că ceea ce spune Dinu este o poveste frumoasă, dar nu o realitate istorică. Dar vedeți dumneavoastră, eu n-am urmărit disputa din acest punct de vedere.

Dima a ținut să-l cunoască și să stea de vorbă și cu studentul Dobrescu, posesorul măștii subacvatice.

De la prima vedere și-a dat seama însă că acesta nu poate fi cel care l-a prins pe Dinu de picior Era un tînăr slăbuț, mic de statură, cu o față blîndă, de copil. În convorbirea avută se dovedi însă vorbăreț și foarte

pătrunzător. Mai întîi Dima îl rugă să-i vorbească în general despre fostul lui coleg, să-l aprecieze profesional, să-şi spună părerea despre relaţiile acestuia cu Anda. Nici o noutate. Despre Anda avea o părere foarte bună şi o compătimea sincer. La întrebările în legătură cu pasiunea lui de a înota subacvatic, a dat răspunsuri clare la tot ceea ce voia Dima să ştie, căutînd mereu să dea de înţeles că ştie ceea ce urmărea acesta.

— Îmi place înotul sub apă. I-am molipsit şi pe colegii mei. Dar n-am mai înotat în ultimul timp, pentru că, din greşeală, am călcat pe mască şi i-am spart geamul, rupîndu-i într-un loc şi partea de cauciuc. Nici eu şi nici altcineva n-ar fi putut s-o folosească... în ultimele două zile. Pot să v-o aduc, s-o vedeţi.

— Dacă o aveţi la îndemînă.

— Sigur că da.

Se întoarse cu masca. Într-adevăr, era în starea în care spusese.

— Pot să văd şi labele ?

— Fără mască ? Mă rog...

Ţinea cu tot dinadinsul să-i dovedească lui Dima că ştie ce bănuieşte. Se duse, cam nedumerit, să aducă ceea ce i se ceruse. El nu mai ghicise că Dima i le ceruse numai pentru a-l îndepărta. Desprinse o bucăţică de ciob din geamul spart al măştii şi o puse într-o cutiuţă. Apoi studie ruptura cauciucului. Se vedea uşor că nu este nouă, cauciucul fiind înnegrit în acel loc. Mai rupse şi el puţin şi, în continuare, marginea nouă apăru altfel, colorată mai viu.

Studie, aparent atent, labele aduse, apoi îi mulţumi studentului Dobrescu pentru amabilitatea cu care îi răspunsese la întrebări.

Dima socoti că în tabără nu mai are nimic de aflat.

În aceeași zi laboratorul îi confirmă că, într-adevăr, geamul măștii fusese spart cu mult timp în urmă.

*

Un bărbat între două vîrste, cu înfățișare de mic funcționar de provincie, se opri în poarta casei cu numărul 222 din strada Lt. Minculescu și, după ce răsuflă adînc și își șterse fața încinsă cu o batistă mare, cadrilată, se încumetă să bată. Lovi de cîteva ori scîndura porții cu măciulia bastonului, apoi așteptă, retras cîțiva pași, la umbra salcîmului din apropiere. Casa de la numărul 222 nu este prea mare și poate fi asemuită cu foarte multe altele din cartierele mărginașe ale Bucureștiului. Cîteva camere, o marchiză în fața celei din mijloc, iar în fundul curții dependințele. Doi caiși mari, sănătoși, asigură curții umbra plăcută în zilele călduroase.

De obicei, vara, la orice oră, găsești geamurile deschise, iar prin curte apare, din cînd în cînd, gospodina, cu o treabă oarecare. La ora cînd cetățeanul amintit bătea în poarta casei, aproape sigur iese cineva să-ți deschidă.

Bastonul lovea atît de hotărît în poartă, încît în fereastra casei vecine apăru o femeie în vîrstă să vadă cine insistă atîta. I se adresă după obiceiul dintotdeauna al vecinilor :

— Pe cine cauți dumneata ?

Bărbatul se întoarse fără grabă spre ea, ca omul toropit de căldură, și după ce-și scoase pălăria, căreia începu să-i șteargă meșina de interior, îi răspunse :

— Pe vecina dumitale.

— Pe madam Vlădescu ?

— Chiar pe ea.

— Vai de capu' ei, săraca, nu este acasă. A plecat la Constanța, că i s-a prăpădit băiatu'.

— Ce spui dumneata ? se trezi din toropeală bărbatul, apropiindu-se de fereastra la care apăruse vecina. Cînd s-a întîmplat nenorocirea asta ?

— Parcă ieri. Îi plîngi de milă, biata de ea. Singuru' ei copil. Şi ce băiat !...

— Ţ-ţ-ţ ! făcu el clătinîndu-şi capul de pe un umăr pe altul, a nenorocire. De ce-o fi murit ?

— Nenorocire mare ! continuă vecina, trăgîndu-şi cu un gest nervos basmaua pînă pe nas, ca apoi s-o împingă iar pe spate, o dată cu părul, şi s-o lege sub bărbie. Parcă-s bolnavă, nu alta.

— Sînteţi ceva rude.

— Dinu a crescut, sub ochii noştri. Ce mai băiat ! Ca şi copilu' meu, şopti femeia izbucnind în plîns. Era mîndria mă-si şi a noastră. Învăţa mult... Sufletu' mă-si, nu alta. L-a crescut de mic singură. Zicea că vrea să-nveţe, s-o ajute. Taică-su s-a prăpădit pe front, nici n-a apucat băiatu' să-l cunoască.

— Cine ştie ce s-o fi întîmplat pe acolo ? Nu ştiţi de ce a murit ?

— Zice că s-a înecat.

— S-o fi înecat, s-o fi certat cu cineva... Cîte se pot întîmpla la vîrsta lui.

— Cine să se certe, Dinu ? Vai de mine, nu-l cunoşti ! O fată nu era ca el ! N-ar fi făcut el una ca asta... Dar dumneata de ce o cauţi pe madam Vlădescu ?

— Voiam să-i transmit ceva din partea unei verişoare. Dar dacă nu e... Văd eu ce-am să fac...

După ce îi mulţumi pentru bunăvoinţă, bărbatul se îndepărtă mergînd pe marginea trotuarului, să se ferească de soare.

*

Corturi, cearşafuri întinse pe patru beţe, umbrele deschise, mingi mari de toate culorile, copii care se luptă cu enorme animale de vinilin, cu ajutorul cărora plutesc pe apă, castele de nisip, crenelate, distruse de primul pas neatent, tineri bronzaţi care păşesc „atletic", cu piepturile bombate, parcă în buiestru, fete negre ca tuciul, unse pînă la refuz cu diferite pomezi în dorinţa de a se bronza şi mai mult, priviri întoarse după noii sosiţi, care, parcă vinovaţi de nu ştiu ce sacrilegiu, încearcă să-şi bronzeze cît mai repede pielea ca laptele. Plaja !

Doi bărbaţi, unul trecut de treizeci şi ceva de ani, cu pielea roşie, iar celălalt încă de culoarea fildeşului, trec pe malul apei urmăriţi de priviri ironice şi iscînd semne semnificative. Oare aşa au fost şi ei ?

Cei doi însă nu se sinchisesc, se plimbă într-o parte şi alta, privesc cu interes tot ce se petrece în jurul lor, se vede cît colo că sînt încîntaţi de prima lor zi de concediu.

După ce trec de cîteva ori în sus şi în jos, se opresc la capătul toboganului, acolo unde vin foarte mulţi tineri să se arunce în apă. Pentru că pielea lor a prins repede culoarea aramei, se retrag sub planşeul de beton şi asistă la curajoşii care se lanseaza în apă făcînd în aer fel de fel de figuri.

Se părea că n-au prea multe să-şi spună, deoarece fiecare era interesat mai mult de ceea ce se petrecea în jurul lor. Într-un tîrziu însă, cel mai tînăr se adresă celui înalt, vorbindu-i destul de aproape de ureche, încît să nu audă nimeni dintre cei care forfoteau în apropiere.

— Crezi că ăsta e un loc bun ?

— Un tip care are aparat de vînat pe sub apă înseamă că e un pasionat înotător. De ce n-ar veni să se grozăvească făcînd un salt extraordinar, pe care să-l remarce femeile din jur ? Toboganul este un loc ideal pentru aşa ceva.

Plaja începu să se golească de sezonişti. Aglomeraţia se simţea acum în restaurante şi expresuri. Tuturor li se face foame aproape în acelaşi timp şi îmbulzeala nu poate fi ocolită. Fericiţii care au găsit un scaun liber la o masă privesc triumfător la întîrziaţi.

Printre cei care sperau să găsească un loc sînt şi bărbaţii de curînd sosiţi pe plajă. Ei umblă de colo-colo, printre mese, apoi, plictisiţi, pornesc spre alt restaurant, unde găsesc aceeaşi aglomeraţie. Cînd, în sfîrşit, descoperiră o masă liberă, se aşezară răsuflînd greu şi priviră în jur, triumfător. Răbdarea le-a fost răsplătită !

Mîncară pe îndelete, iar cînd ajunseră la desert, tînărul se adresă prietenului său :

— Uite, nu ţi se pare interesant bărbatul acela ? Tocmai intră pe uşă. Îl vezi ? Acela blond, de statură înaltă.

Prietenul priveşte spre uşă şi vede într-adevăr un bărbat între două vîrste, cu părul cînepiu, aproape înalt, cu o lulea în colţul gurii, care se uita şi el prin restaurant să descopere două locuri pentru el şi prietenul care venea la un pas în urma lui.

— Într-adevăr, merită toată atenţia ! De ce nu-l inviţi la masa noastră, de patru persoane ? Cu atît mai mult, cu cît mi se pare că îl şi cunoşti... Adu-ţi bine aminte.

Tînărul prinse privirea blondului din uşă şi îi făcu semn că se pot aşeza alături de ei. Cei doi se grăbiră să primească invitaţia, neaşteptîndu-se la un noroc atît de mare. Tînărul care îi chemase se adresă celui cu lulea :

— Mărturisește că nu te așteptai să mă vezi aici. Ce mai faci ? Ești de mult timp în stațiune ? Ce coincidență fericită ! Nu ne-am mai văzut de acum cinci ani, de la Borsec. Din concediu în concediu. Prietenul meu Victor. Pe el nu cred că-l cunoști, dar e un băiat admirabil. Faceți cunoștință !

Blondul îl privi din ce în ce mai contrariat.

— Cred că mă confundați, reuși el în cele din urmă să întrerupă avalanșa de cuvinte a celui care îl invitase, atît de amabil, la masa lui. Nu cred că...

— Imposibil ! făcu, sigur de el, tînărul. Vrei să spui că nu ne cunoaștem ! Știi că ai haz ? Ia uite cum m-a uitat ! Nu ai fost acum cinci ani la Borsec ?

— Pot să jur că niciodată în viața mea. E una dintre puținele stațiuni pe care nu le cunosc, și asta pentru că am stomacul și ficatul sănătos tun.

— Extraordinar ! Să fie o asemănare atît de perfectă ? Nu sînteți inginerul... ei, fir-ar să fie ! E și explicabil să fi uitat numele. Au trecut cinci ani de atunci.

— În orice caz să știți că eu sînt medic.

— Nu mai insista, Mihule, interveni prietenul celui în greșeală. E clar că faci o confuzie. Dar asta nu înseamnă că dumneavoastră nu puteți lua loc la masa noastră.

— Desigur ! Nu ne-am întîlnit acum cinci ani, facem cunoștință astăzi.

Se prezentară. Vorbiră despre timp, despre apă, despre muzica cea mai bună de la restaurante.

Către sfîrșitul mesei, Mihu susținu că între lulea și țigară o preferă pe cea din urmă, argumentînd pe larg avantajele ei. Doctorul, care strîngea în dinți capătul unei foarte frumoase lulele „Bruyer", îl contrazise. În cele din urmă, Mihu veni cu argumentul cel mai greu :

luleaua distruge dantura. Ca să-i dovedească doctorului cîtă dreptate are, îi privi atent dinții, să descopere mici defecte care, ulterior, puteau duce la serioase carii. Într-adevăr, în partea în care purta luleaua, dantura era mai tocită. Dar numai atît. Doctorul nu avea nici un dinte fals.

După cum era și firesc, Victor și Mihu fură cei care terminară primii masa și, pentru că aveau o întîlnire în după-amiaza aceea, își luară rămas bun de la doctor și de la însoțitorul lui. Hotărîseră să se vadă a doua zi.

Pe plajă, Victor îl întrebă pe Mihu, care privise sub masă la încălțămintea doctorului :

— Ce papuci avea ?

— Pe dracu', poartă cel puțin patruzeci și patru ! Și se vede că este doctor. Are o dantură perfectă, cu toate că fumează lulea.

După-amiaza, plaja are farmecul ei. Mai ales pentru cei care preferă blîndețea soarelui trecut de cumpăna zilei. Aceștia vor să înoate în apa încălzită toată dimineața, în care intri fără să sesizezi vreo diferență de temperatură. Pe nisip, grupuri răzlețe. Ici-colo o umbrelă deschisă, fiind suficient loc pentru a se organiza jocuri imposibile dimineața, din cauza forfotei.

Un grup de cinci sezoniste, așezate în cerc, își trimit una alteia o minge ușoară, de vinilin. Cîțiva bărbați stau pe nisip cu genunchii strînși la piept și le privesc, făcînd cu voce tare observații răutăcioase de cîte ori una dintre fete greșește. Jocul se bucură de o mică galerie, care cînd aruncă o vorbă de haz, cînd aplaudă ironic sau sincer o „intervenție" reușită. Destul de aproape de grupul fetelor, cei doi bărbați încă nebronzați, lungiți cu fața

în jos, privesc și ei jocul, dar fără să participe la glumele celorlalți. La o lovitură mai puternică, mingea zboară pînă la ei și îl lovește pe cel mai tînăr, care tocmai atunci privea în altă parte. Spre uimirea fetei care se repezise după minge, tînărul începu să se vaite în gura mare, ținîndu-se de cap, ca și cînd ar fi fost lovit cu o piatră. Rămase descumpănită în fața țipetelor lui.

— Bine, domnișoară — i se adresă, între două scînceli — se poate una ca asta ? Nu m-ați văzut aici ? Intenționat ați aruncat mingea, să mă loviți.

Fața îi era schimonosită de durere.

— Dar ce s-a întîmplat ? se interesă ea privind locul unde tînărul arăta că fusese lovit.

— Ce să se întîmple ? întrebă, deodată liniștit și cu alt ton, rănitul. Nu s-a întîmplat nimic, dar se putea întîmpla. Nu m-a durut, dar se putea să mă doară. Atunci degeaba m-aș mai fi văitat, că ar fi fost prea tîrziu.

Fata a înțeles că a fost „victima" unei glume și s-a burzuluit :

— Dumneata glumești !

— E tot ce pot să fac mai bun, cînd stau pe plajă. Dumneata nu te joci cu mingea ?

— Te rog să ne-o înapoiezi ! îi ceru cu ton poruncitor. O asemenea îndrăzneală !

— Îmi pare rău, dar nu pot. N-ați citit anunțul acela ?

— Mă supăr ! amenință fata, cu oarecare necaz.

— E ultimul lucru care îl doresc și de aceea sînt gata să caut o soluție de compromis. Unica posibilitate este aceea de a ne invita și pe noi să intrăm în joc.

— Și dacă are să vă lovească iar mingea ?

— De data asta ar fi pe răspunderea mea !

Sări în picioare și, cu mingea sub braț, se apropie de grupul celorlalte fete.

— Colega dumneavoastră ne-a invitat și pe noi, și n-am putut s-o refuzăm. Iar noi, din solidaritate masculină, îi invităm la rîndul nostru pe dumnealor, astfel că, public și jucători, vom întocmi o singură echipă.

Grupul de bărbați atît a așteptat. Într-o clipă formară cercul, gata de joc. Fetele se treziră componentele unei mari echipe. Dar, curînd, nu avură ce regreta, pentru că jocul continuă presărat cu tot felul de glume care creară o atmosferă plăcută. Se distrau! Și voiau să se distreze, pentru că, după cum constatară ulterior, plecau cu toții chiar a doua zi dimineața. Seria lor își terminase cura. Aveau și foile de drum vizate.

Ultima seară se bucură întotdeauna de privilegii. Acum vrei să te distrezi mai mult, mai bine, să-ți iei rămas bun, pentru un an, de la locurile frumoase unde ți-ai petrecut vacanța.

De aceea și grupul de tineri, cînd lumina de pe plajă se împuțină, nu se destrămă. Porniră să servească masa împreună, apoi se fixară asupra locului unde să petreacă ultima seară la mare.

Două ore după aceea, erau cu toții în locul stabilit pentru întîlnire.

La masa lungă, s-au format grupuri și, de fapt, acum făceau cu adevărat cunoștință unii cu alții. „De unde ești?" „În ce hotel ai avut camera?" „La ce întreprindere lucrezi?" au fost primele întrebări pe care și le-au pus. Dansul a pus capăt convorbirilor. Primul care s-a ridicat de la masă, dînd „startul", fu tînărul lovit cu mingea. El o invită la dans chiar pe aceea care atentase la „viața" lui. De altfel și ținuse să se așeze la masă în apropierea ei.

Concurent la grațiile aceleiași fete era un tînăr simpatic, bucureștean, contabil la o întreprindere de construcții. Fire deschisă, povesti aproape toată seara întîmplări comice din viața lui sau șotiile pe care le făcuse altora, în special unui coleg, Viorel, din descrierea lui, un tip gras, care se preta la tot felul de glume, inspirate în bună parte de aspectul lui fizic. Pentru că toți cei din grupul lor erau bucureșteni, promiseră că se vor întîlni și acasă. Își dădură adresele și numerele de telefon. Tînărul contabil, holtei fiind, era pus pe petrecere, cu atît mai mult cu cît le mărturisi celor de față că el nu începe serviciul imediat după ce va pleca de aici. Mai avea cîteva zile de concediu. Era hotărît să se mai ducă undeva, să se distreze. Și dacă acolo se va simți bine, va trimite o scrisoare prietenului său și va mai obține cîteva zile de concediu fără plată.

Fiecare mărturisi apoi unde ar mai fi vrut să prelungească timpul de odihnă : unii la munte, alții în deltă, alții ar mai fi rămas aici, la mare.

Petrecerea se încheie tîrziu, fiecare aducîndu-și deodată aminte că a doua zi, dimineața, se va trezi devreme, să plece la gară.

O NOUĂ ÎNTÎMPLARE TRAGICĂ

Radu și Virginia sînt cam de aceeași vîrstă — doar ce au trecut de douăzeci de ani — și, cu toate că au venit la mare din două colțuri opuse ale țării, au multe asemănări în situația lor. Amîndoi sînt la primul concediu, amîndoi văd pentru prima dată marea, amîndoi se simt stingheriți în furnicarul de pe plajă. El a venit de la Iași, ea de la Timișoara. Și au avut amîndoi norocul să se descopere încă din prima zi a sosirii lor la Mamaia. În lumea nouă de aici, s-au simțit din prima clipă apropiați. În ultima zi de concediu, porniră într-o ultimă plimbare, pînă departe, spre marginea stațiunii. Ținîndu-se de mînă, cînd alergînd, cînd inspirînd adînc aerul tare al dimineții, se treziră în mijlocul scaieților care inundau plaja în partea încă neamenajată. Se îndreptară spre șosea, să se întoarcă acasă trecînd prin mijlocul hotelurilor de la care își luau astfel rămas bun. Soarele țîșnise deasupra apei învăluind zidurile într-un roz dulce.

Bucuria acestei ultime zile de vacanță fu curmată de țipătul neașteptat al fetei, care se agăță înspăimîntată de mîna tînărului.

— Acolo !... Un om !... Ce-i cu el ? bîigui ea, arătîndu-i, numai la cîțiva pași depărtare, un om gol, care zăcea cu fața în jos.

Corpul era vîrît sub o tufă de mărăcini, nu-l vedeau decît de la umăr în jos.

— Nu-ți pierde firea ! o încurajă el.

— E mort ! E mort !

— Să anunțăm un milițian ! Dar să nu strigăm, să nu facem panică.

Tînărul încercă să-și țină firea, vrînd s-o îmbărbăteze pe fata care nu mai avea putere nici să se urnească din loc.

A prins-o pe după umeri, au ieșit în șosea, apoi au grăbit pasul pînă au întîlnit primul milițian.

I-au spus despre ce este vorba și, împreună, s-au întors în acel loc...

*

Dima deschise mai întîi un ochi, privi pe fereastră cerul, să-și dea seama ce fel de zi începe și, după ce se convinse că timpul va fi frumos, se hotărî să-l deschidă și pe celălalt. După o inspecție sumară prin cameră, în căutarea pachetului de țigări și a chibriturilor, se încumetă să coboare din pat ; erau tocmai pe masă. Își privi ceasul și constată că nu era tîrziu, dar știa că din clipă în clipă va suna Mihai, să-i spună : „Adevărații sezoniști la ora asta sînt pe plajă", cuvinte care îl îngrozeau. Umerii lui roșii ca floarea macului pierduseră de acum vreo două rînduri de piele. Plaja devenise un chin, și numai gîndul că va trebui să treacă iar prin baia de soare îl îngrozea. Chiar cînd avea cămașa pe el simțea tot soarele în spate. Trebuia totuși să fie prezent acolo, la datorie. Lăsîndu-se pradă razelor nemiloase, se plimba de colo-colo, juca volei, pornea cu barca printre înotători. Mihai, înduioșat de chinurile pe care le bănuia, tăbărîse pe el cu tot felul de pomezi, să-l protejeze, dar fără prea multe rezultate.

Seara, Dima își tampona îndelung spatele cu alcool, topăind de pe un picior pe altul, de usturime. Spirtul e bun, răcorește, dar mai înainte de a avea mici răni pe piele.

De aceea a privit Dima cerul cu coada ochiului, ca o cloșcă ce-și păzește puii de uliu, în clipa cînd s-a trezit. Speranța unei zile noroase îi fusese repede spulberată de realitatea tristă : începea încă o zi cu soare.

Își sorbea liniștit cafeaua cînd a sunat telefonul. Era sigur că e Mihai. El, cu pielea lui tuciurie, se răsfăța de dimineața pînă seara la soare și puțin îi păsa. Ridică receptorul.

— Ce spui ? ! întrebă, nevenindu-i să creadă. Într-o clipă sînt gata. Am înțeles ! Mașina mă întîlnește pe drum. Pornesc pe jos într-acolo. Telefonează-i și lui Mihai. Îl luăm și pe el !

Uită de cafea și de usturimea pielii și se repezi să-și îmbrace cămașa, făcînd încă de pe acum tot felul de presupuneri în legătură cu vestea pe care o primise. Peste două minute cobora scara blocului. Porni în pas alergător în întîmpinarea automobilului. La ora aceea strada era liniștită, nu-l puteau vedea decît cele cîteva fete care măturau trotuarele.

La primul colț întîlni automobilul și se îndreptară spre locuința lui Mihai, din apropiere. Și el aștepta în fața casei.

În jurul cadavrului erau, cînd au sosit la fața locului, medicul legist și procurorul.

După formalitățile necesare și după ce Dima scoase cîteva fotografii, întoarseră victima cu fața în sus. Chiar niște oameni obișnuiți prin profesie cu astfel de fapte se dădură un pas înapoi. Cadavrul era complet desfigurat, fiind imposibilă identificarea lui. Ceea ce îl făcu

însă pe Dima să-şi învingă repulsia şi să se apropie imediat de cadavru fu... dintele lui lipsă. Buza de sus fiind tăiată, dantura rămăsese dezvelită şi ceea ce-ţi sărea imediat în ochi era lipsa incisivului drept. Chiar acela despre care spusese casierul că nu-l avea unul dintre cei doi călători. Dima îi aruncă o privire semnificativă lui Mihai. Amîndoi se gîndeau la acelaşi lucru.

Mihai se lăsă şi el într-un genunchi, lîngă victimă, şi îi măsură palma : avea atît cît se aşteptase. Părul celui mort era blond. Înălţimea corespundea şi ea, ca şi mărimea piciorului.

Dima ceru să li se aducă la faţa locului cîinele pe care îl folosiseră cînd cercetaseră moartea studentului Vlădescu. După ce înaintă 20—30 de metri, spre şosea, cîinele se opri, dovadă că acolo aşteptase, probabil, o maşină cu care dispăruseră cei vinovaţi. Sau, poate, vinovatul.

Studiară cu meticulozitate cadavrul, dar nu descoperiră absolut nimic demn de luat în seamă. Rămînea, aşadar, ca medicul să se pronunţe asupra cauzei morţii şi a orei precise cînd survenise ea.

Mihai descoperi o urmă chiar lîngă cadavru. Mai bine spus, sub el. Tocul pantofului era imprimat într-un loc unde nisipul fusese înlăturat de vînt sau ploaie. Probabil că stînd cu cadavrul în braţe şi, deci, apăsînd pe tocuri cu o greutate mai mare, unul dintre ele se imprimase. Şi ceea ce îi făcu să se mai privească o dată, mulţumiţi, fu faptul că recunoscuseră repede una dintre cele două urme studiate cu puţin timp mai înainte, în legătură cu moartea studentului Vlădescu. Erau urmele celuilalt bărbat, mai mic de statură.

După primul moment de satisfacţie, prilejuit de această constatare, în mintea lui Dima îşi făcu loc o întrebare firească : „De ce s-au certat aceşti doi indivizi,

încît au ajuns pînă la crimă ? Doar au fost prieteni !"

Pe Mihai îl frămînta aceeaşi întrebare. El ţinu chiar să-l întrebe pe Dima :

— Cînd se ceartă, de regulă, doi răufăcători ? Iată o întrebare pe care cred că trebuie să ne-o punem.

— Bineînţeles. Şi iată răspunsul : cînd împart prada sau cînd unul dintre ei este gata să fie prins şi prin dispariţia lui nu-l mai pune şi pe celălalt în pericol. Cel rămas încă în umbră îl sacrifică pe fostul colaborator.

— Aştia doi au avut de împărţit ceva ?

— Ce bucuros aş fi dacă aş putea să-ţi răspund.

Victima fu ridicată şi medicul le promise că le va trimite cît mai grabnic rezultatul examenului.

— Atenţie la alcool ! îi atrase Dima luarea-aminte. De la el pornesc multe.

— Crezi într-o întîmplare survenită la chef ? reluă Mihai discuţia cu Dima.

— La băutură. Un chef, nu ştiu de ce, dar presupune mai multe persoane. Aştia mai repede cred că au fost singuri. Dar la un pahar de vin omul îşi aduce aminte de multe : că celălalt n-a fost drept, că n-a primit ce i s-a cuvenit, că va fi trădat, sau mai ştiu eu cîte altele. De aici pînă la crimă nu este mult. Apoi putea să-l aducă aici şi să-l mutileze, ca să nu fie identificat.

— Dar dintele ?

— Era mai greu să i-l pună, glumi Dima. În sfîrşit, hai să gîndim puţin, oftă el, ca în clipa cînd porneşti la drum lung. Spune drept ce ai vrea să ştii mai întîi ? E interesant să pornim de la această întrebare.

— Aş vrea să aflu tot ce ştie băiatul de acolo, ca să-i putem da drumul să plece la gară, îl arătă pe tînărul care aştepta, în şosea, întovărăşit de fata cu care descoperise cadavrul.

Interogarea lor n-a durat decît zece minute, mai mult pentru a şti unde pot fi găsiţi în eventualitatea că ar mai fi avut nevoie de ei. Era sigur că n-au nici o legătură cu crima de faţă. Tînărul era cazangiu la Nicolina-Iaşi, iar fata lucra într-un laborator medical, în Timişoara.

— Eh, tinereţe ! oftă Dima privindu-i din spate. Eu aş dormi buştean, iar ei vor să prindă în fiecare zi răsăritul soarelui.

Se urcară apoi în automobil şi continuară convorbirea întreruptă de interogatoriul celor doi tineri. Dima reveni cu întrebarea lui :

— Dar nu mi-ai spus, Mihai, ce ai vrea să ştii mai întîi în toată afacerea asta ?

— Mai întîi şi mai întîi ? se jucă Mihai cu vorbele.. Mai întîi m-ar interesa cum a fost omorît omul nostru

— De ce asta ?

— Pentru că voi putea deduce dacă a fost o crimă făcută într-un moment de furie, sau premeditată. Dacă totul a fost pus la cale, înseamnă că divergenţele dintre ei sînt mai adînci, mai de principiu, aş zice. Dacă nu a fost premeditată, băuţi fiind, se puteau lua din orice la ceartă şi să ajungă la crimă, după cum ai remarcat. În acest caz, nouă ne spune mult mai puţin această întîmplare.

Dima cîntări atent vorbele lui Mihai.

— E un punct de vedere. Deci, pe lîngă felul cum a fost omorît, socoţi că ar trebui să aflăm şi dacă victima era sau nu beată. Altceva ? Îmi notez semnele de întrebare pe care va trebui să le elucidăm.

— Apoi m-ar interesa foarte mult în ce loc a fost omorît. Acasă, sau mai bine spus în hotelul în care au locuit, sau în afară. Înclin să cred că într-un loc mai retras.

— Aproape sigur. Asasinatul ar fi ridicat probleme deosebite. Nu scoți ușor un mort dintr-un hotel, fără să te vadă cineva. Vom cerceta prin împrejurimi, dar vom încerca să descoperim ceva și într-unul din hotelurile de aici, unde s-ar putea să fi locuit. Să vedem cine a plecat ieri sau azi. Dar asta imediat. Într-o oră să știm tot ce ne interesează. Voi trimite pe cineva să cerceteze.

— Mă duc și eu, propuse Mihai.

Dădu șoferului indicația de a-i lăsa în fața hotelului „Pescăruș".

— Sînt de acord cu toate astea, Mihai, iar pe deasupra, tare aș vrea să mai știu...

— Cu ce l-a transportat pînă acolo, i-o luă înainte acesta, ghicind ce vrea să spună. Unde o fi mașina și de unde o fi luat-o? Să fim ținuți la curent cu orice reclamație de furt de mașină făcută în regiunea asta, de ieri încoace.

— Ai perfectă dreptate. Hai să lămurim toate astea, și cît mai repede. Cred că nu este nevoie să-ți spun că n-o să ne fie tocmai ușor.

Mihai fu lăsat în fața hotelului „Pescăruș". Portarul îl primi cu zîmbet profesional, cam „ridicol". „Prea ține să fie simpatic și prea se vede că este fals zîmbetul pe care îl adresează oricui are intenția de a se apropia de el", își spuse Mihai. Privindu-l, ajunse la concluzia că „tipul" este, totuși, omul perfect al mediului respectiv. Atent la oricine urca sau cobora scara, gata în orice clipă să dea unui om de serviciu dispoziția de a fi folositor, amabil și îndatoritor, el dirija de la înălțimea pupitrului său tot ceea ce se întîmpla în perimetrul holului — domeniul peste care guverna absolut. Peste țeasta pleșuvă el aducea dinspre ceafă cîteva șuvițe de păr, pe care le răsfira cu

pricepere în creștet. Cînd Mihai îi strînse mîna, degetele i se părură de cauciuc, nu întîmpină rezistența oaselor.

— Cu ce vă putem fi de folos ? i se adresă amabil bănuitului turist. Întîmplător avem liberă o cameră excepțională, la etajul întîi...

Mihai îi arătă cine este și-l rugă să-i acorde cîteva minute, deoarece voia să-i ceară unele informații.

Se oferi cu același aer îndatoritor cu care îl primise ca turist.

Află că săptămîna aceea el a lucrat în tura de dimineață, ca și acum, dar n-a remarcat doi oameni ca aceia despre care era rugat să dea relații.

— Mai gîndiți-vă. Poate că nu i-ați reținut, insistă Mihai, fără să bănuiască măcar că jignește amorul propriu al celui întrebat. E vorba de...

— Am înțeles ce m-ați întrebat, îl opri el să repete. Vă rog să aveți toată încrederea. Ocup acest post de treizeci de ani, am ochiul format. Pot să vă descriu oricare dintre persoanele pe care le am în gazdă în acest moment.

Mihai, ca să vadă cît temei poate să pună pe cuvintele lui, privi pe furiș spre tabloul cheilor și văzu numărul camerelor al căror locatari erau încă sus, în hotel. I se adresă :

— Spuneți-mi, vă rog, tovarășul de la „202" la ce oră a plecat astăzi din hotel ?

Fără să se întoarcă spre tablou, portarul răspunse înțepat, dar cu siguranță :

— Încă n-a coborît. Îl puteți aștepta, dacă doriți. E un tovarăș inginer din Cluj, mic, cam gras, cu părul cărunt. În fiecare dimineață la ora opt, o așteaptă în hol pe duduia de la „109", cu care pleacă pe plajă.

Desigur, portarul a prins intenția lui Mihai și i-a dat răspunsul dorit. Într-adevăr, se părea că are ochiul for-

mat de anii mulți petrecuți în contact cu tot felul de oameni care vin și pleacă dintr-un hotel.

La despărțire, portarul îl mai asigură o dată că persoanele despre care s-a interesat nu au fost pe acolo.

— Și dacă n-au fost aici ? se întrebă Mihai, după ce ajunse în stradă. Undeva tot au stat.

Între timp fuseseră cercetate și celelalte hoteluri, dar peste tot se primiseră aceleași răspunsuri. Dima, cît timp ceilalți umblară prin hoteluri, se dusese la Oficiul Național de Turism, să vadă dacă nu închiriaseră două camere, sau numai una, unor bărbați cu semnalmentele celor căutați. Nu reținuse nimeni semnalmentele date : mai ales dintele lipsă.

Dima și Mihai se reîntîlniră în locul fixat. Pentru ziua aceea renunțară să mai umble prin hoteluri și hotărîră să reia cercetările cînd vor veni portarii din tura următoare, mai ales cei de noapte.

— Pot să cred că pentru astăzi am terminat treaba ? se interesă Mihai.

— Că ai terminat să mai ai de-a face cu hotelurile. Dar treabă, cîtă vrei ! Vom porni să aruncăm o privire în altă parte. Acolo însă vom găsi ceea ce vrem numai după-amiază. Pînă atunci, dăm o fugă să vedem ce ne mai spune medicul, îl întîlnim pe tovarășul colonel Aldea și apoi luăm masa. După aceea... vom avea iarăși plăcerea de a petrece împreună o minunată după-amiază. Poți să spui că nu va fi plăcut ?

Cînd intră în cabinetul medicului, acesta tocmai întocmea buletinul constatărilor.

— N-ai mai avut răbdare, îl întîmpină el pe Dima, cunoscîndu-i firea.

Lucraseră de multe ori împreună și se împrieteniseră.

— Mărturisesc deschis că nu. E un caz foarte complicat și chiar ciudat, de aceea n-am de loc astîmpăr.

— Îl cunoşteai pe cel asasinat ?

— De unde să-l cunosc ? De altfel ai văzut că i s-a făcut o toaletă specială, în urma căruia e greu să-l identifici. Martori care să-l recunoască în starea de acum nu am. Mai bine spus, am unul, pe care am să încerc să-l folosesc, cu toate că prea multe speranţe nu-mi leg de această confruntare. E nevoie de un ochi experimentat profesional, ca să recunoască un om după ce a fost atît de mutilat. Dar, te rog, să-mi spui dumneata mai multe.

— Daaa, făcu medicul, adunîndu-şi gîndurile. Mai întîi, cauza morţii : o otravă foarte puternică şi... foarte rară. Este ceea ce m-a surprins în primul moment cercetînd acest caz.

— În ţară putea fi procurată ?

— S-ar putea să fie procurată şi din ţară, dar cu foarte mare greutate şi numai din două, trei locuri. Mă gîndesc la o fabrică de medicamente şi, poate, în alte două locuri unde se fac anumite experienţe, dar care sînt foarte greu accesibile. Am să mă mai gîndesc şi vă dau scris locurile de unde, eventual, ar fi putut fi procurată. La îndemîna oricui însă nu este.

— Cum a fost administrată ?

— Cred că într-o băutură alcoolică.

Dima îşi deschise notesul şi-şi însemna toate amănuntele pe care le căpăta. Voia să ceară relaţii care nu figurau în mod obişnuit într-un buletin medical.

— Aţi putea preciza ce băutură ? Vreau să spun : vin, bere, sau o băutură alcoolică tare.

— Aş înclina să cred că rom. Adică am oarecare certitudine şi, dacă stau să mă gîndesc bine, sînt şi motive care să fi determinat folosirea acestei băuturi, al cărui miros special şi puternic ar fi putut să-l mascheze pe acela al otrăvii.

— Otrava are un gust anume ?

Medicul zîmbi.

— Cine poate spune ce gust are ? Cei care au gustat-o n-au mai putut da nici o lămurire. Moartea este fulgerătoare. Dar are un miros caracteristic, şi nu tocmai plăcut.

— Vă rog să-mi daţi un amănunt : în clipa în care i s-a administrat otrava, victima mai băuse ?

— Cred că era beată, sau aproape beată. Am găsit în sînge o concentrare serioasă de alcool.

— Va să zică, fiind beat, i s-a servit un ultim pahar.

— Aşa trebuie să se fi petrecut faptele.

— Pe la ce oră s-a întîmplat crima ?

— Cu vreo două ore înainte de a fi descoperită : deci pe la ora două şi jumătate, noaptea.

„O fi blondul pe care îl căuta ? Dar cine a fost acest om ?"

— O ultimă rugăminte, se adresă Dima doctorului. Aş vrea să ştiu dacă victima a suferit de vreo boală care să fi lăsat urme identificabile.

— Cred că da, dacă ar fi trăit, ar fi trebuit în curînd să se opereze de apendicită. Am mai remarcat unele urme pe plămînul stîng. E vorba de cîteva leziuni fibronodulare stabilizate.

— Pot să obţin o fotografie a lor ?

— Desigur.

Dima îşi luă rămas bun de la doctor şi se grăbi să se ducă să mănînce. Peste o oră se întîlnea cu Mihai. Hotărîră să se înapoieze la Mamaia, să cerceteze alte posibilităţi de locuit ale celor doi indivizi. Dacă şi-au instalat un cort ? Pentru ei ar fi fost preferabil, deoarece nu mai intrau în contact cu alţi oameni, sau păstrau legături numai cu aceia cu care voiau. Cazarea într-un hotel implica pentru ei pericolul de a fi întîlnit un portar

ca cel de la „Pescăruș", care putea oricînd să le facă un portret vorbit.

Dima trecu pe acasă, să-și schimbe cămașa udă, și după ce rămase o jumătate de oră întins pe pat, îi telefonă lui Mihai, cu care fixă un loc de întîlnire.

Cele cîteva minute cît stătuse întins pe pat, cu ochii închiși, fugind de orice gînd, îl reconfortaseră. Acesta era felul lui de a dormi după-amiaza. Închidea ochii, se relaxa, rămînînd la jumătatea drumului dintre somn și veghe. Se odihnea.

Ajunseră la concluzia că ora cea mai nimerită pentru a face o vizită la corturile înșirate pe plajă, sau în păduricea din apropiere, era ora patru după-amiază. În timpul acela locatarii au terminat plaja, au luat masa și s-au întors „acasă" să se odihnească, înaintea petrecerii de seară. Odihna era oarecum impusă și de soarele încă puternic.

Mihai nu bănuia unde are Dima de gînd să-l ducă, așa că prima lui întrebare fu aceasta :

— Încotro ?

— Pe plajă. Ai uitat că ești sezonist ?

— Iar ?

Cu toată pielea lui oacheșă, plaja prelungită din ultimele zile îl plictisise și pe el. Îl privi compătimitor pe Dima.

— Nu te mai ustură pielea ? îl întrebă, arătînd spre spatele lui Dima, care își păstrase culoarea cărbunilor încinși.

— Am găsit o altă piele, de rezervă, și acum mă descurc mai bine.

Pe drum a aflat și Mihai despre ce este vorba și încotro se îndreptau. Pentru că soarele se mai îmblînzise, umblau acum în costume de baie fără să sufere. Reperară

locurile unde erau grupate corturile și întocmiră un plan de cercetare. Vor trece de la un capăt la celălalt întrebînd de o pereche de tineri.

Ajunseră în „ușa" primului cort. O fetiță de patru, cinci ani încărca o găletușă cu nisip. Singură, fără să se plictisească, părea absorbită de îndeletnicirea ei.

— Nu te plictisești singură ?

— Mămica doarme și eu trebuie să fiu cuminte.

Trecură mai departe. Va să zică acolo era o familie. În următorul cort erau doi tineri. El, un lungan fără măsură, dormea cu picioarele ieșite în afară. Lîngă el, o fată, probabil destul de înaltă, dar care se pierdea pe lîngă uriaș.

Umblau de aproape o oră, dar nu găsiseră ceea ce căutau. Tocmai voiau să se lase păgubași pentru ziua aceea cînd dădură peste două fete care se oblojeau în fața cortului, la umbră. Amîndouă aveau umerii arși, de parcă stătuseră pe o plită încinsă. Se apropiară, cu toate că, de departe, fură priviți neprietenos.

— Mi se pare că ați vrut să vă faceți toate băile într-o zi, li se adresă Mihai, ca unor vechi cunoștințe, fără să se sinchisească de privirile lor.

— Cine vorbește ! făcu cea mai cîrnă, privind semnificativ spre umerii lui Dima.

Mihai își aruncă și el privirea spre spatele roșu al acestuia și găsi îndreptățită observația ei ironică.

— Noi avem două sute cincizeci și patru de băi, de aceea sîntem atît de bronzați, dar voi ?

— Noi patru sute cincizeci și patru, ripostă cîrna. Și, ajunși aici, putem să aflăm ce vînt v-a adus ?

— Briza de seară...

— Cam devreme. Briza se simte ceva mai tîrziu. Lăsînd la o parte faptul că nici nu v-ar urni din loc.

— Atunci... necazurile. Căutăm pe cineva.

— Adresați-vă miliției.

— Încercăm mai întîi pe cont propriu. Vreți să ne dați o mînă de ajutor ?

— Pe cine căutați ?

— Doi băieți simpatici. Unul mai înalt, blond, subțirel, altul mai mărunțel, brunet.

Fetele se priviră cu înțeles.

— Cînd au venit ?

— De cîteva zile.

— Or fi ăia îmbufnații de-acolo, izbucni cîrna, fără sfială. Numai simpatici nu sînt.

— Cei pe care îi căutăm noi sînt simpatici. Susțin cu tărie această calitate a lor.

— De aceea stau toată ziua și păzesc cortul ? Mai ales cel mic, parcă-i o arătare.

Cealaltă fată izbucni în rîs, dar în același timp încercă să-și tempereze prietena.

— Angela, dacă ne spune ?

— Ei și ! își ridică ea umărul a nepăsare. Am să le repet cuvînt cu cuvînt tot ce cred despre ei. Poate să mă oprească cineva să am părerea mea ?

— Imposibil să fie ai noștri ! Fac și prinsoare. Cel blond are cumva, chiar în față, un dinte lipsă ? ceru amănunte Mihai.

— Alta acum ! se minună cîrna. Parcă eu m-am uitat să-i văd dinții. Ala este cortul lor, n-ai decît să te duci să-i studiezi dantura.

— Hai să mergm, poate că îi găsim dormind.

— Nici nu i-am văzut astăzi. N-ar fi de mirare să fie înăuntru, că azi-noapte au fost cu chef.

Dima deveni atent. Îi făcu lui Mihai un semn imperceptibil să continue pe aceeași temă.

— E, chef ! făcu acesta neîncrezător. Fetele şi cînd beî bragă sînt gata să te creadă beat.

— Dacă bei bragă nu mergi pe două cărări şi nici nu vorbeşti atît de tare, încît să scoli toţi vecinii din somn. Cred că abia se mai ţineau pe picioare.

Mihai păru deodată convins de adevărul celor auzite şî se apropie de cîrnă întrebînd-o complice :

— Dă-mi cîteva amănunte, ca să-i iau la sigur. Vreau să-i las praf, cînd or vedea că ştiu tot : Spune mai întîi cîţi au fost.

— Parcă am îndrăznit să ies să-i văd ! Atîta mai ne trebuia, să afle că sîntem singure, că precis se legau de noi, şi le dădeam cu o cratiţă în cap !

— Înseamnă că au fost mulţi, insistă Mihai. Numai ei doi n-or fi făcut o gălăgie atît de mare, încît să se sperie o fată curajoasă ca tine. Mai ales că îi ştiu destul de paşnici. Ceilalţi poate că au fost mai răi la băutură.

— Află că n-au fost prea mulţi. Cred că erau treî. Mai tîrziu unul dintre ei a plecat. Dar nu mai ştiu, că eram somnoroasă. Nu mă gîndeam că o să veniţi dumneavoastră să ne descoaseţi, că stăteam trează pînă la ziuă.

Mihai mulţumi mai mult în glumă fetelor pentru bunăvoinţa arătată şi se îndreptă spre cortul indicat. Erau amîndoi gata să pareze orice intenţie agresivă dinăuntru. Ca din întîmplare, unul se aşează într-o parte, celălalt în cealaltă parte a intrării. Ascultară atenţi să vadă dacă se simte ceva. Nici o mişcare.

În partea de sus a cortului era o fereastră prin care pătrundea lumina înăuntru. Mihai se ridică pe vîrful picioarelor şi privi. Într-adevăr, nu era nimeni...

Dima dădu într-o parte foaia de cort care acoperea intrarea. Primul fapt care sărea în ochi era lipsa acelor mici obiecte care te fac să crezi că un loc anume este lo-

cuit de cineva : un maieu, o batistă pusă la uscat, un rucsac etc. În afară de salteaua pneumatică, nimic altceva nu mai era înăuntru, și acest fapt îi convinse că sînt acolo unde doreau să ajungă.

— Așteptăm ? ceru Mihai părerea lui Dima.

— Cît timp vom face o amănunțită percheziție Pe saltea, pe cort, poate găsim o iscălitură.

Cînd ridică partea din spate a pînzei cortului, ca să facă lumină în interior, descoperi într-un colț o sticlă cu rom, pe jumătate golită.

— Privește ! sări Mihai, pentru că el o zărise primul. Ia uite ce sticlă este aici !

Sticla era răsturnată și, pentru că nu avea dop, se vărsase din ea o bună parte.

— Bănuiesc că este chiar sticla din care a băut cel găsit pe plajă. S-o trimitem de urgență laboratorului.

— Aș folosi cîinele.

— De ce ? întrebă Dima.

— Să vedem încotro au plecat. Probabil că de aici au urcat victima într-o mașină. Dacă știm unde a staționat mașina, poate găsim pe cineva care s-o fi văzut.

— Nu cred să ne fie de prea mult folos în nisipul ăsta. Dar putem încerca.

Mihai telefonă să fie adus cîinele și anunță să vină cineva să supravegheze din apropiere cortul.

Cîinele fu adus în cort, să miroasă, dar scăpară pentru o clipă din vedere un fapt care se soldă tragic. Dima, atent la felul în care era ambalată sticla găsită, nu-l observă mirosind locul unde se vărsase romul. Spre uimirea însoțitorului său, cîinele se clătină pe picioare și căzu.

— Tovarășe căpitan ! Uitați-vă !

— Trage-l de acolo !

Era prea tîrziu.

— Fir-ar să fie ! izbucni Dima, furios. Cum de n-am fost atenți ! ! Și ce otravă puternică !

Percheziția amănunțită nu dădu la iveală nimic deosebit. Dima își îndreptă atenția asupra sticlei cu rom. Cercetînd-o sumar, cu ajutorul lupei, văzu unele urme care meritau să fie studiate.

Pînă la primirea răspunsului de la laborator, Dima se hotărî să stea de vorbă cu ceilalți locatari din jur. Mai ales cu cei care își aveau corturile pe direcția drumului spre șosea.

În primul cort locuia o familie de oameni pașnici, condusă de... mama unui băiețel de vreo șapte, opt ani. De la prima întrebare Dima pricepu cu cine trebuie să vorbească.

Femeia, cam tînără față de soțul ei, era gata să dea orice relații.

— A, se oferi ea bucuroasă să vorbească despre cei doi vecini. Pe domnii de acolo îi căutați ? Vai ce oameni de treabă ! turui pe nerăsuflate. Mai tot timpul stăteau acasă. Se vede că au venit la plajă, nu...

— D-aia au chefuit toată noaptea ! o întrerupse soțul, cu vădită ironie.

— Sigur, după tine n-are voie nimeni să se miște ! Pînă aseară ai mai auzit ceva ? S-au încurcat și ei o dată, că doar sînt la odihnă...

— Și cînd mi se întîmplă mie ? sesiză soțul diferența de tratament, în aceeași situație.

— Tu ? Tu cînd bei nu scoți un cuvînt, veni prompt răspunsul. Taci și mai mult.

Dima puse capăt acestei discuții, deoarece nu avea timp să asiste la o scenă de familie. Femeia, agresivă, își subțiase și mai mult buzele, și așa ca muchia cuțitului. Îl fulgera pornită pe bărbatul care o asculta atît de liniștit, de parcă nevasta îi povestea un film văzut de curînd.

— Dumneavoastră aţi venit să locuiţi în acelaşi cort ? întrebă ea privindu-l galeş pe Mihai.

— Noi avem cortul ceva mai sus, spre „Salvamar", dacă ştiţi, o informă el cu bunăvoinţă.

— Sigur că da. Mă plimb mereu într-acolo. De ce nu vă mutaţi aici ? E un loc minunat.

— N-ar fi exclus, dar mai întîi să dăm de ei.

— După un chef ca cel de azi-noapte, cine ştie pe unde zac ! trînti iar soţul.

— Vai, dar eşti imposibil !

— S-o fi întîmplat să primească o vizită şi s-au încurcat. Ştiţi cum sînt bărbaţii, le luă Mihai apărarea celor doi prieteni în faţa soţului pornit.

— Dar n-au băut acasă. Au venit noaptea pe la ora unu, poate şi mai tîrziu.

Dima era sigur că cei doi fuseseră urmăriţi pas cu pas de această femeie. De la ea puteau afla amănuntele care îi interesau. Se hotărî să insiste, începînd... printr-o scuză.

— Îmi închipui că v-au deranjat destul...

— Da' de unde ! se grăbi să-l liniştească, fără să se sinchisească de părerea soţului. Aproape că nu i-am auzit. La plecare n-au scos o vorbă, doar se bălăbăneau. Abia îl duceau pe-al treilea. Să nu credeţi că m-a interesat ce au făcut, dar eram trează şi fără să vreau... Cînd i-am auzit trecînd spre şosea, m-am uitat după ei. Erau trei şi... cam băuţi, e-adevărat. Pe unul îl duceau de mijloc, mai mult îl tîrau, că nu se mai ţinea pe picioare.

— Chiar aşa beat ?

— Era, era ! se entuziasmă ea. Au venit cu un getax, care i-a aşteptat în şosea. D-aia n-au stat prea mult. Cred că au luat ceva şi au plecat...

— Să știi că s-au dus în oraș, la Mihu, spuse Dima, adresîndu-se lui Mihai. Dacă e așa, am făcut drumul degeaba. Ați reținut cumva în ce direcție au pornit ?

— Încolo ! arătă ea în partea opusă orașului.

— Cred că Victor e cel care s-a îmbătat atît de rău, fu de părere Mihai. El nu ține la băutură. Face prinsoare. Spuneți-ne, vă rog, care dintre cei doi era atît de beat ? Cel înalt, blond, sau cel mai mărunt și brunet.

— Asta n-aș putea să vă spun. Era întuneric, și eu i-am văzut din spate.

— Vă mulțumim pentru amabilitatea cu care ne-ați dat aceste amănunte. Vă rugăm, dacă-l vedeți pe vreunul dintre ei, să-i spuneți că i-au căutat Ștefan și Gelu. Dacă nu stau acasă, pot să vă lase vorbă unde sînt. Bineînțeles, dacă sînteți dumneavoastră atît de amabilă și voiți să ne faceți acest serviciu.

— Vai, cu plăcere, deși pînă acum n-au îndrăznit niciodată să-mi vorbească.

— Faceți dumneavoastră primul pas, vă rugăm !

Femeia rămase mulțumită că a găsit, în sfîrșit, prilejul de a intra în vorbă cu cei doi vecini de cort.

— Mihai, vezi, te rog, dacă Getaxul n-a reclamat o mașină furată. Eu mă duc la colonelul Aldea. Peste o oră ne întîlnim să vedem ce mai avem de făcut. Simt nevoia să mă sfătuiesc cu cineva.

*

Colonelul Aldea îl privi pe Dima cu bunăvoința dintotdeauna. Aprecierea pe care o arăta acestuia se explica prin conștiinciozitatea și chiar abnegația subalternului în rezolvarea oricărei probleme încredințate.

— Ceva nou ? întrebă colonelul, trădîndu-şi nerăbdarea, deoarece acest nou caz îl interesa în mod deosebit. Întrebarea era pusă astfel, încît să dea prilejul celui căruia îi era adresată să spună ce are de gînd.

— Parcă nu mai ştiu ce să fac, tovarăşe colonel. Totul îmi apare foarte contradictoriu...

— Fă-mi un scurt istoric al faptelor.

Dima relată amănunţit ceea ce se întîmplase în ultimele ore ale nopţii. Colonelul îl ascultă cu luare-aminte, notîndu-şi din cînd în cînd cîte ceva în mapa din faţa sa. Cînd Dima termină, i se adresă, în timp ce-şi plimba privirea pe rîndurile notate :

— Şi care sînt elementele pe care le-aţi reţinut în mod deosebit din toate aceste fapte ?

— Mai întîi m-a izbit asemănarea victimei cu persoana pe care o căutăm.

Colonelul mormăi un „mda", subliniind şi în mapa din faţa lui punctul respectiv.

— Altceva ?

— Faptul că au fost trei indivizi în momentul în care i-a văzut femeia interogată mă face să cred că, în afară de cei doi, despre care ştim cîte ceva, mai există un al treilea, pe care nu-l ştiam pînă acum.

— Mai departe...

— Că între aceşti indivizi a survenit o neînţelegere, care a dus la suprimarea unuia dintre ei. Mi-e imposibil să bănuiesc motivul certei.

— Într-adevăr, greu de spus. De aceea să nu anticipăm.

— Un alt fapt pe care l-am reţinut : otrava. Medicul este de părere că în ţară se putea procura foarte greu această otravă, ceea ce mă face să cred că a fost adusă dinafară de unul dintre aceşti indivizi.

— Mai mult ca sigur. Mi s-a comunicat şi mie despre ce otravă este vorba. Fără doar şi poate că a fost adusă dinafară. Vom cerceta, totuşi, şi celelalte surse posibile.

— Aş mai reţine faptul că victima a suferit de cîteva boli care s-ar putea să-mi uşureze sarcina identificării ei.

— E bine că ai reţinut acest amănunt. În acelaşi timp, tot în vederea identificării, să ceri reconstituirea figurii mutilatului.

— În prezent se şi lucrează la reconstituire. În sfîrşit, îl aştept pe casierul din gară, în speranţa că îl va recunoaşte, totuşi, pe mutilat, cu toate că n-am prea multe speranţe.

— Încearcă. Un om cu o astfel de meserie are un ochi format.

— Spune-mi, te rog, de ce crezi că l-au mutilat pe cel mort ?

— Vă mărturisesc că asta este întrebarea care m-a frămîntat cel mai mult. De ce n-au vrut să recunoaştem victima ?

— Sau de ce au vrut s-o recunoaştem ! întoarse colonelul Aldea fraza, deschizînd deodată o altă perspectivă. Dacă mutilezi un om, dar laşi un singur element concludent, după care poate fi identificat, poţi să-ţi faci jocul un timp. Hai atunci să punem altfel întrebarea : De ce aveau cei doi nevoie să atragă atenţia asupra faptului că individul căutat de noi este acum mort ?

Nu era prima dată cînd Dima remarca abilitatea colonelului în a cîuti „invers" o probă. Chiar aşa : De ce au vrut ceilalţi doi să anunţe moartea blondului, simulînd în acelaşi timp că nu vor să fie recunoscut ?

— E o întrebare la care merită să mai gîndim. Dar mai există şi o altă întrebare asupra căreia ne vom opri, şi anume : Cînd mutilezi un cadavru ? În mod normal

atunci cînd vrei să nu fie recunoscut, mai precis, *cînd există posibilitatea să fie recunoscut și nu vrei să se întîmple asta*, sublinie colonelul, apăsînd pe fiecare cuvînt, ca să atragă luarea-aminte asupra lui. Ce presupune asta ?

— Că cineva — familia sau cunoștințele — putea să-l recunoască pe cel mort, sau că organele de stat au o fotografie a lui, după care ar fi reușit să-l identifice.

— Exact. În concluzie ?

— Cel asasinat putea fi identificat de noi. Nu cumva este un individ cu cazier ?

— N-ar fi exclus.

— Dar mai există posibilitatea unei concluzii : că individul nu este „venit" aici. Să presupunem că un necunoscut s-a strecurat în țară și, din „X" motive, trebuie după aceea să fie suprimat. Foarte simplu, l-ar fi omorît și... totul s-ar fi terminat. Cum să-l identificăm, dacă nu-l știm, fiind venit de peste graniță ? Iată însă că ei l-au mutilat, ceea ce ar putea să însemne că individul este de aici, iar noi îl cunoaștem.

„Individul este de aici, își repetă în gînd Dima. Dar are otrava dinafară, nu scăpă el din vedere un alt amănunt. Cineva a adus otrava ? Poate cineva care a venit să-l curețe pe acesta de aici ?" În orice caz, între cel de aici și cel dinafară a existat o legătură.

În timp ce mai stăteau încă de vorbă, primiră de la laborator rezultatul asupra sticlei cu rom.

Colonelul trimise pe cineva să-l invite pînă la el pe maiorul Anghelescu, șeful laboratorului. Acesta era un bărbat înalt, foarte lat în spate și deosebit de grav. Cînd spunea un cuvînt, nimeni nu se gîndea că s-ar putea să fie și altfel decît afirmase el.

— Aș vrea un raport verbal asupra rezultatelor dumneavoastră privind sticla de rom, îi ceru colonelul Aldea.

Maiorul luă loc și explică :

— Sînt trei date care pot fi precizate cu toată certitudinea : că otrava din sticlă este aceeași cu cea cu care s-a pus capăt vieții celui descoperit lîngă Mamaia, că în țară nu avem asemenea otravă decît în laboratoarele de studiu, cu totul speciale, și, în sfîrșit, că pe sticlă sînt amprentele lăsate de doi indivizi. Aveți aici amprentele fiecărei mîini în parte.

— S-a terminat reconstituirea figurii victimei ?

— V-am adus o fotografie. Cam așa trebuie să fi arătat.

Colonelul Aldea luă fotografia și o privi îndelung, apoi se adresă lui Dima :

— Cînd îl aștepți pe casier ?

— S-ar putea să fi sosit.

— Vezi, te rog, dacă e aici.

Tînărul casier, într-adevăr, îl aștepta. Cînd îl văzu pe Dima, se îndreptă bucuros spre el.

— A, dumneavoastră mă căutați ? ! Tot problema „aia" ? se referi el la cea ce discutaseră în urmă cu cîteva zile. Eu credeam că i-ați pus capăt pînă acuma.

— Mă așteptați de mult ? ocoli Dima răspunsul. Vă cer scuze că am întîrziat cîteva minute, dar am fost într-o scurtă ședință. Vreți să mă însoțiți ?

Pînă au intrat în biroul colonelului Aldea, orice încercare a casierului de a lega o convorbire fu de prisos. Nu-i era dat să-și satisfacă justificata curiozitate.

Dima îl prezentă colonelului Aldea, iar acesta, după ce schimbă cu el cîteva cuvinte convenționale, îi arătă fotografia victimei, căruia laboratorul îi adăugase ochii, urechile, nasul, buza, reconstituindu-i aproximativ figura.

— Spuneți-mi, vă rog, recunoașteți în fotografia asta pe unul dintre călătorii care au cumpărat bilete în noaptea despre care ați fost interogat ?

îi trebui mult timp casierului pînă cînd să dea un răspuns, și atunci fu nehotărît :

— Știu eu ? Parcă da... parcă nu...

— De ce da și de ce nu ?

— Parcă ar fi tot așa, blond, cu părul nu prea mare... Și aici, la frunte, parcă ar semăna...

— De ce nu seamănă, totuși ?

— Așa, în ansamblu, nu știu cum să vă spun, parcă nu este el... Ăsta are alt „aer", înțelegeți dumneavoastră?

— Vă mulțumesc. O ultimă relație. Arătați-mi, vă rog, dacă vă amintiți, care dinte din față îi lipsea călătorului din noaptea aceea. Parcă așa ați spus.

— Ăsta, arătă el. Ăsta care lipsește și în fotografie.

Cînd Dima reveni în birou, după ce-l conduse pe casier, colonelul Aldea îi spuse :

— La urma urmei, ar fi și greu să-l recunoască după atîta timp. Poate că ar fi mai bine să ne informăm la Getax.

— Trimit pe cineva pînă acolo. E clar doar că victima a fost transportată cu o mașină de-a lor, după ce a fost otrăvită în cort. Asta reiese și din declarația vecinei cu cortul. Beția, desigur, a fost simulată.

Cel care se prezentă la Getax află un fapt ciudat pentru cei de acolo, și anume că nu le lipsea nici o mașină, dar lipsea... un șofer.

— Nu știm de loc ce-i cu el. Dacă ar fi fost altul, am fi zis că s-o fi îmbătat și i-o fi fost teamă să se mai urce la volan, dar el... S-o fi întîmplat ceva !

— De ce bănuiți că s-a întîmplat ceva ?

— Pentru că mașina pe care o conducea stă de azi-dimineață în stația din gară. Ceilalți șoferi au crezut mai întîi că a plecat undeva, pe aproape. Cînd au observat însă că mașina stă mereu în același loc și șoferul nu-i ni-

căieri, ne-au telefonat să trimitem alt schimb. Am crezut că i s-o fi făcut rău...

— Şi aţi trimis ?

— Încă nu. Stă maşina degeaba. Trebuie să vă spun că Mihalic este unul dintre cei mai conştiincioşi şoferi ai noştri şi tocmai de aceea sîntem contrariaţi de purtarea lui. Gîndiţi-vă şi dumneavoastră ce situaţie !

Lui Dima i se comunică toată această convorbire şi el se grăbi să se ducă în staţia getaxurilor din gară. Era singura maşină care staţiona. Se urcă în ea şi începu să caute, pe îndelete, vreo urmă care să-i confirme că aceasta este maşina cu care se transportase cadavrul.

Graba cu care încerca să rezolve această problemă era dictată şi de aceea că, dacă această bănuială se confirma, trebuiau făcute repede cercetări pentru a-l găsi pe şofer. Nu era exclus ca şi viaţa lui să fie în pericol.

Pe volan descoperi o pată de sînge. O alta era pe mînerul schimbătorului de viteze. Fu mulţumit de această descoperire şi trimise în grabă după un specialist al laboratorului, care să analizeze petele. Se grăbi să ia măsurile necesare pentru a fi găsit şoferul. Trebuia preîntîmpinată o nouă crimă.

— Mihai, ia cîţiva oameni şi controlaţi nordul oraşului. Chiar dacă au oprit maşina între oraş şi staţiune, după ce l-au imobilizat pe şofer — să sperăm că doar l-au imobilizat — l-au dus undeva spre nord, unde sînt în apropiere terenuri neumblate. În cîteva minute se puteau duce şi întoarce. Căutaţi în special locurile mai retrase.

După vreo două ore îl găsiră în apropierea coastei, aruncat într-o groapă din care se luase pămînt pentru cine ştie ce treburi. Era aproape leşinat, şi primul lucru pe care-l făcură fu acela de a-l trimite la spital.

— Ceva nou ? întrebă Dima.

— Procedeul clasic. Cloroform, legat la gură şi transportat cît mai departe. Cred că are insolaţie serioasă. Mîinile şi picioarele îi erau legate cu o sfoară nouă, procurată probabil în acest scop. N-am putut sta de vorbă cu el.

— Medicii au precizat cînd putem să-l interogăm ?

— Probabil că mîine.

A doua zi, şoferul, un om liniştit, cam gras, cărunt, încă speriat de ceea ce i se întîmplase, declară :

— Veneam din Constanţa... Doar ieşisem din oraş, cînd mi-a ieşit „ăla" în faţă şi mi-a făcut semn să opresc.

Şoferul rostise un „ăla" pornit şi dispreţuitor. Încă slăbit, continuă gîfîind :

— Am oprit. Credeam că e un client serios... S-a urcat şi... cînd să apăs pedala, mi-a sărit în spate. N-am apucat să zic nimic, pentru că mi-a pus ceva pe gură... o batistă, care mirosea înţepător. N-am mai simţit mirosul ăla. M-am zbătut să scap... da' nu mai ştiu ce-a fost. Parcă mi-a luat puterea...

— Spune-mi, te rog, e sigur că în şosea era un singur om ? Nu cumva ai mai zărit şi un altul, prin apropiere, în momentul în care ai vrut să porneşti ?

— Numai el, ştiu precis.

— Poţi să-l descrii ?

— Aşa... în mare, că nu m-am uitat prea bine la el. Ce, mă uit la toţi clienţii cum arată ? Ăsta nu era prea înalt şi oacheş la piele...

— Acum toţi oamenii de pe aici sînt oacheşi la piele.

— Ăsta era brunet. Ştiu eu ce e un om bronzat. Şi părul îl avea tot negru. Dar mai ales să ştiţi că are mare putere în mîini... Cînd m-a strîns o dată...

CINEVA ÎL CAUTĂ PE „M-3"

De ani de zile, locuitorii străzii Narcizelor se obişnuiseră să treacă pe lîngă casa de la numărul 123 şi s-o găsească mereu aceeaşi. Niciodată, nimic nu arăta că acolo ar fi locuit cineva, deşi cu toţii ştiau că este casa scriitorului Vlad Arghirescu. Geamurile prăfuite, iarba crescută mare printre pietrele pavajului, poarta ruginită şi parcă înţepenită dintotdeauna în balamalele ei lăsau privitorului impresia că trece pe lîngă o casă părăsită, în paragină. Seara numai, rareori, se vedea, pentru scurt timp, o fereastră luminată de un bec anemic. Aproape întotdeauna casa era cufundată în întuneric şi linişte. Asta era impresia trecătorilor. Dacă însă ar fi intrat cineva în curte şi ar fi dat ocol casei, ar fi găsit luminate două ferestre din spate. Erau cele două camere în care locuiau Geta Arghirescu, fiica scriitorului, şi Doru, fratele ei. Cu toate că locuiau în aceeaşi casă, şi erau fraţi, cei doi duceau o astfel de viaţă şi relaţiile lor erau de aşa natură, încît ar fi putut părea că locuiesc în apartamente diferite. Cei doi uitau adesea că dincolo de peretele despărţirilor era fratele sau sora şi trecea chiar şi o săptămînă fără să se vadă. Ceea ce îi determina să se întîlnească erau, de cele mai multe ori, „hangaralele" casei, adică lumina, apa, radioul, telefonul. Fratele trebuia să plătească toate astea şi venea la sora lui să-i lase banii necesari. Cu această ocazie schimbau cîteva cuvinte. De obicei sora se interesa de părinţi — cu care ţinea el le-

gătura — apoi, numai după cîteva minute, constatau surprinși că nu mai au ce să-și spună. Fiecare întrevedere avea un dialog aproape identic :

— Ce mai faci, Geta ?

— Tot ce știi.

— Adică tot nimic ?

— După cum îți place ție să spui.

— Dar tu nu stai degeaba de fapt ?

— Trăiesc. Asta nu-i nimic ?

— Depinde.

— Depinde de ce ?

— Depinde de ceea ce faci trăind.

— Eu doar trăiesc și mi se pare de-ajuns.

Urma o pauză, în care el scotea banii din buzunar și îi număra.

— Ce cheltuieli sînt ?

— Uite acolo lista.

El o cerceta, lăsa banii necesari și, înainte să plece, ea îl întreba :

— Ce știi despre tata ?

— La fel de încăpățînat ca și tine.

— Mama, tot încăpățînată și ea ?

— Îmi închipui că ar dori să fie aici. Am să trec pe la ei în curînd, să discut serios despre viitor. Poate că te-ar interesa și pe tine.

— Viitorul, aproape de loc.

El se întorcea din drum, se așeza pe singurul scaun liber — în toată camera domnea o dezordine de neinvidiat — și-i vorbea prietenos :

— Ascultă, Geta, cît timp ai tu de gînd să pozezi în ratată ? N-ai început să te plictisești de poza asta ?

Sora își privea adînc fratele și-i reproșa superior și ironic :

— Sînt nevoită să recunosc că ai crescut, dacă îţi permiţi să-mi vorbeşti aşa. De altfel, dacă nu mă înşel, acum ai ajuns să ţi se spună „inginer"...

— Trebuie să mi se spună într-un fel... şi pentru că am cîştigat acest titlu. Nu de aceea îţi vorbesc astfel. Aş fi vrut să găseşti şi tu ceva de făcut...

— Te rog să nu-mi faci morală, pentru că n-am poftă s-o primesc. În orice caz, nu de la tine, pentru că eu te-am spălat cînd erai mic.

— Dragă Geta, nu uit nimic şi te rog să mă crezi că te respect şi te iubesc ca pe o soră mai mare. Tocmai de aceea vreau să-ţi vorbesc deschis...

— Nu fi sentimental, pentru că nu mă înduioşez. Refuz discuţia pe care mi-o propui.

Întotdeauna ea reuşea să-i taie orice elan, îl paraliza cu observaţia ei rece. Doru era convins că se poartă aşa nu pentru că este o fiinţă rea, ci pentru că este foarte mîndră. Din orgoliu nu voia să primească nici un sfat de la fratele mai mic. Poate că în adîncul sufletului ei îi era ruşine că nu este decît o ratată şi para totul făcînd pe cinica şi ridicînd la rangul de crez pe viaţă o situaţie în care, de fapt, se complăcea să trăiască. În loc să caute să iasă din situaţia în care era, o teoretiza, găsind-o ideală pentru o fiinţă ca ea. Asta credea fratele şi de aceea nu pregeta să încerce, de fiecare dată cînd se întîlneau, să-i vorbească serios, sperînd mereu că o va găsi în altă stare sufletească şi o va convinge că trăieşte fals. De fiecare dată, însă, Geta fugea de o discuţie gravă, afişînd o atitudine de indiferenţă.

Fratele îi lăsa banii — întotdeauna mai mulţi decît erau pe listă — şi pleca spunîndu-i noapte bună. A doua zi dimineaţa, cînd el pleca. Geta dormea încă. La prînz el mînca la cantina şantierului, iar cînd ajungea acasă,

sora nu mai era. De obicei se înapoia cînd el dormea de mult, adică după ora douăsprezece noaptea. Avînd fiecare alt program, era firesc să nu se întîlnească decît atunci cînd se aşteptau în mod intenţionat, şi am spus cu ce prilej se întîmpla aceasta.

Răceala dintre cei doi fraţi se făcuse simţită cu mulţi ani în urmă, cînd Doru venise din provincie la Bucureşti, şi are următorul istoric :

Scriitorul Vlad Arghirescu se retrăsese, prin anul 1949, la locuinţa pe care o primise moştenire în Tîrgovişte. Gestul necugetat de odinioară fusese — voia el să sublinieze — un „protest". Vlad Arghirescu, scriitor care credea sincer în opera lui, n-a suportat reproşurile criticilor din ultimii ani. Începuse să scrie de pe băncile facultăţii şi primul său roman, „Studentul", fusese la timpul său neaşteptat de bine primit. Pornind de la întîmplări trăite, cartea surprindea critic o realitate vicioasă, şi autorul ei a părut multora un scriitor cu serioase preocupări sociale. S-a întîmplat ca însăşi fiica editorului să se îndrăgostească de el, trezindu-se ginerele celui care avea să-i lanseze de atunci nenumărate cărţi, fiecare dintre ele salutate zgomotos de o critică îndatoritoare, abil manevrată din umbră de socrul său. Fire sinceră, tînărul scriitor, care trăise primul său succes mai înainte de a fi ginerele editorului, nu se îndoise o clipă că tot ceea ce se spune este şi meritat. Credea în talentul lui, în opera lui. La cerere, scrisese romane sentimentale, gustate de cititori care nu căutau într-o carte decît o „poveste frumoasă de dragoste", abil urmărită şi rezolvată. Socrul său făcuse afaceri nesperat de bune de pe urma ginerelui. Aşa s-a întîmplat că un real talent s-a irosit în opere mediocre, de succes facil, fără să fi dat o lucrare care să atragă aten-

ţia criticii serioase. Ca un paradox, cînd vorbeau despre el, criticii literari aminteau numai prima lui carte.

Tuţi Arghirescu, soţia lui, fosta domnişoară Vioreanu, credea în valoarea operei soţului ei, şi, ca orice soţie bună, îşi adora tovarăşul de viaţă. Fericită în căsătoria pe care o făcuse, ea se mulţumise să trăiască în umbra soţului ei şi să-şi crească, plină de abnegaţie, copiii.

Ani în şir, viaţa lor se scursese liniştită, fără zguduiri sau probleme deosebite, pînă la izbucnirea războiului. Şi chiar după aceea nu trăise ca ceilalţi nenorocirile lui. Vlad Arghirescu împlinise patruzeci şi cinci de ani, fiindu-i relativ uşor să scape de concentrare. Pe atunci băiatul avea cinci ani, iar fetiţa cincisprezece, şi cu toţii s-au retras în provincie, la Tîrgovişte, în casa pe care o primiseră moştenire.

În liniştea orăşelului de provincie şi ferit cu străşnicie de către soţie de tot ceea era preocupare extraliterară, Vlad reuşise în cîţiva ani de răgaz să scrie cărţi, pentru care aştepta un timp mai liniştit să le poată publica.

Pe la mijlocul anului 1944 editura socrului îşi încetă activitatea, în urma unui bombardament, cînd, o dată cu clădirea distrusă, îşi găsi moartea chiar stăpînul ei. Soţia lui, oricît de energică, fiind trecută de vîrsta de şaizeci de ani, nu reuşi să pună pe picioare editura, deşi încercase tot felul de formule, printre care şi aceea de a-şi lua un asociat. La ginerele ei — pe care îl dispreţuia în taină — nici nu apelă, ştiindu-l „cu capul în nori" şi cu totul rupt de realitate. Editura, totuşi, muri...

La începutul anului 1947 Vlad Arghirescu reveni în Bucureşti, dar găsi atîtea schimbări şi o viaţă atît de frămîntată, încît se simţi străin. Urmară doi ani contradictorii, pînă cînd surveni naţionalizarea editurilor. În acel moment, noii editori şi-au amintit de primul lui ro-

man și i s-au adresat în speranța că va reuși să reia firul întrerupt atît de dramatic pentru scrisul său o dată cu primul volum al romanului „Studentul". Tinerii critici literari vorbiră despre opera lui punînd sub semnul întrebării valoarea ei. Fiecare nouă apreciere avea un ecou puternic în sufletul scriitorului trecut de al cincilea deceniu de viață. A început să se simtă ignorat și, datorită firii lui, n-a căutat să-și găsească un loc în noua lume care se năștea, ci s-a retras din mijlocul ei. Se aștepta ca retragerea lui din viața literară să fie observată, dar, dimpotrivă, fu aproape uitat.

Pe la începutul anului 1949 se reîntoarse la Tîrgoviște, trăind din amintirile de odinioară. Cu timpul, a rupt aproape orice legătură cu vechii prieteni, pe care îi întîlnea la un an sau doi, cînd trecea prin București.

S-au înapoiat în Tîrgoviște, dar fără Geta, care a refuzat să mai plece din capitală. Părinții n-au insistat, cu atît mai mult cu cît se părea că în curînd se va mărita cu un medic cunoscut, chiar dacă acesta era mai aproape de vîrsta tatălui decît a fiicei. Geta se înscrisese la cursurile Facultății de drept. Avea o viață a ei, pe care părinții nu o cunoșteau. Fată frumoasă, nu rezistase tentațiilor care o pîndiseră la fiecare colț de stradă. Mai întîi trăise cu maestrul pe lîngă care se specializa ca avocat, apoi se îndrăgostise de un coleg, pe care îl descoperise curînd morfinoman și îl părăsise scîrbită. Viața ei fusese din ce în ce mai liberă, mai misterioasă, mai puțin cunoscută de părinți. Obosise o dată cu lumea agonică în mijlocul căreia se învîrtea și de la care împrumutase cu timpul și obiceiurile și filozofia. Și acum lumea aceea era din ce în ce mai deznădăjduită, și ea se trezise într-o zi fără vlagă și fără speranță în viitor. Anii trecuseră pe lîngă ea fără s-o preocupe ceva grav. Trăise

numai prin simțuri. Ajunsese să nu creadă decît în ceea ce o desfăta în clipa „aceea", fără nici o preocupare pentru ce va fi.

Existența ei nu fusese tulburată decît de sosirea fratelui în București. Doru păstrase o amintire plină de respect surorii mai mari decît el și venise în capitală încredințat că o nouă viață îl așteaptă alături de ea. Pentru el sora lui era o avocată de prestigiu, căreia îi purta o stimă deosebită. Curînd însă iluziile îi fură spulberate de o realitate neașteptată. Sora lui nu avea de loc timp pentru el, și dacă la început crezuse că e furată de nenumărate procese, înțelese repede că, de fapt, ea nu era nimic.

Băiatul reușise să intre în anul întîi al Facultății de construcții, lua masa la cantina studențească și venea acasă numai seara, pentru a se culca. Ambițios și ținînd la prestigiul numelui tatălui său, el se apucă serios de învățătură și, într-adevăr, ajunse unul dintre studenții buni ai seriei lui.

Cu un an în urmă terminase facultatea și fusese imediat angajat ca inginer pe un șantier de construcții chiar din București.

Dar, o dată stînd pe picioarele lui, tînărul inginer, ca orice bun fiu, insistase ca părinții să se înapoieze în București și reușise în cele din urmă să-i convingă. În curînd aveau să sosească. Hotărîseră să sărbătorească aniversarea celui de al șaizeci și cincilea an de viață al lui Vlad Arghirescu în capitală. Acum, fratele îi anunțase Getei această veste, dar ea nu se arătase de fel entuziasmată.

— Vom fi prea mulți în casa asta, fură singurele ei cuvinte.

Auzindu-i răspunsul, Doru se ridică să plece în camera lui. Se gîndea că Geta nu va reuși să facă ceva serios

decît în ziua în care se va remărita. Poate că va avea norocul să se îndrăgostească de un bărbat în toată firea, care îi va schimba cursul vieții. Speranțele lui se legară de inginerul Dan Vasilescu, pe care îl socotea, cu toată diferența de vîrstă, cel mai bun prieten al lui. Deși acesta trecuse de treizeci și cinci de ani, multe preocupări comune îi apropiaseră. Cu cîtva timp în urmă, Dan Vasilescu îl căutase pe Doru acasă și o cunoscuse pe Geta. De atunci nu contenise să-i vorbească despre ea, rugîndu-l să-i înlesnească o nouă întîlnire. Geta îi lăsase o impresie deosebită. Cu toate că n-ar fi vrut, Doru i-a promis în cele din urmă că-l va invita cu ocazia sărbătoririi onomasticii tatălui său. Ezita să-l invite pe Dan, deoarece o cunoștea pe sora lui și știa că între ea și el nu exista nici o punte comună. Mai mult, era sigur că el nu se va simți prea bine cînd Geta își va debita filozofia-i disperată. Dacă, totuși, l-a invitat, a făcut-o numai în speranța că un om ca el ar putea-o schimba. L-a prevenit însă, pe cît i-a fost posibil, ce fel de om este sora lui, explicîndu-i în același timp de ce a ajuns așa. Dan însă nu dezarmase și stăruise mai departe s-o cunoască.

În seara asta ar fi vrut să vorbească și cu sora lui, să-i spună că Dan va fi unul dintre invitați și chiar să-i mărturisească de ce a ținut să vină. A mai vrut s-o roage să „nu mai pozeze" și în fața lui în victimă lipsită de scrupule, cinică, plictisită, scîrbită chiar de tot ceea ce există pe lume. Doru, cu firea lui deschisă, în care tinerețea clocotea, era convins că sora lui „poza" astfel, ca să pară mai interesantă în anturajul dubios pe care și-l făcuse și de care ar fi vrut s-o îndepărteze.

În clipa în care el părăsea camera Getei, telefonul sună. Rămase un moment în prag să vadă dacă nu este el căutat, apoi plecă.

Geta făcu ochii mari cînd auzi ce-i spune cel de la capătul opus al firului :

— Alo ! Cu duduia Geta, vă rog !

— Eu sînt.

— Un foarte bun prieten ar vrea să vă vadă.

— Şi nu are nume prietenul acesta ?

— Se teme că l-aţi uitat, pentru că nu v-a văzut de doi ani, două luni, două săptămîni şi două zile.

Geta rămase mută o clipă, apoi întrebă cu glasul întretăiat :

— Am înţeles... Ce vrei să-mi spui ?

— Putem să ne vedem ?

— Propune-mi un loc.

— Acolo unde crezi că este bine.

— Vino la Telefoane, în holul interurbanelor... Peste o jumătate de oră.

— Bine.

Exact peste o jumătate de oră Geta a ajuns în locul stabilit şi l-a văzut pe cel care îi telefonase aşteptînd-o. S-a apropiat de el ca de o veche cunoştinţă, bucuroasă că o întîlneşte. El stătea pe o bancă retrasă, ferită de privirile celor din jur. Puteau vorbi nestingheriţi.

După primele cuvinte de bucurie, o invită să ia loc alături şi îi şopti :

— Vreau să ne faci un serviciu de mică importanţă.

Ea îl privi pieziş şi-i răspunse ironic :

— Există servicii de mică importanţă ? Părerea mea a fost întotdeauna că nu există decît „servicii", chiar dacă unele „par" de mai mică importanţă. Faptul că ai îndrăznit să te înapoiezi, după atîta timp, îmi spune că vrei să-ţi fac un serviciu de o mare importanţă.

Îl privi deschis, şi el zîmbi larg, mai mult pentru cei din jur. O cunoştea de mult, îi ştia inteligenţa, a înţeles

că e dispusă să-l ajute, dar asta îl va costa. Geta avea nevoie de bani. De altfel, fusese prevenit că atunci cînd lucrase pentru Canaris, în timpul celui de-al doilea război mondial, fusese unul dintre oamenii cei mai scump plătiți. Nu era încă majoră cînd învățase să cheltuiască bani mulți, pentru a-și satisface orice capriciu. Or, de mulți ani, ea nu mai avea banii pe care îi dorea, nici capricii, nici bucurii. Fusese frumoasă, curtată, avusese putere, se bucurase de mare influență și deodată totul se spulberase.

— Să zicem că vrem să ne faci un serviciu...

— Te previn că duc o viață retrasă, în afara oricăror legături. Mă tem că ai venit degeaba la mine. Sau mi te-ai adresat pentru că mă cunoșteai ?

Cel care vorbea o cunoscuse cu mulți ani în urmă, deoarece frecventaseră același anturaj. El însă nu „lucra" atunci pentru nimeni, sau cel puțin așa știa ea. Era numai un fluturatic frumușel, plin de bani, prezent pretutindeni unde se petrecea bine. Îl întîlnise în „societate". Geta se mirase în sinea ei cînd văzuse despre cine este vorba. Știa că dispăruse de aici cu mulți ani în urmă.

— Sînt gata să aud despre ce este vorba.

— Un mic serviciu. Ești singurul om care îl cunoaște și știe unde poate fi găsit „M-3".

Geta rîse molcom, fără să ascundă nuanța lui ironică. Va să zică se interesa de „M-3" și vrea s-o facă să creadă că-i cere doar „un mic serviciu".

— Dar ce puțin îmi ceri ! Ai avut dreptate. Dacă mi te-ai adresat, ai făcut-o numai ca să-mi faci un serviciu. Și eu n-am să pot să nu-ți fiu recunoscătoare.

Bărbatul i-ar fi dat o pereche de palme, văzînd cît insistă asupra gafei lui, dar nu putea face nimic. Știa că este o femeie periculoasă.

Geta își permitea să-l primească așa, deoarece bănuia cîtă nevoie are de ea, cea „uitată" atîția ani. „M-3" condusese un sector al spionajului hitlerist în România, iar ea lucrase un timp cu el. Fusese chiar singurul om de aici cu care avusese legătură directă acest om al lui Canaris, pînă în 1944 șeful serviciului de spionaj german: O.K.W.-III. De „M-3" nu se mai interesase nimeni pînă acum, deoarece i se pierduse urma. Iată însă că se încerca restabilirea unei legături cu el. „M-3" trecea în „cercul" lor drept un tip „extraordinar". Geta ar fi vrut să afle cine se interesează de „M-3", dar știa că e de prisos să întrebe, deoarece tot nu i se va spune.

— Poți să-mi fii de folos?

— Dar cît ești de grăbit! Ai fi putut să-mi spui mai întîi dacă nu mi-ai adus un cadou din străinătate. Așa se obișnuiește. Cînd vii de departe, aduci prietenilor un „souvenir".

— Puteai sa-ți închipui că sînt un om care cunoaște bunele maniere. Mapa pe care o vezi, o iei tu în clipa cînd ne despărțim.

Ochii Getei fugiră o clipă spre mapă, dorind s-o aprecieze. Nimic deosebit nu-i atrase atenția.

— Ne faci serviciul de care avem nevoie?

— Da.

— În cît timp iei legătura cu el?

— Nici nu-ți închipui cît de des ne vedem... ca doi pensionari ce sîntem.

Bărbatul gîndi că Geta a tras mult mîța de coadă, dacă este atît de pornită.

— Întreabă-l dacă și anul acesta a înflorit de două ori salcîmul din fața ferestrei lui.

Geta se gîndi că aceasta fusese probabil ultima parolă dinaintea pierderii legăturii cu „M-3".

— Bine, am să-l întreb, dar să știi că pe la noi a fost o primăvară cam aspră și s-ar putea să nu fi înflorit niciodată. Un alt serviciu la fel de minor aș mai putea să vă fac ?

— Deocamdată, nu...

— Atunci pe mîine.

— Telefonează-mi la acest număr.

— O... ai un telefon ?

— Mai mult, un apartament.

— Nu e de loc rău. Mă temeam că vrei casă. Ar fi fost cel mai greu lucru. „M-3" locuiește în același apartament cu încă două familii, iar de una dintre ele îl desparte un glasvand. Condu-mă pînă la ușă.

FARMECUL DELTEI

Ca să înțelegi farmecul care îi atrage pe turiștii din toată lumea în Deltă, trebuie să o privești cînd soarele, obosit, schimbat în vatră de jar, coboară dincolo de linia orizontului. Totul se petrece într-o liniște de adîncă solemnitate, viețăile de orice fel trăiesc emoționate acest moment al despărțirii. Sălciile sînt aplecate într-o smerită reverență, stuful își clatină vîrfurile ca o ușoară fluturare de batistă.

Pe cer, ultimele păsări, descriind rotocoale mari, își caută în liniște cuiburile. Pelicanii, întorși de la pescuit, cu gușile încă zbătîndu-se, pășesc greoi, căutînd din cînd în cînd spre adîncul cerului : să-și ascundă sau nu ciocul sub aripa și mai rozã în bătaia ultimelor raze ?

Din canale se îndreaptă, spre firul principal al apei, lotcile grele, smolite. Scîrțîitul funiilor care leagă babăicile punctează ritmul lopătatului. De jur împrejur liniște. Întreaga fire. pregătită de culcare, stă într-o reculegere adîncă. Natura meditează...

Cînd întunericul se trage peste toată întinderea acestui colț de lume, ici și colo țîșnesc focuri sclipitoare. În jurul lor, călători cu fețe fericite așteaptă nerăbdători să li se aducă nelipsitul crap la proțap. Din cînd în cînd, o panglică de lumină, ca o fulgerare, luminează înălțimea, pierzîndu-se departe, spre mare. Este firul călăuzitor al marinarilor care se întorc acasă, sau au pornit spre largul nesfîrșit al apei : lumina farului.

Cîțiva tineri gălăgioși coboară dintr-o lotcă pescărească și, profitînd de lumina cenușie dinaintea înserării, se grăbesc să pornească spre locul pe care și-l fixează ca punct de odihnă. Nu mai aveau de mers decît cel mult o jumătate de oră. În fruntea lor pășea un tînăr gălăgios care, de cînd coborîseră din barcă, nu tăcuse o clipă. Glumele și observațiile lui ironice îi făceau adesea pe ceilalți să se pornească pe rîs. Drumul era o plăcere!

În urma călăuzei pășeau două fete, de cel mult douăzeci și trei sau douăzeci și patru de ani, apoi urmau alți doi bărbați, de felul lor mai tăcuți. Poate că le-ar fi convenit și lor să fie la fel de bine dispuși ca cel din față, dar rucsacurile pline pe care le purtau în spate și sacoșele pe care le duceau în mîini le tăiase elanul, făcîndu-i să nu guste din plin nici frumusețea împrejurimilor, nici glumele călăuzei.

După ce poposiră în locul în care aveau să rămînă pînă a doua zi și după ce încinseră un foc vesel, deasupra căruia atîrnară, legată de trei țăruși, o cratiță în care puseră să fiarbă apa pentru ceai, călăuza fu aceea care rămase stingheră, iar cei doi cărăuși își primiră răsplata pentru strădania lor: lîngă ei se așezară cele două fete din grup. Ei erau acum cei care, în sfîrșit, găsiră prilejul să-i întoarcă ironiile primite. Călăuza, pufăind morocănoasă, își făcea de lucru în jurul focului, înghițind fără cîrtire glumele lor.

Se înnoptase. Cerul presărat cu nori subțiri nu trimitea spre pămînt nici o lumină. Din cînd în cînd, cerul părea „măturat" de pala de lumină care trecea pe deasupra celor din apropierea farului. Prinse în fîșia luminoasă, păsările străluceau de parcă ar fi avut pene de argint.

— Rîdeți voi, dar trebuie să apară din aceste ape o nimfă care să-mi înfrumusețeze și mie clipele pe care le

voi petrece aici. Parcă o văd întrupîndu-se din apă și pășind spre mine ca-ntr-o plutire. O voi întîmpina și îi voi spune : „Sînt al tău, ia-mă unde vrei ! Te aștept răbdînd glume răutăcioase !“

Fiecare cuvînt era însoțit de gesturi explicative. Tînărul singuratic pășea ca în transă — cum va păși nimfa — și fu gata să se trezească în mijlocul focului. Sări speriat, vărsînd totodată apa din cratiță. Nimfa nu era acolo.

— Adio, ceai ! făcu dezamăgit, în hazul celorlalți.

Erau la mijlocul mesei, cînd, spre uimirea tuturor, de grupul lor se apropie, într-adevăr, o nimfă. Cine era fata care venea la chemarea acestui vorbăreț călător ?

— O, priviți ! strigă patetic, arătînd spre fată cu un gest teatral. Chemarea mea nu s-a pierdut în zadar, n-a rămas fără ecou ! De noi se apropie o nimfă în carne și oase !

Sări de la locul lui și o întîmpină. Fata se retrase speriată, cînd se trezi în față cu un necunoscut, gata să-i cadă la picioare, și s-o cuprindă în brațe :

— O, nimfă mult așteptată, ai auzit, în sfîrșit chemarea mea ! Sufletu-mi tînjește de mii de ani să te vadă.

— Te rog să fii serios ! spuse tînăra contrariată, încercînd să-l ocolească și să-și vadă de drum.

— Nu ! Nu pleca ! Nu poți să pleci ! Ascultă ce vreau să-ți spun ! Privește-mi chipul suferind și n-ai să te poți îndepărta un pas !

El se așeză astfel încît ea să-i poată vedea fața în lumina trimisă de far.

— Ce spui ? Poți să părăsești acest Adonis în chip de... contabil principal la I.C.C.R.R. ? Te previn că sînt un zeu al cifrelor. Nici o mașină electronică nu adună cu viteza cu care face această operație creierul meu antrenat din fragedă copilărie. Spune „da“ și te voi conduce

ca pe cea mai mîndră vestală să întreții focul de sub cratița de ceai, pe care am vărsat-o adineauri, așteptîndu-te !

— Am impresia că dumneata nu ești un om serios ! Te rog să încetezi ! zise din nou fata, care părea acum mai puțin neliniștită.

Lăsînd deodată poza, tînărul i se adresă cu aer plictisit, puțin supărat, explicativ în același timp :

— Sînt un om foarte serios, stimată domnișoară. Dar sînt foarte singur.

Trecerea bruscă la cotidian făcu să se audă iar hohotele de rîs ale celor de lîngă foc.

— Prietenii aceștia pot să confirme sinceritatea cuvintelor mele. Sînt singur ca salcia de colo, stingheră, tristă și fără rost. Nu vrei să iei loc lîngă focul nostru ? Cîteva minute, în care îți promitem o bună dispoziție deplină.

— Dar nu vă cunosc !

— Asta nu poate fi un impediment, ripostă imediat tînărul. Îmi dați voie ? Mărculescu Emil, contabil principal la I.C.C.R.R., după cum v-am mai spus, de altfel. Aș fi vrut să vă pot impresiona povestindu-vă fapte grozave, dar nu sînt nici inventator, nici inovator, n-am jucat fotbal într-o echipă din divizia „A", nu sînt măcar un actor oarecare, capabil să vă recit cuceritor versuri și mai cuceritoare. Așa că... dacă, totuși, funcția de contabil principal vi se pare demnă de dumneavoastră, vă rog să mă însoțiți și să luați loc în apropierea acestui foc îmbietor.

Fără nici un alt cuvînt, i-a întins brațul și fata l-a primit, ajungînd împreună în lumina focului. Tînărul contabil avea farmec.

— Dați-mi voie să vă prezint o veche cunoștință, pe care am avut fericirea s-o întîlnesc aici, se adresă el celor care îi așteptau. Deși ne cunoaștem de foarte multă

vreme, nu ne-am văzut de aproape treizeci şi unu de ani, cîţi îmi voi îngădui să împlinesc încă în toamna aceasta. Iar prietena mea nu m-a văzut de... de, insistă ei, dorind să afle vîrsta fetei.

— De douăzeci şi doi.

— Oh, făcu dezamăgit. Vîrsta asta este pur şi simplu o provocare. Sînteţi cu toţii de acord, nu ? îi întrebă pe cei patru. Cum îţi permiţi să ai numai atîţia ?

— Un act de îndrăzneală.

— Şi — făcu şiret — de cînd n-ai mai înaintat ?

— De un an de zile.

— Numai ? Să nu te neliniştești cînd ai să constaţi că vor trece mulţi ani fără ca dumneata să păşeşti peste această frumoasă vîrstă de douăzeci şi doi de ani, pe care încă o mai ai, spuse, renunţînd pe neobservate să i se mai adreseze reverenţios. Fără nici o teamă, aşteaptă cu încredere şi... în patru, cinci ani vei ajunge şi la vîrsta de douăzeci şi trei. Sînt sfaturile unui contabil, foarte obişnuit cu cele două operaţiuni aritmetice, adunarea şi scăderea, precum şi cu... excepţiile lor.

Tînărul contabil reuşi să creeze o atmosferă de bună dispoziţie, propice apropierii dintre cei care se întîlnesc întîmplător. Într-un astfel de „climat" destăinuirile se fac în grabă, fiecare spune tot ce crede că interesează pe ceilalţi despre el şi vrea să ştie cît mai multe despre noii prieteni. Există o grabă în dorinţa de a se cunoaşte, cum numai într-un compartiment de tren se mai poate întîmpla, cu toate că în acest caz nu se mai apropie, inexorabil, staţia de coborîre, care pune capăt convorbirii.

În timpul cel mai scurt, noua sosită ştia că stă în jurul focului în tovărăşia unei studente în ultimul an a Facultăţii de ştiinţe juridice — Adina — a unei desenatoare tehnică la un Institut de proiectări — Dorina —

cu un inginer forestier — George — cu un chimist într-un laborator de cercetări pedologice — Victor — și cu un contabil, care se recomandase atît de original, determinînd-o să se oprească din drum. Mai află că și ceilalți, în urmă cu o săptămînă, erau unii pentru ceilalți niște necunoscuți.

— Gîndește-te — se adresă Emil celei mai noi cunoștințe — pînă acum o săptămînă n-au știut că exist și, ceea ce este aproape de nesuportat, n-au suferit din această cauză.

Drumeții aflară și ei cîte ceva despre „nimfa" Deltei, cum continua să-i spună Emil. E învățătoare în comuna din apropiere și vine din cînd în cînd la tatăl ei, tehnicianul care se îngrijește ca lumina farului să nu se stingă în nici o noapte. Școala o făcuse în Constanța și, de anul trecut, revenise în satul natal.

— Și acum am ajuns în fața clipei solemne cînd „nimfa" ne va mărturisi cum i se adresează suratele ei acolo, în adîncul apelor. Atențiune...

— Vera ! îi făcu ea jocul.

— O... Vera ! Recunoașteți că nu era posibil să poarte nici un alt nume. Verrra... Emil !... își strigă propriul nume. Cum vi se pare ? Să ne imaginăm că unul dintre noi este pe un plaur, iar celălalt pe altul, la zeci de metri depărtare. Ascultați... Verraa ! strigă cît îl ținură forțele... Emiiil ! se pițigăi, ca și cînd l-ar fi strigat fata. Unde te duci la ora asta ? strigă iar, bărbătește... Acasă ! răspunse cu vocea fetei... Și nu ți-e teamă să colinzi singură prin întuneric, la ora asta ?

— Nuuuu ! răspunse chiar Vera, ca și cînd ar fi fost, într-adevăr, departe.

— Nu mai crezi în balauri ? Dacă te întîlnește unul, ce faci ?

— Îl întreb încotro se duce şi cu ce ocazie pe la noi, prin Deltă.

Tot jocul se termină în hohote vesele.

— Iată, prieteni, cum a ţinut soarta cu noi. Vă făceaţi griji că mîine nu vom avea o barcă în care să colindăm prin gîrliciuri şi canaluri. Vom avea „Nimfa Deltei", această ambarcaţiune atît de dorită de noi.

— Numai dacă ştiţi cum să folosiţi babăicile.

— Vom şti, pentru că primele lecţii le vom lua chiar de la tine. De acord ?

— Dacă promiteţi că veţi fi nişte elevi ascultători. Vă previn că sînt foarte aspră cu elevii mei.

— Acceptăm orice ameninţare. Să stabilim ora. La ce oră se trezesc aici oamenii ?

— La patru... Cei mai delăsători, la cinci...

— La patru ? !... Dar cei care se trezesc la şapte cum se numesc, dacă cei de la cinci...

— La ora şapte ? Leneşi !

— Bine, noi ne vom trezi la opt, deoarece pentru ei nu există nici un calificativ. Oamenii din Deltă cred că aşa ceva nu este posibil. De la ora opt la opt şi zece, înviorare, apoi pînă la opt şi jumătate, micul dejun. La nouă punct, prima lecţie de canotaj. De acord ?

— Acceptăm !

— Spune-mi acum pînă unde te pot conduce, fără riscul de a mă rătăci la întoarcere.

— Locuiesc în apropiere. De altfel, am întîrziat destul ca fratele meu să nu fi pornit în întîmpinarea mea.

Cu aerul cel mai firesc, el îi prinse braţul şi porniră împreună spre casă. Tinerei învăţătoare nu-i venea să creadă că se întoarce acasă la braţul unui bărbat, care, după ce rămăseseră singuri, nu mai era la fel de vorbăreţ ca atunci cînd erau şi ceilalţi de faţă. Se părea că tînărul

se trezise deodată cu un „teren" cîştigat, dar nu mai ştia cum să-l stăpînească, fără să atragă atenţia asupra cuceririi făcute. Cum să se poarte cu această „nimfă" ?

Ca să nu meargă ca două statui însufleţite, el se interesă de fratele ei, de şcoală, de copiii pe care-i educa. Află astfel amănunte din viaţa învăţătoarei, pe care ea i le împărtăşi fără nici o rezervă, ca unui vechi prieten. Îi mărturisi că este „slăbiciunea" tatălui ei, pe care vine să-l vadă aproape în fiecare zi. Bătrînul rămîne la far o lună de zile, apoi este schimbat de un alt coleg, acum în concediu. Se duce la el să-i ducă mîncare gătită, cu toate că de fiecare dată se loveşte de protestele lui. Bătrînul era în stare să trăiască numai cu peştele pe care îl pescuia singur în apele din apropierea farului, şi pe care-l gătea cu o pricepere deosebită.

— Trebuie neapărat să mănînci un borş pregătit de tata, îi spuse cu oarecare mîndrie în glas. Oricine trece pe aici şi mănîncă, nu-l mai uită.

— Probabil că aceasta se va întîmpla chiar mîine, dacă n-o să ai nimic împotrivă.

— Am să-l rog. Tata are o fire închisă, retrasă, dar cu prietenii mei...

— Îţi mulţumesc în numele tuturor pentru titlul acordat. Ne vom strădui să fim la înălţimea prieteniei tale, făcu solemn şi comic. Mai mult, îţi promitem că nu-l vom uita niciodată şi vom căuta, la prima ocazie, să-l onorăm. Mai ales că drumul vieţii tale va trece şi prin Bucureşti.

— În toamnă va trece pe acolo şi se va opri pentru un timp mai îndelungat.

— Nu mai spune ! explodă Emil, ca şi cînd ar fi auzit o veste extraordinară. Cu ce ocazie ?

— Tata mi-a promis că îmi dă voie să merg la facultate. La noi se construieşte o şcoală nouă, de opt ani, şi el vrea să ajung profesoară.

— Va să zică ne vom revedea ! Dar de ce nu te-ai dus la facultate imediat ce ai terminat cursul mediu ?

— N-am putut. Mama a fost bolnavă, n-ar fi avut cine să îngrijească de fratele meu. Apoi, mai îmi trebuiau unele lucruri, pe care voiam să mi le fac. Acum tata mi-a promis că-mi dă el banii de care mai am nevoie.

— Poate că a reuşit să facă şi el rost de mai mulţi. Dar important este că de acum ai un prieten acolo. Mai cunoşti pe cineva ?

— Nu am nici o cunoştinţă.

— Atunci dai un telefon la „I.C.C.R.R." şi m-am înfiinţat. Să nu faci nici un pas din gară fără mine. Primeşti ?

Fratele Verei venea, într-adevăr, în întîmpinarea fetei. Zărindu-l mai de departe, fata îşi trase discret braţul de sub braţul lui Emil. Era şi el foarte tînăr, terminase şcoala numai cu un an înaintea ei şi intrase funcţionar la cherhana. Ochii albaştri, părul spălăcit de dogoarea soarelui, barba rară, subţirel, dar vînjos. În primul moment rămase surprins cînd o văzu pe sora lui întovărăşită de un bărbat. Vera îl prezentă însă pe Emil ca pe o cunoştinţă mai de demult, de cînd era la şcoală, în Constanţa. De ce minţise ? Îşi dădea seama de nefirescul situaţiei în care se găsea. Cum să-i explice fratelui că îl cunoscuse acum o jumătate de oră pe acest om la braţul căruia venea spre casă ?

Fratele se interesă ce mai face tatăl lor şi fata îi mărturisi că nu se simţea prea bine. Din cînd în cînd bătrînul se plîngea de dureri de ficat, dar nu făcea nimic pentru

a le curma. De fiecare dată se făcea bine bînd cîteva căni de ceai, singurul „medicament" pe care îl admitea.

În apropierea satului, Emil își luă la revedere de la cei doi frați și se înapoie lîngă focul aţîţat mereu, din cauza ţînţarilor care le dădeau tîrcoale.

Fu primit ca un erou, cu aplauze și ovații. Un adevărat cuceritor!

A doua zi, tînăra învățătoare sosi la ora făgăduită, apoi, cu toții, porniră către far să-l cunoască pe tatăl ei și să facă rost de barcă, pentru a începe lecțiile de canotaj. Era singurul de la care puteau să împrumute.

Spre deosebire de fiica lui, bătrînul era o fire tăcută, își trecea timpul mai mult stînd pe malul apei și dînd cu prostovolul, decît sporovăind cu prietenii. Obișnuit să trăiască retras, îi plăcea să-i asculte pe cei care întîmplător treceau pe la el. Își plimba lulcaua dintr-un colț în altul al gurii, sau se apuca s-o curețe, cît timp ceilalți povesteau cine știe ce întîmplări, adevărate sau închipuite. Prietenii nu-i cereau mai mult.

Cînd au ajuns la far, bătrînul tocmai cobora din turn, cu o sticlă de spirt într-o mînă și o piele de căprioară în alta. În fiecare dimineață obișnuia să șteargă lentila de fumul depus în timpul nopții. Aici, în mijlocul Deltei, farul funcționa cu acetilenă, rețeaua de curent fiind foarte departe.

Bătrînul îi zărise pe tineri mai de departe și se grăbise să-și termine treaba, ca să-i întîmpine. O recunoscuse pe Vera în mijlocul lor.

Fata îi prezentă pe noii ei prieteni și-i mărturisi tatălui motivul care îi adusese la el. Bătrînul, fără prea multe vorbe, se duse și împinse lotca în apă.

— Veniți și la masă? o întrebă, parcă posomorît, pe fată.

Vera se opri din drum și se întoarse lîngă tatăl ei. O mira reprosul pe care îl simțise în întrebarea lui : „Veniți și la masă ?" Deci, nu ar fi dorit să vină „și" la masă ? Ea crezuse că, dacă acești tineri sînt prietenii ei, are să se bucure.

— Tată — îi șopti, ca să nu audă cei din barcă — te superi că i-am adus la dumneata ?

— Acum n-am chef de musafiri. Dar dacă zici că nu stau prea mult...

— Să nu-i mai chem ?

Bătrînul nu-i răspunse. Fata îl prinse de braț. Avea sentimentul că a făcut un gest neplăcut lui. Sau o fi vorba despre altceva ?

— Nu te simți bine, tată ? Dumneata ești bolnav, și eu ți-am adus turiști pe cap. Dar sînt de la București... și dacă am să mă duc și eu acolo, poate că e bine să am cîteva cunoștințe. Nu mi-ai promis că la toamnă...

Pe bătrîn îl interesă ultimele ei cuvinte.

— Dacă sînteți prieteni... uite că te așteaptă. Vă pregătesc un bors, pentru masă.

Vera fu invitată să preia comanda „navei", cum numea Emil barca, și puse oarecare ordine la „bord". Vîsleau Emil și George, unul mai neîndemînatic decît celălalt. George, inginer silvic, se tot scuza că în pădure n-a avut niciodată ocazia să se plimbe cu barca.

— Eu, în schimb, am vîslit adesea printre dosare. Iată dovada ! demonstră Emil.

Se opinti în rame cu toată puterea, dar, neprevăzînd că acestea sînt atît de lungi încît capetele lor se suprapun, își zdreli degetele.

— Primul accident la bord ! consemnă, liniștită, Dorina. Cine urmează ?

Peripețiile primei zile de „navigație" le lăsară amintiri de neuitat. Barca, tot clătinîndu-se de pe o coastă pe alta, se furișa printre lanuri de nuferi, iar ei ascultară fîșîitul aspru al stufului despicat de prova bărcii. Din cînd în cînd, se zburătăceau rațe sălbatice, fluturînd zgomotos din aripi și înălțîndu-se numai după ce alergau o bună bucată de loc pe deasupra apei.

Cînd s-au înapoiat spre casă, la prînz, erau rupți de oboseală, dar bine dispuși. Cel mai silitor în învățatul conducerii bărcii se dovedise Victor, un băiat nu prea înalt, oacheș, cu o privire pătimașă. Se vedea imediat că de felul lui este un om încăpățînat și perseverent. Și acum voia să rameze cît mai bine. Prietenul lui, George, avea cu totul altă fire. El renunțase curînd la gloria de bun navigator și se întreținuse, destul de apropiat, cu Adina, pe o temă de drept penal.

Bătrînul îi observase și cînd socotise că sînt destul de aproape, trîntise mălaiul în ceaun, ca să-i întîmpine cu mămăliga caldă. În două străchini mari de pămînt smălțuit era pregătită saramura de pește. Fură invitați să guste mai întîi din renumitul borș pescăresc și, după primele linguri, explodară în laude fără sfîrșit.

Emil chicotea admirativ după fiecare lingură sorbită. Bătrînul se întrecuse pe sine. Ca o gazdă bună, dar care nu se vrea remarcată cu orice preț, el umplea farfuriile de cîte ori se goleau. În sfîrșit, cînd masa fu terminată, toți cei cinci musafiri abia mai puteau răsufla. Bătrînul, mulțumit, îi privea cum oftează de prea sătui. Așa își trata el musafirii...

Dormiră apoi somn greu, pînă spre seară, iar după somn Emil, Vera și bătrînul se duseră să caute un pripon pus într-un loc ferit. Unul lîngă altul, din cauza

banchetei înguste, tinerii priveau nesăţioşi frumuseţile din jur. Cu gesturi monotone, ritmice, bătrînul vîslea.

Tot timpul Vera fu obsedată de apropierea bărbatului de lîngă ea şi obrajii nu i se decolorară o clipă din rumeneala emoţie. I se părea că bătrînul ei tată „ştie", sau „înţelege" mai mult decît vede. Credea că oricine poate să-i ghicească gîndurile neaşteptate. Pentru că fata, lucru ciudat, de aseară, de cînd se despărţise de tînărul care o acostase atît de ciudat, se surprinsese mereu gîndindu-se la el. O cucerise comportarea lui firească. Îi vorbise ca unei vechi cunoştinţe, o luase la braţ, ca şi cînd nimic deosebit nu s-ar fi întîmplat şi, culmea, nici unul din gesturile lui nu o supărase.

Cînd reveniră de la pripon, cei patru... ia-i de unde nu-s. Plecaseră şi ei în Deltă. Nu s-au întors decît foarte tîrziu, după ce Emil o condusese acasă pe Vera. Pentru Emil, de altfel, în curînd fu clar că cei patru caută să fie cît mai mult timp singuri, el rămînînd, firesc, a cincea roată la căruţă. A doua seară, cînd s-au trezit iar singuri, îi atrase şi Verei atenţia asupra acestui fapt.

— Dar unde s-au dus ? întrebă ea, contrariată că nu petrec seara împreună.

— Nu ştiu. În orice caz, trebuie să suporţi şi seara asta numai în tovărăşia mea. Nu, nu face această figură dezamăgită... Desigur, nu e prea plăcut, dar...

— Nu sînt dezamăgită...

Emil cunoştea perfect arta de a înainta făcînd un pas înapoi. Acuzînd-o pe faţă că ar fi dezamăgită — el ştiind că nu este aşa — o obliga în acelaşi timp să-i dea dovezi contrare. Se întîmplă şi acum ceea ce prevăzuse el. Vera, într-un sincer elan prietenesc, îl luă de braţ şi-i spuse :

— Hai să-ți arăt un loc minunat! Ai să vezi mai multe păsări decît în toată viața ta. Stau una lîngă alta. Îi cerem tatei barca și mergem pînă acolo.

Bătrînul le dădu voie să pornească într-acolo, dar în același timp le arătă cerul, atrăgîndu-le atenția că nu trebuie să întîrzie prea mult. Abia acum priviră și ei în sus și, spre uimirea lor, văzură cerul înnourat.

— Are să plouă, tată? întrebă fata, ceea ce dovedea că pentru nimic n-ar fi pus la îndoială pronosticul pe care îl va primi.

— Vine furtună. Nu simți în aer zăpușeală?

— Atunci ne ducem mîine. Hai să mîncăm și, dacă timpul ne va permite, îți arăt un alt loc.

Bătrînul avea mai tot timpul apă caldă, pentru că nu bea decît ceai cînd îi era sete. Se așezară toți trei să soarbă cîte o ceașcă de ceai, pe care în seara aceea îl pregăti Emil, în timp ce bătrînul prăji cîțiva somotei prinși cu puțin timp mai înainte.

Erau încă la masă cînd de afară se auzi un fîșîit aspru, de parcă cineva ar fi alergat prin stuful din apropiere. Era prima pală de vînt care trecea prin Deltă, anunțînd furtuna. Cu toate că era devreme, se întunecase, deoarece norii negri acoperiseră cerul. Bătrînul se grăbi să aprindă farul. Semnalele lui porniră spre larg.

— Unde-or fi ceilalți? întrebă Vera, gîndindu-se că s-ar putea să-i prindă furtuna pe drum.

— Într-adevăr, am și uitat de ei. Dacă s-au rătăcit pe undeva?

— Farul le arată încotro să se îndrepte, îi liniști bătrînul.

Ieșiră în curte, să-i întîmpine. Lumina aruncată de far descoperea pentru cîteva clipe fața îngrijorată a fetei.

Vîntul, din ce în ce mai pornit, îi răvășea părul și ea, cu gesturi automate, îl dădea mereu pe spate.

— Ce-o fi cu ei?

— Nu mă interesează! făcu Emil furios. Trebuiau să spună unde au de gînd să se ducă.

Bătrînul veni lîngă ei. Era îngrijorat.

— Vera, du-te mai bine spre casă. Vine furtună mare, și mama e singură.

Fata își luă pelerina din material plastic și fu gata să pornească la drum. Emil se oferi să o însoțească.

— Rămîi! Să nu te prindă ploaia.

— Te conduc pînă acasă.

— Sînt învățată, nu-ți fie teamă! Crezi că mi-e frică de furtună?

— Nu cred nimic, dar știu că trebuie să te conduc, insistă, și gestul lui o mîngîi.

Cînd să iasă pe ușă, Emil îi atrase atenția Verei asupra felului cum arată tatăl ei:

— Nu cumva este mai bolnav decît vrea să pară?

— De ce?

— Ia privește ce piele galbenă are. Și ochii i s-au îngălbenit. Parcă ar suferi de icter.

Fata își privi tatăl. Acum, cînd îi atrase el atenția, parcă i se părea și ei că are ochii galbeni.

— Tată, vino, te rog, mai la lumină! Cum te simți? Dar spune drept.

— Nici prea bine, nici prea rău. Am o greutate în stomac. Am să mai beau un ceai.

— Ai pielea galbenă.

Bătrînul se privi și el cu luare-aminte în oglindă. Parcă, parcă era galben.

— Ei, fir-ar să fie! Te pomenești ca mă îmbolnăvesc, și asta e suferință grea pentru un om ca mine.

— Rămîn cu dumneata.

— Cum să rămîi ? Dacă o ţi ce spui tu, apoi e mai bine să nu stea nimeni în apropierea mea. Du-te şi vezi ce face mama. Dar să nu-i spui nimic. Ştii cum se sperie.

Emil o îndemnă să asculte sfatul bătrînului.

— Hai, Vera, nu-ţi fie teamă ! În noaptea asta am eu grijă aici. Dacă nu i-o fi mai bine, te înştiinţez mîine, în zori. Dar poate că mi se pare. Nici unul nu ne pricepem.

Fata avea încredere în Emil şi porni spre casă mai liniştită, ştiind că bătrînul va petrece noaptea în tovărăşia lui.

Cu toate protestele, o conduse pînă aproape de casă. La despărţire, Vera îşi simţi mijlocul prins în braţe. Sărutul veni pe neaşteptate, dar nu întîmpină nici o împotrivire. Într-un elan sincer, fata îl îmbrăţişă şi ea.

La înapoiere, furtuna se dezlănţui cu o furie neaşteptată. Furtună de vară, cu ploaie repede. Norii păreau că pot fi ajunşi cu mîna. Emil se grăbi pe poteca ce i se părea că duce spre far. Ploaia îl pătrunsese pînă la piele. Se opri o clipă, să răsufle, îşi roti privirea să se orienteze şi păşi mai departe, grăbit.

„MEHEDINȚI" TRECE PRIN CLIPE GRELE

Sirena pescadorului se auzi prelung. O dată, de două ori, de mai multe ori. Ca o cloșcă ce-și cheamă puii, cînd se ivește primejdia, el anunță zecile de bărci ieșite la pescuit că trebuie să se întoarcă „acasă". Barometrul scăzuse brusc, vestind apropierea furtunii.

Carmacele erau întinse departe, în larg. După primele semnale care vesteau pericolul, cei din bărci se grăbiră să termine treaba. Vîntul iscat ca din senin zbîrci fața apei. În cîteva minute bărcile săltau pe valuri din ce în ce mai mari. Toate se îndreptară spre pescadorul care le chema insistent.

Comandantul pescadorului plimbă maneta semnalizatorului de cîteva ori în dreapta și în stînga, pentru a atrage atenția, și o opri în dreptul indicației „ușor înainte". Pornea în întîmpinarea bărcilor. Întunericul se lăsase pe neașteptate. Sirena se auzea mereu, orientînd bărcile spre pescador. Fură aprinse reflectoarele. Cîte o barcă apărea o clipă în lumină, apoi dispărea, ridicată pe creasta unui val de înălțimea unei case.

Furtuna se dezlănțuise, bărcile fuseseră împrăștiate în toate părțile. Trecuse cu mult de miezul nopții și pescadorul încă nu reușise să le strîngă pe toate. În sfîrșit, o găsi pe ultima...

Obosit, dar mulțumit că totul s-a terminat cu bine, comandantul se hotărî să pornească spre casă. Zări în dreapta lui, licărind departe, farul. Îi luă semnalmentele

și, spre marea lui uimire, constată că acolo, departe, era Gura Portiței. Două secunde lumină, două secunde întuneric, apoi iar două secunde lumină și două secunde întuneric, și așa mai departe. Grozavă furtună, dacă avusese atîta derivă! Îndreptă pescadorul spre nord-vest, să se apropie de mal. Peste puțin avea să zărească farurile portului.

O izbitură violentă îl aruncă însă pe comandant înainte. De afară, de pe punte, se auziră strigăte de spaimă. Un trosnet asurzitor acoperi vuietul valurilor izbind în coasta vasului.

„Toată viteza înapoi", semnaliză comandantul. Motoarele duduiră, dar elicea se zbătea neputincioasă sub apă. Un val ridică atît de sus pupa vasului, încît toți cei de pe punte se treziră alunecînd în față, de-a rostogolul. Unii reușiseră să se agațe de ceva, alții se treziră în fierberea apei. Elicea se rotea acum în gol! Apoi mișcarea de ridicare se produse în sens invers. Prova se urcă drept în sus, pescarii și marinarii alunecară de data asta spre pupă. Nu puteau sta în picioare decît agățați de ceva.

— Sîntem pe stîncă! strigă cineva. Ne balansăm pe o spinare de stîncă!

Într-adevăr, se părea că pescadorul balansează, ca un cîntar, într-o parte și alta, ridicat la mijloc de o coamă de piatră. Pericolul era mare. Din clipă în clipă vasul se putea rupe în două.

— Bărcile la apă!

Sirena urla și ea, prelung, chemînd ajutor.

Bărcile fură lansate la apă, pescarii coborîră în ele; rămase pe punte numai echipajul, care încerca să facă totul pentru a salva situația.

Și în momentele acelea comandantul întrevăzu deodată o nenorocire și mai mare. De pescador se apropia, în

plină viteză, un vapor pe care ochiul lui format îl recunoscu imediat : „Mehedinți". Comandantul înțelese că dacă va continua să înainteze astfel cîteva minute, fără să-și schimbe direcția, avea să intre și el în stîncile de lîngă mal, iar șansele lui de scăpare erau și mai mici.

Uitînd situația în care se găsea, ordonă să fie îndreptate reflectoarele spre „Mehedinți" și, prin lumină, îi semnaliză să se oprească imediat. Sirena pescadorului încercă și ea să atragă atenția celor de pe vasul care se apropia.

Cu cîteva minute mai înainte, comandantul de pe „Mehedinți" primise o radiogramă de la coastă, care îi recomanda „atenție deosebită", și această avertizare îl făcu să dea importanță semnalelor. Descifră ceea ce i se transmitea : „Stop motoarele".

Fiind aproape de coastă, naviga după farurile de mal. Mergea bine. Peste puțin avea să zărească luminile Constanței.

Ceru telegrafistului punctul navei după radiofar. I se spuse că sînt mult mai la nord decît credea el. Se înșelase ?

Cînd își dădu seama de greșeala pe care o făcuse, o transpirație rece îi broboană fruntea. Acum înțelegea semnalele pescadorului : dacă ar fi înaintat încă puțin, s-ar fi pus pe uscat. Se impuneau măsuri urgente ca să nu fie aruncat în stînci... Făcu o manevră scurtă și se îndreptă spre larg. Numai după ce se asigură că e în afara pericolului, își făcu iar punctul, folosindu-se de farul de coastă, și se încredință iar că prima dată se înșelase. Porni apoi la drum, dorind să ajungă cît mai repede în port.

Cu pescadorul se petrecu însă un fapt cu totul neașteptat.

Balansul navei înainte și înapoi măcină coama stîncii, care cedă. Căzînd odată în gol, pescadorul începu să plutească. În căzătură, peretele navei se găuri și apa năvăli înăuntru. Pompele de salvare fură puse în funcțiune. În timp ce apa intrată era aruncată afară, cîțiva marinari se repeziră să astupe spărtura.

Cei din bărci se îndreptară spre malul destul de aproape acum. Farul le arăta drumul spre uscat. Erau atît de aproape, încît cu siguranță că se auzise pînă acolo sirena de alarmă a pescadorului. Dar cine să le vină în ajutor ?

Cînd prima barcă atinse uscatul, echipajul ei, amețit, fu luat aproape pe sus de grănicerii care, auzind sirena de alarmă a pescadorului, le săriseră în ajutor. Îi dusera pe toți în pichet și le dădură primele ajutoare.

Pescadorul reuși să se îndepărteze spre larg și comandantul făcu iar punctul navei. Farul după care se ghidase îi trimitea acum alte semnalmente : două secunde lumină și o secundă întuneric. „Atunci unde dracului sînt ? ! își spuse comandantul furios, neînțelegînd ce se petrece cu el. Doar nu visez. Adineauri eram la Gura Portiței, avusesem derivă spre sud, iar acum mă trezesc cu zeci de mile mai la nord. Și dacă este așa, nu trebuia să mă îndrept spre sud-vest. Eu sînt de vină că l-am pus pe stîncă."

Gîndul acestei greșeli îl împietri pe bătrînul marinar. De zeci de ori navigase prin aceste locuri, avea pretenția că se poate orienta cu ochii închiși, că știe orice buclă a malului și, iată, făcuse o boacănă nepermisă nici unui începător.

„Ce s-o fi întîmplat ? se întrebă din ce în ce mai nedumerit. Doar n-am adormit și am visat." Își aduse aminte o întîmplare din tinerețea lui, care nu se mai re-

petase de atunci. Era de cart și, obosit, a ațipit cu cîrma în mînă. A dormitat o secundă sau zece minute, nu-și putea da seama nici astăzi cît. Tot așa, se apropia de Constanța. Motoarele mergeau în plin... Deodată s-a trezit. A scrutat largul speriat. Spre nedumerirea lui, a văzut o lumină în stînga navei. În stînga ? ! Uscatul în stînga, iar el naviga spre Constanța ! Pămîntul trebuia să fie în dreapta.

A ordonat toată viteza înapoi. Elicea a bubuit parcă și ea furioasă că a fost scoasă din ritmul de pînă atunci. Motoarele îi duduiau în cap.

În sfîrșit, nava s-a oprit... A deschis fereastra să intre aerul rece de afară, să-i limpezească mintea. Încet, încet s-a recules. Apoi, liniștit, a făcut punctul navei... Era pe drumul cel bun... A privit iar lumina din stînga și și-a dat seama că era un alt vas care se îndepărta. Nu era uscatul...

Dar acum ce s-a întîmplat ? Acum nu adormise. Sau adormise ? !

Pînă cînd au ajuns în rada portului, valurile s-au mai liniștit. Acostară și primiră primele ajutoare.

Se află însă, imediat, că una dintre bărcile care se salvaseră spre mal se scufundase, doi dintre pescari pierind în valuri.

*

Căpitanul Dima ciocănea nervos cu creionul cristalul biroului. I se întîmpla destul de rar să-și iasă din calmul cunoscut, dar de data asta își pierduse cumpătul. Cu toate că trecuse atîta timp, nu reușise să ajungă pe urma bună. Faptele neplăcute se țineau lanț : moartea studentului, crima de pe plajă ; acum se părea că este iarăși în fața unei întîmplări ciudate — eșuarea pescadorului.

Toate faptele ciudate din ultimul timp s-au petrecut într-un spațiu cu o rază relativ mică. Or, pe el îl interesa tot ce se întîmpla de-a lungul acestei coaste.

La cercetările efectuate de forurile superioare în legătură cu accidentul suferit de pescador se ivise o situație neașteptată, pe care cei care se interesau de acest caz nu știau cum s-o rezolve. Dima trebuia să afle despre ce este vorba și de aceea îl aștepta acum pe comandantul pescadorului.

Cînd acesta intră în birou, Dima simți numaidecît că are în fața lui un om serios, stăpîn pe el, dar foarte supărat. Îl invită să ia loc, și el se așeză fără să rostească un cuvînt. Aștepta să fie întrebat.

— Aș vrea să vorbim cîteva minute despre accidentul din noaptea trecută, i se adresă Dima, după ce mai întîi îl cercetase amănunțit.

— Și eu voiam să vorbesc cu cineva! răspunse el, aproape răstit, și vocea lui, îngroșată de fumul lulelii, răsună neașteptat în camera nu prea mare. Vreau de la început să știți că nu mă dezvinovățesc! N-am nevoie de așa ceva! Am greșit, sînt gata să suport orice consecință, cu toate că nu-mi este ușor la vîrsta mea!

Dima știa să aștepte pînă cînd cel din fața lui spune tot ce are pe suflet, timp în care el îl studia, făcea legături între ceea ce știa și ceea ce spunea acesta, compara două afirmații ale aceluiași, încerca să descopere nepotrivirile dintre ele. Se pregătise pentru această întîlnire, voia să afle date cît mai multe și, mai ales, cît mai precise.

Comandantul pescadorului, după prima izbucnire, credea că o să-l audă și pe cel din fața lui spunînd ceva, dar acesta îl privea liniștit, așteptînd să termine mai întîi el. Nu părea impresionat în mod deosebit de ceea ce-i

mărturisise. Calmul acestuia i se transmise și lui. Se foi în scaun și, cu alt ton, continuă :

— Aș vrea să mă înțelegeți exact. O greșeală ca aceea făcută de mine nu este permisă nici în primii ani de meserie. Dacă am comis cumva această greșeală... Eram chiar eu la comandă. Cînd am terminat de cules bărcile, am văzut lumina farului. I-am luat semnalmentele. Două secunde lumină, două secunde întuneric. Asta este caracteristica farului de la Gura Portiței. Trecusem cu puțin de el. Trebuia să navighez spre sud-vest. Gura Portiței, uitați-vă și dumneavoastră — desfășură el o hartă în fața căpitanului Dima, dovedind că venise pregătit să-și susțină punctul de vedere — înaintează în mare ca un pinten. De regulă, trebuie să fii atent la el, cînd navighezi pe lîngă coastă. Dar eu trecusem. Și era departe de mine. Totuși, cînd am văzut unde sînt, mi s-a părut curios.

— De ce ?

— Pentru că mă știam mult mai la nord. Mi-am spus că pierdusem probabil mult timp umblînd după bărcile pescarilor și în tot acest timp avusesem derivă. Cînd am văzut farul de la Gura Portiței, am procedat în consecință. După accident, cînd mi-am făcut iar punctul, am constatat că eram într-adevăr mult mai la nord și vedeam semnalmentele farului din Deltă. Cum de mi s-a părut prima dată că este farul de la Gura Portiței, nu pot să-mi explic.

— Această, hai să spunem, neașteptată constatare pe care ați făcut-o, cînd ați luat caracteristica farului, nu ați împărtășit-o nimănui ? La comandă nu mai era nimeni cu dumneavoastră ?

— Eram singur, pentru că toți ceilalți aveau de lucru cu bărcile abia pescuite și treburile curente de pe punte.

— Dar după aceea, nu ați mărturisit nimănui nepotrivirea semnalată ?

— După accident, da. Înainte nu, pentru că, din clipa în care am constatat locul unde sînt, sau mai bine spus, unde credeam că sînt, și pînă cînd s-a produs ciocnirea, nu a trecut decît puțin timp. După aceea, în drum spre port, am discutat cu secundul greșeala pe care o făcusem.

— El remarcase nepotrivirea ?

— Nu. Fusese, după cum v-am spus, prins cu celelalte treburi. Ambarcațiunea noastră trecuse printr-un moment greu. I-am trimis vorbă și comandantului Vasiliu, de pe „Mehedinți", să aud și părerea lui.

Dima își propusese și el să stea de vorbă și cu comandantul lui „Mehedinți", dar pînă atunci ținea neapărat să-și lămurească anumite probleme de specialitate și de aceea îi ceru comandantului pescadorului :

— Aș vrea să vă rog ceva, dar numai dacă timpul vă permite să mai petreceți un sfert de oră în tovărășia mea.

— Cînd nu ieșim în larg, am timp suficient, iar acum, pînă la repararea vasului...

— Atunci, vă rog, să-mi țineți o lecție de navigație. Aș vrea să știu cum se navighează pe lîngă coastă, folosind farurile pentru aflarea punctului în care se află nava.

Pe comandant îl surprinse neașteptata propunere, dar se învoi bucuros. Orice om îndrăgostit de meseria lui vorbește cu plăcere despre ea. Cu toate că nu prea înțelegea el de ce avea nevoie tînărul căpitan de o astfel de lecție, dacă îl rugase, probabil că n-o făcuse fără nici un motiv. De aceea, își scoase din buzunarul dinăuntru al hainei un creion roșu și albastru și — folosind chiar harta pe care o desfășurase cu puțin mai înainte — începu să explice. Desigur, nu se pierdu în amănunte și calcule propriu-zise, care pretindeau o pregătire de specialitate, ci rămase la explicarea principiilor de navigație pe coastă.

— Vedeți dumneavoastră, orice litoral al unui stat este prevăzut, în anumite puncte, cu faruri. Aceste puncte luminoase călăuzesc pe navigatori cînd ajung în apropierea coastei. Vasul meu este mic, nu are stație de recepție, ca să pot folosi radiofarul. Noi ne învîrtim în jurul coastei. Cei de pe navele mai mari, pe timp senin, își pot „face punctul", cum se numește găsirea locului în care se află nava, cu ajutorul Stelei Polare, sau cu ajutorul altor aștri. Ziua folosesc soarele aflînd ușor latitudinea și longitudinea cu ajutorul sextantului. Cînd cerul este acoperit, și te afli în apropierea coastei, cel mai simplu este să te orientezi după lumina farurilor. Să presupunem că nava este în acest punct, fixă el pe hartă locul unei nave. Ți bine, din acest loc zărești lumina pe care o trimit spre navă farul de aici și cel de aici, punctă el două locuri ale surselor luminoase. Printr-o operație destul de simplă, el poate afla unde se găsește.

— Bănuiesc, se însufleți Dima. Nu are decît să constate unghiul pe care-l face cu fiecare punct luminos în parte, pentru ca să înscrie poziția lui și a farurilor într-un triunghi.

— Foarte adevărat. Dacă față de acest far vasul face un unghi de 45°, trasează pe hartă două drepte cu acest unghi, și punctul unde se întîlnesc ele este locul navei. Vedeți ce simplu pare ?

— Mărturisesc că da.

— Într-adevăr, principiile acestei navigații sînt ușor de înțeles. Și aici însă... practica este ceva mai grea, deoarece pe navă lucrurile se complică. În stabilirea drumului intervin o seamă de alți factori de care trebuie să ții seama, deoarece te abat de la linia dorită. Dar nu acești factori ne interesează pe noi în momentul de față, ci altceva.

— Chiar despre acel altceva voiam să vă întreb. În practică, de unde știu eu că, din largul mării, văd farul ăsta și nu pe celălalt ? Adică de unde știți dumneavoastră că ați zărit farul de la Gura Portiței și nu altul ? Toate farurile clipesc la fel !

Comandantul zîmbi cu simpatie.

— Așa cred cei mai mulți oameni că farurile „clipesc" la fel. Trebuie să vă dezamăgesc însă, continuă comandantul. Să știți că fiecare far are o anumită caracteristică a lui, ele nu „clipesc" uniform. De pe mal, cînd le privești numai ca pe un element pitoresc al uscatului, ți se pare că toate luminează la fel. Dar dacă stai să observi mai atent două faruri, remarci ușor deosebirea dintre ele, pentru că nu toate se aprind și se sting în același ritm. De exemplu, să luăm farul acesta, arătă el unul dintre cele două puncte pe care le făcuse pe hartă. El, să zicem, se aprinde în felul următor : luminează timp de trei secunde, apoi o secundă stă stins, apoi iar trei secunde se aprinde și iar o secundă e stins. Farul de aici funcționează altfel. El stă aprins numai două secunde și tot două stins. Eu, de pe vapor, mă uit la cronometru și văd cîte secunde a fost aprins și cîte stins și-mi dau seama cu precizie dacă este farul de aici sau cel de dincolo. Înțelegeți ?

— Perfect. Vă mai pun o întrebare : De unde știu navigatorii care vin din alte părți ale globului care sînt caracteristicile farului acesta și care ale farului de dincolo ? Să zicem că de gurile Dunării se apropie un vapor al unui stat din America de Sud. Se poate folosi și el de farurile de pe coasta noastră ?

— Bineînțeles ! Aceste caracteristici nu sînt secrete. Mai mult, ele sînt comunicate unui centru internațional, care editează anual, sau la cîțiva ani o dată, un cod al

tuturor farurilor de pe întreg globul. Fiecare țară comunică centrului caracteristicile farurilor de pe coasta ei.

Dima rămase tăcut. Înțelesese perfect explicațiile comandantului pescadorului și tocmai de aceea multe gînduri se îmbulzeau acum în mintea lui.

— Din cele spuse de dumneavoastră, sintetiză el convorbirea, reiese că dacă dintr-un motiv oarecare se schimbă caracteristica unui far, asta poate să aibă consecințe grave, care pot merge pînă la o catastrofă. Schimbarea induce în eroare pe cei din larg, făcînd imposibilă orientarea lor.

— Respectarea caracteristicilor unui far este un lucru de o importanță deosebită pentru buna navigație. Gîndiți-vă ce s-ar putea întîmpla dacă un vas străin, care se apropie de noi, ar găsi caracteristicile schimbate și, necunoscînd coasta, s-ar trezi în mijlocul stîncilor, ca mine. Mă refer la un vapor de mare tonaj, cum ar fi „Mehedinți" și care poate să transporte marfă de zeci de milioane de lei.

— Dacă un vapor străin eșuează din cauza defecțiunii unui far, cine plătește totul ?

— Statul pe teritoriul căruia este farul, pentru că el are obligația de a întreține semnalizarea în stare de funcționare normală, adică să fie conformă cu caracteristicile transmise centrului de care vă vorbeam.

— O ultimă întrebare, vă rog. Din ceea ce mi-ați explicat dumneavoastră am înțeles că pentru orientare ai nevoie de lumina a două faruri.

— Exact.

— Dumneavoastră cînd ați zărit unul din faruri, în noaptea trecută, nu l-ați văzut și pe al doilea ?

— Nu, și acest fapt m-a făcut să cred că sînt departe, în larg și văd numai farul în dreptul căruia sînt. De

aceea am şi pornit către sud-vest, ca să mă apropii puţin de coastă şi să văd şi farul din Constanţa. Cînd m-am apropiat...

— Vă mulţumesc pentru bunăvoinţa cu care mi-aţi răspuns şi, mai ales, pentru această primă lecţie de navigaţie.

Dima privi lung în urma bătrînului care ieşise din birou păşind demn, cu fruntea sus. Nimic din atitudinea lui nu-l trăda pe omul care vrea să se fofileze, să scape dintr-o situaţie grea. Dimpotrivă, orgolios, era gata să răspundă pentru greşeala pe care o făcuse. Dacă o făcuse...

Desigur, Dima nu rămînea niciodată la prima impresie, sau dacă o păstra, încerca să şi-o justifice prin dovezi şi fapte. Prima impresie pe care i-o lăsase acest vîrstnic comandant era dintre cele mai bune. Avea convingerea că dacă el era gata să răspundă pentru ceea ce făcuse, îşi spunea în sinea lui : „Ceilalţi ar putea să ştie că eu nu greşesc, iar dacă mi s-a întîmplat, se putea întîmpla oricui."

Nu trecuse o jumătate de oră de la această convorbire şi căpitanul Dima şi pornise spre pichetul grănicerilor, după ce îi spusese lui Mihai :

— Du-te la far şi vezi ce s-a întîmplat acolo. Ia primele măsuri, dacă sînt necesare. Eu stau mai întîi de vorbă cu grănicerii şi apoi vin acolo.

La pichet îşi exprimă mai întîi dorinţa de a sta de vorbă cu santinela care fusese în post la ora cînd se petrecuse accidentul pe mare.

Se prezentă în faţa lui un ostaş roşcovan, neliniştit în gesturi, sigur pe ce vorbeşte. De la primele întrebări, parcă tot voia să spună ceva, dar nu îndrăznea. Dima continuă interogatoriul ca şi cînd n-ar fi ghicit nerăb-

darea pe care o sesizase imediat. Îl întrebă mai întîi din ce comună este, cîți frați sînt, dacă îi place armata la grăniceri. La fiecare întrebare răspunsul venea scurt, prompt, precis.

— La ce oră ai intrat în gardă noaptea trecută ? se apropie Dima de ceea ce îl interesa.

— La ora zece.

Aşteptă ca ostaşul să mai completeze răspunsul, dar el tăcu.

— Şi pînă la ce oră ai rămas ?

— Pînă la ora două.

— În timpul acesta s-a întîmplat ceva deosebit, sau totul a fost în ordine ?

În sufletul ostaşului se dădea o luptă. Să spună, să nu spună ? Oare o fi, într-adevăr, important ce vrea el să mărturisească ?

— Eu cred că s-a întîmplat ceva cînd a început să țiuie sirena vaporului.

— Ai auzit sirena ?

— S-a auzit foarte bine. Vîntul bătea dinspre larg.

— Dar de văzut, se vedea ?

— Sigur că da...

— Deci era destul de aproape.

— Ziua aş fi văzut şi oamenii pe punte.

— Atunci cum îți explici că, deşi erau atît de aproape, comandantul nu a zărit farul ?

Dima lăsă intenționat să se prelungească foarte mult pauza, ca să-l hotărască să spună ceea ce îl frămînta.

— De fapt, permiteți-mi să raportez, se hotărî el. Mi s-a părut că ceva n-a fost în regulă la far. Nu știu dacă e bine să spun, da' aşa mi s-a părut mie.

Nu cumva declarația ostaşului va confirma bănuielile lui ?

— Spune mai departe, îl îndemnă, fără să pară interesat în mod deosebit de ceea ce auzise. De ce ţi s-a părut că acolo n-a fost ceva în ordine ?

Elanul ostaşului păru că se topeşte în faţa acestei întrebări. De ce ? Îi era greu să explice de ce. Motivul care îl făcuse să tragă concluzia mărturisită i se părea că o să-l facă să zîmbească pe cel care îi punea întrebări. Dar nici să nu spună, nu se putea. La urma urmei, să rîdă ! El trebuia să spună ce avea de spus :

— Să vedeţi dumneavoastră... o fi aşa, n-o fi aşa, mie mi s-a părut. Lumina la far nu era ca în fiecare seară. Asta e !

— Nu era la fel de puternică şi de aceea crezi că n-au văzut-o cei de pe vas ?

— Ba era la fel de tare, dar parcă lumina altfel. Nu ştiu cum să vă spun. Vedeţi dumneavoastră, noi stăm aici de luni de zile seară de seară. Cînd sînt de santinelă, ca să mai treacă timpul, de multe ori mă plimb numărînd. Îmi potrivesc aşa paşii că fac doi pe lumină, doi pe întuneric, iar doi pe lumină, iar doi pe întuneric. Azi-noapte începuse vîntul şi ploaia. Cel mai păcătos timp pentru santinelă. Trebuie să fii atent, nici nu vezi prea departe. Aici, la noi, cînd se aprinde farul, se vede, cînd se stinge, beznă, de-ţi scoţi ochii...

Ostaşul ceru permisiunea să-şi aprindă o ţigară şi apoi scoase din buzunar o tabacheră mare de metal. Pufăi repede de cîteva ori şi continuă :

— După un timp mă pătrunsese ploaia, mă luase şi cu frig. Cînd intrasem în post nu mă gîndisem că o să plouă atît de rău şi nu-mi luasem nimic să mă apăr. Zgribulit, m-am apucat să patrulez, după obiceiul meu, ca să treacă mai repede timpul. Dar, ştiu eu ce să zic, făceam doi paşi pe lumină, nu mai apucam să fac doi

pe întuneric. Dacă voiam să fac tot doi, trebuia să mă grăbesc deodată. Făceam doi paşi rar, doi mai repezi, parcă se schimbase lumina. Asta mi-a dat de gîndit, pentrù că, mai demult, tovarăşul caporal Alună mi-a spus că are mare importanţă cum arde farul. El a fost într-un alt pichet, şi acolo farul ardea că puteai să faci trei paşi pe lumină şi numai unul pe întuneric. În altă parte arde altfel... Atunci de ce n-a mers ăsta ca de obicei ? Că sînt la punctul ăsta de şase luni şi niciodată nu s-a schimbat. Atîta am avut de spus.

Dima tremura de nerăbdare. Nici pe departe nu bănuia ostaşul ce importanţă deosebită aveau cuvintele lui. Încercă să mai afle ceva de la el, dar atîta ştia. După ce luase şi el parte la salvarea celor din bărci, se dusese să se culce, nu mai fusese preocupat de felul cum funcţionează farul.

VULPILE SÎNT AICI?

De la Tulcea, vaporul ajunge numai în cîteva ore pînă la Sulina. Nici nu știi cînd soseşti. Fiecare mal are, tot drumul, surprizele lui. Turiştii însă vor să se afunde cît mai mult în Delta sălbatică, să treacă prin canaluri şi gîrliciuri, să străbată cu piciorul bătrîna pădure Letea, să ia măcar o masă pe un plaur.

Un călător singuratic a tocmit o barcă şi a pornit prin Deltă, să-i simtă toată sălbăticia. Barcagiul, un lipovean trecut de şaptezeci de ani, dar încă roşu în obraji şi puternic, avea experienţa acestor plimbări, şi de aceea era gata să oprească ori de cîte ori i se cerea, aşteptînd în tihnă ca omul să facă fotografii, să admire, să se minuneze. Ştia că astea sînt îndeletnicirile tuturor celor care ajung pînă aici. Dar mai întîi şi mai întîi ştia că toţi aceşti oameni, veniţi să se distreze, nu sînt grăbiţi. Nici el nu era. Pufăia din lulea nepăsător, ca şi cînd ar fi fost numai cu gîndurile lui.

— Mai avem mult pînă la mare? se interesă turistul, nerăbdător, trădînd locul unde voia să ajungă.

— Este, veni răspunsul laconic, după încă două, trei opinteli în babăici.

„Ce-o fi cu acest călător?" se întrebă barcagiul. Pentru că, într-adevăr, părea nerăbdător să ajungă mai repede la destinaţie. Un turist grăbit!

— Cînd crezi că ajungem ? reveni cu altă întrebare călătorul, şi pe un astfel de ton, încît bătrînul înţelese că, de fapt, îl şi îmboldea în acelaşi timp să se grăbească.

— Pe lumină, n-aveţi nici o grijă, îl linişti el.

— Dar mai repede nu se poate ?

— Păi dacă dumneata pozezi într-una ?

— Chiar dacă fotografiez, nu te opri.

Călătorul îşi strînse totuşi aparatul, iar bătrînul prinse cu mai multă nădejde babăicile.

Nici unul nu era pornit pe vorbă, aşa că străbătură locurile tăcuţi. Călătorul, încîntat de privelişte, îşi deschidea, totuşi, din cînd în cînd aparatul şi fotografia, fără ca barca să se mai oprească. Barcagiul ştia ce are de făcut.

După ce petrecură astfel cîteva ore împreună, bătrînul i se adresă călătorului :

— Aici, dacă vreţi, puteţi rămîne peste noapte. Mulţi călători se opresc în locul ăsta.

— Dar ce este aici ?

— Un far, nu-l vedeţi ?

— Şi pot să locuiesc la far ?

— Nu, dar sînt în apropiere cîteva case. E şi un sat, nu prea departe, unde puteţi tocmi o cameră.

Ajunseră în apropierea farului. Primul om pe care-l întîlniră fu un bărbat de vreo treizeci de ani, care se chinuia să înveţe să vîslească.

— Mai e cineva pe aici ? îl acostă bătrînul, după ce îl privi un timp ironic.

— Unde să fie ?

— Pe la far. Pavlicenco e aici ?

— Nu ştiu cine e Pavlicenco ăsta.

— Păi stai în barca lui şi zici că nu-l cunoşti ? făcu bătrînul supărat. Coboară şi dumneata şi du-te la far,

se adresă turistului pe care îl adusese. E un om cam tăcut, dar, dacă îl rogi, te trimite la cineva în sat, să stai cîteva zile, îşi îndemnă el clientul. Marea e aproape de aici. Eşti şi la mare, şi în Deltă, ăsta-i avantajul.

— Îţi mulţumesc că m-ai adus, nene Vasca ! Uite şi banii dumitale.

Bătrînul încasă ce i se cuvenea şi plecă mulţumit spre casă. De cînd era pensionar se ocupa cu acest fel de căraŭşie, ca să nu stea degeaba şi să facă rost de un ban în plus pentru tutun şi cîte o ţuică. Pensia ajungea toată la nevastă, care numai pentru băutură nu i-ar fi dat bani.

Luîndu-şi rucsacul în spate, noul sosit se îndreptă spre far. Din urmă îl strigă cel care învăţa să rameze.

— Alo ! Nu te mai duce degeaba, că nu e nimeni acolo. Vezi în sat, dacă nu găseşti o cameră.

— Cum să nu fie ? ! Nici Pavlicenco, ăla, de care mi-a vorbit barcagiul ?

— L-a luat Salvarea acum o oră. Trebuie să vină altcineva în locul lui.

— Salvarea ? !

— Stai că merg şi eu !

Cînd se apropiară de clădirea de lîngă far, cei doi fură întîmpinaţi de o fată.

— Emil ! Hai că te caută cineva.

— Pe mine ? !

Din clădirea farului tocmai atunci apăru un bărbat îmbrăcat militar.

— Şi el a fost, îl arătă fata pe Emil militarului. Dumnealui vrea să-ţi vorbească.

Făcură cunoştinţă.

— Dumneavoastră ? se adresă militarul celui pe care îl adusese Emil.

— Eu am sosit acum, răspunse turistul, cu o figură de om care pică din lună. Nu știu despre ce este vorba.

— Vreți să vă legitimați ?

Contrariat, el își prezentă actele. Era inginer constructor și se numea Olteanu Dumitru.

— Cînd ați sosit în Deltă ?

— De două zile.

— Și aici ?

— Acum o jumătate de oră. Dumnealui a avut amabilitatea să mă însoțească.

— Unde ați petrecut noaptea trecută ?

Noul sosit se uită la ceilalți din ce în ce mai nedumerit. I se lua un interogatoriu ? De ce trebuia să dea aceste răspunsuri ? Emil îl încurajă printr-un gest să se conformeze.

— La „Cabana vînătorilor".

— La ce oră v-ați culcat ?

— Cam tîrziu. M-a apucat furtuna în Deltă și am așteptat pitit într-un adăpost, să treacă. Noroc că aveam la mine tot ce-mi trebuia ca să mă apăr de ploaie.

— Pe la ce oră ați ajuns la cabană ?

— Cred că era trecut de douăsprezece noaptea.

— Vă mulțumesc ! Și acum încotro vă îndreptați ? S-ar putea să mai am nevoie de dumneavoastră.

Călătorul îi privi iar, întrebător, pe cei din jur. Mai ales pe Emil, care se arătase binevoitor cu el.

— Eu venisem să petrec aici cîteva zile de concediu, în apropierea mării. E plăcut să stai într-un loc în care să fii și la mare, și în Deltă. Numai să găsesc o locuință.

— Foarte aproape de aici sînt cîteva case de pescari. Încercați acolo, se oferi tînărul care învăța să vîslească, și pe care noul sosit știa acum că îl cheamă Emil.

Locotenentul major se adresă celorlalți turiști :

— Îmi pare rău că trebuie să vă ratez excursiile din această zi, dar aș vrea să stau de vorbă cu dumneavoastră. Vă rog să nu plecați de aici. După aceea, puteți să vă continuați programul.

— Rămîn și eu ? se interesă noul sosit, nemulțumit că a picat într-un moment neprielnic.

— Și dumneavoastră.

Turistul se posomorî, dar nu mai spuse nimic.

Cînd locotenentul major intră în clădirea farului, turistul se adresă lui Emil :

— Dumneata știi ce s-a întîmplat ?

— Habar n-am !

— O fi în legătură cu boala omului de la far, de care spuneai dumneata ?

— Știu eu ce-o mai fi ? Tot ce știu este că mi-au ratat ziua de azi.... Tehnicianul de la far este tatăl domnișoarei.

Locotenentul major s-a înapoiat într-una din camerele locuinței farului și a rămas un timp singur. Prima persoană pe care o invită înăuntru fu fiica lui Pavlicenco.

Obrazul fetei era de o paloare cu totul nefirească. Părea gata în orice clipă să izbucnească în plîns.

— De ce sînteți atît de neliniștită ?

Parcă nu așteptase decît această întrebare, ca lacrimile să i se rostogolească pe obraz.

— Tata — șopti ea, printre suspine — a fost dus cu Salvarea, la spital. Are hepatită.

— Cine a pus acest diagnostic ?

— Doctorul. Avea pielea galbenă ca șofranul. Și ochii îi erau la fel.

— Nu trebuie să fiți atît de îngrijorată. Sub supravegherea medicilor se va însănătoși curînd. Suferea de ficat ?

— Se plîngea cîteodată de dureri, care îi treceau într-o zi, două, după ce bea cîteva ceaiuri.

— În ultimul timp cum s-a simțit ?

— Nu tocmai bine.

— Locuia singur aici ?

— Luna asta, da. Sînt trei tehnicieni care fac prin rotație serviciu la far. S-au înțeles ca tata să stea singur această lună, pentru ca ceilalți să-și ia concediul de odihnă.

— În ultimul timp, a locuit tot singur ?

— De două zile au venit acești prieteni ai mei. Aici mereu vin și pleacă excursioniști.

— Cine sînt prietenii dumneavoastră ?

Fata rămase pe gînduri. Cine erau ? Nici ea nu știa, cu toate că îi numise prieteni. Fu nevoită să mărturisească faptul că nu-i cunoaște prea bine.

— Dar mi-ați spus că sînteți prieteni ? !

Fata îi povesti cum se cunoscuseră și ajunseseră să se considere prieteni.

— De aceea am făcut greșeala de a-i aduce aici, la el.

— Credeți că a fost o greșeală ?

— Tata nu prea voia să primească pe nimeni.

— În ultimul timp, tatăl dumneavoastră a avut o supărare oarecare ? Mă refer la faptul că anumite neplăceri au repercusiuni asupra celulei hepatice.

— Nu cred.

Locotenentul major medită la ultima lui întrebare.

— Vă rog să-mi povestiți tot ce s-a întîmplat aici aseară, pînă în clipa în care ați plecat spre casă.

— Nu pot să spun că s-a întîmplat ceva. Am vrut să mă duc împreună cu Emil într-un loc unde sînt foarte multe păsări, dar tata ne-a atras atenția că va începe curînd furtuna și am renunțat. Apoi Emil m-a condus spre casă.

— Pe la ce oră ?
— Cred că era ora nouă şi jumătate.
— Şi la ce oră aţi ajuns acasă ?
— Pe la zece şi jumătate, răspunse fata, ezitînd.
— Locuiţi departe ?
— Nu tocmai... Dar am mai stat de vorbă.

Bărbatul îşi dădea din ce în ce mai precis seama că fiica lui Pavlicenco are o afecţiune deosebită pentru tînărul contabil cunoscut cu două zile în urmă.

— Şi la ce oră v-aţi despărţit de însoţitorul dumneavoastră ?

— Cred că pe la zece şi un sfert. În drum ne-am întîlnit cu fratele meu, care venea să mă ia de aici.

— Ştiţi la ce oră a ajuns Emil înapoi la far ?

— Nu l-am întrebat. Dimineaţa el a venit să ne anunţe că tata e bolnav. Eu îl văzusem puţin galben, încă de cînd plecasem, seara, dar peste noapte i se făcuse şi mai rău.

— La ce oră a venit să vă anunţe că tatăl dumneavoastră este bolnav ?

— Pe la cinci dimineaţa. Doar se luminase.

— Vă mulţumesc. Sînt sigur că tatăl dumneavoastră se va înapoia curînd acasă, însănătoşit.

După Vera, locotenentul major îl pofti în cameră pe Victor, chimistul.

Contrar aparenţei, el se prezentă liniştit, cu toate că era o fire nervoasă. Nu prea înalt, oacheş, slăbuţ. Îţi atrăgea atenţia privirea vie, care-i fugea încontinuu de colo, colo. Purta părul scurt, tinerește, şi era îmbrăcat într-o cămaşă sport, scoasă pe deasupra pantalonilor.

După ce răspunse cîtorva întrebări preliminare, care stabiliră identitatea, locotenentul major îi ceru să povestească în ce fel îşi petrecuse ziua şi noaptea trecută.

— Să vă spun drept, prea mare lucru n-am făcut! Dimineața am fost prin împrejurimi. După-amiază, George ne-a propus să mergem pe malul mării. Am plecat pe la șase și jumătate. Ne-am plimbat. Cred că trecuse de opt cînd am pornit pe malul apei, în sus, pînă cînd ne-a prins întunericul. Nici nu știu cînd ne-am trezit cu norii deasupra capetelor. Luasem la noi ceva mîncare și ne-am așezat la masă. Ne gîndeam că o să fie a ploaie trecătoare. Am găsit un adăpost, făcut de vreun vînător, și am luat masa lîngă el. Ploaia a început cînd mîncam, apoi s-a pornit furtuna. Ne-a fost teamă să mai pornim spre far. Nu cunoșteam locurile, puteam să ne scufundăm într-un gîrlici, ceva. Adina, mai mofturoasă, s-a apucat să și plîngă, din care cauză ne-am certat. M-a înfuriat atît de tare, încît am plecat de lîngă ei. Nu știu ce-au mai făcut, pentru că eu i-am reîntîlnit tocmai la ziuă.

— Ați petrecut noaptea în ploaie?

— Nu puteam să stau afară. La început, m-am gîndit să mă întorc, cu orice risc, la far. Îl vedeam, doar, luminînd. Pe urmă, tot m-am temut să nu pățesc ceva, singur, în puterea nopții, și am rămas pitit într-un fel de colibă, pe care o zărisem la venire. Înăuntru era bine, nu sufla vîntul, nici nu ploua. Am vrut să fac și focul, dar, după ce mi-am strîns cîteva găteje, care erau prin colțuri, am renunțat. Mi se udaseră chibriturile.

— Și ai preferat dumneata să stai singur cuc acolo, decît să fii în tovărășia fetei pe care o invitasei la plimbare? N-ai fost tocmai cavaler.

— Stați să vă explic! se repezi tînărul chimist. Nu știu cum sînt alții, dar eu cînd aud o fată plîngînd... și mai ales fără motiv. Ce vină aveam noi că a început să tune? Doar eram împreună. Și pe deasupra s-a și răstit la mine, ceea ce m-a înfuriat cu adevărat.

— Ai lăsat-o singură ca să-i treacă spaima, remarcă ironic locotenentul major.

— Ei, singură. A rămas împreună cu George și Dorina. Dacă eram furios! Am rugat-o de trei ori să înceteze, că nu voiam să plec. Ea a început să plîngă și mai tare, parcă intenționat, să mă determine să mă țin de cuvînt. Atunci am plecat, deși nici mie nu mi-a plăcut să stau singur. M-am ambiționat. La ziua, m-au găsit dormind în adăpostul acela.

— Ați revenit împreună la far?

— Sigur că da.

— Și ce ați găsit?

— Agitație mare. Salvarea nu putea să pătrundă pînă aici, rămăsese în sat. Veniseră doi oameni cu o brancardă, într-o barcă. Se îmbolnăvise Pavlicenco.

— Cine era de față cînd ați sosit dumneavoastră?

— Păi, era Emil... contabilul, care venise cu oamenii cu brancarda... Mai era Vera, fiica lui Pavlicenco. Ea plîngea... Nu mai era nimeni altcineva.

— Dar cînd ați plecat ieri după-amiază, sau cînd v-ați înapoiat azi-dimineață, nu v-ați întîlnit cu nimeni pe drum, mai departe sau mai aproape de far?

— Chiar cu nimeni.

— Vă mulțumesc.

Fură invitate apoi cele două fete, Adina și Dorina, care confirmară cele spuse de Victor. Într-adevăr, Adina se speriase de ploaie și începuse să plîngă, iar Victor se supărase pe ea. De fapt, din cele spuse de Dorina reieșea că Adina plînsese nu atît din cauza tunetelor, cît pentru aceea că fusese furioasă pe Victor, care, cînd a văzut-o înfricoșată, a întrebat-o malițios: „Vouă, la școală, nu v-au explicat cauzele tunetelor? Atunci de ce te-ai înspăimîntat așa?"

George nu aduse nici el nimic nou în declarația pe care o dădu, așa că locotenentul major îl invită pe Emil. Buna dispoziție, care se părea că este caracteristică felului său de a fi, îi dispăruse acum. Părea deprimat.

— Ce s-a întîmplat ? l-a întrebat locotenentul major, văzînd în ce stare este.

— Nu știu la ce vă referiți...

— Din cele spuse de ceilalți prieteni ai dumneavoastră am dedus că aveți o fire veselă, și după cum vă văd...

Tînărul zîmbi amar.

— Cui îi mai arde de glumă ? Nu vedeți și dumneavoastră că...

— Dar ce s-a întîmplat ?

— Păi... ceea ce știți.

— Poate că nu știu tocmai ceea ce crezi dumneata că știu, făcu locotenentul major un joc de cuvinte.

Emil zîmbi, dar fără convingere. Bunăvoința celui care îl interoga nu-l dispunea.

— Mă refer la tatăl Verei. La vîrsta lui, boala e mai grea. Fata e disperată.

— Să sperăm că a făcut o formă ușoară. Tratată la timp, va trece fără să lase urmări. Dar, spuneți-mi, vă rog, cum v-ați petrecut ziua de ieri și noaptea care a trecut ?

— Prea multe n-am făcut... Am stat mai mult pe aici, pe lîngă far. Am așteptat-o pe Vera, pentru că plănuisem să plecăm toți șase spre mare. Pînă cînd să vină ea, ceilalți au dispărut... De altfel, am cam observat că voiau să rămînă singuri. Înțelegeți și dumneavoastră că eu, ca să spun așa, îi stingheream. Ei sînt patru, iar eu... al cincilea. Nu puteam să-i întovărășesc singur.

— Ce vă face să credeți că voiau să rămînă singuri ? Numai faptul că erați al cincilea sau mai aveți un mo-

tiv ? Promiseseră, totuşi, că veţi merge împreună pînă la mare.

— Ce mă face să cred ? Păi dacă au şters-o englezeşte, cum se spune, şi ne-au lăsat singuri, pe mine şi pe Vera. Nu era clar ? De ce nu mi-au spus cînd au plecat ? De ce n-au aşteptat să sosească şi Vera ?

— Nu v-au spus că au de gînd să plece ?

— M-am trezit fără ei. Atunci am vrut să mă duc cu Vera într-un loc unde sînt foarte multe păsări, dar tatăl ei ne-a prevenit că începe furtuna şi ne-am răzgîndit. Atunci am luat masa şi după aceea am condus-o pe Vera spre casă. Am mers încet, am vorbit despre una, despre alta. Ea mi-a mărturisit că în toamnă vine la Bucureşti să dea examen la facultate. Era bucuroasă că anul acesta tatăl ei a făcut rost de bani şi o trimite la Bucureşti. Se pare că anul trecut au avut unele cheltuieli neprevăzute şi nu a putut pleca.

— V-a spus de unde a făcut tatăl ei rost de bani ? Mă gîndesc că o fi vîndut ceva.

— Nu mi-a spus nimic în privinţa asta, pentru că nici nu m-am interesat. Poate să vă răspundă ea la această întrebare.

— Pe la ce oră v-aţi despărţit ?

Emil stătu un timp în cumpănă.

— Era întuneric şi n-am putut să văd cît e ceasul. Chiar am vrut să mă uit, pentru că m-a întrebat ea. Cred că se făcuse vreo zece şi jumătate.

— Şi la far pe la ce oră aţi ajuns ?

— Pe la unsprezece şi ceva. Am venit destul de greu, pe furtună şi întuneric.

— Aţi întîlnit pe cineva în drumul dumneavoastră ? La dus sau la întors ?

— Nu am întîlnit pe nimeni. Ba, ca să fiu sincer, parcă am auzit la un moment dat pe cineva, dar nu pot să fiu sigur, pentru că nu l-am văzut, şi n-are rost să...

Locotenentul major insistă, oricît era el de nesigur.

— Spuneţi-mi, totuşi, ce vi s-a părut că aţi auzit, unde şi cînd ?

— Eram aproape de far cînd mi s-a părut că în apropierea mea cineva merge repede, ca şi cînd s-ar fi ferit de ploaie. Adică fugea. Am vrut să strig, crezînd că este unul dintre cei patru plecaţi fără noi, dar mi s-a părut că se depărtează de far, că aleargă spre mare, nu spre mine. Or, dacă erau ei, se apropiau.

— Cînd aţi ajuns, mai era cineva aici ?

— Numai Pavlicenco. Stătea în pat, se simţea rău. De altfel, la plecare, îl sfătuisem să nu se dea jos din pat. Se îngălbenise şi mai rău. I-am făcut un ceai şi tot ce m-am priceput într-o situaţie ca aceea. Ştiam că la ziuă trebuie să mă duc să anunţ Salvarea.

— Altceva nici nu aţi fi avut ce să-i faceţi. După aceea, ce s-a mai întîmplat ?

— Am stat lîngă el, să-l păzesc. M-a rugat de cîteva ori să ies din casă şi să văd dacă funcţionează normal farul. Fiind bolnav, nu s-a mai dat jos din pat.

— De cîte ori v-aţi uitat ?

— Păi, fără exagerare, m-a trimis de vreo cinci-şase ori. E un om conştiincios, şi dacă nu se putea uita el... În sfîrşit, nu mai avea nici o importanţă că ieşeam să mă uit, deoarece noaptea tot era pierdută pentru mine. Nu puteam să mă culc şi să-l las nesupravegheat. Dimineaţa, cum s-a luminat, m-am dus la fiica lui şi am anunţat-o să telefoneze după Salvare. De fapt am chemat-o eu, ca să nu se irosească timp şi să poată pleca repede încoace,

să vadă cum se mai simte tatăl ei. Apoi am aşteptat Salvarea.

— Dar mama Verei ?

— E suferindă de un picior, nu poate pleca de acasă. Am rămas s-o mai liniştesc. S-a speriat foarte rău cînd a auzit ce i s-a întîmplat soţului ei.

— E de înţeles. Vă mulţumesc pentru ajutorul pe care mi l-aţi dat şi vă rog să spuneţi turistului care a sosit acum să poftească înăuntru. Cred că nu mai am nevoie de dumneavoastră, aşa că vă puteţi face un program pentru ziua de astăzi.

Cînd turistul sosit în barca bătrînului pescar intră în cameră şi închise atent uşa în urma lui, el fu cel care puse prima întrebare locotenentului major.

— Ei, Mihai, cum merge ? Ceva interesant ?

— Sînt cîteva date asupra cărora merită să ne oprim. Ascultă interogatoriul.

Mihai trase sertarul mesei şi scoase un mic magnetofon, pe care îl derulă. Se aşezara apoi şi ascultară răspunsurile celor interogaţi.

Dima, cu ochii închişi pe jumătate, urmărea fiecare întrebare şi răspuns, încercînd să descopere „ceva" semnificativ în ele. Deodată dădu semne de nerăbdare, pe care Mihai nu le scăpă, fără să prindă însă şi motivul lor. Nu i se păruse că în clipa aceea ascultase ceva deosebit.

În timp ce banda se desfăşura, Dima îşi nota din cînd în cînd cîte ceva. Erau punctele asupra cărora avea să revină seara, după ce se lungea în pat, cînd obişnuia să mediteze la tot ceea ce se întîmplase peste zi.

Mihai opri magnetofonul.

— Cum ţi se pare ?

— A mers bine, Mihai, dar vreau să mai afli încă ceva de la fiica lui Pavlicenco.

— Ce anume ?

— Cine a remarcat prima dată că bătrînul este galben, şi la ce oră ?

— La ce oră ?

— Da. E foarte important să ştim la ce oră. Se pare că boala bătrînului a evoluat vertiginos. Cînd a revenit Emil acasă, după cum declară el, bătrînul avea ochii şi pielea şi mai galbene. Or, nu trecuse mai mult de o oră şi jumătate, două, de cînd plecase.

— Nu se poate ca boala să se agraveze atît de repede ?

— De ce nu ? În orice caz, un medic ne poate spune cu precizie. Dar du-te şi întreab-o pe Vera ce te-am rugat. Poate că mai este încă aici.

Mihai se ridică de la masă destul de nedumerit, dar îl cunoştea pe Dima atît de bine, încît să ştie că pînă nu va avea ceva cît de cît sigur, nu-i va spune nimic.

— Ei, Mihai ?

— Primul a observat Emil.

— Bineee ! Să mergem mai departe, după ce ai să-mi spui ce rezultate traseologice avem.

Mihai dăduse dispoziţie să se obţină urmele pantofilor tuturor celor care fuseseră la far cu o zi în urmă. Obţinerea lor n-a ridicat probleme, deoarece în jur pămîntul era reavăn, iar toţi cei cinci tineri se plimbaseră într-o parte şi alta.

— Cea mai mare atenţie — spuse Mihai — cred că o merită urma acestui Victor. Semnalmentele lui răspund, în mare parte, celor pe care le avem de cînd i-am urmărit pe cei doi : nu prea înalt, brunet, cu un număr de pantof apropiat celui căruia i-am luat mulajul.

Dima fluieră uşor, a luare-aminte.

— Şi celălalt ?

— Ar putea să fie complicele cu care l-a curăţat pe blond. După declaraţia acelei femei, erau trei în noaptea crimei, cel de la mijloc fiind blondul.

— Celelalte urme ?

— Parcă sînt ale aceluiaşi picior, ca mărime. Şi Emil, şi George poartă amîndoi patruzeci şi doi, sînt la fel de înalţi şi de oacheşi, nu numai la piele, acum fiind bronzaţi, dar şi la păr.

— Şi amîndoi, Mihai, seamănă la dimensiuni cu blondul pe care l-am găsit pe plaja de lîngă Mamaia. Ce bine ar fi fost dacă natura ar fi făcut ca nici un om să nu semene cu altul la înălţime. Ar fi fost de real folos criminaliştilor.

— Numai că primul ar fi trebuit să aibă un centimetru, iar ultimul ceva mai mult decît Caraimanul !

— Ştiu şi eu, dar asta nu mă împiedică să regret ceea ce ţi-am spus. Acum vreau să văd ce ai reţinut ca deosebit în timpul interogatoriului.

— De la Victor aş reţine că a plecat de lîngă ceilalţi la o oră nu tocmai tîrzie. Socotesc tîrziu sau devreme, în raport cu ora cînd, probabil, cineva a schimbat semnalmentele farului.

— Foarte adevărat. Pe la ce oră a încercat comandantul pescadorului să facă punctul navei ?

— În jurul orei unsprezece şi jumătate.

— La ce oră s-a supărat Victor pe fată ?

— Tot pe la ora asta. Ar fi putut să ajungă pînă la ora unsprezece la far. Aici, Pavlicenco, fiind bolnav, nu l-a văzut intrînd în turnul farului. Rămîne să aşteptăm ce ne va spune specialistul în legătură cu posibilitatea de a schimba funcţionarea farului. Cît de repede se poate face acest lucru ?

— Cînd vine tehnicianul ?

— Trebuie să sosească.

— Mai departe, Mihai.

— Dacă Victor s-ar fi pregătit să comită acest fapt, ar fi avut suficient timp să observe cum se intră în turnul farului, ca să poată merge noaptea la sigur. După ce a schimbat felul de a funcționa, se putea întoarce în locul unde l-au găsit ceilalți trei prieteni.

— Poate a plecat, poate nu.

— De ce ?

— Pentru că să nu uităm un fapt important : Cel care a umblat la far, după ce a auzit ce s-a întîmplat pe mare, a venit și a pus iarăși totul la punct. Farul, la ziuă, a funcționat normal, ca și acum, de altfel. Nu l-ai privit ?

— E aprins ?

— Sigur că da. Nu se observă din cauza soarelui, dar să știi că funcționează și în momentul de față. Probabil că Pavlicenco s-a gîndit că dacă nu-i vine înlocuitorul pînă după-amiază, farul să-și facă datoria.

— Și... e normal ?

— Foarte normal, l-am controlat. Ia cronometrul meu și convinge-te. Mai departe, Mihai. Ce ai mai notat ca deosebit ?

— Am mai reținut, în legătură cu Victor, că are același număr de pantof cu cel pe care îl căutăm. Desigur, sînt mulți cei care poartă numărul lui, dar pentru noi poate să fie un amănunt.

— Am consemnat și acest amănunt.

— Apoi mi se pare că nu este tocmai convingător motivul care l-a determinat să plece să doarmă singur. Nu crezi ?

— Unii oameni sînt mai orgolioşi, alţii... În sfîrşit, reţin că tu nu te-ai fi supărat într-o situaţie asemănătoare, de unde deduc că eşti mai conciliant cu femeile.

Contrar obiceiului, Mihai nu răspunse glumei lui Dima, fiind mult prea preocupat de ceea ce spunea.

— Iată, mai văd o însemnare de a mea care merită să fie reţinută, continuă el. Se referă la cele două fete, pe care nu le cred amestecate în toată povestea asta. I-au cunoscut pe cei doi pe plajă, la Mamaia. S-au împrietenit repede şi, pentru că mai au cîteva zile de concediu, au fost ispitite de propunerea de a le petrece în Deltă. În schimb, puteau foarte bine să fie invitate ca... paravan. Două perechi trec mai neobservate decît doi bărbaţi...

— Două perechi şi jumătate, vrei să spui.

— Întocmai. Îl uitasem pe Emil. Venind cu toţii aici, cei doi au avut grijă, după cum a declarat şi fiica lui Pavlicenco, şi Emil, să se descotorosească de cei în plus şi să dispară singuri spre mare. Drumul poate fi un alibi : nici nu erau la faţa locului cînd s-a întîmplat fapta.

— Şi acolo s-au certat, aşa că practic noi nu putem şti ce au făcut decît trei dintre ei, în timp ce pe-al patrulea trebuie să-l credem pe cuvînt. Să nu uiţi, totuşi, să trimiţi să se verifice dacă într-adevăr a stat în acea colibă. Nu se poate să nu fi lăsat un semn oarecare.

— Am înţeles.

— În acelaşi timp trebuie să mărturisesc că această variantă este logică şi foarte posibilă. La prima vedere nu are decît o lacună.

— Care anume ?

— E cam simplă. Dar, de cîte ori nu se întîmplă să căutăm complicaţii în cele mai elementare chestiuni, pe

care tocmai de aceea nu le rezolvăm mai repede ? Ce măsuri propui în legătură cu acești excursioniști ?

— Mai întîi o verificare acasă.

— Da.

— Cred că ar trebui supravegheați, cu atît mai mult cu cît vor să plece să se plimbe. Sînt doar în vacanță.

— De acord. Să trecem la Emil.

— El, prin forța împrejurărilor, s-a trezit în inima evenimentelor. Făcîndu-i curte Verei, a fost alături de ea, deci lîngă tată, deci lîngă far.

— Într-adevăr, el a fost aproape de toți aceștia și poate că ar fi putut să ne spună mai multe.

— Te referi la ceea ce a auzit cînd s-a întors acasă ?

— Și la ceea ce a auzit, evident. Tot el este acela care, prin declarația lui, ne-a mai atras atenția asupra unui fapt. E vorba de banii pe care „acum" îi are Pavlicenco, și își trimite fiica la București. Dar ce s-a întîmplat „acum" de are bani mai mulți ? Poate că a primit un premiu, poate că a vîndut ceva, sau poate că, pur și simplu, a scăpat de o hangara oarecare și, firesc, se descurcă bine cu leafa. Sînt sigur că bătrînul, înainte ca fiica lui să termine liceul, s-a apucat să-i facă zestre, după tradiție. Să se cerceteze dacă nu a avut pînă de curînd rate la mobilă, sau cine știe ce alte hangarale care l-au strîmtorat un timp. Achitînd datoriile, dispune iar de o sumă de bani, cu care vrea să realizeze un vechi vis al fiicei lui. Să nu uităm că oameni ca el nu știu că la facultate fiica lui va beneficia de bursă. Acum și-o fi spus : „Mobilă are, trusou i-am făcut, poate să învețe și carte. Cînd o găsi un bărbat să se mărite, n-o să-mi fie rușine să-l aduc în casă".

— E foarte posibil să fi gîndit și așa.

— Dar se mai poate și altfel : ca bătrînul să fi căzut victima unuia dintre indivizii noștri, care i-a plimbat pe

sub nas o sumă importantă de bani. Să nu uităm că un om în vîrstă s-ar putea să fie impresionat de o sumă mare de bani, pe care n-a sperat toată viaţa lui s-o aibă. Ce şi-a spus atunci : „Mare lucru nu-mi cere. Nimeni nu mă poate controla. Iau banii, îmi înzestrez fiica, o trimit la Bucureşti, am şi eu de băutură".

— Şi aşa se poate, şi aşa se poate ! Care este adevărul ? Asta aş vrea să ştiu.

— Dacă admitem această ultimă variantă, sînt iarăşi două posibilităţi : Mai întîi, ca bătrînul să se fi înţeles cu Victor, să zicem, ca acesta să vină să schimbe lumina farului, el făcînd pe bolnavul. În acest caz, el poate pretinde că n-a ştiut cum a funcţionat, şi l-a luat drept paravan pe Emil, pe care l-a pus să se uite toată noaptea dacă luminează, tocmai ca să se ştie cît este el de grijuliu. Există posibilitatea ca Emil, fiind vorbit cu Pavlicenco, să ne trîntească această minciună a controlului de peste noapte, pe care noi n-o putem verifica. De fapt, el a controlat într-adevăr cum funcţionează farul ? Cine ştie ? ! De aceea ţin neapărat să stau de vorbă cu Pavlicenco, fie şi la contagioşi, dacă doctorul îmi va permite. Vreau să văd ce fel de om este şi dacă nu descopăr o fisură în ceea ce-mi spune...

— Iar eu, în acest caz, aş vrea să ştiu mai multe despre Emil. Şi el poate că ne ascunde ceva.

— Atunci să cercetăm. Să nu uităm că avem nevoie de oarecare certitudine în legătură cu persoana acestui om, cu atît mai mult cu cît el este acela care a auzit, sau i s-a părut că aude, paşi în jurul farului. În consecinţă, după ce voi sta de vorbă cu Pavlicenco, mă duc la Bucureşti, să cer relaţii despre el. Ne vom împărţi treburile : în timp ce tu îi verifici pe cei doi tineri, un alt om al nostru se va ocupa de cele două fete, eu mă interesez de

Emil. Și acestea fiind zise, cred că nu mai trebuie să adăugăm decît un singur fapt.

— Care ?

— Hai să-ți răspund printr-o întrebare. Este cineva care poate să ne spună cu precizie dacă Victor, care are semnalmentele corespunzătoare unuia dintre cei doi, este într-adevăr cel căutat ? Nu crezi că...

— Sigur că da ! sări Mihai, mai înainte ca Dima să-și termine fraza. Și încă cineva care l-a privit cu deosebit interes : femeia care a locuit lîngă cortul lor și care a găsit că este un tînăr încîntător.

— Ea sau soțul ei. Așadar...

— În clipa următoare voi alerga spre Constanța și mă voi întoarce cu unul dintre ei.

— Tocmai asta voiam să spun și eu.

Cînd turistul de curînd sosit a ieșit din casă, afară tocmai aștepta un om cu o șapcă de doc pe cap și o servietă, cam veche, în mînă. Era tehnicianul chemat să verifice funcționarea farului și să dea totodată unele explicații locotenentului major care luase interogatoriile.

— Am fost trimis aici să văd ce e cu farul, se adresă el lui Mihai. Vine și tovarășul Vidrașcu în urma mea, să-l înlocuiască pe tovarășul Pavlicenco.

— Întîrzie mult ?

— Rămăsese să pornească în urma noastră cu o altă mașină, care aduce niște materiale.

— Să-l așteptăm și pe el.

Mihai a profitat de această asteptare ca să se suie singur în turnul farului, să vadă dacă nu descoperă vreo urmă lăsată în timpul nopții de cel care se strecurase aici.

Cercetă amănunțit treptele scării, dar parcă cel care urcase avusese aripi. Cu toate că plouase și pantofii ar fi putut lăsa urme, nu descoperi nimic.

Își îndreptă apoi atenția spre aparatele care fuseseră manevrate, pentru a schimba caracteristicile farului, dar nici aici nu descoperi nimic. Infractorul nu pusese mîna nici pe lentila farului, nici pe corpul aparatului...

Mihai își scoase ceasul de la mînă și, folosindu-se de cronometru, se convinse că totul este în regulă : două secunde lumină, două secunde întuneric. Oare să fi mers toată noaptea așa ?

Nu-i mai rămase decît să coboare și să-l roage pe tehnician să vină să-i explice cum poate cineva schimba caracteristicile farului.

Acesta se uită la lumină, ținînd un ochi închis, de parcă ar fi vrut să vadă ceva foarte mic, și spuse :

— Merge bine.

— De unde știi dumneata ?

— După ochi. Sînt atîția ani de cînd le supraveghez. De acum le „simt" cînd merg anapoda.

Mihai se gîndi că toți meseriașii au un simț al lor, în meseria respectivă. Mecanicul „aude" cînd un motor „bate" bine sau rău, șoferul „simte" cînd ceva nu este în regulă, poftim, acest om apreciază secundele din „ochi" și spune cu precizie că farul a fost aprins două secunde și stins două.

Mihai îl rugă să-i explice felul cum funcționează.

— Mai simplu decît vă închipuiți dumneavoastră. E mai greu de întreținut, dar de mers...

Ofițerul remarcă în sinea lui că pentru meseriaș era mai greu... ceea ce avea el de făcut : întreținerea în stare de funcționare normală. Era un fel de a-și aprecia munca.

— Vedeți dumneavoastră tubul acela, care pare să aibă în el oxigen pentru sudură ?

— Da.

— E plin cu acetilenă. Cum să vă explic mai bine ? Aţi văzut dumneavoastră, cînd se sudează. Acetilena din generator vine la bec, împreună cu oxigenul, dintr-un tub ca acesta de aici, şi amîndouă dau flacăra aceea strălucitoare.

Mihai şi-a dat seama că stă în faţa unui tipicar pe care trebuie să-l asculte cum îi dă nenumărate amănunte, pe care el le cunoştea. Era sigur însă că, dacă i-ar fi dat de înţeles că explicaţiile lui nu aduc nimic nou, s-ar fi supărat şi nu i-ar mai fi lămurit, cum trebuie, nici ceea ce-l interesa şi nu ştia. De aceea se resemnă să asculte totul, aprobînd mereu, printr-un gest cu capul.

— Înţelegeţi ?

— Sigur că da.

— Bine... Şi acetilena vine prin ţevile acelea de metal, pînă acolo sus, la aparat ! Să mergem sus.

Urcară pînă în vîrful turnului, chiar în locul unde, ritmic, se aprindea flacăra acetilenei, dînd lumina strălucitoare.

— Ajunsă aici — continuă tehnicianul — acetilena trece printr-un regulator, care seamănă perfect cu un ceas de aragaz, în care se reglementează cursul acetilenei spre aceste becuri. Vedeţi, aici, trei cheiţe, care răspund cu trei robineţi. Cu ajutorul uneia se măreşte sau se micşorează pauza — adică timpul cînd farul este în întuneric —, cu al doilea se măreşte sau se scurtează timpul de lumină, iar cu al treilea se reglementează beculeţele care ard în permanenţă. Am să vă explic de ce. Cînd acetilena din tubul de jos umflă membrana acestui regulator pînă la un anumit punct, atunci se astupă orificiul de venire şi se deschide un altul către becul de sus, care se află aici, în mijlocul acestei lentile. Pentru că sticla aceasta mare, rotundă, aproape cît un butoiaş de bere,

care are doagele din sticlă, nu este altceva decît o lentilă. Vedeţi, vă rog, că între braţele becului mai este un orificiu foarte mic, care este tot un bec, dar flacăra lui e cît a unei lumînări. Rolul lui este acela de a aprinde acetilena care iese prin becul mare, şi dă lumina strălucitoare pe care lentilele o concentrează şi o trimit pînă hăt, departe, la vapoare. Cînd acetilena din regulator s-a terminat, atunci pe bec nu mai iese nimic şi flacăra mare se stinge, rămînînd să ardă numai beculeţul, care nu se vede din depărtare, avînd o lumină slabă. Acum se zice că farul este în întuneric. Apoi, de la tubul de jos, iar vine acetilena în regulatorul care se înalţă pînă la un anumit punct, şi iar se astupă orificiul de jos şi se deschide cel spre bec...

Mihai înţelese totul foarte bine, cu atît mai mult cu cît ceea ce explica tehnicianul se petrecea chiar sub ochii lui.

Într-adevăr, nu era complicat şi probabil că era mai greu de întreţinut, după cum spusese el.

Pe Mihai însă îl interesa cum se poate schimba ritmul luminii, şi dacă această schimbare cerea mult timp. Puse această întrebare tehnicianului.

— Greu ? He... dacă omul ştie ce are de făcut, e simplu de tot ! Numai să cunoască treaba. Vedeţi dumneavoastră, timpul de ardere este determinat de timpul în care se umple regulatorul. Dacă eu închid acest robinet, adică îl mai strîng puţin, atunci de la tubul de carbid vine mai greu acetilena în el, trece mai mult timp în care flacăra nu arde. Eu ştiu că dacă potrivesc ca regulatorul să se umple în trei secunde, înseamnă că timp de trei secunde, sus, nu arde becul mare şi este întuneric. Dacă, dimpotrivă, deschid robinetul şi vine mai multă acetilenă în el, se umple într-o secundă, supapa se închide şi becul

de sus primește repede acetilena. În cazul ăsta întunericul este numai de o secundă, cum este, de fapt, la alte faruri. La fel se procedează și ca să fixezi timpul de ardere, reglînd scurgerea acetilenei din regulator spre bec. E simplu ?

— Chiar foarte simplu.

— V-am spus eu ? Întreținerea e mai grea !

Locotenentul major admise că, într-adevăr, acesta era lucrul cel mai greu.

— În concluzie, din cîte mi-ai explicat dumneata, un om care știe ce se petrece aici e de ajuns să manevreze aceste două robinete pentru a schimba caracteristicile farului. Și totul numai în cîteva secunde.

— Păi nu v-am spus eu asta ?

Mihai mulțumi tehnicianului pentru explicațiile pe care i le dăduse și conchise în sinea lui că, de fapt, acest om este foarte simpatic, în dorința lui de a fi cît mai explicit.

Se grăbi apoi să dea indicațiile necesare celor care supravegheau regiunea respectivă și se urcă grăbit în mașină. Voia ca pînă la prînz să și stea de vorbă cu cei doi membri ai ciudatei familii din cortul de la Mamaia și să-i aducă aici.

Peste o oră era acolo. Se duse întins la locul unde îi știa, dar simți că se învîrtește pămîntul cu el cînd constată că nu mai aveau cortul desfășurat. Ceru relații unui vecin, un bătrîn care se prăjea la soare.

— A, doamna de aici ? Un ghinion grozav, domnule ofițer. Ieri noapte a avut o criză grozavă de apendicită. Nu știu ce s-a mai întîmplat cu dumneaei. A ridicat-o Salvarea. Alo ! Dar...

Bătrînul își zbîrci obrazul a nedumerire. Ce om ciudat ! Mai întîi întreabă de cineva, iar cînd el vrea să-i dea amănunte, o rupe la fugă, fără să-l asculte.

Pe drum, către spital, Mihai își consultă blocnotesul și-și reaminti numele „coniței". Întîrzierea asta neașteptată îl înfuria grozav, cu atît mai mult cu cît știa că, oricît de simplă ar fi o operație de apendicită, bolnavul tot nu poate părăsi imediat patul.

— A fost adusă la dumneavoastră, noaptea trecută, o pacientă cu o criză de apendicită, se adresă Mihai funcționarei de la „Informații".

— Numele, vă rog ?

— Rodica Marinescu.

— Manole... Mailat... Marinescu Rodica. Da, a fost operată în aceeași seară.

— Pot s-o văd ?

— Nu cred. Dacă este ceva urgent, cereți avizul medicului, și s-ar putea să vă permită. Poftiți, vă rog, îmbrăcați un halat. Medicul primar poate fi găsit la camera 43.

Doctorul știa despre cine este vorba, reținînd, ca și Mihai, aceeași trăsătură de caracter.

— E vorba de femeia aceea foarte vorbăreață ? se adresă doctorul unei surori, ca să precizeze că nu se înșală.

— Da.

— Dar o să vorbească îngrozitor, și nu are voie ! Puteți s-o vedeți, numai dacă dumneavoastră n-o veți lăsa să vorbească atît cît va dori.

Mihai nu avea ce s-o întrebe, el ar fi vrut să plece împreună la far. Dacă asta nu se putea...

— De fapt — îi spuse doctorului — dumneavoastră puteți să decideți dacă îi mai vorbesc sau nu. Vă rog să-mi spuneți dacă ar putea să părăsească spitalul pentru cîteva ore. Am transporta-o în orice condiții cereți dumneavoastră.

— Imposibil ! A avut o peritonită, pe care cu greu am scos-o la capăt. Cel puțin două, trei zile nici nu poate fi vorba despre așa ceva. Puteți, eventual, sta de vorbă cu soțul, care este acum în salon. El trebuie să coboare din moment în moment. Soră, vezi, te rog, să nu se prelungească vizita prea mult.

— Vă mulțumesc pentru informație. Am să stau de vorbă și cu soțul ei.

— Spune-i, te rog, că vrea să-i vorbească cineva, se adresă doctorul sorei. Dar să nu audă și operata. De curiozitate, ar fi în stare să coboare.

Vasile Marinescu s-a prezentat îngrijorat în hol. Oricît ar părea de ciudat, era sincer afectat de ceea ce i se întîmplase cicălitoarei sale soții.

— Dumneavoastră mă așteptați ? se adresă el lui Mihai, frecîndu-și palmele agitat.

— Vreau să vă vorbesc într-o anume chestiune. Puteți să-mi acordați cîteva minute ?

— Cu plăcere, deși... soția mea a fost operată. O operație foarte grea. Nici nu știți prin ce emoții am trecut !

— Mi s-a spus că acum este în afara oricărui pericol.

— Numai de-ar fi așa ! Stă fără să scoată un cuvînt... Dacă nu vorbește ea...

— Probabil că se resimte de pe urma operației, dar să știți că tăcerea nu este un semn de gravitate...

Era să adauge : „mai mult unul de înțelepciune", dar soțul era mult prea mîhnit, ca să-l mai necăjească și el.

— Cu ce vă pot fi de folos ?

— O căutam, de fapt, pe soția dumneavoastră, dar ne puteți ajuta în locul dumneaei.

— Cu cea mai mare plăcere, deși, vă spun sincer, știu eu ce pot să fac ? Eu sînt funcționar la poștă... Dacă e ceva în legătură cu...

— Nu este vorba despre serviciul dumneavoastră. V-am ruga să recunoașteți o persoană care a locuit un timp în apropierea cortului pe care l-ați avut la Mamaia.

— Eu nu cunosc pe nimeni de acolo.

— E vorba de cei doi tineri care au făcut un chef într-o noapte și pe care i-a zărit soția dumneavoastră.

— A, despre ei ! se posomorî bărbatul, neplăcut surprins. Dar eu nu știu nimic despre ei.

— Trebuie numai să-l recunoașteți pe unul dintre ei. Dacă vreți să ne sprijiniți...

— Desigur. Îmi închipui că au făcut ceva rău, altfel nu ați umbla dumneavoastră după ei. Vreți să vă mai spun ceva ? Nu mi-au plăcut din prima clipă, dar nu puteam bănui că sînt răufăcători, cu toate că prea de soi nu mi-au părut niciodată.

— Ce v-a făcut să credeți asta ?

— La mare vii să faci plajă, baie, nu este așa ? Ori, ei, mai toată ziua, dormeau, iar noaptea plecau la chefuit. Ce fel de sezoniști sînt ăștia !

— Credeți că ați reținut figura unuia dintre ei ? L-ați putea recunoaște, dacă l-ați vedea ?

— Cum să nu ? !

— Perfect ! Dacă nu aveți nimic împotrivă, v-aș ruga să mă însoțiți. Sînt cu mașina. Lipsiți din oraș aproximativ patru ore. Se poate ?

— Da. Patru ore, da. Apoi trebuie să viu imediat la spital. Am obținut permisiunea să stau lîngă ea...

Mihai avea la el un rucsac și plănuiră să se desfășoare astfel recunoașterea : El va ajunge cu puțin mai înaintea lui Marinescu la far, iar acesta va veni ca turist, însoțit de un lucrător al miliției, travestit în pescar. Pentru că urmau să ajungă acolo pe înserate, sperau ca tinerii să fie acolo. Va fi de ajuns ca el să-i facă lui Mihai un semn

discret, pentru ca acesta să știe despre cine este vorba. Era tot ce avea de făcut.

Marinescu fu lăsat la o distanță de aproximativ doi kilometri de far, atunci cînd mașina a ajuns din urmă un pescar între două vîrste. Marinescu nu a sesizat privirile pe care și le-au aruncat locotenentul major și pescarul, dar a văzut că în clipa în care a plecat la drum, acesta s-a nimerit să meargă în spatele lui. Nu-și dădea seama că, de fapt, era păzit.

Mașina a pornit cu toată viteza și în cîteva minute a ajuns în fața farului. Peste cel mult o jumătate de oră trebuia să sosească și Marinescu.

La far însă nu era nimeni. Emil pornise cu barca, să pescuiască, iar cei patru tineri se avîntaseră, de asemenea, cu o barcă în Deltă. Ultimul turist, căpitanul Dima, nu era nici el acolo. Pînă în urmă cu o jumătate de oră el pescuise în aceeași barcă cu Emil, dovedindu-se un foarte priceput „undițar".

Lui Mihai îi părea rău că nu l-a găsit pe Dima acolo, deoarece ar fi vrut să fie și el de față la confruntare.

Trecu mai bine de o jumătate de oră, și Marinescu nu apăru. Se trezi însă cu „pescarul", care îl înștiință că Marinescu a fost rănit.

— În ce loc? sări Mihai.

— Cu vreo patru sute de metri înainte de a ajunge aici.

La aflarea acestei vești, Mihai avu pur și simplu un acces de furie. Cel care îl urmase nu putuse să facă mare lucru, deoarece asupra lui Marinescu se trăsese din mijlocul stufului, iar el nu avea cum să ajungă acolo, prin apă.

Mihai dădu dispozițiile necesare și alergă să vadă despre ce este vorba. În același timp, în mintea lui își făcu loc, cu certitudine, următorul gînd: „Vinovații sînt, deci,

aici. În apropiere sau chiar la far. L-au întîlnit pe acest om, au bănuit de ce vine și au căutat să-l suprime."

N-a încercat să afle ceva de la Marinescu, rănit destul de grav.

În timp ce rănitul era ridicat cu mare atenție și urcat în mașină, Mihai și-a schițat poziția în care fusese găsit, locul pe unde intrase și pe unde ieșise glontele, cîteva elemente din mediul înconjurător. După poziția corpului și felul rănii, trase concluzia că glonțul venise de la o oarecare distanță, din partea dreaptă. Or, în partea aceea, la cîțiva metri, începea stuful și apa. N-a putut să-l împuște decît cineva care a pîndit într-o barcă, folosind un pistol cu surdină.

La locul atentatului nu descoperi nimic care să fie demn de reținut.

Ceru o barcă și intră cu ea în stuf, mergînd pe direcția probabilă a glontelui. Ajunse într-un loc, nu prea departe de mal, în care descoperi cîteva fire de stuf îndoite spre apă, dovadă că acolo se oprise o barcă. Din păcate, nu se putea urmări mai departe drumul pe care mersese. Cine să descopere o urmă pe... apă ?

Mihai ieși la mal, dădu dispoziții să fie cercetată cu mare atenție și cu mai mare discreție regiunea respectivă. Ceru să se caute mai ales o barcă părăsită undeva pe mal. Era sigur că ucigașul o părăsise și caută să se ascundă.

Își îndreptă apoi atenția spre cei puși sub observație. Despre ei trebuia să știe ce au făcut fiecare în parte, deși nu era nici unul la far.

Dima veni în mare grabă și primul lucru pe care îl făcu fu să ceară relații despre turiști. Emil pescuia încă, în barca lui Pavlicenco, într-un loc opus celui unde se întîmplase atentatul. Habar nu avea de cele petrecute.

Ceilalți patru erau și ei în două bărci, porniți în susul apei. Se pierduseră prin pădurea de stuf. După cum li se transmitea, luaseră două bărci de la niște oameni din sat și porniseră mai întîi la întrecere : bărbații într-o barcă fetele în alta. Apoi se jucaseră de-a v-ați ascunselea. Unii rămîneau pe loc, iar ceilalți se ascundeau în stuf. Peste cîteva minute începea căutarea.

Lăsau impresia că sînt patru tineri, care se simt foarte bine și petrec, într-adevăr, ca în vacanță.

Mihai se interesă la ce oră începuseră joaca și constată că, în timpul atentatului asupra lui Marinescu, bărcile nu fuseseră împreună. Una era pitită, a băieților, iar cealaltă îi căuta.

— Ce spui de asta ? se adresă Mihai lui Dina. Ciudată joacă, dar pe care n-o poți reproșa.

— Știu eu ce să spun ?! Încă sînt cu toții în bărci. Locul jocului este destul de aproape de acela al atentatului. Aproximativ cîte minute stăteau ascunși ?

— Zece, cincisprezece minute, dacă socotim timpul lăsat pentru a se ascunde și cel necesar pentru a fi găsiți.

— Din locul jocului pînă la punctul de unde s-a tras asupra lui Marinescu în cît timp se poate ajunge ?

— Cinci minute.

— Deci s-au putut duce pînă la mal, să se ascundă, l-au văzut pe Marinescu, au încercat să se scape de el, apoi s-au întors la joacă.

— Dovedește acest fapt.

— Cred că este aproape imposibil. Fetele, de bună credință, vor spune că i-au găsit într-un loc îndepărtat, pe altă direcție, de unde nici gînd să se fi putut trage în Marinescu. Oamenii noștri n-au putut sta chiar lîngă ei, pentru că ar fi trezit bănuieli. Sarcina lor, în cazul acesta, era mai mult aceea de a-i supraveghea să nu dispară

dintr-o anumită zonă. Dacă nu i-ar fi văzut mai mult de 15—20 de minute, ar fi dat alarma. În acest timp ei nu ar fi putut ajunge prea departe. Cine să-i acuze şi pe ce bază ?

— Un corp delict.

— Să nu ne legănăm în speranţe deşarte. După ce au tras, n-au avut decît să dea drumul pistolului în apă, ca să nu mai existe nici un corp delict. Caută un revolver pe fundul apei, în mîlul de aici. Ar fi o utopie.

— Atunci ?

— Tot ce putem face este să supraveghem, discret, toată regiunea, iar pe cei de aici să nu-i plictisim cu întrebările, ca să nu se simtă bănuiţi. Cred că tu ai putea de acum să-ţi termini misiunea şi să pleci. Vor fi mai în largul lor. Eu voi lua o barcă, să mă plimb prin Deltă, dar mai întîi voi face un scurt drum pînă la spital, la Pavlicenco. La urma urmei, tocmai pe omul ăsta nu-l cunosc.

UN BOLNAV CIUDAT

Boala îl făcuse pe Pavlicenco şi mai posac. Vedeai uşor că este un om care nu încearcă să cîştige bunăvoinţa nimănui, nici chiar pe aceea a medicilor, contrar obiceiului bolnavilor... Firea lui închisă ajunsese ursuză. Părea un om care nu are nevoie de nimeni, în afara gîndurilor lui.

Medicii care îl examinaseră, la sosirea în spital, primiseră răspunsuri date în silă, mai mult prin „da" şi „nu", aşa că îi întocmiseră destul de greu fişa de internare.

De aceea, şi cînd se interesă Dima de el, nu găsi oameni care să dea relaţii cu prea mult entuziasm.

Medicul îi admise, în mod excepţional, să stea de vorbă cu el, punînd însă condiţia să nu-i producă bolnavului nici un şoc.

— Vă rog să nu-i aduceţi nici o veste rea, nici o veste bună. Trebuie să stea în afara oricăror emoţii. Toată convorbirea să dureze cîteva minute. Şi aşa are o formă de boală destul de ciudată.

Dima, auzind aprecierea medicului, se opri cîteva minute să vorbească mai întîi cu el.

— Din ce punct de vedere socotiţi dumneavoastră ciudată boala lui Pavlicenco ?

— Mă refer la debutul bolii. Să sperăm însă că evoluţia ei va fi... ca la carte şi n-o să ne rezerve nici

o surpriză. În medicină se zice că nu există boli, există numai bolnavi.

— V-aş răpi cîteva minute rugîndu-vă să-mi explicaţi mai pe îndelete ciudăţenia acestui caz.

Faptul că Dima dăduse o atenţie deosebită cuvintelor lui îl făcu pe medic să dea înapoi, neavînd încă certitudinea celor afirmate. Una era să faci o apreciere, în treacăt, şi alta să te apuci să dovedeşti. Încercă, totuşi :

— Vedeţi dumneavoastră... cum să vă spun, ceva concludent încă nu am. Poate să fie o particularitate clinică, poate că nu. E prea scurt timpul de cînd îl supraveghez. De altfel, cu un bolnav ca el te descurci întotdeauna foarte greu. Pare o fire închisă, iar boala a accentuat această trăsătură de caracter. I-am scos cu cleştele răspunsurile absolut necesare. Un fapt clinic important nu l-am putut afla de la el şi trebuie să-l verific singur.

— Despre acest fapt vorbiţi-mi.

— Un principiu în medicină este şi acela că atunci cînd ţi se prezintă chiar un simptom caracteristic şi elocvent pentru a anumită boală, trebuie, totuşi, să verifici şi alte simptome, care vin să-l întărească pe cel principal. Altfel există pericolul de a porni pe un drum greşit, deoarece în multe cazuri acelaşi simptom are cauze diferite şi răspunde unor boli diferite, chiar fiind caracteristice uneia. Să luăm cazul de faţă. Simtomul principal şi cel mai evident, pe care îl vede oricine şi bănuieşte despre ce este vorba, este coloraţia galbenă pe care au căpătat-o pielea şi ochii bolnavului. Ulterior, medicii stabilesc natura icterului şi îl tratează ca atare. Or, pentru a şti, de exemplu, dacă este vorba de o hepatită epidemică sau de un icter

traumatic, trebuie făcute analize care să definească precis cazul respectiv. Bolnavul de care vă interesați dumneavoastră are icter, dacă îl privesc, dar, ca să fiu convins de natura lui, trebuie să mai constat alte cîteva somptome, ca : depigmentarea materiilor fecale, dimpotrivă, colorarea accentuată a urinei, datorită prezenței pigmenților biliari, de cele mai multe ori tulburări cardiace, dureri la palpare în regiunea ficatului, lipsa poftei de mîncare, grețuri, vărsături și altele.

— La bolnavul în cauză ați descoperit aceste simptome ?

— O parte da, alta nu... Colorația pielei este doveditoare. Am constatat și o tahicardie. De asemenea, bolnavul pare agitat, ursuz, fără poftă de nimic. S-ar putea ca toate astea să fie datorită faptului că, nemaifiind niciodată bolnav, pînă la această vîrstă, boala a căpătat proporții nebănuite în mintea lui. De aici, agitația, nesociabilitatea, în general starea depresivă în care se găsește. Ceea ce mi se pare important este faptul că fecalele au o colorație normală. Or, în hepatită, acest simptom este hotărîtor. L-am întrebat dacă nu obișnuiește să folosească, după-masă, carbocif, sau alte medicamente colorante...

— Și ?

— Foarte greu mă înțeleg cu el. Mi-a spus că nu știe nimic și să-l las în pace, pentru că el n-a mai fost bolnav. Rămîne să mă conving ulterior. De asemenea, aștept analiza urinei...

Pe Dima îl puse pe gînduri cuvintele medicului. În mintea lui încolți ideea că Pavlicenco s-ar putea să nu fie bolnav... „Și dacă nu este — își spuse — ce concluzii trebuie să trag ?"

Se hotărî să anunțe de urgență ca Pavlicenco să fie supravegheat, pînă cînd medicul își spune părerea în legătură cu boala lui. Spera ca a doua zi chiar să aibă un răspuns sigur la această problemă. „Dar, fir-ar să fie ! izbucni în sinea lui. Pînă cînd vor curge noutățile neprevăzute în acest caz ?" Într-adevăr, dacă Pavlicenco era un simulant, însemna că tot ceea ce gîndise pînă atunci se ducea de rîpă. Toate presupunerile lui nu se confirmau.

Mulțumi doctorului pentru amabilitatea cu care îl informase, îl rugă să păstreze discreția asupra celor discutate și se îndreptă spre salonul bolnavului.

De cum deschise ușa, înțelese că acesta nu are chef să vadă pe nimeni. A întors intenționat capul spre perete, ca și cînd n-ar fi priceput că pentru el venise.

Celălalt bolnav, din al doilea pat, aproape însănătoșit, ieșise să facă o scurtă plimbare, așa că Pavlicenco era singur.

Dima, în halatul alb, putea fi luat drept doctor, și el începu să-i vorbească presupunînd această confuzie în mintea bolnavului, atît de puțin obișnuit cu spitalul. Ca medic spera să-i cîștige mai repede bunăvoința, ca apoi, după ce va schimba primele cuvinte, să-i spună cine este.

Își trase un scaun lîngă pat și-l întrebă, cu aerul unui medic venit la vizită : —

— Ei, cum merge ? Te simți mai bine ?

Răspunsul fu un gest al gurii, pe jumătate disprețuitor. Dima trecu peste acest răspuns neprietenos și continuă.

— Simți ceva deosebit de cînd ești internat ?

— Nu simt nimic, mormăi bolnavul.

— Înseamnă că boala nu mai înaintează. Cu puțină încredere în doctori, te faci curînd bine. Nu mă îndoiesc că vrei să pleci cît mai repede de aici!

Aceste cuvinte parcă declanșară un resort ce îl ținuse tăcut pînă atunci. În această izbucnire putea fi întrevăzută, poate, cauza atitudinii lui de pînă atunci.

— De ce m-ați adus aici? Ce am? Pentru orice boală trebuie să zaci prin spitale?

— Dumneata te-ai îmbolnăvit de o boală molipsitoare și trebuie să fii, pentru un timp, izolat de ceilalți oameni și de membrii familiei.

— Eu stăteam la far.

— Trebuia să vină cineva la dumneata. Și acolo cine să te îngrijească? Medicul nu poate să se deplaseze în fiecare zi pînă la far, să-ți administreze injecțiile necesare.

— Au mai fost oameni în sat bolnavi de gălbinare, și nu au stat în spital. Beam niște drojdie cu pelin...

— Eu nu te-aș sfătui să faci una ca asta, pentru că s-ar putea să ți se agraveze boala. Uite cum te-ai îngălbenit. Ai face bine să nu te mai gîndești mereu la boală, să stai liniștit cîteva zile, o săptămînă, și să vezi că îți trece. Dar cu mine vrei să vorbești? Am de discutat ceva cu dumneata.

Pavlicenco se întoarse spre Dima, dîndu-i de înțeles că acceptă convorbirea.

— În legătură cu ultima noapte pe care ai petrecut-o dumneata la far.

— S-a întîmplat ceva cît am fost eu bolnav? sări Pavlicenco, îngrijorat.

— Ce să se întîmple? puse Dima repede întrebarea, dorind să știe de ce s-a speriat.

De fapt Pavlicenco nu avea de unde să știe că „ceva" n-a fost în regulă la far. decît în cazul în care a participat la acel fapt.

— Știu eu ?! Atunci ce vreți să mă întrebați ? i se adresă, bănuitor, bătrînul.

— Dumneata aș fi vrut să-mi spui dacă nu ți s-a părut ceva deosebit în noaptea aceea.

— Nu știu nimic. Am căzut bolnav și n-am ieșit din casă toată noaptea.

— Dar farul a funcționat ?

— Sigur că da ! se grăbi să-l asigure. L-a controlat băiatul acela... nu știu cum îl cheamă.

— Emil.

— Așa. L-am trimis din cînd în cînd să vadă dacă e totul în regulă... Nu mi-a spus că s-ar fi întîmplat ceva.

— Nici nu s-a întîmplat.

— Atunci ?

— Nu pentru far te întreb. Aș fi vrut să știu dacă n-ai auzit pe cineva prin apropiere. De exemplu, dacă n-ai auzit că s-a ascuns cineva în turnul farului.

— Pe așa un timp, ce să aud ? Norocul a fost cu băiatul acela, care s-a îngrijit toată noaptea de mine. El a ieșit din cînd în cînd din casă, el s-a dus după Salvare. Stați de vorbă cu el, întrebați-l.

— Pe la ce oră s-a întors, după ce a condus-o pe fiica dumitale ?

— O fi fost vreo unsprezece.

— Și ce ți-a spus cînd a venit ?

— Nimic. Nici eu nu prea vorbesc mult. A pus să facă un ceai, că mă îngălbenisem și mai rău.

— De unde știi dumneata că erai mai galben, atunci ? Te-ai uitat în oglindă ?

— De oglindă îmi ardea mie ? El mi-a spus.

— Şi după ce ţi-a pus de ceai, ce a făcut ?

— A citit o carte. O carte groasă. Pe urmă l-am rugat eu să vadă de far.

— La ce oră s-a culcat ?

— Păi... nici nu s-a culcat. Mie îmi era rău, farul trebuia supravegheat. S-a făcut repede ziuă.

Dima stătu un timp în cumpănă, ca şi cînd ar fi vrut să plece, apoi aruncă, în treacăt, o nouă întrebare.

— Mi-a spus fiica dumitale că se pregăteşte să plece la Bucureşti. E adevărat ?

— Vreau să înveţe. Eu n-am şcoală mai de loc, dar ea trebuie să ajungă profesoară. Se face şi la noi şcoală de opt ani.

— Foarte bine că vrei să înveţe. Trebuie să faci un efort s-o trimeţi la Bucureşti. Fetele nu pot pleca fără cîteva rochii noi, un palton nou... Se duc ceva bani.

Pavlicenco se încruntă. Dima aşteptă să audă ce va răspunde. Se părea că vorbele lui răscoliseră multe gînduri în mintea bolnavului.

— Văd eu ce fac ! Dacă am zis că pleacă, pleacă... Anul ăsta se duce la Bucureşti.

Dima a înţeles că nu poate scoate mai mult de la el. Ocolea să răspundă la această problemă a banilor. Şi, pentru că tot aflase ceva care îl interesa, îşi luă la revedere şi plecă, gîndindu-se la acest ciudat om.

Afară, în maşină, îl aştepta Mihai, nerăbdător să audă cum a decurs convorbirea.

— Dragă Mihai, eşti pregătit să auzi o veste cu totul neaşteptată, sau ţi-o spun altădată ?

— Nu mă fierbe fără apă.

— Cred că bătrînul... nu este bolnav.

Mihai rămase, într-adevăr, cum se spune, cu gura căscată. La orice s-ar fi aşteptat, numai la vestea asta nu.

— E... un simulant ?

— Cel puţin aşa pare. Vreau să stăm de vorbă şi cu medicul legist, pe care am să-l rog să se intereseze de acest caz. Ceva veşti despre Marinescu ?

— Este în afara oricărei primejdii.

Peste un sfert de oră stăteau de vorbă cu medicul legist despre „cazul Pavlicenco".

Dima îi spuse medicului care sînt îndoielile lui, iar Mihai interveni, întrebîndu-l :

— Dumneavoastră ce părere aveţi ?

Medicul legist, un bărbat solid, grav, cu o figură de om ponderat, nu putea să dea un răspuns aşa de grabnic cum l-ar fi dorit Mihai. Ascultase totul cu cea mai mare atenţie, fără să facă vreo observaţie.

— Vedeţi dumneavoastră, în cazuri ca acesta pe care mi l-aţi expus, prima mare greşeală pe care o poate face un medic este acea de a adapta cazul la anchetă, mai bine zis să adapteze concluzia la anchetă, şi nu ancheta la concluzie. Pericolul de a porni preconceput la cercetarea cazului. Mă întrebaţi ce părere am. Pot să vă spun deschis : nici una. Mi s-a prezentat un caz, pe care va trebui să-l „dovedesc" din punct de vedere medical. Desigur, nu voi uita ceea ce mi s-a spus, dar, vă repet, eu trebuie să „dovedesc" ştiinţific această presupunere, la prima vedere întemeiată. Adică, va trebui să vă dau răspuns la mai multe întrebări pe care mi le pun.

— Putem şti şi noi care sînt acestea ? întrebă Mihai, cu urmă de necaz, deoarece medicul, în răspunsul lui, subliniase pripeala întrebării.

— Întrebările la care trebuie să vă răspund vi le pot comunica, se oferi medicul, imperturbabil. Mai întîi, trebuie să precizez de ce boală suferă cel examinat: boală simulată sau o alta. Apoi să văd dacă simptomele arătate de cel examinat corespund unei anumite maladii, sau sînt artificiale. În al treilea rînd, voi stabili cu precizie prin ce mijloace se face simularea şi, în sfîrşit, să văd prin ce mijloace poate fi adus organismul examinatului în stare normală.

— Şi cînd credeţi că ne puteţi da toate aceste răspunsuri? întrebă Dima.

— Cît mai curînd posibil. Poate chiar mîine. Eu tocmai plecam spre spital.

Îşi luară rămas bun de la medic şi plecară. Dima abia se stăpînea să nu izbucnească în rîs. Ca să-l fiarbă şi mai rău pe Mihai, după ce se suiră în automobil, îi spuse:

— Un tip foarte serios şi capabil medicul ăsta. Merită să avem toată încrederea în cuvintele lui.

— Mda... mi-am dat şi eu seama, mormăi Mihai, fără urmă de entuziasm.

Dima ştia că după prima furie Mihai va fi de aceeaşi părere cu el.

— Te rog să vii mîine la el, să iei rezultatul, mai adăugă, privindu-l cu coada ochiului.

Era sigur că nimic mai neplăcut nu-i putea spune în clipa aceea. Dar Mihai era un spirit ordonat, aşa că nu încercă să ocolească această a doua întîlnire neplăcută.

— Am înţeles.

Dima nu mai putu răbda şi izbucni în rîs, făcîndu-l încet, încet şi pe el să zîmbească.

— Hai, Mihai, recunoaște că e un tip serios și chiar simpatic. La urma urmei, e o plăcere să ai de-a face cu un specialist care să-ți inspire atîta încredere.

— Fir-ar să fie de treabă! Adevărul este că ai dreptate!

— Nu te supăra. Omul cît trăiește învață. Și arta de a pune întrebări se învață în timp. Nu mă îndoiesc că mîine vei fi la înălțime.

ÎN AȘTEPTARE

Seara, în Deltă, se lasă ca un balsam. Boarea răcoroasă se apropie dinspre mare, mîngîie obrajii încinși de căldura de peste zi. Stuful unduit de briză foșnește aspru. Coroanele sălciilor se pleacă ușor, ca-ntr-un moțăit de copil. Anunțați numai de plescăitul ritmic al babăicilor, pescarii trec în susul apei, spre cherhana, într-o tăcere deplină. Dacă nu s-ar mișca babăicile, ai crede că un fir nevăzut îi trage pe apă, ca pe niște jucării. Orice sunet capătă o viață a lui, nu se mai contopește cu altele, străbate distanțe neașteptate. Te trezești de departe, de cine știe unde, cu frînturi de cuvinte care zboară pe deasupra Deltei. Parcă s-au auzit la cîțiva pași, parcă vrei să-l vezi pe cel care a tulburat liniștea solemnă, dar cuvintele lui au fost aduse, de luciul apei, din depărtare.

Vera trăia, seară de seară, plăcerea de a asculta Delta în clipa cînd soarele se cufunda în rug de foc. Prin iarbă mișunau acum viețuitoarele de seară, scăpate de arșița de peste zi. În amurg, viața se simte în cel mai neașteptat colț de pămînt. Pelicanii, cu ciocuri imense și neîndemînatice, își așază aripile pentru somn, berze încremenite într-un picior pîndesc primii brotăcei ieșiți din ascunzătorile zilei, egrete nefiresc de subțiri, stilizate, moțăie în margini de apă.

Vera parcă vedea toate astea. Închidea ochii și asculta foșnetul ierbii, fîșîitul stufului, gălăgia rațelor care se

foiau înaintea somnului, vedea zborul înalt al lișițelor, pregătirile de culcare ale pelicanilor, împietrirea berzelor.

Plutea pe apă în lotca lor veche, pe care adierea serii o împingea încet spre larg. Tăcerea, întreaga atmosferă din jur o impresionau parcă și mai mult pe fată. Cu toate că nu privea boala și spitalul cu ochii tatălui ei, om simplu, care nu zăcuse niciodată, tot era speriată de starea sănătății lui. Nu mai era tînăr, și consecințele îmbolnăvirii puteau fi neașteptate.

Emil, în celălalt capăt al lotcii, se lăsase furat de frumusețea peisajului. Se rezemase cu spatele de ciocul ridicat al bărcii și privea întinderea fără sfîrșit a Deltei, fluierînd ușor o melodie a nimănui. Era un cîntec pe care îl repeta mereu, de cîte ori rămînea singur, oftînd ușor : „Of, Zamba, Zamba !" Erau singurele cuvinte pe care le murmura. Probabil că-i plăcea melodia, care îi revenea pe buze, obsedant. Cîntecul nu era de loc potrivit pentru starea sufletească a Verei. Pe fată o enerva.

— Altceva nu mai știi să cînți decît Zamba ? îl întrerupse ea din visare.

— Care Zamba ?

— Nu știi ce cînți ?

— A ?! De cîte ori nu te trezești fredonînd o melodie fără să vrei ? Scuză-mă, cred că acest cîntec săltăreț te enervează. Ai înțeles cuvintele ?

— N-ai rostit nici unul în afară de „Of, Zamba, Zamba !"

— Cînd totul se va termina cu bine, și tatăl tău va fi iar acasă, am să ți-l cînt în întregime. E foarte nostim... Iar acum te rog să încerci să ieși din starea sufletească în care te afli. Sînt atîția oameni care fac hepatită. Cred că ești puțin exagerată.

— Știu, Emil, dar nu pot să fiu altfel, îi mărturisi și glasul prinse să-i tremure.

Emil se ridică de la locul lui și se așeză lîngă ea, prinzîndu-i palmele.

— Trece, Vera! Uită-te în ochii mei... Așa... Sînt un vrăjitor. Am să te fac să uiți tot ceea ce este necaz în viața ta. Vom rămîne în această barcă numai noi doi. Vrei să tragem un zid între noi și... Univers? Pot să fac și „minunea" asta. Apoi ne vom ascunde în spatele acestui zid ca într-o cetate! Atențiune! Iată „Universul" nu se mai întinde decît pînă aici, arătă el, desenînd în apă cu o trestie un cerc în jurul lotcii. Realitatea încetează în vîrful acestei trestii.

Emil avea priceperea de a-i face pe oameni să-și uite preocupările, să-și descrețească fruntea. Reuși cu atît mai mult cu cît Vera era sensibilă la orice cuvînt al lui.

— Și aici ce este? se prinse ea în joc, arătînd interiorul cercului.

— Aici? Aici nu mai e... „Univers".

— Dar ce este?

— Aici sîntem noi, găsi, în sfîrșit, ceea ce era spațiul pe care îl ocupau. Țara „Noi", un gol în mijlocul Universului.

— Un „gol"?! întrebă cu reproș.

— Adică nu „gol", ci „plin" cu „noi". Și nefiind decît „noi", preocupările noastre nu se pot raporta decît la „noi", altceva neexistînd. Așadar, să gîndim la „noi". De exemplu, ce are să se întîmple peste o lună?

— O, nu-mi aminti! Voi tremura așteptînd subiectul la lucrarea scrisă.

— Extraordinar, chiar așa! Uitasem examenul! Te și vedeam studentă. Dar pentru asta va trebui mai întîi să treci concursul de admitere. Mi se pare că nu te pre-

găteşti suficient. Sau te bazezi pe puterile mele vrăjitoreşti ?

— În ultimele zile m-am cam lăsat pe tînjeală, aşa că poţi crede că aştept să realizezi ceva prin forţe oculte.

Convorbirea fu întreruptă de strigătele pline de satisfacţie ale ultimului turist, care plutea ca şi ei într-o barcă, dar cu mai mult folos.

— Aşa ! Da, da ! Mare trebuie să fii ! vorbea el cu presupusul peşte prins, trăgînd de zor firul undiţei.

Scoase din apă un somotei frumos, pe care îl plimbă pe deasupra capului, mai întîi să-l admire. Peştele se zbătea sub privirea mulţumită a pescarului.

— Seara, în amurg, se pescuieşte cel mai bine, medită el, mai de unul singur, mai pentru cei doi tineri, în timp ce încerca să scoată undiţa înfiptă în gura peştelui.

Tinerii pricepură că şi lor li se adresează, şi Vera intră în vorbă cu el :

— Aţi mai prins ceva ? întrebă ea.

Bărcile lor erau acum foarte aproape una de alta.

Dusă de curent, barca în care erau Vera şi Emil se apropiase de păpurişul în care pescuia turistul. Peste puţin s-ar fi ciocnit cu el fără să-l zărească.

— E primul vînat. Trebuie multă linişte. Voi coborî acum spre mare. Cred că astă-seară am noroc ! E nor, şi pe un astfel de timp se pescuieşte cel mai bine cu undiţa.

— Pentru că peştii ies la suprafaţă să vadă dacă a început să plouă, îl ironiză Emil.

— Am observat că nu e singurul motiv care îi face să apară la suprafaţa apei. Pe acesta — arătă el so-

moteiul — l-am prins în clipa în care scosese capul să vă audă cîntînd, de unde am dedus că este un meloman.

Ostentativ, turistul își ridică apoi vîslele și, opintindu-se cu toată puterea în ele, porni în josul apei. Emil nu se așteptase la acest răspuns, pentru că nu-l bănuise atît de irascibil. Turistul, însă, intenționat îi aruncase acele cuvinte și-l privise pe sub sprîncene, ca să vadă cum reacționează.

Nu după mult timp, turistul singuratic se întîlni cu ceilalți patru tineri, care veneau tocmai din pădurea Letea. Erau obosiți, dar ochii le luceau de mulțumire. Abia așteptau să ajungă acasă, să se odihnească. În fiecare zi plecau într-o direcție oarecare a Deltei, iar seara se înapoiau lîngă far. Vera le găsise o locuință destul de bună, pe care o decretaseră „cartier general", de unde porneau în expediții. În Deltă nu se rezolva ușor problema dormitului, mai ales acum, vara, cînd în tot locul forfoteau excursioniști.

Fiica lui Pavlicenco îi socotea ingrați, deoarece, după ce le găsise loc de popas pentru noapte, cei patru lăsau impresia că se feresc de ea și de Emil, căutînd să rămînă cît mai mult timp singuri. Mai ales de cînd se îmbolnăvise tatăl ei, i se părea că o ocolesc cu atît mai mult. Emil însă încercase să-i explice Verei că n-are nici un motiv să fie supărată.

— Gîndește-te că ei au venit aici să se distreze, să umble, să cunoască, să-și petreacă plăcut concediul. Iar tu ce le pretinzi? Să fie alături de tine, într-o supărare. Poate că tu ești, fără să vrei, egoistă și nu-ți dai seama că lîngă tine și-ar rata concediul. Și mai e ceva, hepatita e o boală molipsitoare. Poate că se feresc. Poți să le reproșezi că au grijă de sănătatea lor?

— Dar tu nu te poți îmbolnăvi?

— Eu ?... Cu mine e altceva. Eu am ţinut să petrec această parte de concediu împreună cu tine... Ceea ce şi fac, de fapt. Dacă s-a întîmplat să fii supărată, în acest timp, e cu totul altceva. Între mine şi ei există, sper, o deosebire în ceea ce te priveşte, şi te rog să remarci această diferenţă.

Vera îi era cu atît mai recunoscătoare, cu cît îşi dăduse seama că Emil, întovărăşind-o, îşi rata zile frumoase de concediu. Avea un fel discret, indirect, de a-i face cunoscute sentimentele, care o impresiona mai mult decît orice declaraţie înfocată de dragoste.

Cînd întunericul se lăsă, nepătruns de nici o licărire a stelelor ascunse de norii vineţii, se adunară cu toţii în jurul unui foc vesel, opera lui George, care ţinea să dovedească celorlalţi că, deşi „om al pădurilor" — fiind inginer silvic — se pricepe să pregătească şi peşte la proţap. Nepăsător la toate ironiile celorlalţi, el înfipse doi ţăruşi în pămînt, curăţă ţeapa în care urma să tragă peştele şi... zdrobi mujdei de usturoi pe care îi ceruse lui Vidraşcu, tehnicianul care îl înlocuise pe Pavlicenco la far.

Cel mai somnoros, deşi nu şi cel mai obosit, era turistul singuratic. Cînd ceasul arăta ora unsprezece fără cîteva minute, el se ridică şi plecă să se culce, după ce spuse tuturor noapte bună. E uşor de înţeles dezamăgirea lui George, cînd a văzut că nu rămîne să guste din delicioasa lui friptură.

Dima însă, la ora unsprezece, trebuia să se întîlnească, într-un anume loc, cu cineva care urma să-i aducă la cunoştinţă ultimele evenimente petrecute dincolo de far. Cînd ajunse în locul stabilit, era aşteptat.

— Medicul legist vrea să vă vorbească ! fu prima comunicare. De aceea, dacă puteţi, vă aşteaptă la orice oră. În noaptea asta este de gardă.

— Unde e mașina?

— În apropiere.

Peste puțin timp, Dima și Mihai, nerăbdători, intrau la medicul legist.

— Pentru că în noaptea asta am un caz de rezolvat — îl întîmpină acesta — m-am gîndit că n-ar fi rău să vă comunic concluziile mele cu cîteva ore mai devreme, cu atît mai mult cu cît cele constatate s-ar putea să vă intereseze în mod deosebit. Concluzia este sigură: Pavlicenco este un simulant. Nu are hepatită. Analizele arată o ușoară insuficiență hepatică, de la care ar putea să aibă unele neplăceri, care i-a sugerat probabil și simularea respectivă. La examenul de dimineață, era prezentă, de asemenea, o tahicardie care a cedat însă în cursul după-amiezii, ceea ce mă face să cred că a fost întreținută cu o doză puternică de cofeină. În sprijinul acestei afirmații ar putea să vină și faptul că, deși spunea că n-a dormit toată noaptea, dimineața nu era de loc somnolent, în schimb, după-amiază, cînd acțiunea cofeinei a încetat, neliniștea l-a părăsit și a dormit bușteau pînă spre seară.

Medicul se opri din expunere, ca să scoată din sertarul biroului un buletin medical pe care avea notat tot ceea ce voia să le spună. Le înmînă și actul oficial prin care se confirma simulul bolii.

— Vedeți dumneavoastră, motivul hotărîtor, care ne face să afirmăm definitiv că este vorba de un simul, este lipsa prezenței pigmenților biliari în urină. Am descoperit, în schimb, acid picric, adesea folosit în simularea acestei boli. Ingerarea unei cantități nu prea mari din acest acid duce la colorarea pielii în galben. Simulul poate fi descoperit însă analizînd urina. Și el, ca și alți simulanți, nu și-a dat seama că medicinii moderne

nu-i mai poți ascunde nimic, că laboratorul poate afla cu ușurință adevărul.

— Ați gîndit foarte bine și vă mulțumesc foarte mult pentru atenția deosebită pe care ați acordat-o acestui caz. Socotesc că bolnavul poate să rămînă mai departe în supravegherea dumneavoastră. Se poate?

— Desigur. De altfel, sînt convins că, dacă va fi atent observat, pentru a nu avea posibilitatea să ingereze o nouă cantitate de acid picric, pielea i se va decolora curînd. Dacă, totuși, pielea va rămîne colorată, vom sesiza o evoluție neconcordată a bolii, nejustificată, cu toate că așa-zisul bolnav s-ar putea să-și exagereze mai departe simptomele. Știți și dumneavoastră observația clasică a medicinii legale că simulantul: „Vede mai rău decît orbul, aude mai prost decît surdul, tremură mai tare decît parkinsonistul". Tocmai aceste exagerări nu ne vor scăpa, și din acest punct de vedere este foarte bine să îl mai puteți lăsa un timp sub observația noastră.

Cu toate că se astepta la acest rezultat, acum, cînd îl primise, Dima se neliniști.

— Mihai, tu ce crezi despre toată afacerea asta? Gîndește puțin în locul meu, pentru că eu parcă nu mai înțeleg nimic. Cu toate că am o poftă nebună să nu renunț la anumite concluzii, trebuie s-o fac.

— Ce vrei să spui?

— Că al naibii aș citi totul pe dos. Nu știu de ce, dar am impresia că dacă răstorn într-un punct ceva, totul se leagă foarte bine. Pînă acum, cînd a intervenit acest bătrîn caraghios, era perfect. S-a vîrît parcă intenționat să-mi dea totul peste cap... Da, da, reluă el după un timp, legîndu-se de propriile lui cuvinte. Știi că am spus fără să vreau cîteva vorbe mari?

— Care ?

— Atunci cînd am zis : „s-a vîrît parcă intenționat". La dracu', Mihai, am început să-mi citesc și numele de-a-ndoaselea ! Dar să știi, îți repet, dacă voi avea atît curaj încît să interpretez ceva altfel decît pare, și dacă după aceasta firul se va lega la fel de frumos ca pînă acum, voi merge mai departe pe el. În acest caz, să știi că mîine dimineață sînt la București. Voi vedea în noaptea asta cum am să leg faptele. Iar acum știi ce vreau să-ți mai spun ?

— Sînt curios.

— Noapte bună !

A doua zi, foarte de dimineață, Dima stătea de vorbă cu colonelul Aldea. Îl pusese în curent cu cele mai noi date ale cazului. Colonelul știa că Dima trebuie să aibă de pe acum mai multe variante, pe care le „pritocise", cum spunea el, toată noaptea și, fiind în pragul unei hotărîri mari, ceruse să-i vorbească. Chiar așa era. În dimineața asta, Dima se socotea într-un moment de răscruce, gata să se angajeze într-o anumită direcție și avea nevoie de încă o părere.

El își încheie expunerea astfel :

— Acest Pavlicenco îmi încurcă toate treburile. Ca să spun așa, el nu intra în nici una dintre variante. Rămînea în toate ca un corp străin, care nu se asimila și deodată...

— Ai încercat să nu ții seama de el ?

— Sînt gata s-o fac... Dar... totuși... s-a întîmplat acest neașteptat fapt. Un om se ascunde în spatele unei presupuse boli. Pot să uit asta ?

— Atunci hai să vedem de ce a avut nevoie Pavlicenco de această boală confecționată.

— Există o singură explicație. Pavlicenco, să zicem, a fost cumpărat de „X". Dar el, Pavlicenco, este un om fricos, are o fată pe care vrea s-o trimită la București și un băiat în toată firea, adică o familie, de care nu se poate să nu țină seamă în activitatea lui. De aceea, refuză să facă serviciul care i se cere, cu atît mai mult cu cît știe că poate avea consecințe foarte grave. Și atunci „X" îi propune o a doua cale, prin care poate să facă rost de bani, dar care îl ține, aparent, în afară de orice pericol. Să-l lase pe el, „X", să comită faptul respectiv. Pavlicenco trebuie doar „să nu vadă, să nu audă" nimic. Dar cum se poate asta, cînd misiunea lui acolo este tocmai „să vadă și să audă" ? „Foarte simplu, te îmbolnăvești", îi propune „X". „Și încă de o boală gravă, contagioasă, în urma căreia poți să ai o stare fizică atît de rea, încît să nu poți ieși din casă toată noaptea. Cînd vei fi întrebat ce ai făcut în timpul cînd s-a comis acel fapt, poți să răspunzi cu seninătate : «Mi-a fost rău, vedeți doar !» Nu va exista nici un dubiu asupra acestui fapt". Între timp „X" urma să-și facă de cap.

— Cine este „X" ?

— După semnalmentele fizice, poate să fie Victor, care dă o explicație greu de crezut cu privire la locul unde a fost în noaptea furtunii. El putea foarte bine să vină la far și să se înapoieze în coliba în care l-au găsit ceilalți. Nu-l uit nici pe Emil, care a stat chiar la far. El putea schimba felul de luminare al farului, dar poate să fie și paravanul în spatele căruia să se ascundă ceilalți. Lui i s-a spus în noaptea aceea : „Du-te și vezi dacă funcționează farul". Și el a ieșit din casă și a văzut că luminează. Nu i s-a spus : „Du-te și vezi *cum* funcționează farul". În concluzie, mă întreb dacă n-ar fi bine să-i mai fac o vizită lui Pavlicenco la spital.

Colonelul Aldea fu și el de părere că ar fi bine să mai stea o dată de vorbă cu Pavlicenco, și dădu dispoziții să fie adus pentru interogatoriu. Acum știau că e sănătos.

— Pînă cînd vine, ce ai de gînd să faci ?

Dima îi arătă mai multe fotografii.

— Vreau să mă întîlnesc cu casierul din gară, cel care a dat bilete turiștilor în noaptea în care a fost omorît studentul Vlădescu.

Aldea cercetă și el fotografiile. Prima reprezenta un grup de patru tineri, două fete și doi băieți, care cîntau. În a doua erau tot ei, trăgînd de un cîrlionț, să-l scoată din apă. A treia îi arăta în momentul în care împingeau o barcă, s-o dea la apă. În celelalte fotografii erau Emil și Vera stînd de vorbă în curtea farului, plimbîndu-se cu barca. În cea din barcă, Vera era tristă, gata să plîngă, iar Emil, la celălalt capăt al bărcii, o privea îngrijorat.

— Pînă cînd te înapoiezi cred că sosește și Pavlicenco.

Dima l-a găsit pe casier chiar în tura de serviciu. Cînd l-a văzut, acesta l-a salutat ca pe o veche cunoștință.

— Iar aveți nevoie de mine ?

— Vreau să mai stăm de vorbă cîteva minute. Se poate ?

— Următorul tren trece peste trei sferturi de oră și nu am prea mulți călători.

— Spune-mi, te rog, dacă l-ai vedea pe unul dintre cei doi călători din noaptea aceea, l-ai mai recunoaște ?

Casierul își strîmbă fața într-un gest de îndoială. Trecuse destul de mult timp.

— Cum să vă spun... Dacă mă forțez să-l văd înaintea ochilor, nu mi-l reamintesc. Dar dacă am să-l văd, s-ar putea să-l recunosc.

Dima îi arătă fotografiile pe care le privise, cu puțin timp mai înainte, colonelul Aldea. Casierul se uită îndelung, schimbîndu-și unghiul de privire cînd într-o parte, cînd în alta, de parcă fotografia ar fi avut trei dimensiuni și ar fi putut s-o vadă și din profil.

Îl lăsă să privească în voie, fără să-l grăbească. Casierul, pătruns probabil de importanța răspunsului pe care avea să-l dea, nu se hotăra să se pronunțe.

— Pe care dintre ei crezi că l-ai mai văzut cîndva ?

În sfîrșit, parcă eliberîndu-se dintr-o contrazicere interioară, spuse :

— Vă mărturisesc deschis că nu știu ce să răspund. Așa, ca înălțime și culoare a părului, ar fi ăsta, îl arătă pe Victor. Dar parcă n-ar fi el. Și pe ăsta parcă l-aș cunoaște, dar acela era blond, fără dinte în față. Or, aici, unde rîde, se vede dantura întreagă. Pe ăsta nu l-am mai văzut, se referi la George. Despre el pot să spun cu siguranță că nu a fost.

— Ca să zic așa, pentru nici unul nu ai băga mîna în foc, nu-i așa ?

— Chiar asta gîndeam și eu. Parcă sînt, parcă nu sînt ! Să spun prostii ?

— Să-mi spui numai ceea ce gîndești. Încă o dată îți mulțumesc și, dacă va fi nevoie, am să te rog să-l identifici pe viu. Cred că îți va fi mult mai ușor.

— Poate așa, dacă i-aș vedea gesturile, mersul, aș putea vorbi cu mai multă siguranță.

Dima n-a plecat prea încîntat de la casier, dar ce era să facă ? Prudența acestuia i s-a părut înțeleaptă. O vorbă spusă de el cu ușurință l-ar fi angajat pe o

pistă de care mai tîrziu şi-ar fi dat seama, poate, că este greşită.

Colonelul Aldea îl aştepta nerăbdător să înceapă interogatoriul lui Pavlicenco, sosit de cîteva minute.

Bătrînul părea mai mult mirat decît speriat. Se aşează pe scaunul indicat şi privi contrariat în jur. „Sau e un tip extraordinar de stăpîn pe el, sau un mare actor ratat, sau nevinovat, îşi spuse Dima, în faţa liniştii cu care îi întîmpinase acesta. A patra posibilitate nu există".

— Ei, cum o mai duci cu sănătatea ? i se adresă Dima. Parcă arăţi mai bine.

— E, bine ! zise bătrînul plictisit. Dumneata nu vezi ce culoare am ? Dacă eram bine...

— Culoarea trece ea, încet, încet. Totul este cum te simţi. Te mai doare ficatul ?

— Îl simt mare cît un pepene. Parcă a crescut sub coastă şi mă apasă.

— Va să zică te simţi bolnav.

— Cum altfel ? De mai mult timp mă tot doare, dar de unde să bănuiesc ce boală zace în mine ?

— Ce-i de făcut, însă, că doctorii zic că n-ai nimic, căută Dima să-l surprindă, privindu-l în acelaşi timp drept în faţă, să vadă cum reacţionează la această afirmaţie neaşteptată.

Colonelul Aldea stătea deoparte, mai retras, şi-l privea pe Pavlicenco la fel de atent.

Cuvintele acestuia îl făcură pe Pavlicenco să rămînă mult timp pe gînduri. „Oare ce-o fi vrînd să zică ?" iată întrebarea care se citea pe faţa lui.

— Cum adică nu sînt bolnav ? ! întrebă plimbîndu-şi privirea pe pielea galbenă a braţelor.

— Da... doctorii ne-au asigurat că eşti la fel de sănătos ca oricare dintre noi.

— Şi... asta... de unde e ? se referi el la culoarea pielii. Doar n-a venit din vînt.

— „Asta" ai să ne explici dumneata de unde e. Medicii spun că ai şti mai bine decît ei.

Drept răspuns, Pavlicenco izbucni în rîs. Şi rîsul acesta, la un om ca el, era cea mai neaşteptată reacţie. Nimic nu trăda că ar fi fals.

Neobişnuit cu astfel de izbucniri, ochii i se umeziră, şi el şi-i şterse stîngaci. Dima trase cu coada ochiului spre colonelul Aldea, şi acesta îl îndemnă printr-un semn, aproape imperceptibil, să continue.

— Îmi pare bine că am reuşit să te dispun.

— Ce să mai zic şi eu ? ! se scuză bătrînul. Dacă spuneţi că eu ştiu mai bine decît doctorii ce am ! Atunci de ce m-au mai dus la spital, dacă n-am nimic ?

— Pentru că au crezut că eşti bolnav. Dar s-au convins că nu, şi de aceea ţi-au şi dat drumul şi te-au trimis aici, să mărturiseşti de ce te-ai prefăcut.

— Eu ? ! sări Pavlicenco de pe scaun, indignat, şi mîinile abia acum începură să-i tremure.

— E sigur că eşti sănătos. Dacă n-ar fi fost aşa, nu am fi putut să te aducem nici pînă în uşa camerei de spital. Dar eşti absolut sănătos.

— N-am nimic ? !

— După cum ştii.

— Nici nu vă gîndiţi dumneavoastră ce veste îmi daţi. În viaţa mea n-am fost bolnav niciodată. Nici junghiuri n-am avut. Cînd m-am văzut în spital, parcă s-a dărîmat lumea pe mine... Da', atunci — se trezi deodată la realitate — de ce sînt aşa galben ? Cred că...

— Uite ce este — îl întrerupse Dima — vrei să-ţi rîzi de mine ? Te invit să-mi răspunzi serios şi să nu-mi povesteşti de cîte ori ai mai zăcut pînă acum. Ce s-a

întîmplat în noaptea aceea, asta să-mi spui. De ce te-ai colorat așa ?

Privirea lui Pavlicenco se plimbă de cîteva ori de la Dima și Aldea, descumpănit. Apoi se foi în scaun și li se adresă grav, explicativ :

— Mă întrebați degeaba, că nu știu ce să zic. Vedeți dumneavoastră, pe mine, din cînd în cînd, mă durea ficatu'. Asta recunosc. Și Vera poate să vă spună. Oi fi făcut gălbinare, dar nu ce spune doctorul, că aș fi infecțios...

— Nu ai nici gălbinare. Încerci să te ascunzi după deget. Ia ascultă ce scrie aici : *În urma analizei efectuate, s-au constatat în urina susnumitului urme de acid picric, ceea ce dovedește că pielea colorată se datorește prezenței acestui acid în organism și nu hepatitei epidemice, după cum vrea el să simuleze.* Ai înțeles ?

— Adică nu sînt bolnav ? !

— Nu. Și ai încercat să-ți îngălbenești pielea bînd acid picric. Iar doctorii au aflat.

— Eu ? Îmi pare rău că spuneți vorbele astea. Păi ce, am înnebunit să-mi îngălbenesc singur pielea ? Și de ce s-o fac ? Ce sînt eu, femeie, să mă port la modă ? O fi vreo modă !...

— Dumneata nu vrei să recunoști nici cînd ești pus în fața faptului împlinit. De ce ai băut acid picric ?

— Am băut ? !... Hm ! făcu el nedumerit. Cum să-l beau, dacă nici nu știu ce este ! Acum aud pentru prima dată numele ăsta.

Dima făcu o pauză, pentru a schimba cursul interogatoriului. O altă perspectivă se ivise în timp ce-l interoga pe Pavlicenco. Să-i pună astfel de întrebări încît să i se pară că, răspunzînd la ele, va apărea mai puțin vinovat.

— Eu, la urma urmei, pot să cred că nu știi cum îi spune, dar poate că cineva ți l-a dat, sfătuindu-te să-l bei, ca să te îngălbenești. Cineva care te-a indus în eroare.

— Mie ? Cine să-mi dea, și de ce ? Eu cred că vă înșelați, sau doctorii or fi făcut vreo greșeală ! Vă jur că nu știu nimic ! Sînt om bătrîn, uitați-vă la părul meu alb. Mîine, poimîine ies la pensie. De ce să fac toate astea ? Chiar așa — insistă el — de ce să mă colorez ? Asta nu înțeleg !

— Ca să pari bolnav în noaptea furtunii.

— Și de ce ?

— Să poți spune că n-ai ieșit din casă și nu știi ce s-a întîmplat la far.

Pavlicenco sări deodată intrigat. Pleoapele lui galbene se zbătură nervos. Pînă atunci, pentru el discuția avusese un caracter straniu, pe care putea sau nu să-l ia în seamă, dar acum totul îi apărea în altă lumină. Dima se referise la slujba lui, și asta era cu totul altceva.

— S-a întîmplat ceva ?

— Nimic mai mult decît știi. Spune-mi, cum a funcționat farul în noaptea aceea ?

— A mers toată noaptea. Emil s-a uitat de mai multe ori. Puteți să-l întrebați.

— Dar *cum* a funcționat, asta întreb eu.

— Cum ?! Bine, cum altfel ?! La ziuă, cînd m-am suit pe targă, să mă ducă la spital, m-am uitat la lumină și se aprindea bine. Nu mă pot înșela ochii, după atîția ani.

— Ei, bine, în noaptea aceea lucrurile n-au stat atît de bine cum ne asiguri dumneata. Farul a semnalizat greșit, nerespectînd normele, și din cauza asta s-a în-

tîmplat o nenorocire, care putea fi şi mai mare. De asta ai auzit sau nu ?

— Vai de mine ! sări bătrînul de pe scaun, speriat. Ce s-a întîmplat ? Cum a semnalizat ?

— Ca farul de la Midia...

— Şi a intrat cineva în stînci, nu-i aşa ? Cum s-a putut una ca asta ? Cine a îndrăznit să umble la far ? întrebă răstit, ca şi cînd în faţa lui ar fi fost o sută de oameni bănuiţi şi el îl invită pe făptaş să iasă în faţă. A fost o mînă criminală !

— Tocmai această mînă vrem s-o descoperim noi şi... te rugăm pe dumneata să ne ajuţi, întoarse Dima, pentru a doua oară, cursul interogatoriului.

— Cum să fac ? Spuneţi-mi cum să vă ajut, şi sînt gata în orice clipă.

Pe Dima îl impresiona indignarea lui sinceră. Nimic nu-l îndreptăţea s-o creadă falsă. În cariera lui, Dima întîlnise mulţi vinovaţi care se băteau cu pumnul în piept, susţinînd o minciună, dar aproape de fiecare dată simţise accentele false. La Pavlicenco, nu. Era un om simplu, şi atîta dibăcie în simularea sentimentelor aproape că nu era de conceput. Uitase de boală. Oare uitase să simuleze ? Îi aminti că e bolnav, numai ca să vadă ce spune, dacă nu cumva, pentru moment, se preface iar suferind.

— Nu te enerva, pentru că nimic nu dăunează mai mult bolii dumitale decît furia.

— Păi nu ai spus dumneata că nu am nimic ? se răsti bătrînul, nemaiînţelegînd ce să creadă... Cu mine să nu vă jucaţi : sînt sau nu bolnav ? ! Dacă sînt, bine, dacă nu, nu !

Colonelul Aldea veni în faţa lui Pavlicenco. Felul lui de a vorbi, liniştit şi grav, se impuse imediat, liniştindu-l

şi pe Pavlicenco. I se adresă cu tonul unui om care vrea să facă lumină în problema respectivă şi îi solicită ajutorul.

— Indignarea dumitale poate să fie foarte îndreptăţită. Ce poate să fie mai neplăcut decît să te acuze cineva de o faptă pe care ştii că nu ai săvîrşit-o ?

— Chiar aşa ! se grăbi bătrînul să accepte. Sînt om cinstit, cu copii, încărunţit în slujbă...

— Cred că ai motive să fii supărat. Dar, hai să judecăm împreună situaţia. În serviciul dumitale s-a întîmplat o neregulă, care putea să aibă consecinţe şi mai neplăcute decît au fost.

— Dar ce s-a întîmplat ?

— Un pescador, indus în eroare de farul pe care îl supraveghezi, a intrat în stîncile din apropierea malului. După el era gată să intre în stînci şi „Mehedinţi".

— Şi — şoviă el — pescadorul s-a scufundat ?

— Era cît pe-aci. Numai un noroc i-a salvat ! Dar putea să se termine totul şi mai tragic.

— Mie îmi spuneţi ? Mă gîndesc la „Mehedinţi". Vapor nou, de zece mii de tone, o frumuseţe ! O mai fi fost şi încărcat... Cînd am spus eu că avem o mare răspundere noi cei de la faruri...

— Îmi pare bine că eşti şi dumneata conştient de gravitatea acestei întîmplări. Înţelegi mai uşor de ce vrem neapărat să soluţionăm această problemă. Cineva a umblat la far în noaptea aceea. Asta ştim precis. Nu este firesc să te întrebăm mai întîi pe dumneata ce s-a petrecut acolo ? Doar aveai obligaţia să veghezi asupra bunei lui funcţionări. Aşa este ?

— Chiar aşa. Dumneavoastră credeţi că eu nu ştiu care este rostul meu acolo ?

— Și atunci, de ce te miri că te întrebăm ? Mai mult, cînd vrem să stăm de vorbă cu dumneata, ni se spune : E grav bolnav, a fost luat de Salvare și internat. Se poate ca un om să se îmbolnăvească și să fie internat în spital. Dar ce să credem, după toate cele întîmplate la dumneata, la far, cînd mai vin și doctorii și ne spun : „Pavlicenco nu este bolnav. I-am făcut analize precise și știm că este sănătos, că pielea îi este colorată artificial, cu acid picric, nu din cauza bolii". Dumneata ce ai crede, în locul nostru ?

Aldea stăpînea arta de a-l pune pe cel cercetat într-o astfel de situație încît, logic, singur trebuia să-și recunoască vinovăția sau să-și dovedească cinstea. Îi expunea astfel situația, încît nu se impunea decît o concluzie, pe care trebuia s-o tragă cel în cauză. Bătrînul din fața lui rămase mut.

— Păi... arestați-mă ! șopti apoi, cu capul în pămînt. Totul este împotriva mea, recunosc.

— Spui asta pentru că ești vinovat ?

— Nu, vinovat nu sînt, dar... dumneavoastră, pînă aflați făptașul, mă puteți bănui.

— Dar noi nu vrem să arestăm un om nevinovat și de aceea te rugăm să ne spui : Ce ai făcut în noaptea în care s-au întîmplat toate astea la far ?

— Ce să fac ? ! Nu am făcut nimic. N-am fost în stare să îngrijesc de far, ăsta e adevărul. S-a întîmplat ceva acolo, sînt vinovat. Era în grija mea.

— Cine este acela care a schimbat funcționarea farului ?

— De unde să știu ? Dacă l-aș cunoaște, nu v-aș spune ? Și-a bătut joc și de mine !

— Dar dumneata nu bănuiești pe nimeni ? În noaptea aceea, nu ai auzit pe cineva umblînd pe afară ?

Dă-ne o mînă de ajutor, ca să ne orientăm cercetările spre vinovat...

— N-am auzit nimic. Nimic, nimic...

— În ultimul timp, nu a venit nimeni la dumneata să-ţi propună să bei un pahar de vin, sau să încerce să se împrietenească ?

— Nimic, nimic... Eu sînt un om cam tăcut, cine să vină la mine ? Stau singur şi pescuiesc.

— Nu te-a servit nimeni cu o bomboană, cu o prăjitură, sau o sticlă de suc ?

— Nu iau eu nimic de la nimeni. Iar în sat, unde ar fi putut să mă îmbie cu ceva, nu am mai fost de două săptămîni. Ceilalţi de la far sînt în concediu.

— Spune-mi atunci, te rog, în ziua dinaintea furtunii cu cine ai luat masa ?

— Cu cine ? se gîndi el... La prînz au fost mai mulţi, că au mîncat toţi băieţandrii aceia la mine. Auziseră că ştiu să pregătesc borş bun. Seara am fost numai eu, fata mea şi băiatul acela... Emil parcă îi spune.

N-au putut afla mai multe. Colonelul Aldea hotărî că e mai bine să-l lase tot la spital, ca să nu tulbure apele, şi îi spuse :

— Te rugăm să mergi înapoi la spital. Eu cred că ce ne-ai spus dumneata este adevărat. Dar trebuie să mai rămîi acolo cîteva zile, să te decolorezi complet. Îţi vor da medicamentele de care ai nevoie. Dar să nu vorbeşti absolut nimănui despre cele discutate împreună.

— Aveţi toată încrederea.

— Şi să nu spui nimănui că nu eşti bolnav. Îmi promiţi ?

— Pe cuvîntul meu de om bătrîn...

După ce ieşi, colonelul Aldea îi spuse lui Dima :

— Vorbești cu medicul legist și încerci să lămurești la cît timp după ingerarea acidului picric pielea începe să se coloreze.

— Aș vrea să știu impresia pe care v-a lăsat-o acest om.

— Pot să-ți spun că mi se pare un om cinstit.

— Și eu am aceeași impresie. Vă spuneam că în variantele mele acest om nu are nici un loc activ. În urma acestui interogatoriu, cred că cel mai bun lucru pe care îl am de făcut este să plec la București.

— S-ar putea să prinzi și acolo un fir bun. Vorbește mai întîi cu medicul legist.

Tot drumul pînă la spital, Pavlicenco a avut aerul unui om năpădit de gînduri contradictorii, cărora nu mai știa cum să le dea de cap. Și, într-adevăr, așa era. Pentru nimic în lume bătrînul n-ar fi putut spune cine i-a dat acel acid, care i-a îngălbenit pielea. Și, în timp ce mașina înainta cu maximă viteză permisă spre spital, el îi trecu în revistă pe toți cei cu care fusese în contact în ultimul timp, și asupra nici unuia nu se putu opri. Atunci cine ? Cei care vorbiseră cu el nu puseseră la îndoială cuvintele lui dar... îndoiți tot sînt. Poftim în ce încurcătură a intrat el, om bătrîn, care își vedea liniștit de serviciul lui !

Medicul legist luă cunoștință de faptul că presupusul bolnav trebuie să rămînă mai departe internat și să i se continue tratamentul.

Dima îl rugă apoi să-i spună la cît timp de la ingerarea acidului picric pielea începe să se coloreze.

— Timpul de colorare este în funcție de mai mulți factori, printre care cantitatea este unul dintre cei mai importanți. Vedeți dumneavoastră, mai mult acid picric poate să ducă chiar la îmbolnăvirea efectivă a celui care a ingerat-o. De aceea, cred că cel în cauză, ca să ajungă

să sufere, într-adevăr, de icter, a luat acidul în doze mici, la intervale scurte de timp. Dar s-ar putea să se fi întîmplat și altfel.

Dima constată că nu poate să tragă nici o concluzie din cele ce i se spusese, fiind mai multe posibilități. Oricare ar fi fost cea adevărată însă, un lucru era sigur, că cineva îl drogase pe bătrîn, cu sau fără știrea acestuia. În capul lui nu putea să încolțească această idee, pentru că, fără doar și poate, el nu auzise niciodată că există pe lume și acid picric, cu atît mai mult n-ar fi știut acest efect al lui. Cineva a fost, și poate că mai este încă, în apropierea lui. Îl știe bătrînul, nu-l știe ? Asta rămînea de văzut. Va trebui ca în noaptea aceea să reia totul, să se gîndească la mai multe posibilități și la tot ceea ce se întîmplase în ultimul timp. Dar poate că înainte de orice va trebui să plece la București. Simțea că acolo va afla multe și, poate, va dezlega chiar misterul acestei afaceri. Un gînd îl rodea, și pînă cînd nu și-l lămurea, nu avea odihnă. Ar fi plecat chiar atunci, dar trebuia să ajungă în București dimineața. Lăsă totul pe a doua zi.

UN TATĂ ÎNGRIJORAT

Dima se opri în faţa unei firme discrete, care anunţa că acolo este I.C.C.R.R. O clădire veche, cu ferestre mari, spaţioase, dincolo de care zări cîteva machete lucrate la scară. Cu un instinct sigur, fără să întrebe pe nimeni, ajunse în faţa uşii pe care o tăbliţă anunţa: Contabilitatea. Intră.

— Aş vrea să vorbesc cu tovarăşul contabil Emil Mărculescu, vă rog.

În cameră erau doi bărbaţi, dintre care unul atrăgea mai întîi atenţia prin dimensiunile lui cu totul ieşite din comun. Acestuia i se adresase, ştiind că oamenii graşi sînt, de felul lor, vorbăreţi şi mai totdeauna bine dispuşi. Nu se înşelase. Grasul se întoarse bucuros spre el, făcînd să trosnească, ameninţător, scaunul pentru două persoane pe care stătea.

— Pe Emil îl căutaţi? se înveseli el, ca şi cînd cel din faţa lui ar fi făcut o glumă bună. Află dumneata că e în concediu de odihnă.

— Tot în concediu?! După cîte ştiu, trebuia să se întoarcă la serviciu de săptămîna trecută.

— Trebuia?! Da, de trebuit, trebuia, dar n-a venit încă. Se smulge greu din concedii.

— Nu înţeleg ce vreţi să spuneţi! Cred că nu este un om care să mă încurce.

— Să ştiţi că este foarte de cuvînt. Doar în concedii îşi face de cap. Mai ales că anul ăsta s-a dus pentru

prima dată la mare. Se satură mai greu. Fetițe, plajă... baie. Grasul se amuza fără nici o răutate, săltîndu-și cu grație kilogramele pîntecului. Parcă numai dumneata îl cauți? Și taică-său, dom'le, a telefonat după el. „Cum, n-a venit? zice. Dar am dat peste telefonul ocupat!" „N-a fost la birou, zic eu. Pot să jur! Că n-a fost la birou, e adevărat, că nu a venit încă acasă, asta n-am de unde să știu."

— E bine dacă la dumneavoastră poate lipsi oricine, cît timp vrea, fără să-l tragă cineva la răspundere.

— E, n-o lua și dumneata chiar așa. Emil e un băiat excepțional, conștiincios. Dar are și el o slăbiciune. Mai în fiecare an pune o scrisoare la poștă și ne trezim aici cu o cerere de concediu fără plată. Mie îmi scrie, că eu lupt pentru el! Nimeni nu mai are curajul să-l înfrunte pe director, în afară de mine, chicoti grasul. Eu am răbdare să-l las să-și verse focul. Întîi îl amenință cu desfacerea contractului de muncă, pe urmă mă ia pe mine la rost, că aici e debandadă — aiurea! nu e de loc, da' cînd e furios — și pînă la urmă zice: „Cîte zile mai vrea?" „O săptămînă", îndrăznesc eu. „Și unde e?" „În Deltă." „Bine, se aprobă, dar dacă întîrzie o zi, să nu mai vină. Doar nu-i fiecare de capul lui!" Emil vine la țanc. Și directorul e sigur de asta. Admirabil băiat, duce secția în spate. Nici un repaus. Dar îi place natura. Mai ales că anul ăsta a avut iar voie să se ducă la mare.

— De ce?

— Asta e o poveste pe care nu pot să v-o spun, deoarece nu e importantă pentru dumneata.

— Cu tatăl lui aș putea să vorbesc? S-ar putea să rezolv cu el treaba pe care o am.

— A, nu e în interes de serviciu?

— O chestiune personală.

— Păi, zi așa, dom'le! Atunci nici nu trebuia să-ți explic toate astea. Eu încercam să-l scuz. Uite numărul de telefon al bătrînului. Om foarte cumsecade și el.

Tatăl lui Emil Mărculescu te cucerea de la primele cuvinte. O figură blajină, înviorată de ochii mari, albaștri, înțelegători. Dima l-a găsit în mijlocul grădinii, săpînd la rădăcina unor tufe de trandafiri. O grădină minunată, în fiecare colțișor simțeai mîna pricepută a celui care se îngrijea de ea. Nimic nu era sădit la întîmplare.

— De mult n-am văzut o curte mai frumoasă, îi mărturisi Dima, simțind că orice altceva i-ar fi spus nu l-ar fi bucurat în aceeași măsură.

Bătrînul își plimbă încîntat privirea pe deasupra florilor, dar nu spuse nimic.

— La măsuța asta sînt sigur că jucați table, cum se înserează. E un loc ideal.

— Șah... Sînt un pasionat jucător de șah. Am înființat un adevărat club. Toți copiii din cartier vin seara aici, unde au loc dispute pasionante. Am inițiat și campionate. A fost ideea lui Emil, băiatul meu. Cu toții sîntem sub „patronajul" lui. Băiatul meu este jucător de categoria „întîia." As! făcu el mîndru. Are aici cîțiva elevi, din care speră să scoată adevărați șahiști. Dacă veneați peste o oră, găseați grădina plină de viață. Pentru că, știți ceva, domnule dragă, oricît ar fi de frumoasă grădina asta, dacă n-ar folosi la nimic, degeaba aș îngriji-o. Pe cînd așa... Eu credeam că după ce voi ieși la pensie, mă voi plictisi. Mai ales că Emil n-a vrut să-mi dăruiască un nepoțel, pe care să-l plimb

prin parc. Dar dacă vrei să nu te plictisești, găsești întotdeauna ceva de făcut.

Bătrînul, încîntat că poate vorbi despre ceea ce îl pasiona, trecea de la un subiect la altul, fără nici un îndemn.

Pe Dima îl interesau mai ales aprecierile pe care le făcea el în legătură cu Emil. Nu erau pur și simplu laude paterne, ci vorbea despre fapte care îl înfățișau pe acesta într-o anumită culoare. Va să zică Emil era un pasionat jucător de șah, care a organizat un campionat pentru copii, care pregătește niște viitori șahiști, care este apreciat ca un foarte bun funcționar, și de aceea i se tolerează această indisciplină a concediilor prelungite. Iată ceea ce atrăgea atenția la acest om. Atunci de ce să comită un gest ca acela de care îl suspecta el ? Cine să-l fi pus ? Îl șantajează cineva ?

Se gîndi apoi la bătrîn. Să fie un farsor ? I se păruse și el un om așezat, îndrăgostit de flori și de copii, care e de părere că grădina lui n-ar fi avut nici un rost dacă n-ar fi servit cuiva. Dar dacă bătrînul i-a vorbit așa ca să-l inducă în eroare, bănuind care este scopul vizitei lui ? Pentru că, totuși, Emil poate fi și el suspectat de fapte grave. Sau care o fi adevărul ?

Continuă să converseze cu bătrînul, mărturisindu-i că are o treabă oarecum urgentă cu Emil, iar un coleg i-a spus că mai este în concediu. A venit să întrebe dacă, într-adevăr, nu este acasă și cînd se va întoarce. Pe măsură ce-i vorbea bătrînul se posomora, și lui Dima nu-i scăpă acest amănunt. De ce se întrista bătrînul ?

— Tinere dragă, băiatul ăsta al meu mă ascultă în toate, numai în privința acestui concediu nu m-am putut înțelege cu el. Anul ăsta nu și nu că se duce la

mare, și n-a fost chip să-l opresc, cu toate insistențele mele.

În timp ce bătrînul vorbea, Dima căuta să lege afirmațiile lui de ceea ce știa că s-a petrecut. „Oare de ce a ținut Emil ca anul acesta să se ducă neapărat la mare? Nu cumva avea o întîlnire? Sau poate că trebuia să comită ceea ce a comis? Cu toate că ținea la tatăl lui, i-a călcat cuvîntul și a plecat la mare!"

— Îmi închipui că este un pasionat înotător.

— Da' de unde! Stă mai mult în casă și iese doar seara, sau noaptea, pe lună, cînd adie briza. Mă rog, la vîrsta lui vrei să admiri luna. Mai ales dacă nu ești singur.

„Și cei doi au stat mai toată ziua în cort. După cum a mărturisit nevasta lui Marinescu, ieșeau numai seara, la plimbare și petrecere. În Deltă s-a dovedit că nu știe să rameze, ceea ce înseamnă că este foarte posibil să nu știe nici să înoate. Și, totuși, are pasiune pentru mare."

Aceste gînduri se succedau în fracțiuni de secundă, timp în care bătrînul vorbea.

— Și de ce vă supărați atît de mult că a plecat la mare? Tot trebuia să-și petreacă undeva concediul de odihnă. Dacă lui îi place să se plimbe pe lună, la mare...

— Să se fi dus la munte. Am tras destule cu el. Pentru sănătatea lui era mai bun muntele. Aerul de acolo este altfel. Și, să vă spun drept, în momentul de față nici nu mai știu unde este și dacă n-a făcut cumva vreo prostie și se ferește de mine. Acum cîtva timp, am crezut că a sosit în București și nu vrea să mă vadă. Numai cînd face o trăsnaie se ferește de mine.

Bătrînul se apropie de urechea lui Dima și, trăgînd cu coada ochiului spre casă, de unde probabil că se ferea să nu-l audă nevasta, îi mărturisi:

— Mă tem să nu fi adus pe cineva de pe-acolo... Mă înțelegi ce vreau să zic? A mai venit o dată cu o fată din concediu și, una, două, că se însoară. I-am arătat eu lui! Mă gîndesc că și acuma se ferește de mine.

— Ce vă face să credeți că a greșit iar? Deocamdată e la mare și nu știți în ce condiții se va întoarce. Sau v-a scris vreo scrisoare în care își pregătește terenul?

— Nu mi-a scris nimic. Nici nu știu dacă o mai fi la mare.

„Ce vrea să spună bătrînul? deveni Dima și mai atent. De ce nu e la mare? Unde să fie?"

— De ce vă îndoiți?

— Să vedeți ce s-a întîmplat. Acum vreo cîteva zile, tot așa, ca să mă conving că nu e în București, mă scol cu noaptea-n cap și mă duc să-i telefonez. Dimineața îl găsesc mai ușor, cînd se scoală să plece la serviciu. Peste zi, greu îl prind acasă, iar cînd e, scoate telefonul din furcă, și pot să sun toată ziua. Acasă e mai mult cînd doarme și nu vrea să fie deranjat.

Bătrînul povestea ca și cînd toate astea le-ar fi auzit de undeva, nu i s-ar fi întîmplat chiar lui. Privindu-l, Dima avu iar senzația că se află în fața unui om sincer, copilăros, care îi povestea totul cu o ușoară nuanță de ironie binevoitoare la adresa fiului său, pe care evident că îl iubea foarte mult.

— Dar nu vrei să intri în casă? Ești un tînăr tare simpatic. Hai, intră puțin la noi.

Dima era convins că îl aprecia mai mult pentru calitatea mare de a asculta totul, fără să întrerupă cu întrebări plictisitoare.

— Aş prefera să rămînem tot aici, în grădină. E foarte plăcut şi probabil mult mai răcoare decît în casă.

— Da... cred şi eu ! E foarte frumos ! De acum trebuie să înceapă să sosească şi copiii. Stăm aici şi, cînd se înapoiază nevastă-mea din spatele casei, unde am grădina de zarzavat, ne dă şi cîte o dulceaţă cu apă de la gheaţă. Ce spuneam ?

— Ceva despre un telefon de acum cîteva zile, cînd aţi vrut să verificaţi dacă fiul dumneavoastră...

— A, da ! Şi, mă duc să-i telefonez. Cînd, ti, ti, ti, ti... Ce crezi ? Ocupat ! Ha, va să zică aşa, feciorul meu, eşti acasă şi pe la mine nu dai ! Aştept puţin, fac iar numărul. Cînd, ce crezi ? ţîr, ţîr, ţîr, ţîr !... Degeaba. Nu răspunde nimeni. N-a mai vrut să ridice.

— Poate că aţi greşit numărul.

— Să fi greşit ? ! Pînă la urmă a trebuit să cred asta, dar să ştii că nu mi s-a mai întîmplat niciodată aşa ceva. Să greşesc tocmai în dimineaţa aceea ?

— Poate că între timp a ieşit din casă. Cînd vorbea la telefon era pe picior de ducă.

— Ce să iasă ! Am dat destul de repede al doilea telefon. Ar fi auzit de la uşă. Nu pleca el atît de devreme. Şi unde să plece cu noaptea-n cap, că l-am căutat la serviciu şi mi-au spus că nu s-a prezentat. Atît de dimineaţă nu pleca decît la birou.

Bătrînul povestea fără să bănuiască ce importanţă deosebită acorda tînărul fiecărui cuvînt rostit.

— Dar de ce nu vă duceţi să vedeţi care este adevărul ?

Bătrînul făcu un gest din care reieşea că, totuşi, nu se face să încerce să se convingă în acest fel.

— Şi dacă nu e singur ? explică el. O să-i fie ruşine. Dacă voia să mă vadă, ştia unde să mă găsească. N-a venit... n-a vrut. Îl iau eu la întrebări, cînd şi-o aminti de mine, n-ai dumneata nici o grijă. Nu de alta, dar mi-e frică de sănătatea lui.

— E suferind ?

— Acum nu mai suferă de nimica, dar e cam debil. Dar asta e altceva...

Bătrînul ocoli răspunsul, şi Dima nu insistă.

— Dragă Cati, avem un musafir, vino să ţi-l prezint. Un coleg de birou de-al lui Emil.

Dima nu-i spusese nimic în legătură cu identitatea lui, dar dacă bătrînul îi găsise una, o acceptă.

Mama lui Emil nu era mai puţin simpatică decît tatăl acestuia. Amîndoi erau nişte oameni pe care îi priveai cu plăcere. În vîrstă, liniştiţi, mulţumiţi de preocupările lor de fiecare zi. Îmbătrîniseră frumos. Cel puţin aşa părea.

Din nou Dima era frămîntat de această nepotrivire dintre familie şi fiu. De ce a făcut acele fapte băiatul lor ? Mai bine zis... el le-a făcut ?

Era mai mult decît mulţumit că venise să facă această vizită, care îi deschisese perspective nebănuite în cercetare. Fără să ştie, bătrînul îi furnizase două amănunte esenţiale, care veneau să sprijine un anumit punct de vedere. Peste cîteva minute urma să mai verifice încă ceva şi apoi putea să spună că cercetările au intrat în faza finală. Nu rămînea decît să mai zăbovească un timp, foarte scurt, la Bucureşti, pentru a strînge toate probele necesare. Dacă el gîndea bine ceea ce gîndea...

Ar fi plecat în clipa aceea de la bătrîni, dar ei i-au arătat atîta bunăvoinţă, încît n-a putut să refuze şi a

servit o dulceață pregătită chiar de gospodină. Apoi se aruncă glonț într-o mașină și se îndreptă spre cel mai puțin așteptat loc: casa cunoscutului muzician Octav Nedelcu.

În timp ce Dima îi arăta motivul pentru care îl deranjează, profesorul tamburina scoarțele unui volum pe care îl ținea pe genunchi. Mărunțel, fire nervoasă, cînd își ridica cioculețul să-l privească atent, cînd își lăsa capul pe spate și închidea ochii. Se concentra asupra celor spuse de interlocutorul său.

Îl primi fără protocol, într-un halat de casă din atlaz albastru, încheiat cu un cordon lung, din același material. Părul lung, bărbuța căruntă, lavaliera îi dădeau un aer deosebit, interesant. Profesorul, cu toate că trecuse de mult de șaizeci de ani, nu-și arăta vîrsta. Faima de mare muzicolog și-o cîștigase prin cîteva studii de specialitate, care fuseseră apreciate în mod deosebit și peste hotare. Dima era sigur că nimeni altcineva nu-l putea lămuri mai bine în chestiunea care îl interesa decît cel din fața lui.

— Dumnevoastră — spuse Dima în încheiere — cred că ne puteți spune cîte ceva despre acest cîntec.

Profesorul rămase în continuare pe gînduri, cu privirea pe jumătate închisă.

— Mda! zise el, într-un tîrziu. E interesant ce-mi propui dumneata. Aș vrea însă, dacă poți, desigur, să-mi fredonezi cuvintele pe care mi le-ai spus.

La orice se așteptase Dima, numai la această propunere, nu. Îi venea să rîdă. În viața lui nu cîntase de două ori. Melodiile preferate le fluiera. Își aducea aminte că, în liceu, timp de opt ani, la fiecare încercare de a-l coopta în corul școlii, i se spunea: „Ești în schimbare de voce!" Opt ani schimbare! Știa că e un

fel elegant de a-i spune cuiva că e lipsit cu totul de orice calități vocale. Ceea ce recunoștea și el. Și iată că întîmplarea îl punea în situația de a cînta în fața unui mare profesor!

Acesta îl simți că ezită.

— Vrei să te acompaniez? îl întrebă, îndreptîndu-se spre pian. Vino, te rog, mai aproape.

— Îmi pare rău că trebuie să vă dezamăgesc — începu Dima să se scuze — dar nu știu să cînt bine.

— Bine? Cine ți-a cerut așa ceva? Mormăie și dumneata melodia, s-o prind. Dacă găsesc partitura, îmi voi da mai ușor seama dacă este aceea pe care o cauți.

— Înțeleg, dar... cum să vă spun, mă tem că n-am să reușesc. Vedeți dumneavoastră, eu sînt în schimbare de voce, apelă el la cunoscuta formulă.

Drept răspuns, profesorul izbucni în rîs.

— Înțeleg rezerva dumitale, dar să știi că eu nu-ți cer să dai un recital. Mai ales că ești... în schimbare de voce.

„La urma urmei — își spuse — important este ca mormăiala mea să-i folosească!"

— Do, mi, sol, do — do, sol, mi, do! cîntă profesorul, acompaniindu-se. Începeți, vă rog!

Dima știa melodia, o avea în cap, dar era sigur că nu va putea s-o cînte. După cîteva opriri și reluări, profesorul o prinse, totuși, și o execută la pian.

— Cam așa?

— Chiar așa.

— Ai văzut că n-a fost greu?

— Pentru dumneavoastră. Vă rog să nu-mi cereți să fiu sincer în ceea ce mă privește.

Pe profesor îl amuzase copios scena care se petrecuse.

— Cum voi fi în situaţia să vă pot da un rezultat, vă telefonez.

— Acesta este numărul la care puteţi telefona. Spuneţi cine sînteţi şi lăsaţi-mi vorbă cînd doriţi să mă vedeţi.

Ajuns în stradă, Dima îşi umflă pieptul, răsuflînd ca după o treabă extrem de grea.

Nu avea însă timp suficient să se amuze şi el de păţania trecută. Trebuia să fie, cît mai curînd, în altă parte.

Cînd stătuse de vorbă cu tatăl lui Emil, tot timpul se întrebase de ce boală o fi suferit băiatul, dacă bătrînul era atît de îngrijorat că a plecat la mare. Ar fi putut suferi de inimă, desigur, dar la vîrsta lui e mai puţin probabil. De obicei, numai un bolnav de plămîni este oprit să meargă la mare. Mai mult ! O boală de inimă n-o ascunzi, pe cînd bătrînul s-a ferit să spună de ce suferă băiatul lui. Dacă a avut un accident pulmonar, Emil n-a avut voie să meargă mulţi ani la mare, iar anul acesta n-a mai rezistat. N-a mai rezistat sau a „trebuit" să se ducă ? Iată ce ar fi vrut să ştie.

Se îndreptă într-acolo unde spera să-şi lămurească această problemă : spre dispensarul T.B.C. Ca să piardă cît mai puţin timp, s-a adresat directorului, arătîndu-i legitimaţia şi rugîndu-l să pună pe cineva să caute fişa bolnavului cu numele Mărculescu Emil.

Cam nedumerit, directorul a cerut fişa.

Nu aşteptară prea mult şi sora se înapoie cu ceea ce i se ceruse, explicînd :

— Bolnavul nu mai are o fişă activă, fiind de acum stabilizat şi scos din controlul nostru. Aceasta este fişa lui.

— Las-o la mine, te rog.

Dima citi diagnosticul și constată că nu este ceea ce căuta el. Îi explică directorului ce voia să realizeze prin această vizită :

— Vă rog să-mi spuneți dacă bolnavul a avut cîndva și o astfel de fișă la dumneavoastră. Mai precis, dacă există aici o radiografie, sau un alt material din care dumneavoastră să vă dați foarte precis seama de starea pulmonară a acestui om. Apoi mă interesează dacă felul cum se prezintă el acum îi permitea să plece în concediu la mare, sau ar fi fost mai indicat să se îndrepte spre munte.

— Cred că există la noi și o radiografie, care ar putea să ne arate exact imaginea pulmonară.

— Așa ceva mă interesează în mod deosebit și pe mine. S-ar putea să am această radiografie ?

Directorul, din ce în ce mai nedumerit, trimise sora să caute radiografia, pe care aceasta o aduse peste cîteva minute.

Profesional, directorul privi clișeul în zare, și Dima nu scăpă ocazia să-l întrebe :

— A fost grav ?

— După cum se vede aici, nu a avut o formă prea gravă. Se vede un proces vechi, fibronodular, stabilizat.

— Deci poate pleca la mare fără nici o teamă.

— Desigur. Numai că trebuie să fie prudent și să se ferească de excese. Dacă m-ar fi întrebat, desigur, i-aș fi recomandat să-și petreacă timpul de odihnă la munte. În principiu marea nu este recomandată unui om care a avut o afecțiune pulmonară...

— Vă mulțumesc foarte mult!

Luă radiografia și plecă mulțumit. Se duse drept la laboratorul de expertize, unde rămase aproape o jumătate de oră. Cînd ieși de acolo, arăta așa cum îl știau colegii în momentele hotărîtoare ale unei probleme.

Prima dispoziție pe care o dădu fu aceea de a se supraveghea imediat casa în care locuia Emil.

TIM EVADEAZĂ

Tim privea insistent doi tineri care se întîlniseră pe trotuarul de vizavi de blocul în care era el. Păreau că nu se văzuseră de mult timp, după explozia de bucurie din clipa întîlnirii. Iată, trecuse de acum mai bine de o jumătate de oră și ei vorbeau la fel de aprins. Nimic nu ar fi putut să dea de bănuit că pe cei doi îi interesa și altceva decît persoana celuilalt și, totuși, lui Tim îi atrăseseră atenția. Nu pentru că ar fi observat ceva nefiresc în comportarea lor, ci pentru că lui trebuia să i se pară totul suspect. Dacă se interesa cineva de persoana lui sau de apartamentul în care locuia?

Privea din spatele perdelei, iar la fereastră storurile erau pe jumătate lăsate. În cameră fiind mai puțină lumină decît afară, nu era văzut. „Ei, fir-ar să fie! își spuse cu ciudă. Tocmai acum cînd reușisem să fac legătura!" Rămăsese să mai folosească această casă pînă cînd „M-3" avea să-l adăpostească undeva. Și acesta îi aranjase o locuință în care se putea muta peste două zile. Dar, iată, liniștea îi era tulburată de prezența celor doi tineri care stăteau de vorbă la intrarea blocului.

Trecu în bucătărie și privi jos, să vadă dacă nu este cineva în fața intrării de serviciu...

Un măturător își făcea de lucru în dreptul blocului vecin. Își șimți tîmplele zvîcnind. Ceva îi spunea că nu este totul în regulă, dar îi era imposibil să verifice

această impresie. Nu putea decît să aştepte şi să observe tot ce se va mai întîmpla.

Reveni în cameră şi privi pe trotuarul vecin. Cei doi tineri păreau că, în sfîrşit, s-au hotărît să se despartă. Ea îi arătă un bloc vecin şi porni într-acolo. Din gesturile lor reieşea că fata se duce pînă acasă, sau la o prietenă, dar va reveni curînd. Urma ca el s-o aştepte în acel loc. Ceea ce se şi întîmplă...

Tim îl văzu pe tînăr plimbîndu-se apoi prin faţa blocului în care dispăruse fata, privind mereu în sus, ca şi cînd ar fi aşteptat ca ea să apară la o fereastră oarecare. „Să fie, într-adevăr, doi prieteni ?"

Reveni în bucătărie şi-l văzu pe măturător luîndu-şi masa. Muşca dintr-un codru de pîine şi mesteca rar şi absent. Tim îşi spuse că chiar dacă nu este nimic, tot nu poate să riste să mai rămînă acolo.

Dar cum să iasă din bloc, şi încă avînd la el materiale compromiţătoare ? Să le distrugă ? Ar fi făcut-o, dar numai după oarecare certitudine a pericolului.

Se plimba agitat de la un capăt la celălalt al camerei, căutînd o rezolvare a situaţiei în care se găsea. Din cînd în cînd privea pe fereastră să se convingă că cei doi mai sînt acolo... Inima îi tresări pentru o clipă cînd o văzu pe fată ieşind din bloc şi plecînd împreună cu tînărul care o aştepta... Nu cumva a fost, într-adevăr, o întîlnire care nu-l privea pe el ?

Mai observă însă ceva şi anume că cei doi se apropiară de o bicicletă rezemată de un pom, căreia pînă atunci nu-i dăduse nici o importanţă. Tînărul se urcă pe şa, fata se săltă şi ea pe cadrul bicicletei şi, rîzînd şi privind strengăreşte în urmă, să nu fie văzuţi de un miliţian, porniră. Numai după cîţiva metri însă, lanţul bicicletei scăpă, tînărul fiind nevoit să sară jos. El con-

sultă lanțul și... se apucă să-l repare. Erau chiar în fața blocului de la fereastra căruia îi privea Tim. Fata se lăsă păgubașă, plecă după ce își luă la revedere.

Tim trăia sentimente contradictorii : cînd i se părea că este în pericol, cînd se simțea în siguranță...

În spatele blocului, măturătorul își mînca mai departe bucata lui de pîine cu brînză. „Sînt în pericol ! își spuse ca o concluzie la tot ceea ce văzuse. Trebuie să mă consider suspectat. Și atunci ? !"

Își aprinse nervos o țigară și, după ce trase cu sete cîteva fumuri, parcă o idee se înfiripă în mintea lui, dîndu-i speranțe.

Ieși din cameră în vestiar și privi pe ochiul de control, dacă nu este cineva în fața ușii, apoi rămase acolo, așteptînd. Trecu mai bine de o jumătate de oră pînă cînd auzi răsucindu-se cheia în ușa apartamentului vecin. Cineva venea acasă. Tim bănui că este fata de serviciu. Ținea de mînă un băiețel de trei, patru ani. Deschise și el repede ușa. Fata, cunoscîndu-l, probabil, pe locatarul din apartamentul vecin, se uită să vadă cine iese. Tim i se adresă :

— Domnișoară, dacă ești atît de drăguță, aș vrea să te rog ceva.

Fata îl privi nedumerită și curioasă, fără să-i răspundă. Tim continuă :

— Sînt un prieten al vecinului dumneavoastră de apartament.

— Îl cunosc pe domnul Emil.

— Mi-am închipuit și de aceea vreau să vă rog ceva. Am constatat că telefonul lui s-a defectat și aș dori să vorbesc neapărat cu cineva. Îmi permiteți să telefonez de la dumneavoastră ?

— Sigur că da. Nu sînt acasă decît eu şi băiatul. Domnul şi doamna sînt la serviciu.

— Îţi mulţumesc.

Închise cu grijă uşa apartamentului şi intră în cel vecin, pe uşa căruia era scris numărul 10. Fata, împreună cu băieţelul, trecu în bucătărie, nu ascultă ce vorbea vecinul la telefon. Poate că fusese educată să nu asculte cînd ceilalţi vorbesc.

Tim consultă cartea de telefon.

— Alo ? Getaxul ? Tovarăşe dragă, am nevoie de un furgonet. Se poate ? Vreţi să verificaţi ? Notaţi-vă numărul meu.

Spuse numărul aparatului de la care vorbea, apoi închise. Peste cîteva secunde, telefonul făcu apelul.

— Da, eu sînt. Va să zică un furgonet şi doi oameni. Dumneavoastră aveţi staţia în piaţă. Rugaţi-l, vă rog, pe şofer să ia şi doi oameni. Vă mulţumesc foarte mult. Într-o jumătate de oră, da ?

Îi dictă dispecerului staţiei adresa, subliniind numărul apartamentului :

— Apartamentul 10, vă rog. Aşa, daţi-i un bilet. Va să zică apartamentul 10.

Mulţumi fetei pentru bunăvoinţa de a-i fi permis să folosească telefonul şi adăugă :

— Vreau să te mai rog ceva. Aştept un răspuns la telefon şi te-aş ruga pe dumneata să nu pleci de acasă pînă cînd nu-l primesc. Are să sune un tovarăş Iliescu, şi te rog să vii să mă chemi. Eu sînt alături.

În timp ce vorbea, scoase din buzunar portofelul şi lăsă pe masă o bancnotă de zece lei.

— După aceea, cînd cobori, cumpără-ţi o prăjitură.

Fata îi promise că nu va pleca de acasă.

Înapoiat în apartamentul lui, Tim se grăbi să golească un cufăr destul de încăpător, în care se păstrează, de obicei, hainele la naftalină. Acum, vara, era plin cu îmbrăcămintea groasă, de iarnă, pe care o scoase și o înghesui în șifonier. Cu o furculiță căreia îi rupse trei dinți, lăsîndu-i numai unul, găuri capacul și legă de el o bucată de sîrmă nu prea mare. Privi apoi, nerăbdător, pe fereastră. Tînărul își repara mai departe bicicleta... Se grăbi să-și termine treaba.

Prinse apoi de capac două scîndurele — pe care și le procură desfăcînd două perii de ghete — astfel încît, în clipa în care îl închideai, cufărul părea bătut în cuie.

Doar ce terminase această treabă că în fața blocului opri furgonetul comandat și doi oamnei coborîră din el. Peste puțin ei ajunseră la etaj și se opriră în fața ușii apartamentului 10. Cînd să apese butonul soneriei, se deschise ușa apartamentului 12 și cineva li se adresă:

— Ați și sosit? Dumneavoastră sînteți cu furgonetul, nu e așa?

— Da... Ni s-a spus să venim la apartamentul 10.

— N-a înțeles bine dispecerul. Aici, la mine. Eu am cerut un furgonet și doi oameni. Am de transportat un cufăr.

Oamenii intrară în casă și Tim le arătă cufărul despre care era vorba. Cînd cei doi voiră să-l ridice, le spuse:

— Lăsați-l o clipă! Haideți în bucătărie să luați un pahar de lichior, între timp poate se îndură și nevastămea să vină acasă. Ar trebui să meargă cu dumneavoastră, dar nu știu unde a plecat.

În bucătărie erau pregătite trei pahare pline cu băutură și gazda îi îndemnă să le golească. Le turnă imediat al doilea pahar.

— Să știți că ceasul marchează, se referi unul dintre cei doi la mașina care aștepta.

— Păi ce să fac, domnule, ce să fac ?! sări proprietarul cufărului, ca ars. Dumneata reușești să te înțelegi vreodată cu nevasta ? Acum a fost aici !

Izbucnirea lui îi făcu pe cei doi să se privească amuzați. Cine știe ce fel de femeie o fi și nevastă-sa, dacă îl lasă acasă și pleacă fără să spună soțului unde este.

— Am să vă rog să nu-l răsturnați, li se adresă gazda, ciocnind paharul.

— Se poate ! sări cel mai în vîrstă. Cum stă, așa îl ducem.

— Poftim ! Poftim situație ! se plimba furios clientul. Și eu trebuia să fiu de mult plecat. Mă gîndesc că ar fi mai bine să vă duceți dumneavoastră cu el. Te-ai supăra dumneata, dacă mi-ai arăta buletinul ? se adresă celui mai în vîrstă.

În prima clipă omul fu gata să se supere, dar bunăvoința de pînă atunci a gazdei îi înfrînse prima pornire. Îi dădu buletinul, iar el își notă numele.

— Îl duceți la adresa asta. O să vedeți o curte mare și o casă retrasă mult în interior. Întrebați de doamna Geta... Poftim ce vi se cuvine dumneavoastră și cît trebuie să dați șoferului. Ce rămîne... mai beți o sticlă.

Cît timp s-au cinstit, tînărul care își repara bicicleta s-a apropiat de șoferul „getaxului", ținînd o roată în mînă. Desigur, voia să-i ceară ajutorul pentru a-și repara camera spartă.

— Nu ai un petic și pentru mine ? M-a lăsat în drum.

— Nu lucrez cu soluție, și peticul cald nu merge la dumneata.

— Fir-ar să fie de ghinion! Dar ce-i, tot se mută domnul Ionescu?

— Știu eu cine m-a chemat?

— Locuiește în apartamentul 4.

— Pe mine m-a chemat la 10.

— Aha! Credeam că pleacă domnul Ionescu. Noroc!

Își văzu mai departe de treabă. De fapt, pe el îl interesa dacă mașina are vreo legătură cu apartamentul 12.

Tim știa că acuma sosise momentul culminant al acțiunii lui... O chemă pe fata de serviciu din apartamentul vecin și-i spuse:

— Ai fost atît de cumsecade cu mine încît îndrăznesc să te mai rog ceva. Sînt în bucătărie doi oameni, care trebuie să ducă undeva acest cufăr. Pentru că eu nu mai pot aștepta, trebuie să plec în clipa asta de acasă, spune-le dumneata să ia cufărul și lasă siguranța la valle, în urma lor. Știu că Emil are toată încrederea în dumneata.

— Cum să n-aibă, că mi-a lăsat de multe ori cheia să-i fac ordine, cît timp era dumnealui la serviciu.

— Știam toate astea. Atunci spune-le dumneata că pot să plece.

Cum trecu fata spre bucătărie, el luă o servietă, o aruncă în cufăr, apoi... se băgă chiar el înăuntru. Din sîrma pe care o trecuse prin gaura făcută cu vîrful furculiței făcu un belciug, pe care îl legă pe dinăuntru de un cui al închizătorii. Interiorul cufărului nu era luminat decît de lumina care pătrundea prin cele cîteva găuri de aerisire din capete.

Două minute mai tîrziu oamenii apărură însoțiți de vecina de apartament. Ei trecură o chingă pe sub cufăr și-l purtară pe sus. Fata închise ușa în urma lor.

Încet, încet, ajunseră la furgonet.

— Dă-i drumul la adresa asta, îi înmînă vîrstnicul foaia de hîrtie șoferului.

Cincisprezece minute mai tîrziu, mașina opri în fața casei cu numărul indicat. Apăru o femeie încă tînără.

— V-am adus cufărul, coniță.

Ea îi privi ciudat, dar imediat păru că știe despre ce este vorba.

— A... cufărul ?

— Din strada Mehedinților 321.

La auzul numelui străzii, femeia deveni deodată foarte amabilă.

— Sigur că da. Vă așteptam. Duceți-l în casă.

Cufărul fu dus chiar în camera Getei și oamenii plecară încîntați, deoarece mai primiră un bacșiș bun și de aici. Cînd, după ce i-a condus, Geta s-a înapoiat în cameră, nerăbdătoare să vadă ce este în cufăr, a fost gata să dea un chiot, văzîndu-l pe Tim stînd pe scaun și așteptînd-o.

— Ce-i cu tine aici ? Cum ai venit ?

— Întocmai cum a ajuns Cleopatra la Caesar, în cufăr.

— De ce a fost nevoie de acest mijloc ?

— Mi s-a părut că locuința mea este supravegheată. Poate că nu este și doar mi s-a părut. Din prudență, am șters-o cît mai repede.

— Înseamnă că vi s-a luat urma, se îngrozi ea.

— Mie nu cred, deoarece n-am apărut încă nicăieri. Mă tem să nu se fi întîmplat ceva la Constanța.

— Şi de ce ai venit aici ? îl întrebă cu teamă neascunsă. Vrei să mă bagi şi pe mine ?

— Nu aveam unde să mă duc în altă parte. „M-3" mi-a promis adăpost, dar peste o zi sau două. Pînă atunci...

Geta îşi frîngea degetele, neputincioasă, deoarece îşi dădea seama că altă rezolvare, într-adevăr, nu exista. Trebuia să-l adăpostească două zile, oricît de neplăcut şi periculos ar fi fost.

Se pare că există şi o obişnuinţă a pericolului. Trăind mereu în mijlocul unor situaţii primejdioase, reuşeşti să te înveţi cu ele şi stăpînirea de sine este perfectă. Geta ştiuse odinioară să-şi strunească nervii, dar, de ani de zile de cînd „nu mai lucrase", pierduse acest antrenament. Iată, acum îşi trăda prin gesturi emoţia de care era cuprinsă.

— Te previn că la mine este foarte periculos să rămîi mai mult timp. Dacă fratele meu te descoperă, nu mă îndoiesc nici o clipă că te va denunţa.

— Ţi-e frică de el ?!

— Da. Cît despre tata...

Geta ezită. Nici ea n-ar fi putut spune cum ar fi reacţionat el, dacă l-ar fi văzut. Vlad îl cunoştea pe Tim şi ştia unele lucruri despre el. Mai întîi şi mai întîi ştia că fugise din ţară, şi dacă l-ar fi găsit ascuns, cu siguranţă că ar fi înţeles ce caută.

— Iar domnul Arghirescu ? insistă Tim, simţind nehotărîrea ei în a aprecia reacţia tatălui.

— Despre tata nu ştiu ce să spun. După cum îl cunosc, niciodată nu s-ar angaja într-un joc ca ăsta. De altfel, dacă ar fi ştiut că am „lucrat" în timpul războiului, ar fi fost nemîngîiat. Ar fi mai bine să nu vă întîlniţi, dar ghinionul este că tocmai acum au sosit în Bucureşti şi vor rămîne definitiv. I-a chemat insistent

fratele meu. Ai avut, totuşi, şansa să vii la o oră cînd ei nu sînt acasă. Tata îşi serbează al şaizeci şi cincilea an de viaţă şi au plecat după cumpărături. Vom avea invitaţi şi, ceea ce este mai neplăcut, casa va fi dereticată de la un capăt la celălalt. Unde să te ascund?

— În camera ta...

— Nu eşti genul meu, ca să te ţin acolo, îl ironiză, trădîndu-şi nervozitatea. Cum să stai în camera mea cînd mama intră acolo din cinci în cinci minute? Există în pod o cămăruţă de serviciu în care şi-a îngrămădit tata hîrţoagele, cînd a plecat în provincie. Ai să te delectezi parcurgîndu-i manuscrisele. E şi un pat, pe care, dacă-l scuturi puţin, ai să poţi dormi. Hai să vezi despre ce este vorba.

Tîmi o urmă. Urcară scara de serviciu, ajunseră în pod şi se opriră în faţa unei uşi. Cînd intrară, el se trezi într-o cămăruţă de cîţiva metri pătraţi, pe pereţii căreia erau montate rafturi, folosite odinioară pentru borcane şi cutii de conserve, acum însă erau pline de mape cu manuscrise, şpalturi, foi dactilografiate.

— Tata e convins că aceste hîrţoage vor interesa, cîndva, Academia. Dacă te plictiseşti, citeşte cartea asta. Mi se pare cea mai izbutită, îi arătă ea un dosar pe care era scris titlul: „Visul". A avut succes la vremea ei. De rest voi avea eu grijă. Acum te las, pentru că s-ar putea să sosească, din clipă în clipă, tata şi mama.

Coborî şi prima ei grijă fu aceea de a tîrî cufărul în beci şi a-l ascunde cît mai bine.

Urcă scara împleticindu-se. Din cauza emoţiei, obosise mai mult decît s-ar fi cuvenit pentru treaba făcută...

COLIVIA ESTE GOALĂ

Lui Dima i se păru că supravegherea casei lui Emil nu este suficientă, cu atît mai mult cu cît el voia să aibă cît mai repede răspunsul la o anumită întrebare. Se hotărî să pătrundă în casă. Cei care supravegheau apartamentul 12, și care observau atenți orice bărbat care intra și ieșea din bloc, nu sesizaseră nimic deosebit. Se părea că, în lipsa locatarului, în apartament domnea liniștea.

Cu toate astea, chiar a doua zi, bătrînul pensionar, tatăl lui Emil, se trezi iar cu Dima la poartă. Cînd l-a zărit, l-a întîmpinat bucuros că poate să-i arate ceea ce el numea „școala de șah".

— Ați uitat ceva? l-a întrebat, zîmbindu-i cu toată fața. Uitați-vă, au venit cîțiva dintre copiii mei.

— „Școala" dumneavoastră n-a luat vacanță?

Pe bătrîn îl încîntară aceste cuvinte.

— „Școala" mea — spuse el — funcționează tocmai în timpul cînd cealaltă este închisă.

Privi mulțumit în jur, apoi se apropie de urechea lui Dima, cu aerul conspirativ, copilăresc, și adăugă:

— Decît să spargă geamurile în cartier! Dar ce s-a întîmplat de ați revenit?

— Aș vrea să stau de vorbă cu dumneavoastră, dar să fim numai noi. Avem de vorbit ceva important. Puteți să-i lăsați singuri cîteva minute? arătă spre copii.

— Desigur. Sînt un exemplu de cumințenie. Să mergem în casă. Acolo nu ne deranjează nimeni.

Îl pofti pe Dima să se așeze pe un scaun și așteptă privindu-l întrebător.

— Este vorba despre un dosar de care avem neapărată nevoie la birou. Se face un inventar, și unele acte sînt la Emil. Cu ajutorul dumneavoastră am vrea să-l căpătăm.

— Și acest dosar nu trebuia să fie la el?

Bătrînul întrebase alarmat, dar Dima se grăbi să-l liniștească:

— Dimpotrivă, trebuia să stea la el, dar s-au cam încurcat treburile din cauză că și-a prelungit concediul de odihnă.

— I-am spus eu că nu e bine ce face! izbucni bătrînul, mîhnit că fiul lui este în neregulă.

— V-aș propune să mergeți dumneavoastră cu mine pînă la el. Dosarul trebuie să fie undeva, la îndemînă, poate chiar pe masă. Aveți o cheie?

— Da, dar nu m-am folosit niciodată de ea. Știți... odată, cînd el era de serviciu, într-o dimineață, am fost la el și... hm... nu era camera singură. Emil era logodit...

— De data asta nu poate să mai fie așa, pentru că el nu este în București.

— Dar nu v-am spus că... În sfîrșit, sunați dumneavoastră, poate că vă răspunde.

Bătrînul se învoi și plecară spre locuința lui Emil. Tatăl era pe gînduri. Poate că se gîndea la dosarul de care aveau nevoie cei de la serviciu, poate la posibilitatea de a nu găsi camera goală. Pentru Dima bătrînul era unul dintre acei oameni care trec prin viață fără nici o încurcătură, care își fac cinstit slujba și nimeni nu-l întreabă nici „ce mai faci?" De aceea,

nu-i convenea că băiatul lui provoacă astfel de neregului, pe care trebuia să le soluționeze el. Tocmai el, atît de nepriceput în astfel de probleme.

Mașina opri în fața blocului, Dima recunoscu lucrătorul miliției, care se plimba prin fața casei ca un om fără treabă. Îl privi întrebător pe bătrîn.

— Apartamentul 12, îl informă el, pășind pe scări.

În fața ușii întîlniră un tînăr care tocmai își ridicase degetul de pe butonul soneriei.

— Pe cine căutați dumneavoastră? i se adresă bătrînul.

— Pe tovarășul Emil Mărculescu.

— E plecat din București. Puteți să-mi comunicați mie, dacă aveți ceva pentru el. Sînt tatăl lui.

— Foarte bine. Se pare că tocmai intrați. Vreau să stăm de vorbă cîteva minute.

Dima luă cheia și descuie el ușa, făcîndu-i semn bătrînului că face asta ca să se convingă mai întîi că nu este nimeni înăuntru. Bătrînul nu și-a dat seama că tînărul găsit în fața ușii s-a plasat astfel încît el a rămas în dreptul peretelui, aproape pe scări, în spatele lor.

Dima deschise precaut ușa, apoi o închise iar, spunîndu-i, șoptit, bătrînului:

— Stați, vă rog, pe scară. Să nu fie cineva străin înăuntru...

Bătrînul rămase lipit de perete, deodată înfricoșat de ceea ce i s-a spus.

Dima făcu apoi un pas în vestiar, își scoase pistolul și se apropie de a doua ușă, stînd în dreptul toculuí. Tînărul întîlnit la ușă rămase tot afară, cam în dreptul zidului, privind încordat înăuntru. Mîna lui dreaptă era în buzunarul pantalonului.

Dima ciocăni în uşă şi aşteptă în zadar, nimic nu se mişcă în cameră. Apăsă brusc clanţa şi împinse uşa, el rămînînd pe loc.

— E cineva aici? întrebă, cu glas normal. Dacă e cineva înăuntru, să vorbească! Ceru a doua oară, mai imperativ, dar nimic nu se clinti.

Dima se lăsă deodată în genunchi şi privi pe lîngă tocul uşii, în camera de alături. Dacă era un agresor, s-ar fi aşteptat să-l vadă, apărînd la înălţimea unui om, iar pînă să-şi îndrepte, eventual, arma în jos, el ar fi parat.

Nu era nimeni.

Dima intră în cameră şi puse mîna stînga pe clanţa uşii care dădea probabil spre baie. Dintr-o aruncătură de ochi se asigură că nu exista nici un loc în care să se poată ascunde cineva. În bucătărie nu era, de asemenea, nimeni.

Tînărul de la uşă intră şi el în cameră şi se duse drept la şifonier, căruia îi deschise uşile cu precauţie.

Bătrînul, asistînd la felul ciudat în care au pătruns în casă cei doi vizitatori, a înţeles că treburile sînt mai complicate decît îl lăsaseră pe el să înţeleagă.

— Ce s-a întîmplat?

Cînd îl văzu cum stătea în pragul uşii, privind speriat în jur, Dima se înduioşă. Acest om cumsecade poate că va trăi în curînd cea mai mare dramă din viaţă. Privirea lui îngrijorată cerea să i se spună adevărul. Dar care era acest adevăr?

— Explicaţi-mi, vă rog, ce s-a întîmplat aici? Mi-aţi spus că veniţi după un dosar şi...

Dima se hotărî să-i mărturisească adevărul şi începu prin a-i spune cine este. Bătrînul făcu ochii mari. Însemna că s-a petrecut ceva grav.

— V-am adus aici, pentru că am vrut să mă conving că nu locuiește nimeni în acest apartament. Nu v-am mărturisit din prima clipă adevăratul scop al vizitei, deoarece nu am vrut să vă îngrijorez.

— Și — întrebă bătrînul cu teamă — a fost cineva aici ?

Drept răspuns Dima își plimbă privirea prin cameră. După ce inspectă în acest fel lucrurile și obiectele, răspunse :

— Nu știu. Va trebui să vedem.

Cercetară cu atenție camera, dar se părea că nimic nu dovedea prezența de curînd a cuiva în acest loc.

Dima trecu în bucătărie și găsi pe masă pahărelele și sticla de lichior. Oare cine băuse ? Fiecare dintre ele aveau amprente clare, ușor de citit. Le arătă cu privirea tînărului care îl însoțea și-i spuse :

— Să fie cercetate. Mă interesează să aflu în timpul cel mai scurt dacă au fost folosite de curînd sau cu mai multe zile în urmă.

Tînărul îl privi oarecum nedumerit și Dima îl întrebă :

— Vrei să știi cum ar putea să afle ?

— Mărturisesc că da.

— Cîte grade are lichiorul ?

— Scrie pe sticlă : 40°.

— E simplu, deci. Alcoolul se evaporă mai repede decît siropul. Dacă lichiorul din paharul acesta golit pe jumătate are 40 , s-a băut cu el chiar azi, dacă va avea 30°, ieri sau alaltăieri, iar dacă va avea 20°, ceva mai de mult. Nu poți pune un diagnostic precis, dar cu oarecare aproximație afli ceea ce te interesează. Vreau un răspuns urgent.

Tînărul luă paharele cu mare atenție și ieși din bucătărie. În ușă se întîlni cu bătrînul, care tocmai intra.

— Aici a fost cineva ! Sînt sigur.

— Ce vă face să credeți ?

— A luat cuțărul. Cineva care a luat cuțărul. Veniți și vedeți unde a fost.

I-a arătat locul, mai prăfuit, în care fusese cuțărul.

— Aici avea Emil un cuțăr cam atît de mare, în care își ținea hainele de iarnă.

— Poate că a plecat cu el.

— Nu este adevărat ! Doar l-am condus la gară. A plecat numai cu o valiză, nu prea mare. Lui nu-i place să călătorească dacă are bagaj mult.

Noua descoperire ridica în mintea lui al doilea mare semn de întrebare. Primul fusese ridicat de cele trei pahare. Dacă se va constata că au fost de curînd golite, cine au fost cei trei ? Se aștepta să găsească aici un om, sau semnele care să dovedească existența lui. Iată, avea dovada că au fost trei. Atunci cîți complici sînt ?

Situația îi apăruse, dintr-o dată, mult mai alambicată. Și iată, acum constata dispariția unui cuțăr. La ce l-au folosit ? Ce au pus înăuntru ? Și dacă au pus, unde au transportat acel ceva ?

Bătrînul îl privea, așteptînd să-l audă dînd o explicație faptului remarcat de el. Curiozitatea lui era legitimă, dar Dima ce putea să-i spună ? Mai știa că nu este numai curios, ci și îngrijorat. Poate mai mult îngrijorat. Doar toate astea se petrecuseră în casa băiatului lui.

Ca un răspuns la aceste gînduri, bătrînul îl întrebă, cu glas tremurat :

— Dar spuneți-mi, vă rog, ce s-a întîmplat ? Unde este fiul meu ? Nu înțeleg nimic.

— Nici eu nu pot să vă spun prea multe, în momentul de față. În curînd însă vom lămuri întreaga poveste și veți înțelege și dumneavoastră ce s-a întîmplat.

— Dar în casa fiului meu a intrat un răufăcător.

— Într-adevăr, cred că a fost aici un răufăcător.

— A intrat în casa fiului meu fără permisiunea lui. Vă rog să-l căutați pe fiul meu și să-i spuneți imediat ce s-a întîmplat.

— Vom anunța să fie căutat...

Pe Dima îl impresionă zbuciumul acestui bătrîn. Își imagina viața lui tihnită, plină de bucurii mici, mulțumit de fiul lui serios și ascultător, care îi făcea, din cînd în cînd mici trăsnăi. Pentru el, fiul lui era cel mai bun, cel mai iubitor, cel mai cuminte copil... Și iată că durerea avea să intre în casa acestor bătrîni, tulburîndu-le traiul. Poate că după această lovitură grădina se va ofili neîngrijită, copiii din cartier îl vor ocoli pe bătrînul mereu cu lacrimi în ochi. „Școala de șah" își va închide pentru totdeauna porțile...

Simțind că aici nu mai are ce face, bătrînul își exprimă dorința de a pleca acasă. Deodată îmbătrînit, se urcă în mașina care aștepta în fața blocului. Dima îi promise că îl va ține la curent cu tot ce se va mai întîmpla.

În clipa în care mașina care îl ducea pe bătrîn se îndepărta, o alta opri în fața aceluiași bloc. Aducea răspunsul laboratorului: lichiorul probabil că fusese turnat în pahare cu foarte puțin timp mai înainte. „Va să zică, numai cu puțin timp mai înainte de a sosi eu, trei oameni au ciocnit paharele în acest apartament. Poate și-au spus la revedere, deoarece au luat apoi

cufărul și au plecat, gîndi cu necaz. Iar eu am găsit colivia goală."

Se plimbă mult timp pe gînduri, din cameră în bucătărie și de acolo înapoi. Privirea parcă îi căuta ceva. Ar fi dorit să mai găsească o dovadă a existenței acelui cineva în camera asta.

Săltă, cu un gest mecanic, capacul cutiei de gunoi și privirea îi fu atrasă de un cocoloș de hîrtie. Îl ridică și constată că era plin de grăsime. Fusese probabil întins pe masă, apoi aruncat. Căută data și făcu o constatare deosebit de prețioasă.

— Va să zică dumneata ai fost acela care ai ținut atît de mult ca Marinescu să nu ajungă la far, murmură el.

Ziarul purta data zilei cînd în Deltă se întîmplase tentativa de omor.

— După ce ți-ai îndeplinit „misiunea", ai venit repede în bîrlog. Ce păcat că nu am sosit cu puțin mai înainte.

Dima se așeză într-un fotoliu din colțul camerei și medită la tot ceea ce se întîmplase. Într-un tîrziu spuse unui lucrător care tocmai sosise sus :

— Să fie întrebați toți cei care au supravegheat casa dacă pot să spună ceva în legătură cu un cufăr. E foarte important să aflu cît mai repede acest răspuns.

Peste o jumătate de oră i s-a spus :

— Chiar astăzi un furgonet a transportat la o adresă necunoscută un cufăr, dar de la apartamentul 10.

Dima a sărit în sus de parcă deodată fotoliul s-ar fi încins sub el.

— Cum ? ! Astăzi ? !

S-a dus glonț la ușa apartamentului 10, unde i-a deschis chiar fata-n casă.

— A luat cineva astăzi un cufăr de la dumneavoastră ? a întrebat-o direct.

— Nu de la noi. De la domnu' Emil. Prietenu' dumnealui a venit şi a telefonat de la noi după maşină, că telefonu' dumnealor nu mai merge...

Şi i-a povestit lui Dima toată întîmplarea cu acel cufăr. Urma să caute acul în carul cu fîn.

ANIVERSAREA

De cînd veniseră la București, Tuți și Vlad Arghirescu trăiau clipe neașteptat de fericite. Întîlnirea cu orașul, cu prietenii, felul cum se purta Doru cu ei, toate făcuseră să regrete timpul petrecut departe de casă. Doru era un adevărat fiu îndatoritor, dorind din inimă să le facă plăcută ședereа aici. Urmau să plece, peste puțin timp să-și aducă lucrurile. Exuberanța băiatului nu era umbrită decît de ironiile Getei, care ar fi vrut să-i vadă pe părinți plecați cît mai curînd în provincie. Printr-o înțelegere tacită însă, toți trei treceau peste răutățile ei, ținînd la buna dispoziție creată. Geta începuse să se simtă singură în mijlocul lor. Doru însă era înduioșat de bucuria pe care o citea în ochii părinților. Singura care îi ținea isonul Getei era bunica, mama lui Tuți Arghirescu. Cu toată vîrsta ei înaintată — se apropia de optzeci de ani — nu scăpa nici o ocazie în care putea aminti anii din timpul cît avusese editura, lăsînd mereu să se înțeleagă că datorită ei și fostului soț Vlad ajunsese un scriitor cunoscut.

Iată că sosi și seara petrecerii. Vlad Arghirescu plecase de acasă pe ascuns, să cumpere un buchet de flori pentru soția sa, iar ea se refugiase în bucătărie, unde îi pregătea o surpriză.

Furișîndu-se ca un adolescent, el intră în hol, ținînd buchetul de „nu mă uita" ascuns sub ziar. Se înserase și se temuse că sosiseră primii musafiri înaintea lui, dar nu

găsi pe nimeni dintre cei invitați. Tocmai se pregătea să aranjeze floricelele într-o vază, cînd Tuți Arghirescu intră, surprinzîndu-l :

— A, v-am prins, maestre ! îl amenință ea. E ora opt și jumătate și dumneavoastră abia acum vă înapoiați acasă.

— Dar ce înseamnă asta ? se prefăcu supărat. Și astăzi trebuie să dau explicații ca un adolescent fugit la întîlnire ? Cer ca în ziua în care actele pretind că aniversez al... al cincizeci și cincilea an de viață...

— Vai, ce emoționat ești ! își împreună ea mîinile, minunîndu-se. Ai uitat chiar și ce spun actele.

— Ssst ! Te rog ! Să nu audă cineva. Și apoi, dacă vrei un argument care să te convingă, îți amintesc că toți cei care vor fi aici peste o jumătate de oră știu că soția mea este mai tînără decît mine cu zece ani... Ei, cîți ani împlinesc astăzi ?

— Patruzeci, dragul meu, ce mai întrebi ?

— Abia acum meriți acest buchet.

— Al treizeci și doilea, șopti Tuți, emoționată. N-ai uitat niciodată... Numai tu nu te schimbi.

— Fiecare familie, ca și fiecare popor, are tradițiile ei.

— Mă obligi să-ți ofer și eu tot acum darul meu. Așteaptă puțin.

Fugi de lîngă el, iar cînd se reîntoarse avea în mînă o carte foarte frumos legată în piele albastră.

— Poftim !

Vlad o cercetă curios și făcu ochii mari, surprins :

— „Patima"... Unde ai mai găsit acest exemplar ? Sînt atîția ani de cînd nu am văzut cartea asta. Zilele trecute mi-am amintit ce succes a avut și aș fi recitit-o.

— Bebe mi-a procurat-o. Așa pretinde, dar cred că o avea în biblioteca lui.

— Îți mulțumesc, Tuți! Sînt foarte bucuros! Oare cînd a apărut? Nu-mi amintesc precis anul.

— Ai uitat într-adevăr? În treizeci. A fost prima ta carte de mare succes. Eu am considerat-o întotdeauna darul tău de nuntă. Bebe a dat atunci tonul. El a scris cele mai entuziaste cronici...

Ochii lui Tuți se umeziseră iar. Vorbea cu melancolie și resemnare:

— Ah, Doamne! Parcă a fost ieri, dar eram atît de tineri... Te văd dînd autografe... Simt și acum forfota din jurul tău. Seara — îți amintești? — luam maldărul de ziare și decupam cronicile... Asta era misiunea mea. Erai atît de căutat, iar eu caraghios de geloasă pe toate puștancle care te asaltau. Oare s-au întîmplat toate astea? N-a fost întotdeauna această liniște în jurul nostru?... Pe urmă...

— Tuți dragă! Astăzi nu ne gîndim la nimic neplăcut. Apoi, pentru a schimba discuția: Mi-ai amintit adineauri de ceva extraordinar. Dosarul în care decupai tot ce apărea în legătură cu cărțile mele. Am să-l caut chiar astă-seară, să-l arătăm invitaților... Ar fi ca un fel de carte de vizită a mea. Cu atît mai mult, cu cît vin și invitați care nu mă cunosc. Mă refer la prietenul lui Doru.

Rămaseră în mijlocul holului privind cartea frumos legată. Așa i-a găsit Geta.

— Pun prinsoare, tată, că mama ți-a amintit vremea cînd toate ziarele scriau despre dumneata.

— Geta! Nu continua și astăzi! îi ceru Tuți, mîhnită că nu pierdea prilejul să-și afișeze cinismul de paradă.

De cînd reveniseră în București, constatase că nu-și mai recunoaște fiica.

— Bine, astăzi voi fi cea mai cuminte fetiță. Beau ceva tare și am să fiu bine dispusă, dacă așa cere împrejurarea.

— Ești din ce în ce mai greu de înțeles. Și nu știu ce s-a putut întîmpla cu tine în tot acest timp. Te silești să semeni cu Teddy.

— Nu știu de ce vă supără atît de mult clarviziunea lui. În fiecare zi o sută de motive ne dovedesc că are dreptate. Dorința fericirii este o boală cronică la oameni.

— Și astea sînt tot cuvintele lui ! Vlad, spune-i ceva !

— Nu, tată ! Astăzi, nu. Doar e ziua ta. Îmi dai voie să te sărut ?

Vlad nu-i răspunse. Trăsăturile feței i se înăspriseră, iar privirea-i gravă o ocolea. Geta se apropie, totuși, de el și-l sărută.

— Îți închipui că nu-ți ofer nici un cadou, îi spuse, abia voalîndu-și ironia. Cadourile sînt o prejudecată ca oricare alta... și cum eu sînt împotriva tuturor prejudecăților... Dar să revenim. Îți doresc mulți ani, tată.

— Mulțumesc.

Răspunsul fu astfel dat, încît Geta nu putu să nu remarce :

— Pe mine mă pedepsești și cînd îmi mulțumești.

— Cu tine se poate discuta din ce în ce mai puțin.

— Chiar de loc ! Dar să nu spulberăm și astăzi buna dispoziție. Trebuie să vină și Doru. El o să împrăștie atmosfera pesimistă... Mamă, îmi dai vreo misiune de îndeplinit ?

— Te rog să ștergi paharele de pe tava aceea. Sînt nefolosite de atîta timp.

Geta se apucă de treabă. Gesturile ei erau însă mecanice, gîndurile îi zburaseră în altă parte. Tuți Arghirescu se apucă și ea să frece tacîmurile de argint, oxidate. Vlad se așeză într-un fotoliu și se cufundă în lectura cărții pe care i-o oferise Tuți. Așa i-a găsit Doru. Și, într-adevăr, în clipa în care intra în cameră, atmosfera grea și stînjenitoare fu împrăștiată.

— Sărut mîna, mamă! strigă din prag. Tată, dumitale îți doresc o mie de ani de viață!

Se repezi și-l îmbrățișă. Tatăl simți toată dragostea acestui gest.

— Te sărut și pe tine, Geta! Tot bine dispusă?

— Trebuia să vii tu, ca să înviorezi puțin atmosfera. Nu de alta, dar să ne găsească invitații fericiți.

— Dacă ai fi atît de rea cum vrei să pari... De vină sîntem noi, care te-am luat în serios, ba chiar te-am răsfățat, cultivîndu-ți această poză.

— Decît să te hazardezi în aprecieri, mai bine spune ceva... optimist. Vorbește despre... mă rog, nu găsesc ce, dar...

— E atît de greu să-mi dai un subiect optimist?

— Tie? Nu. Dacă nu pot să-ți ofer pe loc un subiect „frumos", este din cauza mea. Eu nu pot să-l concep. Tu poți să fii „optimist" și în fața unui incendiu. Privești flăcările și vorbești despre blocul-turn care se va înălța pe același loc.

Din pachetul pe care îl avea sub braț, Doru scoase la iveală un volum frumos cartonat în coperți roșii.

— Mi se pare că astăzi îmi refac biblioteca personală. „Studentul", citi el titlul gravat pe copertă.

— Eram sigură! interveni iar Geta. Aș fi putut să jur că e vorba de cartea asta.

— Geta, nu ți se poate ascunde nimic.

— Dar voi ați răscolit toate anticariatele! Îți mulțumesc, Dorule! Prima mea carte...

— La care eu țin cel mai mult. Am recitit-o zilele astea și rămîn la aceeași părere dintotdeauna.

Primul musafir puse capăt discuției. Tuți Arghirescu se grăbi să-i iasă în întîmpinare.

Sosise Vișan, un cunoscut de demult al lui Vlad, cam de aceeași vîrstă cu el. Era un tip pe care dintotdeauna societatea lor îl acceptase pentru pitorescul și glumele lui. Gata oricînd să facă o constatare hazlie, înveselea imediat pe cei din jurul lui. În trecut făcuse multe învîrteli, reușise să ajungă la o oarecare situație materială, dar era privit ca un semidoct, deși avusese odinioară chiar o gazetă proprie. Era un bărbat pe fața căruia citeai de la prima vedere însăși concepția lui despre viață: obrajii mari, roșii de sănătate, ochii micșorați de pungile de grăsime de sub ei, nasul mic, parcă lipit întîmplător între pomeții proeminenți. Purta pălăria puțin pe spate și de aceea ar fi putut ușor părea chefliu. Pentru că nu era prea înalt, pentru că în față abdomenul i se bombase ca o minge, pentru că purta melon și ținea atîrnat de braț un baston, i se părea că seamănă cu Churchill, și ca să sublinieze această apropiere se obișnuise să fumeze și trabuc.

Cum dădu cu ochii de Vlad, se repezi și-l îmbrățișă, mult mai puternic decît te-ai fi putut aștepta de la un om ca el.

— Îți doresc încă pe atîția! Și tot n-ar fi de ajuns! Felicitările mele!

Se îndepărtă cu un pas și-l privi cu ochi cercetător. Păru mulțumit și se adresă lui Tuți Arghirescu:

— Îl vezi? Demonstrativ, astăzi arată mai bine ca oricînd. Vrea să ne pună în încurcătură, să nu mai știm

cîți a împlinit... Dragă Vlad, ți-am adus un cadou pe care de mult voiam să ți-l ofer. Păcat că de atîția ani nu ne-am mai strîns într-o împrejurare ca asta.

— S-a împlinit o sumă rotundă.

— Da! Frumoasă vîrstă. De acum... filozofie. Vîrsta filozofiei! Iată, ți-am adus o lulea pe care am cumpărat-o cîndva la Monte-Carlo. Iat-o!

— O... dar e o minune!

Într-adevăr, luleaua era un adevărat obiect de artă, lucrată în fildeș și lemn de trandafir.

— Lucru vechi, de valoare, nu merită să-l păstrez eu. Este un obiect care trebuie să aparțină unui gînditor, iar eu nu sînt, după cum știți, un gînditor.

— Nu te mai răsfăța, îl dojeni blînd Tuți Arghirescu. Parcă noi nu știm că toate femeile îți spuneau „filozoful".

Nu i-a fost dat să trăiască pînă la capăt plăcerea acelui compliment, pentru că în cameră intrase, pe nesimțite, bătrîna doamnă Vioreanu, care îl întrebă cu oarecare repros:

— Tot bine dispus, domnule Vișan?

— A, sărut mîna, stimată doamnă. După cum mă știți. Eu nu oftez niciodată.

— Lasă că-ți vine rîndul, îl provocă ea, brutal.

— Nu cred, doamnă! Fericirea ne-o facem noi. Asta ar trebui s-o știe oricine. Multe nenorociri am ocoli dacă fiecare om ar fi convins de acest adevăr. Buna dispoziție, iată secretul vieții, decretă el profesoral. Depinde cum s-a păstrat individul. Totul este în funcție de zestrea ancestrală, protoplasmă și altele! Eu...

— După ce ai să vinzi tot ce ai, să vezi cum ți se schimbă și zestrea ancestrală, și protoplasma, îi tăie iar

vorba bătrîna Vioreanu, făcîndu-l pe Doru să izbucnească într-un rîs mai zgomotos decît s-ar fi cuvenit.

Lui Vişan rîsul lui Doru îi atrase atenţia mai mult decît răutăţile doamnei Vioreanu, şi de aceea i se adresă grav :

— Nu ride, domnule inginer ! Dumneavoastră ridicaţi acoperişuri şi nu vedeţi nimic dincolo de abacele de rezistenţa materialelor.

— Sînteţi prea aspru. Să ştiţi că mă interesează şi pe mine reţeta dumneavoastră de fericire. Vă invidiez chiar pentru veşnica bună dispoziţie pe care o aveţi.

— Niciodată, domnule, nu mă vei vedea decît aşa. Nici chiar cînd mă necăjeşti dumneata nu mă supăr. Fu, unde mă duc, înviorez atmosfera.

— Şi care e reţeta cu care schimbaţi starea sufletească a prietenilor ?

— Pentru fericire n-avem nevoie de reţetă, ci de credinţă, dragul meu. Să crezi în fericire ! Dacă fericirea e în sufletele noastre, de ce mai plîngem ?

— Ia mai terminaţi ! îi apostrofă doamna Vioreanu. Lasă-l în pace ! se adresă ea lui Vişan. N-ai s-o scoţi niciodată la capăt cu el.

— Mă ştii că sînt într-o veşnică dispută filozofică cu aceşti constructori de case.

— Nu te mai supăra din cauza lui !

— De ce să mă supăr ? se grăbi iar Vişan să facă filozofie „de doi bani", cum spunea Doru. Supărarea scurtează enorm viaţa. Strică echilibrurile ! Indiferenţa, ataraxia, iată ce recomand ! Nimic să nu ne tulbure. Dacă ai o mie de lei, sau o sută, este tot una, cînd ai credinţa că fericirea e în inima ta !

Între timp Vlad aprinsese luleaua căpătată în dar şi se apropie de ei să fie văzut cum fumează. Tutunul din pipă era tare, îl făcu să tuşească.

— Ei bine, Vlad, să știi că te prinde, se entuziasmă Vișan. Tu ești cel mai reușit din toată gașca noastră de odinioară !

Nevasta generalului Viscolescu și colonelul Plătăreanu sosiră odată. Se întîlniră în poartă. Generăleasa nu avea de loc aerul că vine să-l sărbătorească pe Vlad, și primele ei cuvinte lămuriră masca tragică pe care o purta :

— Vin tocmai de la cimitir, se adresă ea bătrînei doamne Vioreanu. L-am înmormîntat pe Grig !

Începu să se smiorcăie cu nasul în batistă, ca și cînd ar fi plîns, dar nici o lacrimă nu se ivi în ochii ei. Mai mult se tînguia.

Vișan se apropie, răutăcios, de urechea lui Doru și-i șopti :

— Nu vrea să spună, dar a fost amantul ei. He, he ! făcu el. A fost poveste mare de tot... Numai generalul nu știa nimic.

— A avut un amant ?! întrebă naiv Doru, privind-o pe stafidita generăleasă.

Vișan pricepu motivul mirării lui :

— Voi, ăștia tinerii, credeți că babele astea au fost întotdeauna așa !

— Nu numai de asta mă mir, dar după cîte am auzit, toată ziua nu vorbește decît despre sfinți și nu-și petrece timpul decît la biserică...

— S-a dus și el ! făcu bătrîna generăleasă, ca un ecou.

— Unde nu este durere, nici întristare, nici suspin, ci viață fără de moarte ! cîntă nazal Vișan, înfuriind-o dintr-o dată.

— Tu de ce n-ai fost, mă, la înmormîntare ? îl luă ea la rost. Erai prieten cu el !

— De unde prieten ? M a plictisit destul cît a trăit, poate o să mă plictisească iar, cînd m-oi duce. Nu te su-

pără, generăleaso, zău ! Morții nu-s genul meu. El țeapăn, eu cu gîndul la femei.

— Ptiu, mascara ! Nu te mai saturi !

Colonelul rămăsese la ușă, așteptînd să termine generăleasa cu tînguitul, apoi se adresă lui Vlad, ca să schimbe și cursul convorbirii :

— Dragul meu, noi, militarii, nu ne prea pricepem la cuvinte ! Voi jonglați toată ziua cu ele... Îți doresc multă sănătate ! Știu eu de ce... Pentru cei de vîrsta noastră nici o altă urare nu este mai de preț.

— Ai dreptate, colonele, se grăbi bătrîna Vioreanu să aprobe cuvintele lui, aruncîndu-i în același timp ochiade caraghioase, care o prinseseră, probabil, odinioară.

— Ia uite la ea ce gratii ! făcu Vișan, adresîndu-se tot lui Doru. A păstrat pasiunea pentru militari. Dacă ai ști ce femeie a fost în zilele ei ! Am cunoscut-o la Nissa. O plimbare cu generăleasa costa o avere. Al dracului știa să comande !

În sfîrșit, generăleasa își aminti că ar fi cazul să-l felicite pe Vlad :

— Îți doresc mai departe liniștea pe care o ai... Nevasta e lîngă tine, copiii la fel. Ce fac eu cu generalul, care nu se mai poate da jos din pat...

— A mîncat carne multă. La bătrînețe tragem consecințele, ne anchilozăm. Grăsimea trebuie dizolvată cu alcool. De aceea, eu...

— Tocmai dumneata vorbești de excesele de mîncare ?

Cel care întrebase era Teddy, prietenul Getei. Intrase neobservat, iar acum se apropia de grupul lor, care se afla în mijlocul salonului, pășind ca pe scenă. Era un bărbat frumos și se vedea cît de colo că știe ce impresie

lasă asupra celor din jur. Tîmplele cărunte subliniau tenul măsliniu, atrăgînd totodată atenția asupra expresiei tinere, deși trecuse de patruzeci de ani. Ochii i se arcuiau ușor în sus, la tîmple, dîndu-i o notă orientală întregii figuri. Gesturile îi erau leneșe, dar sigure, încetineala lor fiind voită, ca și mersul ușor legănat.

Vișan îl primi cu o explozie de bucurie :

— Bine că ai venit, domnule ! Voi avea cu cine discuta anumite probleme ! spuse el, fără să se sinchisească de fel că i-a jignit pe toți ceilalți cu care stătuse pînă atunci de vorbă. Cu dumneata vorbesc mai altfel, deși m-ai atacat din primele cuvinte.

— Dacă ai abordat un subiect atît de delicat pentru dumneata : mîncarea !

— De ce ? Eu sînt conștient că e o fericire să fii modest la masă. Dar nu pot. Simfonia limbii ! Tot ce mă ispitește gastronomic mănînc.

— Mă enervez cînd vorbești dumneata despre mîncare, spuse Teddy brutal, zîmbind superior. N-am întîlnit niciodată un om care să vorbească cu atîta plăcere despre mîncare.

— Spune-le tinerilor cum ai mîncat șaptezeci și patru de mititei la o singură masă, îl invită colonelul, atîțîndu-l să povestească o întîmplare cunoscută de toți, de altfel.

— A fost un concurs tare de tot ! Dar ce să mai povestesc în fața copiilor ăstora, care nu știu decît să înalțe case.

Peste cîteva clipe „societatea" se diviză în trei grupuri. Teddy și Geta se retraseră în sufragerie, pe o canapea. Vișan, împreună cu doamna Vioreanu și colonelul Plătăreanu rămaseră în jurul unei măsuțe, în hol, iar generăleasa o sechestră pe Tuți Arghirescu și-i povesti

în amănunt procesiunea înmormîntării lui Grig, ultimul lucru pe care ar fi vrut aceasta să-l asculte.

Cu Vlad se petrecuse un fapt cu totul neașteptat chiar pentru el. De unde se așteptase ca această zi să fie cu totul deosebită — își reîntîlnea prietenii, avea să le anunțe rămînerea în capitală, era cel sărbătorit — constatase că toți cei sosiți reușiseră să-i înșele așteptările. Anii care îi despărțiseră operaseră schimbări mari în fiecare dintre ei. La început crezuse că nemulțumirea lui venea de acolo că erau cu toții mai bătrîni, dar avea din ce în ce mai categoric convingerea că nu acesta era motivul. Nu erau atît bătrîni, cît desueți. Era neașteptat de neinteresant tot ce spuneau, toate amintirile la care se refereau, nimic deosebit parcă nu se petrecuse în viața acestor oameni. Vișan mîncase toată viața, ajungînd chiar la oarecare foame din această pricină, odinioară fiind invitat în cele mai simandicoase saloane — avusese relații cu înalți demnitari și chiar cu conducători de partide politice — remarcîndu-se de fiecare dată prin bonomie și apetit. Generăleasa fusese o pasăre călătoare, emigrînd în fiecare an spre țări calde, iar colonelul părea să-și fi accentuat firea aspră și fără haz. „Dar de ce îi privesc așa ? se întrebă. Nu cumva mi-am însușit punctul de vedere al lui Doru, disprețul lui ?" Doru niciodată nu-l privise cu simpatie pe nici unul. Vlad primise chiar cu oarecare răceală ironiile lui Doru față de aceștia, în sufletul lui bănuindu-l că-l pune și pe el în același „colet". Cu timpul însă se convinsese că Doru avea tot respectul pentru el, îl considera un om care tinsese întotdeauna să creeze ceva deosebit și-l stima pentru această aspirație nobilă.

Iată că pe Vlad îl plictiseau și chiar îl nemulțumeau invitații în mijlocul cărora se simțise bine odinioară.

Cînd fu anunțat Bebe Stelian, îl primi ca pe omul de la care aștepta schimbarea dispoziției lui din acea seară. Bebe, un filfizon tomnatic, fusese odinioară criticul care descoperise talentul lui Vlad. El fusese acela care „trăsese semnalul de alarmă — cum singur spunea — anunțînd un nou condei al scrisului românesc. De fapt, era omul de încredere al editoruluî Vioreanu și împreună puseseră la cale „lansarea" lui Vlad Arghirescu. De această complicitate, Arghirescu, fire naivă și încrezător în talentul său, nu aflase însă niciodată.

Pentru acest eveniment Bebe își pusese, ca odinioară, lavaliera la gît și își scosese din garderob costumul reiat.

— Să ne trăiești, maestre ! făcu el afectat, apropiindu-se de Vlad cu brațele deschise. Să trăiești să pui vîrf piramidei de granit pe care ai înălțat-o în zeci de ani de strădanie. Sînt pur și simplu emoționat ! Nu pot să mă gîndesc că eu sînt acela care, cu zeci de ani în urmă, am atras atenția asupra talentului care se ridica.

Bucuria cu care Vlad venise să-l întîmpine se topi ca o bucată de gheață aruncată pe o plită înroșită. Bebe era un fanfaron. Oare așa să-i fi apreciat întotdeauna opera ? Gîndul ăsta i se strecură perfid, simțindu-l ca pe o vietate rece, alergîndu-i de colo colo, sub cămașă.

Pe Tuți Arghirescu însă cuvintele lui o vrajiră, ca odinioară.

— Chiar astăzi am vorbit despre cronicile tale ! îi mărturisi fericită.

— Ce entuziasm ! A fost o bombă. Nu vreau să exagerez, dar cronicile acelea — vă amintiți că au fost o serie — parcă mi le dicta cineva la ureche. Am fost inspirat, pur și simplu inspirat ! Opera lui mă fecundase și pe mine.

— Ai rămas cel mai entuziast cronicar al lui Vlad. Astăzi nu se mai ocupă nimeni de el, se întristă Tuți.

— O operă adevărată nu poate fi înmormîntată, după cum nisipurile pustiului n-au acoperit piramidele. Toți prietenii mei admiră demnitatea cu care Vlad așteaptă consacrarea timpului, încheie Bebe grandilocvent.

— Domnule Bebe, aș fi fost fericit dacă tata ar fi întîmpinat timpul, decît să-l aștepte.

— E, poftim ! sări doamna Vioreanu. Acuma e oul mai deștept ca găina. Nu-l mai luați atîta în serios și treceți dincolo, la masă !

— Mamă ! interveni Tuți Arghirescu. Numai cîteva minute, să sosească și ultimii invitați.

— Toți cei pe care i-am așteptat sînt de față. Poftiți în sufragerie !

Demonstrativ, o luă pe generăleasă de braț și trecu în camera vecină, despărțită printr-un glasvand de hol.

— Îi trece repede, nu vă impacientați. E așa nervoasă cît timp e flămîndă, după primii dumicați se face blîndă ca un miel, spuse Doru, zîmbind.

— Domnule Doru, ai o limbă rea, încît mă sperii chiar și pe mine, se entuziasmă Vișan. Extraordinar ! Bem, mîncăm, petrecem și ne disprețuim. Societatea asta este de o complexitate uimitoare, am zis eu.

— Domnule Vișan ! veni autoritară apostrofa doamnei Vioreanu. Tocmai dumneata ? Vreau ca atunci cînd vor sosi tinerii să ne găsească la masă, se referi ea la Dan, prietenul lui Doru, și Sanda, fata care avea să producă surpriza serii. Demonstrativ vreau să ne găsească la masă, accentuă gazda furioasă. Dacă vor înțelege, bineînțeles.

— Imposibil, mamaie, e prea subtil gestul !

Toți invitații își luară locurile la masă. Colonelul Plătăreanu făcu în așa fel, încît se așeză lîngă Mimi, căreia îi acordă o atenție deosebită. Amîndoi erau în imediata apropiere a sărbătoritului, așa că acesta auzea fără voia lui discuția celor doi, care îl înfurie pur și simplu. Colonelul era la vîrsta cînd putea fi mai prudent, iar Mimi i se păru de o vulgaritate înfiorătoare. Știa că Mimi este prietena în tovărășia căreia Geta își petrecea mai tot timpul, ceea ce îi spori iritarea.

Convorbirea dintre Plătăreanu și Mimi fu întreruptă de Doru, care anunță cu voce tare venirea ultimilor invitați.

— Au sosit !

Spre surprinderea lui, Sanda și Dan erau însoțiți de un necunoscut. Bănui că din cauza lui au întîrziat.

Dan explică în clipa în care făcu prezentările :

— Dorule, l-am invitat la rîndul meu pe Victor, care tocmai a sosit din provincie. N-am vrut să-l las singur acasă, pradă plictiselii. E vărul meu, despre care s-ar putea să nu-ți fi vorbit, dar de vină nu sînt eu, ci el, care n-a făcut pînă acum nimic deosebit ca să-mi dea prilejul să mă laud.

— Am bănuit că trebuie să se fi întîmplat ceva dacă ați întîrziat atîta.

— Nu trebuie să arunci asupra lui această vină. El a fost primul care s-a îmbrăcat. Caută în altă parte vinovatul, făcu el privind-o semnificativ pe Sanda.

— Și acum mîncăm bătaie ? întrebă cu ușor răsfăț copilăresc Sanda.

— Mai ales de la băboiul din capul mesei, care răspunde la numele de „doamna Vioreanu" și care este, de fapt, bunica mea.

— Bunica ta ? sări ea înveselită.

— Mai precis... este mama mamei mele.

— Păi, atunci e bunica ta.

— Cam așa ar veni. Dar să știi că e departe de imaginea despre bunici pe care ți-ai făcut-o tu din cărțile de citire.

— Răutăciosule ! Și cu ea ești la fel de rău !

Vlad s-a grăbit să-i întîmpine dîndu-i lui Doru prilejul să-i spună Sandei :

— Acum poți să te emoționezi de-a binelea, pentru că ești în fața tatei.

— Într-adevăr, sînt foarte emoționată, recunoscu deschis Sanda, cîștigînd de la primele cuvinte simpatia lui Vlad.

— De vină este Doru, care probabil că m-a descris într-un anume fel ; cei care mă cunosc după ce mai întîi le-a vorbit el se așteaptă să vadă un om cam morocănos, plin de importanță...

Dan îl felicită pe Vlad, prezentîndu-i-l în același timp și pe vărul lui, apoi se îndreptară cu toții spre sufragerie.

Vișan i-a întîmpinat cu paharul în mînă :

— Petrecerea nu poate să înceapă decît cu un singur cîntec, decretă el, și dădu tonul, cu o voce nici groasă, nici subțire, dar care răsuna în gușă, ca la oamenii grași. „Mulți ani trăiască !" Unu, doi, trei !

Cu toții luară parte cu voioșie la corul înfiripat. Cel mai tare se auzea tot Vișan. Doru căută și el în grabă o placă și dădu drumul picupului.

— Cavalerii să invite ! strigă Doru.

— Ramona ! O melodie care mă tulbură, mărturisi Vișan, ascultînd cu ochii pe jumătate închiși. Ție, cîte femei nu mi-au sucit capul ascultînd-o ! Ar trebui s-o urăsc, dar... cine poate ?

— Apăi tu, craiule ! făcu generăleasa cu reproș, spulberînd vraja melodiei. Îmi aduc aminte de Nissa. Nu exista o frumusețe căreia să nu-i trimeată bilețele.

— Mi-au plăcut, recunoscu Vișan, punîndu-și mîinile pe piept și aplecîndu-se smerit. Mi-au plăcut întotdeauna femeile cu ochi melancolici, de madonă îndurerată, marturisi, de data asta privindu-i pe cei din jur ca și cînd ar fi așteptat aprobarea lor. Chipul lor parcă te spiritualizează.

— Ai fost în Orient, domnule Vișan ? îl întrebă Bebe Stelian.

— Unde n-am fost ? Unde n-am alergat după ele !... Ne, de cînd visez o frumusețe orientală ! Pînă atunci mă mulțumesc cu o madona rustica.

— Asta înseamnă că trăiește cu fosta lui slujnică, îi informă, răutăcios, Teddy pe Dan și pe vărul acestuia.

Pentru că nu l-a auzit, Vișan a continuat să-și expună „teoria" asupra femeilor

— Toată viața mi-am petrecut-o umblînd pe urmele lor !... Eu idolatrizez femeia. Le-am cîntat și în versuri pătimașe. Am avut o gazetă în provincie. N-are importanță cum se chema. În paginile ei am publicat numai perle de literatură... Să vă recit o capodoperă pe care am scris-o la patruzeci de ani : „Femeilor pierdute !" Am avut un succes colosal cu ea.

„Cîntați, femeilor pierdute !
Dați chiote de veselie,
Și-n urmă, fiecare vie,
Cu patimă să vă sărute."

Generăleasa și doamna Vioreanu aplaudară, iar Vișan le mulțumi plecîndu-se pînă la pămînt.

— Nu mai știu bărbații să fie fermecători ! oftă generăleasa.

— Astăzi nu le mai duci pe femei cu astfel de versuri, doamnă general, o necăji Doru.

Chiar înainte de sfîrșitul mesei, Doru o invită la dans pe Sanda.

Dan, vecin de masă cu Mimi, prietena Getei, o invită și el la dans.

— Nu te refuz, dar aș prefera să stăm de vorbă, pînă ne aduce cafeaua.

Dan, vărul lui și Mimi se așezară în hol, pe o canapea de colț. Vărul lui Dan, deși tînăr, părea un bărbat tăcut, gata să-i asculte, îndatoritor, pe ceilalți.

— Pentru că vreau să-ți fiu pe plac, am să te întreb ce mai construiești, îi spuse Mimi lui Dan, aprinzîndu-și o țigară. Toți prietenii lui Doru sînt „oameni activi", după propria lui mărturisire.

— Înalț un bloc de șase etaje în Ferentari, îi răspunse el, ușor surprins de felul cum îi vorbea. Dumneavoastră ce faceți ?

— E imprudent să pui o astfel de întrebare unei femei. Dar, pentru că ești indiscret, îți spun. Nu fac nimic. Sînt în așteptare.

— Ce așteptare ?

— Un protector care să-și dea seama că am picioare lungi. Între timp vînd borcane, sticluțe, broșe, cordoane și tot ceea ce mi se pare că poate să lipsească din casă.

— Așadar, o activitate intensă.

— Dacă bărbații sînt din ce în ce mai proști și nu-și dau seama că sînt o femeie ideală !

— În ce sens ?

— Frumoasă, comodă, nu vreau să cad pe capul nimănui. Caut numai un prieten. Am și casă, pe deasupra.

Ce își poate dori mai mult un bărbat? În general toți vă speriați că femeile vor, mai devreme sau mai tîrziu, să vă căsătoriți cu ele. Dar de ce te uiți așa la mine?

Dan o privise din ce în ce mai uimit. Nu întîlnise niciodată o femeie care să ignore cu atîta dezinvoltură bunul simț. Îl uimise cu atît mai mult, cu cît era un băiat fără prea mari complicații sufletești și, în ciuda vîrstei, de o mare candoare intimă.

Îl privi pe vărul lui, dar acesta tocmai era atent la ceea ce vorbea colonelul cu generăleasa. Năpădit de gînduri, Dan o auzi pe Mimi, ca prin ceață, vorbindu-i de undeva de departe:

— Am reușit să te uimesc?

— Mărturisesc că da.

— Asta am și vrut.

— Ați reușit.

— În societatea noastră — arătă ea în jur, dînd de înțeles că se referă la un anume anturaj — așa sîntem: mai liberi, mai eliberați de prejudecăți.

— Depinde ce socotiți dumneavoastră lipsă de prejudecată și ce este, să zicem, îndrăzneală.

— Ce este îndrăzneala? De exemplu, atunci cînd îmi place cineva, nu mă sfiesc să i-o spun. Astăzi nu mai avem timp să ne aruncăm ochiade cinci ani, pînă cînd să facem cunoștință. Vai, cum te uiți la mine! Ești chiar atît de uimit? Dacă i-aș fi spus unuia ca Teddy ceea ce ți-am spus dumitale, pînă acum îmi și dădea adresa lui. Sfidarea merge pînă acolo — izbucni ea în rîs artificial — încît vin singură la domiciliu. Vezi că sînt și cinică? Dacă e la modă!

Nu observaseră prezența lui Vlad Arghirescu venit să se întrețină cu noile cunoștințe. Cuvintele lui Mimi îl

dezgustaseră, gîndindu-se la impresia pe care şi-o vor face cei doi tineri despre casa lui.

— Mimi ! făcu Vlad, jumătate cu reproş, jumătate înţelegător, ca să nu dea o întorsătură gravă observaţiei. De ce vrei să pari ceea ce nu eşti ? Încetează jocul acesta „de-a speriatul". Întotdeauna a vrut să pară originală — se adresă el tinerilor — dar asta numai în cuvinte.

Doru, care trecea dansînd pe lîngă grupul lor, îi spuse lui Dan :

— Nu ştiu ce-ţi spune Mimi, dar sînt nevoia să sar în ajutorul tău.

— Stai liniştit ! De săptămîna trecută nu mai sînt antropofagă.

— Privindu-l pe Dan, mă îndoiesc.

Melodia se termină şi Doru veni, împreună cu Sanda, în grupul lor.

— Despre ce vorbeaţi ?

— Despre viteză, dacă te interesează. Cît de repede ajunge astăzi o femeie în patul unui bărbat.

— Şi la ce concluzii aţi ajuns ?

— Că şi în acest domeniu s-a realizat o viteză sporită, ca şi în tehnică !

— Vrei neapărat să fii îngrozitoare ! încheie Vlad discuţia şi se adresă lui Dan, cu intenţia vădită de a-l lua de acolo. Vreţi să vă arăt un Luchian excepţional ? E în biroul meu.

— Mărturisesc că sînt curios să pătrund în camera de lucru a unui scriitor.

Vlad îl luă pe Dan la braţ şi se îndreptă cu el spre birou.

— Vrei să dansezi, Mimi ? o invită colonelul cu aer de căţel bătut, trădîndu-şi sentimentele.

— Nu vezi că nu dansez ?

Mimi uitase de vărul lui Dan, care stătea retras în colțul canapelei. De altfel, plictisit probabil de banalitățile cinice ale lui Mimi, se ridică, lăsînd impresia că îl urmează pe vărul său. Peste cîteva minute, însă, Doru îl descoperi în fața camerei de serviciu, încercînd să intre.

— Ce căutați ?

— Cum să vă spun... Aș prefera să bănuiți.

— A, rîse Doru. La dreapta, prima ușă, îi arătă un culoar îngust.

Vișan, înconjurat de doamna Vioreanu, generăleasa, colonelul, Bebe și Tuți Arghirescu, povestea o întîmplare de odinioară. Se vedea cît de colo că îi plăcea să rămînă în atenția tuturor. În mijlocul camerei, el își rotea palma dreaptă într-un gest care însemna : „Ee, ce-a mai fost și atunci !"

— Dacă aș mai putea pleca o dată în Italia, să urc scara... La Roma, dom'le, era acolo o scară, la o biserică ridicată de Maria Tereza, dacă nu mă-nșel. Nu-i mai știu precis numele. Biserica Loterania, sau așa ceva. Vedeți ce enciclopedic sînt ?... Ei bine, cine urca în genunchi douăzeci și șase de trepte și le cobora, cîștiga opt ani de indulgență de la Dumnezeu. Opt ani încheiați ! Bine mi-a mers după ce m-am înapoiat în țară ! În opt ani mi-am dublat averea.

— Probabil că era vorba de o scară secretă, intră Doru în vorbă.

— Dumneata nu crezi în nimic ? întrebă colonelul.

— Ba da, dar nu în scări.

— Lasă-l ! sări Vișan. Dumnealor, inginerii, nu cred decît în ceea ce se calculează.

— Dar dumneavoastră în ce credeți ? întrebă, spre surprinderea tuturor, vărul lui Dan, pînă atunci tăcut și neobservat.

— Eu nu cred în nimic. Universul e falimentar ! Aștept numai ca acest faliment să devină public.

— S-ar putea să aveți mult de așteptat.

— Sînteți inginer ?

— Da.

— Probabil că gîndiți ca Doru. Și cei care cred cu tărie în ceva dorm neîntorși. Ce gîndiți dumneavoastră despre fericire ?

Geta îl luă de braț și se așezară în fața unei măsuțe, singurul loc unde era scrumieră.

— Sper că nu așteptați de la mine o rețetă de fericire, ca aceea a dumnealui, îl arătă pe Vișan, care sorbea al nu știu cîtelea pahar cu vin. Ca om de știință, n-am căutat să dau definiții fericirii. Eu am trăit-o.

— Și vă socotiți fericit ?

— N-am curajul să spun că da. Cred că fericirea este o stare sufletească foarte complexă. Poate că este un rezultat al deplinătății pe toate planurile vieții.

— Ce înțelegi dumneata prin „toate planurile vieții" ?

— Profesional, social, sentimental.

Convorbirea lor fu întreruptă de intervenția lui Vlad, care se adresă Getei :

— Nu știi unde este dosarul meu cu tăieturi ?

— N-am idee, tată.

Vlad Arghirescu și Dan se antrenaseră într-o dispută aprinsă pe marginea ultimelor cărți apărute. Vlad citise trei romane, pe care i le recomandase Doru, și constatase că nu erau de loc rău scrise, cu toate că numele autorilor nu-i spuneau nimic. El însă nu scăpa

de un sentiment neașteptat de stingherealâ în fața acestui tînăr, ca și cînd ar fi fost vinovat de inepțiile pe care le rostise Mimi. Se oferise, pornind de la același sentiment de vinovăție, să-i arate cronicile de odinioară, care vorbeau despre cărțile lui. Negăsind mapa cu tăieturi, și nici Geta neștiind nimic de soarta ei, se hotărî s-o caute acolo unde era sigur că trebuie să fie : în cămăruța din pod. Îl rugă pe Dan să-l aștepte cîteva minute.

Cînd deschise ușa podului, rămase surprins de zgomotul pe care îl auzi. Ce să fie asta ? Aproape că îi fu frică să aprindă lumina. Iar cînd se hotărî s-o facă, se convinse că ceea ce auzea era un sforăit de om care doarme greu. Contrariat, privi mai întîi prin geamul ușei de la cămăruță și nu-i veni să creadă că ceea ce vedea este adevărat. În pătulet dormea un bărbat. Broasca ușii fiind stricată, împinse ușa și intră. În clipa aceea, cel care dormea sări drept în picioare, speriat. Și atunci se recunoscură.

— Tu... tu aici ? ! întrebă Vlad, atît de surprins, încît nu știu ce să mai spună.

— Am să vă explic...

— Ce să-mi explici, domnule ! Nu ai nimic de explicat ! Ne cunoaștem doar foarte bine !

— Tocmai de aceea cred că putem sta de vorbă.

— Iar eu de aceea refuz să vorbesc cu dumneata !

Vlad voi să-i întoarcă spatele, dar, abil, tînărul se interpuse între el și ușă.

— Vă rog să nu faceți nici un gest necugetat ! Dacă țineți cît de puțin la fiica dumneavoastră !

— Am bănuit că ea este cea care te-a adus aici. De cînd stai în casa mea ?

— Ieri am venit și voi pleca în curînd.

— Imediat ! Dumneata ai fugit din țară și acum te ascunzi la mine ! Dacă nu te denunț autorităților, voi fi socotit complicele dumitale și nu admit să-mi leg numele de dumneata ! Ești un renegat !

— Domnule Arghirescu ! Vă rog să priviți lucid întreaga situație. Și Geta va fi implicată în povestea mea. Aveți o fiică...

— Dar și onoare, domnule, la care trebuie să mă gîndesc în aceeași măsură, dacă nu chiar mai mult. Și de aceea nu sînt și n-am să fiu de acord cu ceea ce probabil că vrei să faci sau ai făcut dumneata ! Te rog să mă lași să plec, dacă nu, voi chema oamenii în ajutor ! Vreau să stau de vorbă cu Geta!

— Promiteți-mi că...

— Nu-ți promit nimic, decît că voi cere explicații fiicei mele.

Tim își legă speranțele de această convorbire, fiind sigur că Geta îl va convinge să tacă. Altceva ce putea face ? Peste puțin timp cei de jos s-ar fi alarmat și ar fi pornit să-l caute pe Vlad.

S-a ferit din fața ușii și Vlad plecă, nesigur pe picioarele lui. Geta a fost prima care l-a văzut și a sărit de lîngă vărul lui Dan, fără să-și ceară scuze, intrînd după el în birou.

Dan s-a speriat și el cînd l-a văzut, dar Geta i-a explicat :

— Tata suferă de inimă și nu se simte tocmai bine. Vă rog să nu-i alarmați și pe ceilalți invitați.

Cuvintele Getei însemnau, desigur, că vrea să rămînă singură cu tatăl ei, să-i dea îngrijirile necesare.

Cînd Dan ieși din birou, vărul lui i se adresă, curios :

— Ce s-a întîmplat ?

— O criză de inimă, dar nu comenta cu ceilalți.

— Dar unde se dusese ?
— Să caute un dosar.
— Unde ?
— Nu știu precis. Undeva, într-un loc unde își păstrează arhiva personală.
Cînd rămase numai cu Vlad, Geta fu cea care deschise discuția :
— Știu ce s-a întîmplat. Ce ai căutat acolo ?
— Cum îndrăznești să-mi pui o astfel de întrebare ? Eu sînt de vină că am fost acolo ? Ce caută aici acest om ? De ce s-a întors ?
— Ca să mă ajute pe mine ! Și oricît de puțin m-ai iubi, trebuie să te impresioneze gestul lui. Tim m-a iubit înainte să plece și n-a mai putut suporta să nu mă vadă. A venit să-mi propună să mă căsătoresc cu el și să plecăm din țară.
Orice s-ar fi așteptat Vlad să afle, numai ceea ce a auzit, nu. Geta își cunoștea tatăl — un sentimental, care nu rezista unei povești de dragoste bine ticluită. Știa pe ce să mizeze :
— Dumneata nu m-ai iubit niciodată, tată. Nu, nu protesta. Doru a fost întotdeauna aproape de inima ta, iar în ultimul timp pot să spun că n-ai avut decît un copil. Eu a trebuit de mică să-mi fac singură viața, după capul meu, fără să cer nimănui un sfat. M-am închis în mine... Tim este singura dragoste adevărată, unică... Ia-mi singura speranță pe care o mai am în viață...
Vlad suferea auzind destăinuirea Getei. Inima i se strînse de durere.
— Geta, cum de ai putut iubi un astfel de om ! Adu-ți aminte, era un flușturatic, un cartofor. Juca pe sume mari la cărți. Toată viața lui n-a mișcat un pai, n-a știut

decît să toace averea părinților! Iar mai tîrziu, cînd a văzut că nu mai poate trăi așa, a fugit!

— „Noi, femeile, avem alte criterii după care ne alegem bărbații, pornim cu sufletul. Dacă cineva știe să ne fure sufletul, are și mintea noastră."

Cuvintele rostite erau citate dintr-un roman de-al lui Vlad, și îl impresionară cu atît mai mult.

— Mă aflu în cea mai mare cumpănă din viața mea!

Geta a simțit terenul cîștigat. Nu rămînea decît să diminueze faptul în sine, ca să-i dea lui Vlad impresia că nimic grav nu s-a întîmplat.

— De ce rostești aceste cuvinte, tată? Totul s-a complicat în mintea dumitale. De fapt, ai aflat o tristă poveste sentimentală. Tim, prin gestul lui, și ținînd seama de pericolele pe care le-a înfruntat, ca să mă vadă, merită toată stima. Cîți îndrăgostiți sînt astăzi gata de un gest ca al lui, care poate să-l coste viața? Un Tristan la fel de nefericit. Dumneata te referi la vicii din tinerețe. De cînd ne-am cunoscut noi, e un alt om.

Vlad nu se simți în stare să ia o hotărîre. Cuvintele Getei îl răscoliseră adînc. Poate că fusese prea aspru cu această fată, care închidea în sufletul ei, de auîția ani, o dramă ca cea aflată acum. Singurul care ar fi putut să-i dea un sfat era Doru, dar cu el nu putea vorbi în clipa aceea.

— Ceea ce mi-ai spus mă oprește de la un gest hotărît și imediat. La urma urmei, dacă n-a făcut nici un rău și a venit numai să te vadă... Singur Doru va ști să ne sfătuiască.

— Nu! sări Geta speriată. El nu trebuie să știe! E prea tînăr ca să înțeleagă probleme sufletești atît de complicate.

— Te rog să ai încredere în el.

— Mai întîi voi lua eu o hotărîre, pe care am să i-o spun și lui. Lasă-mi iluzia că eu, sora mai mare, știu ce ce am de făcut. Poate chiar mîine îți voi spune hotărîrea mea.

Vlad se îndupleca.

Se petrecură însă cîteva fapte deosebite dincolo de ușa acestei camere în care discutau Vlad și Geta. Vărul lui Dan îl zărise pe Vlad intrînd dinspre bucătărie. Grăbit, dar fără să lase această impresie, ci dimpotrivă, ieși pe aceeași ușă. Cu cîteva minute mai înainte, Doru îl găsise tot aici. Acum, el urcă scara de serviciu.

Cînd ajunse la ușa care dădea în pod, rămase mai întîi o clipă să asculte ce se întîmplă dincolo de ea. Nimic nu-i atrase atenția. Profită de faptul că pe scară era întuneric, și deci nu putea fi ușor văzut dinăuntru, și deschise încet ușa, ascultînd cu mare atenție. Se încumetă să intre. Dar nu făcu bine un pas, că cineva îl lovi atît de violent în cap, încît căzu în nesimțire. Cel care l-a pîndit a pășit apoi peste el și a coborît scara într-o perfectă liniște, ca și cum nimic nu s-ar fi întîmplat.

Geta, cum a obținut promisiunea tatălui ei că nu va întreprinde nimic în acel moment, ar fi vrut să urce pînă la Tim, să afle ce s-a întîmplat. Pentru asta, mai întîi trebuia ca nici un invitat să nu-și dea seama că s-a petrecut ceva deosebit.

— Tată, pentru că te-ai mai liniștit, cred că ar fi bine să nu-ți uiți invitații. Vor observa lipsa ta. Continuă convorbirea cu prietenul acela al lui Doru.

Numai cînd rămase singură, ea dădu frîu fricii care o cuprinsese. Oare ce era mai bine să facă ? Desigur, nici nu se gîndea să-l lase pe Vlad să-i mărturisească lui Doru această întîmplare. Va găsi a doua zi ce să-i spună, ca să-i schimbe hotărîrea luată acum.

Cineva, din curte, ciocăni ușor în geam, dar ea sări de parcă ar fi auzit o împușcătură de revolver. Fereastra era deschisă, și cel din curte privea înăuntru, la ea.

— Ești prea imprudentă, duduie Arghirescu, îi se adresă cu reproș.

Geta se convinse cine este și se liniști.

— Nu puteam să prevăd.

— Sînt de altă părere. O întîmplare ca asta nu se poate să nu se afle.

— De zece ani n-a fost în cămăruța aceea. Cum să bănuiesc că chiar astăzi... Dar mi-a promis că tace.

— El, dar copoiul ?

Geta simți că cineva îi strînge inima-n palmă.

— Co... poiul ? ! făcu, apropiindu-se, cu pași nesiguri, de fereastră.

— Da, copoiul. N-ai știut că ai invitat unul, dar el a bănuit totul în clipa în care l-a văzut pe tatăl tău. Tim este căutat. Du-te și spune-i să fugă imediat.

Ar fi vrut să-l asculte, dar nu se putea urni din loc. Înțelegînd starea în care se afla, el o încurajă, vorbindu-i liniștitor :

— Nu te speria chiar așa... De copoi ne-am scăpat... Poftim, miroase de cîteva ori din sticla asta, să te înviorezi puțin, și caută să fii la înălțime printre invitați.

Cuvintele lui avură efectul dorit. În clipa în care a auzit că „s-au scăpat" de copoi, a simțit că i s-a luat o piatră de pe inimă. N-a mai întrebat „cum" de s-a scăpat de el, deoarece avea o mare încredere în acest om...

Luă sticluța cît un degetar, pe care i-o întinsese celălalt, și inspiră de cîteva ori. Deodată se crispă, își duse mîinile la inima strînsă parcă de o gheară și se prăbuși pe covor. Cel de afară înșurubă precaut dopul și plecă din fața ferestrei cu aceiași pași siguri cu care, numai cu puțin timp mai înainte, coborîse scara de serviciu.

Peste cîteva clipe, urca iar acea scară.

— Trebuie să fugi ! îi spuse lui Tim.

— Unde ?

— Vom vedea. Aici nu mai poţi rămîne o clipă. Peste două ore te întîlnesc în Gara de Nord, în faţa florăriei. Te urci pe casă şi cobori pe scara de incendiu.

Tim îl urmă. Ajunseră la un geam luminator, pe care îl deschiseră cam greu, balamalele fiind ruginite. Se văzu apoi pe acoperiş, în imediata apropiere a streaşinei.

— E cineva spre stradă ? fu întrebat.

Tim se apropie să privească într-acolo, şi atunci cel care îl condusese îi făcu vînt din spate cu atîta putere, încît îi fu imposibil să se poată echilibra, cu atît mai mult cu cît acoperişul era în pantă. Se auzi un ţipăt scurt, mai mult de surpriză decît de spaimă, şi corpul se izbi de trotuarul de ciment din jurul casei. După ce auzi bufnitura, călăuza se înapoie în grabă pe acelaşi drum pe care venise.

Pînă acum totul se petrecuse în cea mai perfectă linişte, astfel că invitaţii din hol petreceau fără să bănuiască ce se întîmplase dincolo de uşă.

Doru se retrăsese cu Sanda într-un colţ : ea stătea în fotoliu, iar el pe braţul acestuia. Vlad îşi regăsise partenerul, pe Dan, şi continuau să-şi spună părerile despre ultimele cărţi, iar Teddy, împreună cu Bebe şi ceilalţi mai vîrstnici, inclusiv Tuţi Arghirescu, formau un grup care se amuzau de glumele lui Vişan. Acesta nu mai termina de mîncat. Acum venea din bucătărie cu un copan de pasăre, pe care se dusese să-l aleagă chiar din tavă.

Constatară cu acest prilej că Vişan este aproape beat. Mersul lui nu mai avea siguranţă, iar limba i se împleticea.

El veni lîngă Mimi şi o prinse de după umeri, într-un gest pe care l-ar fi dorit prietenesc şi înţelegător :

— Iată o femeie, domnilor ! Mi-aş da portţigaretul de aur, ca să-i obţin graţia ! Ca orice marfă bună, trebuie să se bucure de un preţuitor priceput. Este, domnule ?... Îmi scapă numele dumneavoastră.

Se adresase vărului lui Dan, care tocmai atunci intrase, clătinîndu-se şi el pe picioare, dar din cu totul alte motive. Se forţa însă să nu se observe aceasta. Vişan o trase pe Mimi în faţa lui şi-i declară :

— În pieptul meu mai este încă un colţişor verde, în care înfloreşte, din cînd în cînd, o floricică. Iar acest crin negru ar putea fi o pasiune...

Un ţipăt înfiorător făcu pe toţi invitaţii să se îndrepte, alarmaţi, spre uşa biroului. Cea care strigase era Ţuţi Arghirescu, care îşi găsise fata căzută pe covoraşul din faţa ferestrei.

— Chemaţi miliţia ! Chemaţi miliţia ! striga Vlad, spre mirarea invitaţilor, cărora li s-ar fi părut mai firesc ca el să ceară Salvarea. Vlad, însă, făcuse imediat o legătură între ceea ce se întîmplase şi vizita lui în pod.

În panica din primul moment, singurul care îşi găsi calmul şi ştiu ce trebuie făcut fu vărul lui Dan. El întrebă dacă există priză de telefon şi în altă cameră, apoi luă aparatul şi, cînd se văzu singur, formă un număr.

— Alo, Mihai ! Vino imediat aici ! Atenţie mare, să nu iasă nimeni din această curte.

— Nu a plecat absolut nimeni.

Mihai era într-o maşină mică staţionată chiar în capul străzii. După ce lăsă receptorul, îi spuse şoferului :

— Mergem acolo !

Vărul lui Dan le spuse celorlalţi că a anunţat Salvarea.

— Am anunţat şi Miliţia, îi spuse lui Doru, care îl privea speriat şi nedumerit.

Nu trecuse nici un minut, cînd la uşă sună cineva. Era Mihai.

— Nu părăseşte nimeni casa ! fură primele lui cuvinte. Vă rog să luaţi loc în camera de alături, le mai spuse, după ce o văzu pe Geta.

Invitaţii trecură în sufrageric, şi un bărbat în civil, venit o dată cu locotenentul major, rămase în hol, astfel că nimeni nu putea să plece fără permisiunea lui. Afară, la fereastră, era un altul.

— Cine a telefonat la miliţie ? întrebă Mihai.

— Dumnealui, îl arătă Doru pe vărul lui Dan.

— Vă rog să poftiţi două minute cu mine, îl chemă din sufragerie, în birou.

— Ei, Dima ? făcu Mihai. Bănuieşti pe cineva ?

— Mulţi din cei mai în vîrstă şi unul mai tînăr, dar am certitudinea că ştiu vinovatul. Dă ordin să fie percheziţionată casa. Începeţi cu podul. Trebuie să fie aici unul dintre cei doi căutaţi de noi.

În clipa aceea, la fereastră apăru un om care îi spuse lui Mihai :

— Am găsit un om mort în curte.

Mihai fu gata să sară pe fereastră...

Primul lucru pe care îl constatară fu acela că cel din curte nu este mort.

— Luaţi-l pe sus şi aduceţi-l în casă. Cînd vine Salvarea îl ia şi pe el.

Îl întinseră pe biroul lui Vlad, şi Tuţi Arghirescu aduse o sticluţă cu eter.

Reuşiră să-l facă să deschidă ochii încă împăienjeniţi... Trăia. Probabil că suferise o comoţie cerebrală şi îşi revenise. Un geamăt îi scăpă printre dinţi. Dima se apropie de Mihai şi îi şopti :

— Mă duc să invit pe cineva aici. Fii foarte atent.

— Aş prefera să nu văd morţi, spuse Vişan, ezitînd să-l urmeze pe Dima.

— Dar nu e nimeni mort, domnule Vişan, îi răspunse el.

Cuvintele astea echivalară cu gestul de a smulge o mască de pe faţa lui. Aerul bonom al lui Vişan dispăru într-o clipă. Trăsăturile i se lungiră, iar cutele veşnice din colţul ochilor, provocate de zîmbetul continuu, dispărură. Parcă era altul...

Cînd dădu cu ochii de Vişan, Tim făcu sforţarea de a se ridica.

— „M-3", lua-te-ar dracu', credeai că mă omori! strigă el, printre dinţi.

Acesta făcu o mişcare către buzunarul de sus al vestei, dar Dima şi încă un lucrător îi prinseră mîinile, imobilizîndu-l.

*

— Acest individ, aparent un mîncăcios obez — continua Dima expunerea în faţa colonelului Aldea — are o forţă extraordinară şi o dibăcie pe măsura ei. În clipa în care m-a văzut urcînd spre pod, unde el fusese probabil să ia legătura cu acest Tim, a priceput şi rostul meu acolo. Trebuie să spun că lovitura care mi-a dat-o a fost năprasnică. Cu toate că nu avea nimic în mînă, cred că am stat mai bine de cincisprezece minute fără cunoştinţă. Ei bine, aceste minute i-au fost necesare ca să se scape de toţi cei care ar fi putut să-l demaşte. Pentru el era clar acum că Tim este urmărit, că noi ştim unde este şi că nu are multe şanse să scape. Dar prin Tim puteam ajunge la el. Aşadar trebuia să se scape de acest martor...

Al doilea om care îl știa era Geta, de care trebuia, de asemenea, să se debaraseze. Și a făcut-o cu deosebită dibăcie.

Pe mine nu avea nici un interes să mă omoare, pentru că s-ar fi complicat degeaba. Avea numai nevoie să fiu în afara jocului cîteva minute, și a reușit să mă scoată.

După ce a scăpat de mine, a ieșit pe ușa de serviciu în curte și s-a dus la fereastra biroului, unde știa că este Geta, pe care a otrăvit-o. Nu mai rămînea decît să-l înlăture pe Tim.

— De ce nu l-a otrăvit și pe el, ca să fie mai sigur ? întrebă colonelul Aldea.

— Dacă l-ar fi otrăvit, însemna că noi aveam să căutăm un al treilea care s-a debarasat de cei doi. El însă a procedat ca un maestru. A otrăvit-o pe Geta, iar pe Tim l-a aruncat de pe casă, scontînd pe următorul raționament logic : Tim a omorît-o pe Geta după ce m-a prins pe mine în pod, crezînd că aceasta l-a trădat. După aceea, văzînd că e urmărit, a încercat să fugă pe scara de incendiu, dar a alunecat de pe casă și a căzut. Iar eu aș fi fost convins că el m-a lovit, cu atît mai mult cu cît îl bănuiam în pod. Desigur, cercetările nu aveau de ce să se mai ocupe de ceilalți, inclusiv de acest „M-3". Firele care duceau la el ar fi fost rupte.

N-a putut să prevadă că un om care cade pe un trotuar de ciment, de la mai bine de zece metri înălțime, nu va muri. Și, într-adevăr. Tim a avut o mare șansă, a căzut... bine.

Un fapt care m-a dus direct la Vișan a fost acela că atunci cînd am coborît în casă, după ce m-a lovit și el s-a apropiat de mine, ținînd-o pe Mimi de braț, am

văzut pe umărul lui stîng un fir de păianjen, pe care eram convins că mai înainte nu-l avusese. Aşadar, Vişan, tot ducîndu-se la bucătărie, să mănînce, a dat o raită şi pînă sus. Ştia că sus este Tim. Declaraţiile ulterioare au confirmat acest raţionament. Iar acum cred că trebuie să mă grăbesc spre Deltă, unde se joacă ultimul act al dramei.

VULPEA SIMTE CAPCANA

Vera era impresionată de grija pe care i-o purta Emil în această încercare. Aproape că nu se mai despărţeau, o încuraja, n-o lăsa o clipă să se gîndească la tatăl ei. Mai ales în situaţii ca acestea se dovedesc adevăraţii prieteni.

Fata era îngrijorată şi pentru că nu-şi mai văzuse tatăl din clipa în care îl luaseră cu brancarda. Emil îi propuse să meargă împreună la spital să-l vadă. Recunoscătoare pentru acest gest îi era şi mama Verei, femeie simplă, speriată peste măsură de boala soţului. Nu-i ieşea din minte că îl văzuse „pe targă", situaţie care, în mintea ei, nu prevestea decît nenorocire.

Iar pe acest băiat bun, bătrîna simţea că-l îndrăgise, atît se purtase de frumos. Iată, acum îşi pierdea zile din concediu însoţind-o pe fiica ei la spital. Nu cumva se îndrăgostise de fată? I-ar fi plăcut s-o ştie pe Vera lîngă un bărbat ca el. Şi, pe deasupra, mai este şi din Bucureşti. Dacă fata s-ar fi măritat cu el, ar putea să urmeze facultatea mai uşor.

Cînd au ajuns în oraş, încă nu era timpul cînd se putea face o vizită şi pierdură cîteva ore plimbîndu-se. Emil nu cunoştea oraşul, iar Vera era bucuroasă că poate să-i fie călăuză.

În sfîrşit, iată-i în faţa spitalului. Li se spuse că, bătrînul fiind contagios, nu pot intra în camera lui. Se mulţumiră să vorbească de la fereastră.

Spre bucuria fetei, însă, tatăl ei nu arăta mai rău. În schimb, era mai ciudat, mai frămîntat parcă de gînduri.

— Tată, nu ți îngrijorat ! Arăți mult mai bine ! Nici nu mai ești atît de galben. Ai să te faci în curînd bine, îl încurajă, crezînd că lui încă îi mai este frică de boală. A venit și Emil să te vadă. Îți pare bine ?

— Mulțumesc, dar nu trebuia să se deranjeze.

Emil se gîndea în acest timp că este imposibil ca această fată să fie fiica posacului din fereastră. Erau două firi cu totul diferite. El nu era în stare să se bucure nici cînd își vedea fiica, după atîta timp.

Vera desfăcu plasa cu bunătăți și-i înmînă bătrînului pachet cu pachet, anunțîndu-i de fiecare dată ce este în fiecare.

— Asta e de la Emil... Numai dulciuri ți-am adus, tată. Mi-a spus Emil că ai nevoie să mănînci mult zahăr. Și el a avut hepatită și s-a făcut repede bine. Nu-i așa, Emil ?

— Trebuie să respectați cu severitate regimul care vi s-a prescris. Liniștea și regimul sînt cel mai important tratament.

Fata se apropie de fereastră și-i șopti bătrînului :

— Uite, tată. Emil a luat de la farmacie o doctorie foarte bună pentru dumneata. I-a prescris-o un profesor mare, de la București, cînd a fost bolnav. S-o iei fără să te vadă cineva, să nu zică apoi că nu respecți tratamentul. O înghiți cu puțină apă.

— Bine.

— Ia-o chiar acum, înainte de masă.

I-a întins o cașetă pe care i-o oferise Emil.

Bătrînul luă toate bunătățile și, spre uimirea Verei, îi spuse :

— Te rog să-mi aduci niște pește prăjit, pregătit cum îmi place mie.

Cînd auzi ce-i cere, fata se îngrozi.

— Tată, cum să-ți aduc așa ceva! Vrei să ți se agraveze boala? Peștele este un aliment foarte greu pentru ficat.

— Știi că eu nu pot trăi fără pește. Niciodată n-am stat atîtea zile fără să gust o lingură de ciorbă. Cîteva bucățele măcar.

— Nu ai voie, tată! Dacă aude doctorul că ai mîncat pește, se face foc pe dumneata.

Pavlicenco privi în toate părțile, gest care nu-i scăpă lui Emil, și-i șopti:

— Ascultă ce-ți spun eu.

— Cum se poate?

Vera îl privi alarmată pe Emil și-l văzu făcînd fețe, fețe, de parcă i s-ar fi întîmplat lui ceva.

— Emil, ce ai?

— Poftim? Nimic, ce să am.

— Ai auzit ce-a spus tata?

— Da... Cum se poate să mănînce pește? E imposibil să-i fi dat voie. Cred că n-a înțeles bine.

Bătrînul se foi necăjit că nu poate să-i mărturisească, dar în același timp dorea s-o și convingă pe fată să-i aducă ceea ce voia. Promisese colonelului Aldea că nu va spune nimănui că e sănătos.

— Vera, nu pot să-ți explic, dar ascultă-mă. Adu-mi puțin pește. Știu eu ce vorbesc.

Ca să nu lungească vorba, Vera îi promise, convinsă fiind că nu se va ține de cuvînt. Pavlicenco fu mulțumit, în același timp fiind încredințat că nu și-a călcat cuvîntul. Pentru Emil, însă, nu trebuia mai mult ca să priceapă totul. Pavlicenco știe că nu este bolnav. Asta

înseamnă că știu și alții. În cazul acesta, bătrînul este suspectat. Ba nu, nu este, din moment ce i s-a spus adevărul. Atunci sînt urmăriți ceilalți, din jurul lui. Deci și el... Da, și el trebuie că este suspectat. Iar pe Pavlicenco îl țin internat ca să stea vinovatul liniștit. Dar de ce nu-l învinovățesc pe bătrîn ? Firesc era să cadă bănuiala asupra lui !

Pierdu într-o clipă liniștea și siguranța de pînă atunci. Fusese încredințat că numai Pavlicenco va fi bănuit, și deodată... Oare ce știau ? Prea multe nu puteau să afle. Și chiar dacă au descoperit simularea, de ce l-ar suspecta tocmai pe el ? În cazul acesta se vor interesa... Și ce dacă ?... „Da, li se va răspunde, este un om foarte bun, un excelent contabil, nu are decît obiceiul rău de a-și prelungi concediile de odihnă"...

— Emil, ce se petrece cu tine ?

— Nimic, dragă Vera... Aici, la spital, e o atmosferă în care nu mă simt tocmai bine. Vrei să mergem ?

— Cred că e timpul.

Își luară la revedere de la bătrînul, care ținu să-și încurajeze fiica :

— Nu mi-e teamă mie de boală ! Liniștește-o pe mama. Spune-i că n-am nimic grav.

Emil se gîndi că ar fi bine să ia înapoi caseta pe care i-o recomandase bătrînului, dar putea fi o dovadă împotriva lui. Cum s-o mai ceară, fără să-i trezească bănuielile ? Nu... dacă lucrurile stau așa cum credea el, caseta nu mai are nici o importanță și cel mai bine ar fi să dispară, pînă nu este prea tîrziu.

Se îndreptară spre centru. Aveau încă timp, așa că mergeau ca și cînd s-ar fi plimbat, dar tăcuți. Vera interpretă în felul ei această atitudine.

— Îți pare rău că ai venit cu mine ?

— Cum poți să spui așa ceva ? se indignă el. Ți-am promis să te însoțesc, și nu regret de loc.

— Mi se pare că te-ai schimbat.

— Mă doare puțin capul.

Fata îl prinse de braț, într-un gest tandru, în timp ce el se gîndea cum să facă să dispară cît mai repede de lîngă ea, fără ca să-i trezească vreo bănuială.

Mergînd alături, dar neauzind ce-i vorbește, îi trecu deodată prin minte un gînd care îl făcu pentru o clipă să rămînă locului. Dacă se știe ceva, și cei de la far sînt bănuiți, inclusiv el, înseamnă că este urmărit. Oare este urmărit ? Trebuie să se convingă.

Îi propuse Verei să se plimbe pe cîteva străzi foarte puțin populate, pe care le găsi pitorești, iar cînd dădu primul colț, după numai doi pași se opri să-și lege șiretul unui pantof. Văzu pe sub braț un tînăr care venea în spatele lor. Îi ajunse și trecu mai departe, fără să le dea vreo atenție.

— Hai înapoi ! îi spuse fetei. Dacă mai mergem încolo, s-ar putea să ne îndepărtăm de la drumul nostru și întîrziem. Se apropie ora cînd trebuie să ne întoarcem.

Făcură drumul îndărăt. În capătul celălalt al străzii, cînd erau gata să dea colțul, el o opri pe Vera, sub motiv că are ceva pe obraz. Și în timp ce îi ștergea obrazul cu batista, privea înapoi. În capătul străzii, de unde veniseră, apăruse tînărul care cu puțin mai înainte trecuse pe lîngă ei. Era urmărit !

O luă pe Vera la braț și porniră mai departe, gîndind înfrigurat la un mijloc de scăpare. La venire făcuseră unele cumpărături într-un magazin cu autoservire, așezat pe colț. Se intra pe o stradă și se ieșea chiar prin colțul celeilalte.

Se îndreptară într-acolo, spunîndu-i Verei că vrea să-i facă o surpriză. În fața magazinului, o rugă să-l aștepte

— Intru și eu.

— Nu se poate. N-ar mai fi surpriză.

Vera rămase în stradă, plimbîndu-se prin fața magazinului. Îl văzu luîndu-și coșul pentru cumpărături, apoi trecînd prin fața rafturilor. Oare ce vrea să-i cumpere? El o privi prin geamul vitrinei și-i făcu semn să nu-l privească. Și fata se ținu de cuvînt.

Se mai plimbă cîteva minute, pînă cînd își dădu seama că el întîrzie neașteptat de mult. Dar prin vitrină nu-l mai zări pe Emil. Intră după el în magazin, dar nu era nicăieri. Ieși repede în stradă, bănuind că au trecut unul pe lîngă celălalt. Nu era. Unde s-o fi dus?

Un tînăr, care de curînd se oprise în dreptul ei, o văzu privind nedumerită în toate părțile și intră repede în magazin. Peste puțin ieși. A înțeles că a fost tras pe sfoară.

Dădu fuga pe cealaltă stradă. Nu se vedea nimeni. Se hotărî să dea alarma...

Cel care dispăruse nu se îndepărtase prea mult de locul în care i se pierduse urma, bănuind că va fi căutat oriunde, numai acolo unde dispăruse nu. De aceea, nu merse pe strada cealaltă decît doi, trei pași, pînă la ușa unei frizerii, și intrase. Se așezase pe un scaun cu spatele la ușă și ceruse să fie tuns. Îl văzuse prin oglindă pe tînărul care îl urmărise, alergînd după el, și un zîmbet satisfăcut îi flutură în colțul gurii. Dacă s-ar fi uitat în frizerie, poate că cel care îl urmărise tot nu l-ar fi recunoscut, așa cum era cu părul în ochi, în timpul tunsului. Îi ceruse frizerului să-i scurteze mult părul și, spre mirarea acestuia, să i-l decoloreze. Prinse mirarea frizerului și făcu pe naivul:

— Îmi stă mai bine blond.

Frizerul trecu alături, în salonul de coafură, şi reveni cu tot ce avea nevoie. Erau destul de rari bărbaţii care îşi oxigeneau părul, dar... erau.

Cînd ieşi din frizerie, Emil parcă era altul : un tînăr blond, cu păr scurt ca peria, care purta o pereche de ochelari diplomat, cu sticle fumurii, ce îi dădeau un aer distins. Părea un tînăr medic. Trecu liniştit strada şi intră în primul magazin de textile. Era îmbrăcat într-o cămaşă albă. Îşi cumpără una albastră, care îl prindea foarte bine, acum blond.

Fiind în centrul oraşului, găsea cu uşurinţă tot ce avea nevoie, pentru că magazinele erau aproape lipite unele de altele : textile, încălţăminte, marochinerie, mercerie...

Din magazinul de textile intră, peste trei case, într-o bodegă. Se duse mai întîi la toaletă şi-şi schimbă cămaşa. Pe cea de pe el o înfăşură în hîrtia celei noi şi o aruncă sus, în bazinul cu apă, ca să fie găsită cine ştie cînd. Se privi apoi în geamul ferestrei şi păru mulţumit.

De acum era sigur că numai cu greu l-ar fi putut recunoaşte cineva. Ca să termine complet machiajul, scoase din buzunarul de ceas al pantalonilor două cercuri de cauciuc, ca doi nasturi mari de palton, pe care şi le vîrî între falcă şi dinţi. Deodată i se schimbă întreaga fizionomie. De unde pînă atunci arăta ca un bărbat slăbuţ, fălcile umflate îl făcură antipatic, dîndu-i un aer de prostănac.

Îşi privi amănunţit faţa într-o oglinjoară mică şi, mulţumit de schimbarea pe care o suferise, ieşi din restaurant.

Mai făcu două cumpărături esenţiale : o pereche de pantaloni şi o valiză. Pantalonii îi îmbrăcă în magazin,

în cușeta pentru probă, rugînd vînzătorul să-i împacheteze pe cei vechi. Pachetul îl uită apoi la ușa magazinului, fără ca cineva să observe. Se îndreptă grăbit spre gară.

Cine să recunoască în acest blond, cu părul „Cicero", fălcos, îmbrăcat în albastru, pe tînărul brunet, cu chică lungă, cu obrazul tras, în cămașă albă de acum nici o jumătate de oră ? Cel puțin o oră, două, după ce fusese pierdut, va fi căutat sub înfățișarea de mai înainte.

Iată de ce în gară își luă nestingherit bilet pentru Constanța și, peste o jumătate de oră, era instalat într-un vagon de clasa a doua și citea liniștit ziarul...

Ajunse la destinație fără nici o neplăcere și se îndreptă grăbit spre troleibuzul care mergea spre Mamaia.

*

Cînd Dima ajunse la far și află vestea dispariției lui Emil, simți că i se învîrtește pămîntul sub picioare. Cum de și-a dat acesta seama că este urmărit ?

Se interesă imediat dacă telefonase la București, dar i se spuse că nu. Se duse apoi să stea de vorbă cu Vera, care îi povesti, foarte nedumerită, tot ce se întîmplase. Mai așteptase puțin în fața magazinului, apoi se grăbise să nu întîrzie prea mult. Spera că Emil fusese forțat de cine știe ce împrejurare să plece de lîngă ea, dar se vor întîlni acasă. Ajunsese la far, fără ca el să apară. Nu înțelegea nici acum ce se întîmplase acolo, în fața alimentarei.

— Te rog să-mi povestești, foarte, foarte amănunțit drumul dumneavoastră de aici, de la far, pînă în clipa în care a dispărut.

Vera îi relată pas cu pas tot ce făcuseră şi ajunse să-i reproducă şi dialogul dintre Pavlicenco şi ea.

Cînd îi spuse cum tatăl ei i-a cerut să-i aducă peşte, deoarece, totuşi, are voie să mănînce, iar Emil intervenise, îndemnîndu-l să nu calce prescripţiile medicului, Dima fu sigur că acesta a fost momentul în care el a înţeles că s-a aflat simulul bolii. Ceea ce i-a povestit ulterior, mersul pînă într-un colţ de stradă, întoarcerea imediată şi celelalte amănunte confirmau că, dîndu-şi seama că e bănuit, el se convinsese apoi că este urmărit şi se „evaporase" la prima ocazie.

— Dar ce este cu el ? întrebă fata, gata să izbucnească în plîns. Ce se petrece aici ?

— Veţi afla la timpul potrivit despre ce este vorba. Tot ce vă rugăm acum este ca dumneavoastră să-mi daţi imediat de ştire dacă îl veţi mai zări vreodată.

— Vorbiţi de parcă ar fi înfăptuit ceva nepermis.

Dima socoti că e bine, totuşi, s-o pună pe fată în gardă, oricît de puţin timp avea pentru asta. Se gîndi că Emil, încolţit din toate părţile, s-ar putea să încerce să profite, pentru ultima dată, de sentimentele ei, „explicîndu-i" că trebuie să fie o „neînţelegere" şi cerîndu-i să-l ajute. O fată ca Vera ar putea, în necunoştinţă de cauză, să comită imprudenţa de a-i acorda chiar adăpost, gîndindu-se că în curînd totul se va limpezi, iar el va apărea mai departe în ochii tuturor curat ca o lacrimă.

— Dacă vreţi, să ne plimbăm doi, trei paşi. Trebuie să vă spun ceva, şi vă rog să mă ascultaţi cu toată seriozitatea. Fără să ştiţi, vă aflaţi în mijlocul unor evenimente neplăcute şi grave...

Introducerea avu efectul dorit. Fata urmări încordată fiecare cuvînt al lui.

— L-ați cunoscut pe acest tînăr într-o împrejurare cu totul deosebită. Vi s-a părut că ați făcut o cunoștință plăcută, pentru că individul, nefiind de loc prost, a știut să se facă simpatic. Vesel, spiritual, atașat într-o împrejurare grea ca acea în care v-ați aflat după îmbolnăvirea tatălui dumneavoastră, a reușit să vă impresioneze. Să știți însă că sub această mască se ascunde un individ periculos, chiar foarte periculos, care n-ar ezita să comită și o crimă pentru a-și ajunge anumite scopuri.

Vera își duse palmele la ochi, îngrozită. Dima crezu că o va auzi plîngînd, dar fata nu făcu decît să rămînă așa cîteva clipe, apoi se reculese.

— Spuneți-mi tot, vă rog, șopti cu glasul stins. E îngrozitor, dar trebuie să știu totul...

— Vă voi spune tot ce are o importanță deosebită pentru dumneavoastră. Trebuie să știți că tatăl dumneavoastră a știut ce-a spus cînd v-a cerut să-i duceți pește. El nu este bolnav.

— Cum ? ! sări Vera, peste putință să înțeleagă ceea ce auzise. E... sănătos ?

— Acesta e adevărul adevărat. Nu este bolnav. A fost îmbolnăvit, sau mai bine zis a fost făcut să pară bolnav, urmărindu-se un anume scop. Pielea lui nu este galbenă din cauza bolii, ci datorită unui colorant care i-a fost strecurat în alimente, fără ca el să știe.

Verei i se părea că tot ce aude este un basm în care nu știa dacă să creadă sau nu.

— Și... cel care a făcut aceasta a fost Emil ?

— Nu există nici un dubiu. De aceea, cînd tatăl dumitale a cerut pește... pentru că într-adevăr, are voie să mănînce, el a înțeles că doctorii au descoperit că boala

este simulată și a fugit în grabă. E tot ce cred că trebuia să cunoașteți, deocamdată.

— Vă mulțumesc foarte mult pentru încrederea pe care mi-ați acordat-o și vă asigur că, dacă se va ivi ocazia, n-am să vă dezamăgesc. E bine că m-ați prevenit, pentru că, deși îl cunosc de foarte puțin timp, aveam mare încredere în el.

Se despărțiră. Dima privi mult timp după fata care mergea ca un om extenuat de un drum lung. Vestea pe care o aflase o zguduise puternic.

Dar surprizele acelei zile încă nu se terminaseră. Cînd voia să plece de la far, i se comunică un alt fapt care venea să dovedească vinovăția celui fugit.

— Această pastilă i-a adus-o Emil lui Pavlicenco.

Dima cercetă cașeta pe care o primise bătrînul. Era sigur că știe ce este în ea.

— Și ce i-a spus ?

— Că este un medicament, recomandat de un mare doctor.

— Un medicament care întreține boala. Ciudat medicament, nu e așa ? Să fie trimisă laboratorului. În cașetă trebuie să fie acid picric.

Emil se gîndise probabil că doza pe care i-o administrase inițial și-ar fi putut pierde efectul, și venise cu alta. A doua zi, doctorii ar fi constatat mirați că, deși bolnavul este tratat, starea sănătății lui se înrăutățește. Mai mult, dacă Pavlicenco ar fi luat două, trei doze de acestea, s-ar fi îmbolnăvit de-a binelea...

În „subiectul" acestei afaceri, pe care și-l formulase Dima în mintea lui, mai erau cîteva puncte care trebuiau lămurite, și de aceea se îndreptă spre Sfatul popular

din sat. Era ultima treabă pe care considera că o mai are aici, la far.

N-a căutat prea mult ca să afle că, în urmă cu cîteva zile, adică în dimineaţa în care fusese ridicat Pavlicenco de Salvare, Emil vorbise cu Bucureştiul. I se dădu numărul de telefon pe care îl ceruse, şi Dima află ceea ce bănuia, că Emil vorbise cu Emil. Pentru că funcţionara îi dăduse numărul acestuia din Bucureşti.

Cînd se înapoie la far, îl găsi pe Mihai trepidînd de neastîmpăr.

— În sfîrşit — îl întîmpină el, împingîndu-şi cozorocul şepcii spre spate — de cînd mă învîrtesc pe aici, fără nici un rost. Am o veste care cred că o să te uluiască.

— În orice pot să cred, numai în veşti bune nu, deocamdată. În afară de cazul cînd îmi vei spune că pot să mă prezint să iau interogatoriul lui Emil.

— Am ceva care merită o atenţie deosebită : o scrisoare.

— Ai primit-o ?

— Este scrisă de... Emil de la far pentru Emil de la Bucureşti. Sau, invers, de Emil de la Bucureşti pentru Emil de la far. Nu are plic şi nu ştiu dacă voia s-a trimită, sau a primit-o.

— Unde ai găsit-o ?

— În rucsacul lui Emil.

— Această dedublare a lui Emil este faptul cel mai interesant în chestiunea complicată pe care am rezolvat-o.

— Rezolvată ? !

— De acum, da. Misterul nu mai e mister. Rămîne doar să prindem făptașul.

— Înainte de a vedea făptașul acolo unde trebuie să fie, n-aș socoti problema încheiată.

— Încheiată nu, dar rezolvată da. Acum știm pe cine căutăm. Și dacă n-ar fi izbutit să ne scape de sub nas, în clipa de față stăteam de vorbă cu el. Dar regretele sînt tardive. Dă-mi scrisoarea adresată de acest Emil celuilalt Emil, alter ego al său. Dima citi...

Dragă Emil,

Vineri am aflat că ai fost în concediu la mare, dar era prea tîrziu ca să te mai pot întîlni. Știu însă că ai avut o altă întîlnire, mai puțin obișnuită — și nu din vina ta — care în cele din urmă s-a terminat cu bine. O întîmplare de loc veselă! Te felicit pentru tactul de care ai dat dovadă, reușind să ocolești acea scenă neplăcută. Eu vin miercuri seara sigur, așteaptă-mă după-amiază, că trec pe la tine. Sile și sora lui, Lolo, sînt și ei aici.

Cu drag,
Mircea

— Ce spui? întrebă Mihai nerăbdător să audă părerea lui Dima. Cred că, indirect, se comunică ceva.

— De acord, dar ce? Să mai „ghicim" puțin în scrisoarea asta. Sînt convins că în cele din urmă o să ne spună ceva.

— Sînt gata să ghicesc și-n cafea, dacă pe calea asta aflăm adevărul.

— Tii ! Grozavă propunere, Mihai ! Nici nu știi cît de mult aș bea o cafea bună. Și o cafea bună...

— Nu se poate bea decît la tine acasă, fapt știut de oricine.

— Pe cuvîntul meu că ai dreptate ! Și vom avea și timp suficient să ne uităm la aceste „nevinovate" rînduri. Eu cred că aici, în Deltă, am terminat toată treaba.

SCRISOARE CU „TÎLC"

Veniseră să bea cafea, dar ceştile aşteptau uitate, la margine de masă. Dima, pasionat dezlegător de texte cifrate, era înclinat să creadă că şi acesta este redactat „cu cheie", nefiind o scrisoare „convenţională", cum părea la prima vedere. Un anume pasaj din scrisoare îl făcea să creadă că se referă la un eveniment cunoscut şi de el, dar neprevăzut pentru cei doi. Raţionamentul lui era următorul : Complicii ar fi putut să stabilească unele convenţii, pentru a-şi comunica unele evenimente cît de cît previzibile, sau cu ajutorul cărora puteau să-şi fixeze o întîlnire. Dar cînd apărea ceva neprevăzut ? Atunci, desigur, îşi scriau cifrat, pentru a se sfătui sau a acţiona într-un anume fel. Or, textul acestei scrisori se referea la ceva neprevăzut. Era convins de asta ! Mihai, în schimb, susţinea că, dimpotrivă, cei doi, neştiindu-se urmăriţi, folosiseră poşta pentru a-şi da întîlnire.

— Ş-ar putea ca scrisoarea să aibă o „cheie", susţinu Mihai, dar fără să fie cifrată. De exemplu, acest : „Eu vin miercuri seara sigur, aşteaptă-mă după-amiază, că trec pe la tine" poate să însemne că pe data aceea se vor întîlni într-un loc dinainte fixat şi la o oră stabilită.

— De acord. Dar în acelaşi timp poate să fie şi un text cifrat. Să nu uităm că şi o scrisoare cifrată trebuie să aibă un text, care poate să pară „convenţional". Pentru orice eventualitate, sîntem datori să căutăm un sens

ascuns în aceste rînduri „cuminți", pînă cînd vom fi siguri că, într-adevăr, nu există nimic altceva în spatele lor.

Trecuseră cîteva ore de cînd discutau pe marginea textului pe care Dima îl cerceta minuțios cu lupa.

— Poate că există ceva scris cu o cerneală simpatică, și în cazul acesta numai laboratorul are ultimul cuvînt.

— Orice este posibil... Dar, pînă cînd să facem o expertiză din acest punct de vedere, spune-mi, te rog, nu ți se pare că legăturile unor litere cu celelalte parcă au o ezitare, care îngroașă punctul lor de contact ? Fii, te rog, atent la litera asta, și la asta, și la asta, îi arătă el.

Mihai luă scrisoarea și o cercetă cu foarte multă atenție, să se convingă.

— Ei, fir-ar să fie ! Parcă ai dreptate. Dar nu toate literele sînt așa.

— Nici nu trebuie.

— Poate că există într-adevăr un text scris prin metoda disimulării.

— Bine, Mihai ! Să încercăm să descifrăm pornind de la premiza că s-a folosit această metodă în redactarea scrisorii de față. Literele care interesează cred că au fost subliniate prin această metodă a ușoarei îngroșări a punctului de legătură dintre ele. Observă însă cît de artistic a fost lucrată, dacă ochiul liber nu poate să sesizeze nimic... Cred că avem de-a face cu o transpoziție ! Tu ce zici ?

— Sigur că da. În transpoziție literele își păstrează semnificația, dar, folosind o anumită formulă, sînt amestecate și transformate într-un text fără sens.

— Da ! Așa e. Acum știm ce avem de făcut.

— Să depistăm literele cu „cheie".

— Și cît mai repede. Iată textul :

Dragă Emil,

Vineri am aflat că ai fost în concediu la mare, dar era prea tîrziu ca să te mai pot întîlni. Știu însă că ai avut o altă întîlnire mai puțin obișnuită — nu din vina ta — care în cele din urmă s-a terminat cu bine. O întîmplare de loc veselă! Te felicit pentru tactul de care ai dat dovadă, reușind să ocolești acea scenă neplăcută. Eu vin miercuri seara sigur, așteaptă-mă după-amiază, că trec pe la tine. Sile și sora lui, Lolo, sînt și ei aici.

Cu drag,
Mircea

— Mai înainte de a analiza ceva, pot să-ți spun că este un mincinos și jumătate.

Mihai îl privi nedumerit. La ce minciună se referă?

— Nu mă crezi că e mincinos?

— Nu înțeleg.

— Mă refer la afirmația de aici: „*Te felicit pentru tactul de care ai dat dovadă, reușind să ocolești acea scenă neplăcută*".

— Ai asistat la acea întîlnire și ți se pare că nu a avut... totuși, destul tact?

— Ba individul a avut tact, iar scena a fost, într-adevăr, neplăcută. Spre deosebire de el, însă, eu socotesc că nu a fost ocolită, ci dimpotrivă. Dacă eram acolo, multe nu s-ar mai fi petrecut.

— Vorbește odată!

— Bag mîna în foc că este vorba de întîlnirea pe care a avut-o acest individ cu nefericitul... Marinescu. Știi și tu cum s-a terminat.

— Eh! se plesni Mihai cu palma peste frunte, sărind de pe scaun. Acum înțeleg. Scena nu a fost ocolită.

— Dar felicitările trebuia să i le trimită, ca să știe și celălalt cum s-a terminat treaba. În timp ce noi aveam atenția atîntită în alte părți, el s-a descotorosit de Marinescu. Îmi vine să cred că Emil îl chemase din București pentru a pune împreună ceva la cale. În drum spre far, complicele a dat de Marinescu, a înțeles că prezența lui aici e un pericol, și l-a oprit, cum știi, să mai ajungă.

— Iar noi am avut ghinion.

— Am putea să numim și ghinion această întîmplare. Dar dacă n-ar fi întîmplările astea, cîte chestiuni nu s-ar fi soluționat mai repede ? Să vedem însă dacă nu cumva de data asta un „noroc" n-o să ne ajute să descifrăm mai repede taina acestor rînduri. Înclin să cred, iar tu mi-ai întărit convingerea, că este vorba de o transpoziție, și pentru asta...

— Trebuie să selectăm literele care în text au aceste semne.

— Să facem, deci, această operație.

Mihai luă lupa și, cercetînd cu migală fiecare literă în parte, pentru a observa dacă „ceva" nu atrage cumva luarea-aminte asupra ei, selectă literele. Operațiunea nu era de loc ușoară, pentru că se cerea o precizie deosebită, deoarece o singură literă „selectată" în plus, sau ocolită, ar fi dus la imposibilitatea descifrării textului.

După o muncă de o jumătate de oră, el îi spuse lui Dima, ștergîndu-și fruntea brobonată de transpirație :

— Cred că acestea sînt literele care merită să ne oprim asupra lor. Am pus în text cîte un punct sub fiecare dintre ele.

Dima trecu și el cu lupa de cîteva ori pe deasupra textului și se declară satisfăcut.

— Mihai, ești chiar talentat. Păcat că n-ai acordat mai multă atenție acestui „sport".

— E ceea ce voi face în viitor.

— Așadar, să copiem aceste litere într-un șir : E-T-L-R-N-V-T-E-O-L-R-P-V-I-R-A-I-E-I-E-Ș-S-S-U-O-A.

— În total sînt 26 de litere. Ei bine, Mihai, următorul pas în descifrarea unui text, sau, mai bine zis, întrebarea imediat următoare este : În ce limbă este scris mesajul ? Pentru că textul acesta direct, scrisoarea propriu-zisă, poate să fie, după cum vezi, în limba română, dar mesajul pe care îl descifrezi în limba latină, să zicem. De ce nu s-ar putea ca, prin convenție, să i se transmită un anume text în limba latină, un dicton spre exemplu, care să aibă o anumită semnificație ? Așadar, să privim mai întîi aceste litere și să încercăm să ne dăm seama dacă este vorba de o limbă veche sau modernă. Tu ce crezi ?

— Modernă, desigur.

— De ce ?

— Pentru că într-un text de cîteva cuvinte, cum bănuiesc că este acesta, într-o limbă veche aproape sigur s-ar fi găsit litere ca W-Q-Y, care lipsesc aici.

— Bine, Mihai ! Chiar aceasta este observația pe care o făcusem și eu. Textul cred că este scris într-o limbă modernă. Atunci ? Spune-mi acum ce altceva mai observi la aceste litere.

— Mai e ceva de văzut ? ! Poate faptul că sînt cu soț ? întrebă, îndoindu-se.

— Chiar asta, și nu este de mică importanță. Să împărțim aceste litere în două grupe egale și să încercăm să le descifrăm printr-o metodă relativ simplă, pe care

cred că au folosit-o cei doi. De ce ? Pentru că erau siguri că scrisoarea lor nu va atrage nimănui atenţia, iar ei nu aveau nici un rost să se complice printr-un cifru greu. Trebuiau să se ferească mai mult de ochi indiscreţi ocazionali, pentru că, altfel cine citeşte o scrisoare care pleacă din Deltă în Bucureşti ? Cel mult un vecin curios, care găseşte scrisoarea în cutie şi, după ce îşi satisface curiozitatea, o pune la loc. Aşadar, fă, te rog, două grupe de litere şi scrie-le unele sub altele.

Mihai scrise, conştiincios, literele :

E-T-L-R-N-V-T-E-O-L-R-P-V
I-R-A-I-E-I-E-Ş-S-S-U-O-A

— Foarte bine. Vom dezlega acum ceea ce se cheamă „cifrul ulucilor", şi pentru asta trebuie să desenăm un gard, cum făceam în copilărie.

— O linie în zigzag.

— Şi aşa, dacă vrei. Te rog acum să copiezi cele două grupe de litere, de la coadă spre cap, adică rîndul de sus să-l începi de la „V", iar cel de jos de la „A". Fiecare literă s-o pui în vîrfurile liniei în zigzag.

Mihai scrise astfel literele :

V P R L O E T V N R L T E
A O U S S Ş E I E I A R I

— Perfect ! Perfect ! explodă Dima. Este tocmai ceea ce m-am aşteptat eu.

— E gata ?

— Sigur că da ! Citește literele, începînd din stînga, normal, dar ținîndu-te de linia frîntă. Adică citește prima literă din stînga sus, apoi pe cea de jos, apoi pe a doua din stînga sus, coboară la a doua din stînga și așa mai departe, pe zigzag.

— *„Vaporul sosește vineri la trei"*, descifră Mihai.

— Iată ce a vrut Emil să-i comunice individului de la București. Te-ai convins că există o „cheie" ?

Mihai era încîntat de ceea ce făcuseră. Se gîndea că, într-adevăr, nu există nimic pe lume care să nu intereseze un cercetător în criminalistică. De multe ori, de repeziciunea cu care rezolvi o problemă depinde succesul cercetării, și dacă poți să renunți în momentul acela la serviciile laboratorului sau ale celorlalți specialiști, ai cîștigat lupta.

Odată rezolvat cifrul, pe Mihai, ca și pe Dima, îl preocupă sensul mesajului.

— Despre ce vapor crezi că este vorba ?

— Dacă aș ști ? ! Trebuie să ne interesăm ce vapoare și-au anunțat sosirea pentru mîine într-unul din porturile noastre.

— Pe Dunăre și în Constanța.

— Desigur. Probabil că acest vapor așteptat trebuie să-i ducă de aici. Zilele astea să fim foarte atenți. Și, mai ales, să ne interesăm mereu cum merg operațiunile de descoperire a celui fugit.

— Dacă această propoziție naivă n-o fi însemnînd cine știe ce, și în timp ce noi așteptăm vapoare, ei...

Se duseră pe la colonelul Aldea, să se sfătuiască și cu el.

Spre uimirea lor, în clipa în care citi mesajul, colonelul Aldea tresări ca și cînd ar fi știut despre ce este vorba. El făcu imediat legătura între un fapt petrecut

cu cîtva timp în urmă şi textul pe care îl avea în faţă. Iată ce se petrecuse atunci.

*

Sînt zile cînd marea, cît vezi cu ochii, pare împietrită. E ca o imensă pardoseală de cristal care te invită să te avînţi într-un vals fără sfîrşit. Dacă închizi ochii, te urmăreşti alunecînd în piruete largi, depărtîndu-te către orizont, din ce în ce mai mic, din ce în ce mai neînsemnat în uriaşa sală deasupra căreia se înalţă cupola albastră-străvezie a cerului.

Cînd geana de foc se iveşte subţire ca o muchie de cuţit, cristalul apei se rumeneşte şi el. În liniştea absolută izbucnesc glasuri înalte de copii, care te învăluiesc de pretutindeni, se împletesc în sufletul tău, te vrăjesc. E bucuria unică pe care toţi cei chemaţi de frumuseţea mării o încearcă în clipa răsăritului.

Nici unul dintre cei veniţi să petreacă zile frumoase de concediu nu ştia că, undeva, în larg, dincolo de cercul pînă la care se avîntă privirea lui, apăruse o ameninţare care tulbura liniştea acestei zile frumoase de vară

Sirenele chemaseră grănicerii la posturi. Şi în timp ce plaja forfotea de lume fericită, ei urmăreau pescadorul care oprise dincolo de orizont. Oare ce urmărea? De ce se apropie atît de mult de coastă? Nu cumva are de gînd să comită o încălcare a apelor teritoriale?

Tensiunea creştea cu atît mai mult, cu cît pescadorul nu încerca să ia legătura cu coasta, pentru a cere permisiunea de a naviga spre port.

Se opri la timp, acolo unde s-ar putea numi „graniţa apelor teritoriale", şi îşi aruncă ancora.

Nu trecuse mai mult de o oră de cînd ancorase și de lîngă pescador se desprinseră mai multe bărci, care se distanțară spre larg. Întinseră instrumentele pentru pescuit.

Pavilionul sub care naviga era panamez, ceea ce însemna că poate să fie al oricărui armator, deoarece este cunoscut că mulți proprietari de nave, indiferent din ce loc, își înregistrează vapoarele în această țară, unde taxele de navigație sînt foarte mici.

Pescuitul se părea că va decurge normal. Bărcile s-au înapoiat la pescador seara, tîrziu. De pe țărm, pe coverta pescadorului se vedea, la lumina becurilor de pe punte, o activitate intensă. Probabil că bărcile nu se întorseseră fără vînat.

Ceea ce nu se vedea însă, cu ajutorul lunetelor, era activitatea din cala pescadorului...

La prima vedere părea un vas obișnuit, construit anume pentru întrebuințarea care i se dădea. Totul pe punte era amenajat pescuitului, preluării vînatului și prelucrării lui imediate. Dacă coborai însă treptele care te duceau sub covertă, aveai o surpriză deosebită. Chiar aproape de chilă era un fel de cabină de metal, cu o ușă ciudată, care se închidea ermetic prin scoabe puternice, de metal, ce se strîngeau cu ajutorul unor roți. Două hublouri, ceva mai mari ca o palmă, permiteau să privești în această neașteptată cabină, mai mult lungă decît lată și înaltă.

Iată ce se petrecea în preajma acestei cabine :

Pe două șenile apăru lîngă ei o ciudată torpilă de aproximativ trei metri lungime, dar mult mai groasă decît una obișnuită. După ușurința cu care putea fi manevrată, puteai lesne deduce că este fabricată dintr-un material dur, dar ușor, iar interiorul este gol. Un bărbat încă tînăr se apropie de torpilă și, apăsînd un buton,

pe care puteai foarte ușor să nu-l observi, deschise o ușă. Torpila era un mic submarin, în interiorul căruia erau amenajate două locuri. Bărbatul privi în treacăt interiorul submarinului, pipăi partea pe care te așezi a celor două banchete, învîrti o pedală din dreptul uneia dintre ele. Ai fi putut să fii surprins de aceste pedale, deoarece micul vas nu era de loc potrivit pentru un antrenament de ciclism. Dacă însă ai fi observat imediata rotire a minusculei elice, din pupa submarinului, ai fi înțeles rostul lor. Pedalele erau prinse de o roată dințată care, printr-un lanț de bicicletă, era, la rîndul ei, cuplată de o altă roată, ceva mai mică, prinsă de axul elicei. Unei învîrtituri de pedală îi răspundeau zece învîrtituri de elice. Bărbatul care controla micul submarin se încumetă să intre în el și să se așeze pe bancheta din față. În dreptul ochilor, prins printr-o țeavă de tavanul submarinului, un binoclu, care nu era altceva decît vizorul unui mic periscop ce ieșea cu puțin deasupra acoperișului. Printr-un sistem special, însă, tijele introduse una în alta, ca picioarele unui trepied, ieșeau în afară, înălțînd oglinda periscopului.

Mulțumit de ceea ce constatase, bărbatul ieși din submarin și se îndreptă spre o cabină în care se auzeau mai multe glasuri discutînd aprins. Cînd el deschise ușa să intre, în lumina nu prea puternică a becului se văzură patru bărbați și o femeie care stăteau în jurul unei mese. În fața lor erau patru pahare mari cu băutură tare.

Cel care intră în cameră fu întrebat din ochi dacă este mulțumit de ceea ce găsise, și el le răspunse în același fel că totul este în regulă.

După ce mai băură cu toții încă un pahar, cel care intrase și unul dintre cei patru bărbați din cabină tre-

cură într-o încăpere alăturată, să se echipeze. Își scoaseră hainele, apoi își luară în spate cîte un aparat cu oxigen pentru călătorii subacvatice. Măștile pentru față le atîrnau de gît. Numai în costume de baie și cu labele de cauciuc prinse de picioare, apărură iar în prima cameră.

— Gata ?

— După cum se vede.

S-au apropiat de micul submarin, și cei doi luară loc în el. Cîțiva oameni aduseră plăci grele de fontă, pe care le prinseră sub banchete. Un ultim salut, și ușa ermetică se închise în urma lor.

Submarinul fu apoi introdus în camera lipită de corpul navei, special amenajată, și pompele o umplură cu apă. Apoi se deschise orificiul special prin care se lua contactul cu apa. Cînd se dezlipiră de pescador, cei doi începură să pedaleze, dar nu prea repede.

În același timp, pentru a acoperi ușorul zgomot al elicei, pescadorul își porni motoarele, schimbîndu-și, încet, locul. Părea că se îndreaptă spre locul în care bărcile întinseseră plasele.

Aparatele de ascultat, de pe mal, recepționară din direcția vasului zgomotul motoarelor. Slaba foșnitură a elicei submarinului, care se apropia pe aceeași direcție, spre mal, nu fu sesizata. Înțelegerea era ca motoarele pescadorului să meargă ceva mai mult de trei ore, timpul de care avea nevoie micul submarin ca să ajungă la mal.

Pentru că adîncimea la care era sub apă nu trecea de cîțiva metri, periscopul navei apăru la suprafață. În curînd cei din submarin constatară că sînt chiar lîngă mal și se hotărîră să se oprească. Își puseră măștile pe față, deschiseră tuburile de aer, apoi lăsară, printr-un orificiu, să pătrundă apa în submarin. Cînd interiorul se umplu,

ieşiră în apă şi se îndreptară spre mal. Dar în faţă le apăru ceea ce se aşteptau mai puţin : un om care purta, ca şi ei, o mască subacvatică...

*

Amintindu-şi întîmplarea cu acel pescador, care rămăsese un timp în apropierea coastei noastre, colonelul Aldea îi spuse căpitanului Dima :

— Oriunde s-ar ivi un vas străin, pe data de zece, trebuie să-l supraveghem. N-ar fi exclus ca mîine, la ora trei, în larg să-şi facă apariţia un pescador. Şi dacă nu mi-ar fi teamă că mă hazardez, aş îndrăzni să cred că va acosta undeva în dreptul locului unde aţi descoperit cadavrul studentului Vlădescu.

Dima îl privi pe Mihai, iar acesta ridică din umeri. I se părea prea mult, să ştie că va fi şi... pescador.

— Regiunea aceea va fi pusă sub observaţie încă de astăzi, spuse Dima.

— Ar fi mai bine. Pînă mîine nu avem timpul necesar să căutăm amănunţit coasta, acolo unde apa este puţin adîncă, dar s-ar putea să ajungem la acelaşi rezultat păzind bine locul. Mai tîrziu vom cerceta amănunţit fundul apei.

— Vă rog să-mi spuneţi ce credeţi că am descoperi, dacă am avea timp să cercetăm ? se interesă Mihai, nerăbdător.

— Ceva foarte interesant, te asigur. Dar să nu ne pripim. Luaţi măsurile necesare. Iar pentru dumneata, se adresă el lui Dima, am această scrisoare. Văd că a început să te pasioneze muzica, şi nu e rău de loc.

Dima deschise, nerăbdător, plicul. Citi în grabă scrisoarea şi reveni asupra rîndurilor pe care le subliniase colonelul Aldea :

„În cele din urmă, consultîndu-mă cu colegul meu Adrian Firea, specialist în folclor, am descoperit un cîntec popular, avînd acest titlu: «Oj, Zamba, Zamba!» Este cîntecul de sărbătoare al unor triburi din sudul Africii.“

Colonelul îl privi întrebător.

— Cred că pot să vă spun unde și-a petrecut cîțiva ani din viață acest Emil al nostru.

— După ce am citit scrisoarea, am știut și eu.

UN CLIENT CIUDAT

Cine ar putea vreodată să spună cîte forme de ciudăţenii omeneşti există ? Aproape fiecare om are ciudăţenia lui. Şi dacă există cineva care ştie cel mai bine acest adevăr, este acela pus, prin profesia lui, să aibă un contact permanent cu ceilalţi semeni. Să fii vînzător într-un mare magazin, ospătar, taxator de bilete... Prin faţa ta se perindă zilnic sute, mii de oameni, fiecare cu felul lui de a fi, gusturile şi pretenţiile lui, cu apucăturile şi gesturile cele mai neaşteptate.

Un astfel de om ciudat, sub aparenţa unui tînăr blond, cu părul tuns scurt, cu o mustăcioară doar crescută, cu ochelari fumurii, intră imediat după ora prînzului în cea mai mare florărie din Eforie-nord. Privi mai întîi distrat glastrele cu flori, rămase cam mult timp înfipt în mijlocul magazinului, într-o atitudine bizară, care atrase cu atît mai mult atenţia vînzătoarelor, cu cît la ora aceea nu mai era nici un alt cumpărător. Vînzătoarele îşi ascunseră cu dibăcie zîmbetele şi aşteptară să-l vadă hotărîndu-se odată pentru ceva. Nu era primul om ciudat pe care îl serveau.

În sfîrşit, după o lungă cercetare a tot ceea ce era în jur, tînărul se strîmbă nemulţumit şi catadicsi să li se adreseze :

— Altceva mai frumos nu aveţi ?

Erau în magazin toate florile care se puteau găsi în sezonul respectiv.

— Avem un sortiment bogat ! Toate florile sînt sosite de curînd. Aceşti trandafiri sînt aproape numai boboci, crinii de asemenea, în două zile se vor desface...

— Doresc o floare rară... Mai ales rară, indiferent de preţ, şi chiar frumuseţe. Poate să miroasă insipid ; să fie urîtă, dar să fie deosebită.

Îi mărturisiră că o astfel de floare nu aveau, şi clientul îşi schimonosi pentru a doua oară gura în gestul lui de nemulţumire.

Porni să se plimbe de-a lungul stativelor, în căutarea unei flori pe gustul lui şi se opri în faţa unor ghivece minuscule în care creşteau cactuşi, de mărimea unei lămîi. Se păreă că a găsit ce căuta.

— Iată că aveţi şi o plantă mai deosebită. Vă rog să-mi împachetaţi un cactus.

Una dintre fete îi îndeplini dorinţa bizară şi el achită costul nu prea mare al plantei.

— Un comisionar, vă rog, ceru el, după ce se convinse că planta este frumos ambalată. Dar să fie un bărbat tînăr ! E un sacrilegiu să oferi flori prin intermediul unui bătrîn.

Aceeaşi fată dispăru pe o uşă din spatele unui ficus uriaş, dar cînd ajunse dincolo, izbucni într-un rîs nestăpînit. Sezonul strîngea aici tot felul de oameni, unii de-a dreptul trăsniţi, după părerea ei.

Telefonă la hotel şi ceru să fie trimis la florărie un comisionar tînăr. Peste cinci minute acesta se prezentă şi se păru că e pe placul sucitului cumpărător, care îşi controlase la fiecare douăzeci de secunde ceasul. Desigur, cactusul trebuia să ajungă la destinaţie într-un timp anume.

— E puţin cam tîrziu, dar... Te rog să mergi cu mine, îl invită pe comisionar.

Acesta luă planta și îl urmă, destul de nedumerit. Cînd privi pe furiș spre vînzătoare, una dintre ele îi făcu acel semn care nu lăsa nici un dubiu în privința semnificației lui, și care însemna că cel în cauză este cam nebun.

Comisionarul își urmă clientul pînă la prima stație de taxiuri, cînd acestea binevoi să-i vorbească :

— E cam tîrziu și mă tem că ai să te duci degeaba. De aceea te trimit cu mașina. Iată ce ai de făcut. Pornești spre Constanța și mergi pînă la panoul mare așezat la cîteva sute de metri la ieșirea din stațiune. Cunoști locul ?

— Desigur.

— Cobori, dar să nu-i dai drumul mașinii. Te înapoiezi tot cu ea, pentru că eu te aștept în cofetăria de aici, să-mi spui ce ai făcut. Voi fi chiar la masa de la fereastră, o vezi ? îi arătă el locul unde va sta, în cofetăria de peste drum.

— Da.

— Va să zică mergi pînă la panoul de reclamă, apoi cobori și te îndrepți spre malul mării. Pînă acolo sînt cel mult două sute de metri. De departe ai să vezi o piatră foarte mare, și dincolo de ea — nu se vedea dinspre șosea — o domnișoară superbă face plajă. Ai s-o recunoști ușor. De altfel, nici nu cred să mai fie cineva prin apropiere. E o fire excentrică și mulțimea de pe plajă o enervează.

Comisionarul se convingea din ce în ce că vînzătoarea nu exagerase de loc în gestul ei. Nu numai felul de a-i prezenta ce are de făcut era „deosebit" de original, dar și misiunea însăși era ciudată. Făcuse comisioane și pe plajă, dar niciodată în locuri atît de singuratice. Meseria e meserie însă...

— Sper că ai înțeles ce ai de făcut. Te prezinți domnișoarei, îi înmînezi această plantă deosebită, fără să uiți să-i spui că este cea mai originală pe care am găsit-o în florărie. Neapărat să-i spui asta.

Pînă acum se grăbise, în schimb dăscăleala asta fără rost îi răpea atîta timp. Comisionarul vru să plece, dar clientul mai avea să-i atragă atenția asupra unei situații neprevăzute :

— Dacă, totuși, domnișoara nu este acolo, aștepți cîteva minute, nu mai mult, apoi faci o mică groapă lîngă pietroiul de care ți-am vorbit și îngropi ghiveciul. Cactusul este o plantă care rezistă enorm la secetă și mîine va fi la fel de frumos. Vreau să rămînă o dovadă că astăzi încă m-am gîndit la ea. Și dumneata ești tînăr și cred că înțelegi tot ce-ți spun. Poftim, te rog, costul comisionului dumitale și iată aici banii necesari pentru mașină, dus și întors.

Comisionarul îi mulțumi, pentru că trăsnitul fusese mai mult decît darnic.

— Nu uita că te aștept la masa de acolo, îi arătă încă o dată vitrina cofetăriei.

În getax, mergînd spre locul întîlnirii cu frumoasa domnișoară, comisionarul se gîndea că adesea dragostea te împinge la gesturi extravagante. Era curios s-o cunoască pe femeia căreia i se trimit cactuși la cîțiva kilometri de plaja pe care stau ceilalți oameni.

Privi ceasul mașinii și constată că este aproape ora trei. Soarele dogorea cu înverșunare. Probabil că cea pe care o caută el doarme acum, adăpostindu-se sub un cort făcut din cearceaful prins de patru bețe înfipte în nisip.

Coborî din mașină, spuse șoferului să nu oprească ceasul de marcaj, deoarece se va întoarce tot cu el, și

se îndreptă spre pietroiul pe care îl zări ușor din șosea. Pînă acolo trebuia să traverseze o porțiune de pămînt întărită și încinsă, pe care nu crescuseră decît ciulini, acum uscați și ei. Sărind și ocolindu-i, ajunse în locul indicat și abia își stăpîni un zîmbet ironic. Frumoasa femeie nici gînd să aștepte cactusul pe care i-l trimisese clientul lui. Conform înțelegerii, așteptă cîteva minute, dar nimeni nu se ivi în jur. Se lăsă în genunchi și începu să sape groapa în care să planteze cactusul, dovadă a gîndurilor continue ale ciudatului îndrăgostit.

Mare fu însă mirarea comisionarului cînd, mai înainte de a înfige de cîteva ori lama briceagului în pămînt, se pomeni în spatele lui cu doi bărbați, care țineau mîinile în buzunare și îl priveau sever. Cu cîteva clipe mai înainte privise în jur, pînă departe, și nu văzuse pe nimeni.

— Bună ziua, domnule Emil, ai venit exact la ora trei. Ți-a fost teamă să nu scapi vaporul, nu este așa ?

Mirat că unul dintre cei doi i se adresează ca unei cunoștințe, comisionarul se răsuci spre el și-și luă ochelarii de pe nas. Cel care îi vorbise își dădu atunci seama de confuzia pe care o făcuse.

— Ai venit și tu la întîlnire ? După cîte văd ești cel de al treilea, pe care încă n-am avut plăcerea să-l cunosc.

— Într-adevăr, nici eu nu vă cunosc, dar cred că mă confundați.

Comisionarul se gîndea că nebunul său client l-a băgat într-o încurcătură amoroasă, iar acești doi, confundîndu-l, vor să-i ceară socoteală. Iată ceea ce nu-i convenea de loc, cu atît mai mult cu cît amîndoi păreau solizi și... hotărîți. „Poftim în ce poveste am intrat !"

— Ar fi prea de tot să te confund, se îndoi cel care i se mai adresase, și de altfel singurul dintre cei doi care părea dispus să stea de vorbă.

— Cu siguranță că mă luați drept altcineva, vorbi mai convingător comisionarul. Eu nu sînt cel pe care îl căutați dumneavoastră.

Drept răspuns, cei doi izbucniră în rîs.

— Va să zică știi că vreau să mă întîlnesc cu cineva, dar nu ești dumneata. Atunci de unde știi ?

— Vă rog să mă credeți că nu sînt eu.

— Și ce cauți aici ?

— Eu... am... am adus floarea...

— Pentru cine ?

„Pentru cine ? Va să zică nu știau că aici trebuie să fie o femeie. Deci nu sînt «rivali»", gîndi bietul comisionar, tot speriat să nu ajungă victima unei scene de gelozie.

— Pentru o... femeie... Trebuia s-o întîlnesc... Uitați-vă, ghiveciul...

Cel care îl interoga izbucni iar în rîs.

— Nu mai spune ! Ia uite, dom-le, asist la o nevinovată întîlnire amoroasă. Și cine este frumoasa ?

— Trebuia să facă plajă aici. Eu sînt comisionar. N o cunosc, dar trebuia să fie.

Eu rîndul celor doi să se încrunte, nemulțumiți. Cel din fața lor începuse sa dea amănunte ușor de verificat.

— Ce spui că ești ?

— Comisionar la hotel „Pescăruș". Mi s-a dat această plantă s-o aduc aici. Puteți verifica.

— Și ce dracului căutai în pămînt ?

— Am vrut să îngrop cactusul, să rămînă pînă mîine, ca o dovadă că astăzi a fost căutată. Asta mi-a cerut clientul care m-a angajat.

Privirile celor doi căzură pe nevinovatul cactus. Totuși, locul părea că a mai fost răscolit, și nu prea de mult. Să creadă ce spune omul ăsta ?

— Sapă, te rog, aici ! ceru cel care îl interogase cuiva din spatele comisionarului.

Acesta se întoarse și constată, uimit, că în spatele lui mai era acum cineva, care se aplecă și săpă repede în locul indicat. Nu trebui să meargă prea adînc, pentru că lopățica se lovi de un obiect metalic. Curînd, o cutie asemănătoare acelora în care sînt păstrate măștile de gaze fu scoasă la suprafață.

— Deschide-o ! îi ceru comisionarului.

Acesta o deschise. Din ea fură scoase două măști cu ajutorul cărora se putea înota pe sub apă.

— Continuați să săpați ! Iar dumneata te rog să mă urmezi. Că aveai întîlnire aici, pot să cred, dar că săpai aici ca să plantezi cactuși, cine dracului să te creadă ? De ce să nu cred că îți trebuiau astea ?

— Vai de mine ! făcu bietul comisionar, de-a dreptul aiurit. Îmi dau seama că nu este ceea ce am bănuit eu. La început am crezut că sînteți gelos și mă luați drept „ăla" care m-a trimis aici. Ascultați ce vă spun. Eu sînt comisionar și nu știu nimic. I o cursa la mijloc. Nu pierdeți timpul. Uitați-vă, mașina mă așteaptă în șosea.

Felul în care vorbea atrase atenția celui care se părea că este conducătorul grupului.

— Povestește tot ce ți s-a întîmplat.

— Am fost trimis aici cu mașina. Șoferul mă cunoaște. În meseria mea am mereu legătură cu șoferii. Poate să vă spună cine sînt. Vedeți că este un getax. Cel care m-a trimis mă așteaptă în cofetăria din centru, vizavi de stația de mașini. Mi-a spus că stă la fereastră, să mă vadă

cînd vin. Nu pierdeți timpul. Eu tot merg cu dumneavoastră.

Se urcară toți trei în getax și cerură șoferului să-i ducă în centru, cu toată viteza. Mai înainte însă, unul dintre cei care îl prinseseră ceruse șoferului carnetul și se convinsese că este, într-adevăr, cel care stătea la volan.

Mihai, pentru că el era cel pe care comisionarul îl socotea, pe bună dreptate, conducătorul grupului, se îndoia că va mai găsi pe cineva la cofetărie. Lăsase pe unul dintre oameni să supravegheze, și el se îndrepta, totuși, spre locul indicat.

Dacă acest om era sincer, și părea să fie, bănuia ce s-a întîmplat și simțea că turbează de furie. Luase parte la multe operațiuni, dar parcă niciodată nu întîlnise un individ atît de abil.

Acum, cînd va avea certitudinea că scrisoarea a fost descifrată, individul va fi și mai prudent. Era pentru a doua oară cînd îi scăpa printre degete, și nu-și ierta.

*

După ce comisionarul se îndepărtă, tînărul ciudat intră în cofetăria în care promisese că-l va aștepta, ceru o citronadă și o Joffre. După ce savură prăjitura, plictisit, ieși în stradă privindu-și ceasul, ca un om care nu are ce face un timp. Porni într-o plimbare ce părea să fie scurtă, pentru că, destul de des, privea înapoi. Dădu totuși colțul pe prima stradă și merse mai departe. Cînd făcu cel de al doilea colț, tocmai trecea pe lîngă el un getax. Îi făcu semn să oprească, și sări sprinten în el.

— Spre Constanța.

Șoferul porni.

Cînd ajunseră pe șosea, în dreptul panoului care făcea reclamă produselor „Alba", văzu staționat un getax. Pasagerul privi spre mare, zări trei oameni lîngă pietroiul de pe mal și un zîmbet perfid îi înflori în colțul gurii.

— Poți să mergi ceva mai repede ? îl întrebă pe șofer.

Pentru că erau la drum deschis, șoferul apăsă acceleratorul.

Dima părea un copil bosumflat. Cînd își țuguia gura, cînd își mușca buzele, ciocănind în același timp, nervos, cu degetele de marginea scaunului.

Mihai tocmai terminase de relatat ceea ce se petrecuse pe malul mării. Tot ce auzise îl înfuriase, dar nu putea face nimic altceva decît să lovească placajul scaunului. Fusese sigur că totul se va termina în ziua aceea, la ora trei, și deodată era pus în fața celei mai neplăcute surprize. Și mai ales nu știa ce trebuie să facă în continuare, deși avea sentimentul că, dacă nu va acționa repede, va fi prea tîrziu.

— Comisionarul a fost verificat ?

— Da. Am stat de vorbă și cu vînzătoarea care l-a chemat, și cu cel de la hotel. L-a trimis pur și simplu ca pe o momeală și a reușit.

— Dar de ce a cerut vînzătoarei să-i dea un comisionar tînăr ? Neapărat tînăr ?

— Cred că voia să semene cît mai mult cu el, ca să se poată face confuzia. Un bătrînel oarecare...

— Ai dreptate, oftă Dima cu năduf. Sînt atît de furios... S-au trimis noile semnalmente ?

— După cum l-au descris vînzătoarele și comisionarul.

— A reușit destul de repede să fie „altul". Iar în clipa de față cu siguranță că nu mai seamănă nici cu cel care a fost. Poți însă să-mi spui ce avem de făcut ?

Nu primi nici un răspuns. Întîmplarea se părea că, deodată, a rupt toate firele care legau viitorul de trecut. Individul, știindu-se căutat, va face totul să dispară pentru un timp și va sta cuminte într-o ascunzătoare oarecare.

— Dar unde ? bombăni Dima, numai pentru el.

— Ai spus ceva ?

— N-am spus nimic. M-am întrebat numai unde o fi crezînd individul că este cel mai puțin căutat ?

Peste o jumătate de oră erau în aceeași cameră, obsedați de aceeași întrebare. Nu primiră decît vestea că, în apă, foarte aproape de coastă, ascuns sub niște blocuri de piatră, se descoperise un mic submarin de o construcție specială. Se așteptau să dea de el, pentru că știau că de la pescadorul din larg și pînă la mal nu se putea ajunge cu măștile descoperite, distanța fiind prea mare.

Colonelul Aldea le trimise un mesaj în care îi informa că, într-adevăr, cu puțin timp înainte de ora trei, pescadorul își făcuse iar apariția în fața coastei, dînd drumul bărcilor în larg. Știau acum cu toții care era adevăratul motiv al venirii lui.

Se părea că vor rămîne mai departe să zacă în această dezamăgire. Dima îl întrebă. pe neașteptate, pe Mihai :

— Nu vrei să mergi la București ?

— Dacă trebuie.

— Poate că Tim este în stare să-mi răspundă la o întrebare.

Cît timp a rostit aceste cuvinte a și fost gata de drum.

— Crezi că a fugit la București ? întrebă Mihai.

— Sînt chiar sigur. Acolo speră să-și piardă mai ușor urma. Poate că are și legătură, care să-l adăpostească. Ai mersul trenurilor ?

Mihai îi dădu ceea ce îi ceru, şi Dima, după ce consultă în grabă plecările trenurilor, spuse :

— La ora asta este în Ciulniţa. Chiar pleacă din gară. Peste aproape două ore va fi în Gara de Nord. Păcat că nu mai putem anunţa să se suie cineva în tren după el. Ar fi avut suficient timp să-l caute. Dar să fie aşteptat acolo, deşi mă îndoiesc că are să-l recunoască cineva.

Peste o jumătate de oră erau într-o avionetă, zburînd spre Bucureşti.

Primul lucru pe care l-a făcut Dima a fost acela de a-l vedea pe Tim.

Dima se aşeză pe un scaun în apropierea lui Tim şi i se adresă :

— Crezi că putem sta de vorbă cîteva minute ?

Tim îşi întoarse privirea spre el, dar nu-i răspunse nimic.

De fapt n-am să te obosesc prea mult. Răspunde-mi numai la o singură întrebare : Ce îţi spun aceste cuvinte : „Odobeşti-10-11" ?

În privirea stinsă pîlpîi deodată o luminiţă.

Dima nu scăpă acest licăr şi înţelese că mersese la ţintă. Aşteptă mult timp, răbdător, răspunsul. Bănuia că în mintea celui întrebat se dădea o luptă. Tîrziu de tot, Tim întrebă, cu glasul tremurat.

— Aţi... descifrat ?

Dima îşi lăsă capul de cîteva ori, în semn de aprobare.

Tim se frămîntă, neliniştit de tăcerea lui Dima, care aştepta ca el să vorbească.

— De ce nu-l întrebaţi pe el, dacă l-aţi prins ? Dacă aveţi scrisoarea asta, de la el o aveţi.

— De la el, se hotărî Dima să-i răspundă.

— Şi de ce nu v-a spus şi ce înţeles are, dacă v-a dat cheia cifrului ?

Dima şi-a dat seama că Tim crede că Emil este prins şi a fost găsită la el scrisoarea lui. Punea totuşi acele întrebări ca să se convingă că este aşa. Dima îi vorbi astfel încît să trezească în el germenele invidiei :

— După întrebările pe care mi le pui, înţeleg că vrei să afli dacă l-am prins pe „Emil". Ei bine, nu l-am prins. A reuşit să ne tragă pe sfoară şi să fugă. Dacă ar fi fost aici, nu ezitam să vă confrunt. „Emil" este acum departe, îmbarcat pe un pescador care naviga sub pavilion panamez. Cînd ne-am dat seama ce caută pescadorul aici, era prea tîrziu. Aşa că, în timp ce tu vei avea de dus îndelungi discuţii cu noi, el va încasa probabil şi partea ta de bani, ceea ce n-o să-l facă să sufere în plus.

Privirea lui Tim pîlpîi pentru a doua oară. Cuvintele lui Dima treziseră în el amintiri nu prea vechi.

— Îmi închipui că ai fi dorit să fii în locul lui, dar soarta a vrut altfel. Rămîne să te consolezi cum ai să poţi. Şi acum, pentru că el ne-a scăpat de sub nas, spune-ne despre ce a fost vorba în tot acest timp, de cînd aţi venit în ţară, şi ce aţi urmărit. Începe însă prin a mărturisi ce înseamnă „Odobeşti-10-11" ?

În mintea lui Tim se ciocneau gînduri contradictorii. Se impunea însă acela că el a rămas aici, în timp ce celălalt...

Îi era necaz. Deşi a înţeles intenţia celui care îl interoga, cînd i-a vorbit de viaţa celui plecat, nu putea să scape de acest gînd.

Dima folosea tăcerea ca pe un instrument de convingere. Pusese întrebarea şi aştepta. Doar îl privea semnificativ din cînd în cînd.

— „Odobești-10-11“ ? vorbi Tim. Este numele unei bodegi unde trebuia să ne întîlnim. „10“ însemna pe data de zece, iar „11“, la ora unsprezece.

Cînd Tim se hotărîse să spună adevărul, gîndise astfel : „Dacă a fugit, n-are rost să mai ascund, dacă n-a fugit... cu atît mai bine. De ce să fiu numai eu aici ?“

— Cum s-ar spune, va fi un rendez-vous ratat. Te-ai fi dus degeaba.

În sinea lui însă Dima se gîndea că, într-adevăr, Emil trebuie să fi fugit spre București.

— Dă-mi o ultimă explicație. Dacă ieri trebuia să pleci, o dată cu el, de ce v-ați dat această întîlnire aici ? Această nepotrivire pune sub semnul întrebării adevărul răspunsului.

— Pare neadevărat, dar așa este. Această întîlnire era fixată în eventualitatea că nu ne vom găsi în ziua plecării, ceea ce s-a și întîmplat. În punctul de pe mal...

— ...Pietroiul din dreptul reclamei produselor „Alba“, continuă Dima ca să-l convingă definitiv că știe multe...

— Da, acolo trebuia să venim, independent unul de celălalt. Dacă ceva ne-ar fi împiedicat, sau n-ar fi putut să vină vasul, ne întîlneam aici.

Aflînd această explicație, Dima se ridică să plece.

*

A doua zi dimineață, aproape de ora unsprezece, în bodega „Odobești“ nu era decît un client, așezat la o masă retrasă într-un colț. La ora aceea sînt puțini cei care se opresc într-o bodegă de cartier. Clientul singuratic părea adus aici de necazuri multe. Sorbea din cînd în cînd din halba de bere și trăgea cu pasiune din țigară. Tocmai terminase halba și chemase ospătarul

să-i mai comande una, cînd în bodegă îşi făcu apariţia un bătrîn ce abia îşi ducea picioarele. Părea un om necăjit, dacă te uitai la hainele lui vechi şi ponosite, la bastonul făcut dintr-o creangă de pom, la ghetele scofîlcite, la părul alb crescut peste gulerul hainei. N-ai fi fost surprins, dacă te-ai fi trezit că-ţi întinde mîna, să-ţi ceară să-l ajuţi cu cîţiva bănuţi.

Trecu fără să privească la clientul din colţ şi cînd ajunse la tejghea, îl rugă pe ospătar, cu glasul slab şi dogit :

— Îmi dai şi mie o ţuică ?

— Ia loc, moşule ! Drojdie sau bătrînă de Piteşti ?

— O ţuică bătrînă.

Se aşeză la masa din apropierea primului client şi aşteptă să fie servit.

După ce i se aduse ceea ce comandase, dădu o duşcă şi privi spre vecinul din colţ. Păru că abia atunci îl recunoaşte :

— A, dumneata eşti, domnule Tim ! i se adresă, făcîndu-l pe acesta să holbeze ochii, aproape speriat.

Bătrînul zîmbi satisfăcut. Era mulţumit că nici Tim nu-l recunoscuse. Şi, într-adevăr, acesta ar fi stat mult şi bine lîngă el, fără să ştie cine este.

— Mă cunoşti ? întrebă primul client, ca să lege discuţia pe care o auzea şi chelnerul.

— Sigur că da... Eu am îmbătrînit, nu mă mai recunoaşteţi.

Se ridică şi veni lîngă masa cunoştinţei de demult.

În clipa în care bătrînul a ajuns în faţa lui Tim, cineva, din spate, îi comandă, cu voce joasă :

— Nu face nici o mişcare, domnule Emil ! Rămîi aşa !

Bătrînul își întoarse puțin capul și-l văzu pe chelner, la numai un pas înapoia lui. Din bucătăria bodegii mai apăru un chelner. Amîndoi îl luară de braț pe bătrîn și-l scoaseră pe o ușă din spatele tejghelei.

Din clipa în care fusese somat, Emil se gîndi unde mai văzuse acest om, care se dăduse drept chelner. Era de acum în mașină, cînd deodată își aminti că era „turistul" singuratic de la far. Într-adevăr, era Dima.

■

Calmul lui Dima, cunoscut tuturor, se desmințea într-o singură situație: atunci cînd trebuia să ia cuvîntul în fața mai multor ascultători, să expună cum a ajuns să soluționeze, împreună cu echipa lui, o anumită problemă. Pînă cînd își găsea „cadența", cum spunea Mihai, părea un elev care știe bine lecția și vrea s-o spună toată deodată. Antrenat însă în temă, curînd urmărea numai firul logic al faptelor petrecute, își amintea raționamentele făcute, „motivele" materiale sau de altă natură care l-au făcut să acționeze într-un anume fel. Răsfoindu-și carnețelul cu însemnări, el retrăia, de fapt, fiecare eveniment petrecut. Și atunci expunerea lui devenea curgătoare, logică și convingătoare.

Acum, în fața colegilor, stînd la masă alături de colonelul Aldea, era în plină expunere:

— Pe măsură ce mă informam mai precis despre studentul Vlădescu, mă convingeam că numai o întîmplare putea să facă din el victima unui atentat, toate datele căpătate despre acest om infirmau posibilitatea unei vieți duble și antrenarea lui într-o afacere dubioasă, din care să nu mai poată ieși. De aceea, l-am abandonat într-un fel în cercetările noastre și am pornit pe pista urmelor

descoperite. Trebuie să mărturisesc că individul în cauză este deosebit de priceput şi inteligent, aşa că a reuşit să ne deruteze chiar în primele momente ale cercetărilor, trimiţîndu-ne pe un drum greşit. Foarte dibaci în arta travestitului, după cum ne-a convins mai ales în ultima zi a arestării lui, el a ştiut că, vopsindu-şi în negru un dinte, are să pară ştirb casierului din gară. Procedeul înnegritului unui dinte, pentru a părea ştirb, după cum ştiţi, este curent folosit în cinematografie. În lumina slabă din mijlocul nopţii, şi aşezîndu-se cu spatele spre bec, el a putut uşor să-l inducă în eroare pe casier, care a fost sincer cînd ne-a spus că unuia dintre cei care cumpăraseră bilete îi lipsea un dinte. Am căutat un ştirb şi am pierdut destul timp.

Primul pas pe care l-a făcut individul, odată ajuns pe uscat, a fost să-şi găsească o identitate, la adăpostul căreia să poată acţiona. Victimă a acestei căutări a căzut contabilul Emil Mărculescu, pe care l-au cunoscut pe plaja de la Mamaia. Acesta era omul care le trebuia : singur, avea apartament separat, în care se putea locui, şi o fire deschisă, de la care puteau afla repede ceea ce voiau să ştie. În scurt timp îi cunoşteau prietenii, serviciul, tatăl, preocupările. S-a mai nimerit să se apropie şi fizic de omul căutat de noi. Au aşteptat ziua cînd acesta tocmai trebuia să plece spre casă, l-au îmbătat, l-au adus în cortul lor şi, după ce l-au otrăvit şi i-au rupt exact acel dinte pe care îl sesizase casierul că-l avea lipsă, l-au aruncat în ciulini. Bineînţeles că l-au mutilat. Totul era aranjat ca, deşi mutilat, noi să identificăm, totuşi, în el, pe blondul din gară. Şi pentru a doua oară au reuşit. Pornind de la adevărul că adesea între aceşti indivizi se ivesc dispute care se rezolvă în acest fel, am crezut că blondul a fost lichidat de doi

complici. Observația tovarășului colonel Aldea că mutilatul poate că nu a urmărit să ascundă identitatea cadavrului, ci, dimpotrivă, s-o sublinieze, mi-a atras atenția. M-am întrebat : De ce voiau să știm că blondul nu mai există ? Nu cumva pentru ca... să fie și să acționeze nestingherit ?

În orice caz, cu o identitate sigură, individul și-a făcut apariția la far, unde, folosindu-se de farmecul pe care îl are, a știut să atragă atenția fiicei lui Pavlicenco și să rămînă astfel exact acolo unde dorea. Scopul lui era să rămînă la far pînă în ziua în care „Mehedinți" avea să treacă spre „casă". Știind că are la bord o încărcătură deosebit de prețioasă, și de care ei se interesau dintr-un motiv pe care am să-l expun mai jos, cînd am să arăt și identitatea celor doi spioni, a făcut totul ca să-l eșueze. Și puțin a rămas ca să nu reușească... Iată cum. Profitînd de furtună, l-a îmbolnăvit pe Pavlicenco, determinîndu-l să rămînă în casă, iar el a schimbat felul de funcționare a farului. Administrîndu-i lui Pavlicenco o doză de acid picric, i-a îngălbenit pielea, realizînd două scopuri : primul a fost acela că l-a făcut pe Pavlicenco să stea în casă și a atras asupra lui bănuielile noastre, iar al doilea ar fi fost acela că, dacă noi nu am fi descoperit simulul, el și-ar fi putut vedea mai departe de treabă. Noi am descoperit că bătrînul nu este bolnav și ne-am pus problema pe care și el a prevăzut-o ! De ce s-a prefăcut bolnav Pavlicenco ? Nu e complicele cuiva ?

Ceea ce n-a prevăzut el a fost încercarea mea de a-l identifica pe cel găsit mort pe plaja de la Mamaia. Ducîndu-mă la tatăl lui Emil Mărculescu, m-am convins că

este un om cumsecade, cinstit, iar din cele spuse despre băiatul lui reiese că fiul îi seamănă. Cei de la birou au confirmat această părere. Contabilul Emil era un funcţionar conştiincios, apreciat, dar îndrăgostit de călătorii. Mi-a atras atenţia faptul că tatăl era supărat că s-a dus la mare. Am bănuit că este vorba de o suferinţă şi, ducîndu-mă la dispensarul T.B.C., am avut confirmarea bănuielilor mele. Ajunsesem în momentul cheie. Cu ajutorul unei radiografii, am identificat cadavrul mutilat găsit la Mamaia : nu era blondul pe care îl căutam noi, ci chiar contabilul Emil Mărculescu... Fotografia plămînilor făcută la autopsie şi imaginea radiografică de la dispensarul T.B.C., studiată de un specialist, au arătat că amîndouă erau ale aceleiaşi persoane. Aşadar, Emil de la far nu era Emil. Pe Emil îl omorîseră ca să-i ia identitatea, iar noi, interesîndu-ne la serviciu, constatăm că, într-adevăr, acesta există, e pasionat călător şi om cumsecade.

Dar ce făcea între timp complicele lui ? Deşi veniţi împreună, ei aveau misiuni diferite. Trimiterea lor concomitentă a fost dictată mai mult de probleme de ordin psihologic. Doi oameni, în anumite împrejurări, îşi ţin mai bine moralul ridicat şi acţionează mai curajos. Tim, acesta este numele complicelui, avea misiunea să-l descopere pe „M-3", om deosebit de preţios pentru ei, din mai multe puncte de vedere. „M-3" a fost un as al spionajului german, pe timpul cînd acesta era condus de Canaris. În timpul războiului, mai precis pe la mijlocul anului 1944, „M-3" şi alţi doi oameni ai lui au intrat în posesia unei mari cantităţi de lire sterline false şi a unei averi considerabile constituite din metale şi pietre preţioase, luate prin jaf. Oameni întreprinzători, cei trei complici,

simțind apropierea sfîrșitului, au hotărît să folosească în scop personal averea de care dispuneau. Știau că după înfrîngerea Germaniei nimeni nu se va mai interesa, sau nu-i va mai trage la răspundere, pentru avere falsă, dispărută. Cu atît mai mult cu cît pe aici, pe la noi, avea să treacă frontul, cu urmările lui, care le dădea posibilitatea atîtor justificări. Și, într-adevăr, au trecut totul pe numele lor. După 9 mai 1945, cei trei s-au întîlnit în străinătate, unde o mare sumă de bani falși, dar mai ales întreaga cantitate de metale și pietre prețioase au depus-o într-un seif al unei mari bănci din străinătate, iar cifrul triplu l-au împărțit. Nici unul dintre ei n-ar fi putut să-și însușească averea, deoarece fiecare știa „cheia" unei broaște. Averea putea fi scoasă numai atunci cînd ar fi fost de față toți trei. După această învoială „M-3" se întoarce în țară, unde i se pierde oarecum urma. Adevărul este că s-a înapoiat, deoarece își trăsese pe sfoară chiar complicii, sustrăgînd o parte din averea jefuită, pe care a vrut s-o ia. Dar... aici s-au produs repede schimbări mari și „M-3", alias Vișan, omul veșnic bine dispus, mîncăciosul, care era primit pretutindeni pentru verva lui, n-a mai putut pleca din țară. Buna lui dispoziție era justificată de averea mare pe care o avea, și din care vindea cîte puțin, cît îi ajungea să trăiască relativ modest. Ar fi putut să mai trăiască o sută de ani, fără nici o grijă, păstrîndu-și optimismul care-i scotea din sărite vechile cunoștințe.

Ceilalți doi, cu sumele luate ca parte a lor, s-au refugiat tocmai în sudul Africii, într-o regiune muntoasă, unde au descoperit zăcăminte de germaniu, atît de căutat după război, mai ales datorită industriei electroteh-

nice în plin avînt. Industria tranzistoarelor e de neconceput fără germaniu. Minele lor au prosperat. E bine de reţinut că, prin oameni speciali, ei urmăreau ce se întîmpla cu germaniul în orice lor de pe glob. Aşa au aflat că o încărcătură importantă va fi adusă în ţară de „Mehedinţi", şi au încercat s-o distrugă. Cu cît e mai puţin germaniu pe piaţă, cu atît îi creşte preţul.

Tim, însă, avea misiunea să dea de „M-3", deoarece, în curînd, se vor împlini 20 de ani de cînd au depus averea imensă în seifurile băncii. Or, dacă n-o ridicau pînă la împlinirea a 20 de ani de la depunere, averea era pierdută. Unul dintre cifruri însă era la „M-3". Tim venise să-i propună să fugă din ţară, cu ajutorul acelui pescador, special închiriat. Vă închipuiţi ce avere zace în acel seif, dacă a meritat atîtea cheltuieli ducerea în străinătate a lui „M-3".

Ascuns în casa contabilului Emil, Tim a făcut investigaţii şi a dat de „M-3" mai uşor decît spera. Dar, spre ghinionul lui, s-a trezit supravegheat tocmai cînd credea că va ajunge la capătul misiunii sale. Scapă într-un cufăr, dar dă peste el scriitorul Arghirescu, iar „M-3", după ce a lichidat-o pe Geta Arghirescu, a încercat să-l elimine şi pe el, pe Tim, pentru a-l opri să vorbească.

Între timp, la far s-au întîmplat evenimentele din noaptea furtunii.

Luînd interogatorii celor care puteau fi implicaţi, sau aveau o oarecare contingenţă cu fapta petrecută, am reţinut cîteva amănunte. Deocamdată chestiuni de „nuanţă", dar care trebuiau păstrate. Primul fapt care mi-a atras atenţia a fost o oarecare insistenţă a lui Emil, cînd mi-a spus că Pavlicenco a făcut, în sfîrşit, rost de bani

pentru a-şi trimite fiica la facultate. Desigur, voia să mă facă să mă gîndesc de ce „acum" are el bani, şi încă mai mulţi. Puteam să cred că Pavlicenco are mai mulţi bani datorită unor tranzacţii necurate. De aceea, această informaţie am reţinut-o, privind-o din două puncte de vedere.

Un al doilea fapt, de data aceasta mult mai palpabil, a fost boala lui Pavlicenco. Intenţionat am întrebat-o pe fiica lui cine a descoperit prima dată că ochii bătrînului sînt galbeni, şi mi-a spus că Emil. Emil a sesizat că are ochii galbeni cînd ceilalţi încă nu văzuseră. Şi de fapt nici el nu a văzut, dar a presupus că trebuie să-i aibă galbeni, deoarece îi administrase acidul picric. Orice medic vă poate spune că seara, la lumina artificială, nu se vede culoarea galbenă a ochilor hepaticului. Mai ales că la far este un bec nu prea puternic, cu lumină gălbuie, cum este lumina obişnuită a becurilor cu filament. Aşadar... Emil observase icterul cînd ceilalţi nu-l vedeau. A doua zi însă, toţi şi-au dat seama că are dreptate, cu atît mai mult cu cît bătrînul nu se simţise de loc bine. Acidul picric ingerat i-a dat o stare proastă. Acest amănunt a făcut ca atenţia mea să fie îndreptată în special asupra lui Emil şi încă de atunci m-am hotărît să fac drumul la Bucureşti, să iau relaţii despre el. Relaţiile însă, după cum ştiţi, erau bune.

Dima se opri să depisteze din carneţel cel de al treilea fapt care i-a întărit convingerea că Emil este unul dintre cei căutaţi. Mormăi răsfoind paginile şi se opri zîmbind :

— Sînt puţini oameni care nu au o melodie preferată. Nu ştii întotdeauna de ce, dar din zecile de cîntece pe care le asculţi numai una sau două le fredonezi în momentele de mulţumire. Le fredonezi mecanic, aşa cum

inconștient clipești sau îți ștergi nasul cu batista, cînd, de fapt, te gîndești la cu totul altceva. De multe ori uiți cuvintele cîntecului, te obsedează numai laitmotivul, pe care îl tot repeți, pentru că mai mult nu știi. Și Emil, în clipele de uitare de sine, la pescuit, cînd nu se mai controla, pentru că era sigur că nimeni nu este în apropierea bărcii lui, fredona o melodie cu totul nouă pentru urechile mele. Atunci m-am întrebat : Oare unde a auzit Emil acest „Of, Zamba, Zamba" ? Nu cumva „venise" cu el ? Și... într-adevăr, consultîndu-l pe reputatul muzicolog, profesorul Octav Nedelcu, am reușit să descopăr originea cîntecului. Răspunzînd cu amabilitate cererii mele, tovarășul Nedelcu a binevoit să sacrifice cîteva zile acestei probleme și în cele din urmă mi-a dat un răspuns precis. Acel cîntec popular este cîntecul de sărbătoare al unor triburi din sudul Africei. De unde l-a auzit Emil ? Era puțin probabil că l-a ascultat o singură dată la radio și l-a reținut. Ba, mai mult, a devenit melodia lui obsedantă. Astăzi știu, după propriile lui mărturisiri, că a trăit cîțiva ani în acea regiune, la mina de germaniu de care v-am vorbit, pînă cînd i s-a încredințat „misiunea" de a face orice ca „Mehedinți" să nu ajungă în portul Constanța. Iată trei trepte care m-au apropiat de vinovat și care m-au determinat să plec urgent la București. Aici am constatat că Emil, adevăratul Emil, este cel mort, nu cel de la far. Radiografia fusese o dovadă concretă, de netăgăduit... S-a întîmplat însă că „Emil" de la far, sesizînd că este urmărit, a reușit să scape, după ce îi dusese lui Pavlicenco o nouă doză de acid picric în caseta în care îi spusese că este un „medicament" împotriva hepatitei. Înspăimîntat, a dat bir cu fugiții, lăsînd totul baltă.

Dima oftă, clătinîndu-şi capul a luare-aminte. Nu-i plăcea să-şi amintească situaţia în care s-a aflat după fuga lui Emil. A avut atunci sentimentul că toată munca s-a spulberat într-o clipă. De unde să înceapă ?

— Vă mărturisesc că fuga lui „Emil" m-a cam pus pe gînduri. Încă o dată aveam ocazia să mă conving că individul este deosebit de abil. M-a intrigat mai ales faptul că a reuşit atît de uşor să plece din oraş, cu toate măsurile luate. Numai după descifrarea scrisorii mi-a venit inima la loc. El, care o uitase printre lucrurile din rucsac, a bănuit că am dat de ea, dar nu era sigur dacă am descoperit sau nu că are cifru şi, prudent, ne-a mai tras o dată pe sfoară, trimiţîndu-ne la locul indicat un nevinovat comisionar.

Mi-am adus aminte atunci de Tim. Prin el se putea ajunge la cel fugit.

În rucsacul lui „Emil" mai găsisem un plic, al cărui text ascuns era destul de ciudat : „Odobeşti-10-11 ". Putea fi vorba de un complice din Odobeşti, sau de un text convenţional. Ce însemna „10-11" ? M-am dus la Tim şi am reuşit să-l fac gelos pe norocul complicelui de a fi reuşit să plece din ţară. Apoi mi-a mărturisit că „Odobeşti-10-11" era un loc de întîlnire. Ca să-l atrag pe complice, l-am adus chiar pe Tim acolo şi, într-adevăr, omul nostru a apărut, perfect machiat în bătrîn sărman, gata să-ţi trezească mila. Asta a fost totul !

Dima avea obiceiul să încheie astfel o expunere. După aceste ultime cuvinte s-ar fi părut că „n-a fost cine ştie ce", dar cei care îl urmăriseră zbătîndu-se zile în şir, cercetînd, gîndind, umblînd fără odihnă, ştiau că n-a fost de loc uşor.

Colonelul Aldea se ridică să-și spună și el părerea despre felul cum decurseseră cercetările. Un locotenent intră însă în aceeași clipă în cameră și, lăsînd să se înțeleagă că trebuie să facă o comunicare urgentă, i se permise să întrerupă ședința. Locotenentul raportă numai colonelului Aldea ceea ce avea de spus, iar acesta, după ce ascultă atent, comunică celorlalți :

— Rămîne să-mi spun cuvîntul într-o ședință ulterioară. Acum trebuie să plec undeva unde este neapărată nevoie de prezența mea.

CUPRINS

Un student ambiţios	5
Pe mai multe drumuri deodată	47
O nouă întîmplare tragică	66
Cineva îl caută pe „M-3“	92
Farmecul Deltei	104
„Mehedinţi“ trece prin clipe grele	120
Vulpile sînt aici ?	135
Un bolnav ciudat	166
În aşteptare	176
Un tată îngrijorat	198
Tim evadează	211
Colivia este goală	221
Aniversarea	230
Vulpea simte capcana	264
Scrisoare cu „tîlc“	278
Un client ciudat	291
„Odobeşti-10-11“	300

De același autor :

ULTIMA AVENTURĂ, roman
Editura tineretului, 1957

UN BĂIAT PRIVEȘTE MAREA, roman
Editura tineretului, 1960

DRAGOSTEA ÎNCEPE ORICÎND, nuvele
Editura pentru Literatură, 1962

DRUM FĂRĂ ÎNTOARCERE, roman
Editura tineretului, 1963

VULPEA SIMTE CAPCANA, roman
Editura tineretului, 1964

H. W. ÎȘI CAUTĂ UMBRA, roman
Editura Militară, 1965

ECUAȚIA CU TREI NECUNOSCUTE, roman
Editura tineretului, 1965

BRĂȚARA DE CRETĂ, roman
Editura tineretului, 1966

UN DAC LA ROMA, roman
Editura Militară, 1967

Redactor responsabil : EUGENIA TUDOR
Tehnoredactor ȘTEFANIA MIHAI

Dat la cules 10.08.1967. Bun de tipar 12.09.1967, Apărut 1967. Comanda nr. 8665. Tiraj 70.140. Hîrtie ziar sul de 50 g/m². 700×1060/32. Coli editoriale 15,06. Coli de tipar 10. A. 11.921. C.Z. pentru bibliotecile mici 8 R — 31.

Tiparul executat sub comanda nr. 70.530 la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii", Piața Scînteii nr. 1, București — Republica Socialistă România

Lei 6.50